

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 26.01.2026

Föredragningslistans försättsblad	1
1 Sammanträdets laglighet och beslutförhet	2
2 Justering av protokollet	3
3 Vandas stadsstrategi för åren 2026–2029	4
- Vantaan strategia vuosille 2026-2029	9
- Vanda stads strategi 2026 - 2029-sve	49
4 Beviljande av avsked åt Jenni Alasuutari från uppdraget som ersättare i revisionsnämnden samt förrättande av kompletteringsval	89
5 Beviljande av avsked åt Jenni Alasuutari från uppdraget som ledamot i Nylands landskapsfullmäktige och förrättande av kompletteringsval	92
6 Beviljande av avsked åt Jenni Alasuutari från uppdraget som ledamot i Vanda stadsfullmäktiges valnämnd och förrättande av kompletteringsval	94
7 Beviljande av avsked åt Johanna Ropponen från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar och förrättande av kompletteringsval	96
8 Ändring av grundavtalet för Samkommunen Helsingforsregionens trafik	98
- Liite: Keskeiset muutokset perussopimukseen	100
- Liite: Perussopimusehdotus	104
- Liite: Perussopimusmuutosten vertailu	119
9 Svar på Minna Räsänen och Jari Sainios samt 41 andra ledamöters motion om effektivare samordning och övervakning av grävarbeten på gatorna i Vanda	132
- Minna Räsänen ja Jari Sainion sekä 41 muun valtuutetun aloite tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinoitua ja valvontaa	138
10 Svar på Socialdemokratiska fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om att förbättra idrottsplanernas kommentatorsrum och serviceutrymmen	140
- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon	145
11 Svar på Petri Roininens och 30 andra ledamöters motion om att freda Hästhagsvägen i Håkansböle från genomfartstrafik	146
- Petri Roinisen ja 30 muun valtuutetun aloite Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittaminen läpiajoiliikenteeltä	150
12 Svar på Siri Ahokas och 28 andra ledamöters motion om ett Vanda som är genuint tillgängligt – tillgänglighet i fråga om inomhusluft som en del av definitionen av och praxis för tillgänglighet	152
- Siri Ahokkaan ja 28 muun valtuutetun aloite Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä	157
13 Svar på Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters motion om att införa kompetensgaranti i Varia	159
- Jari Jääskeläisen ja 23 muun valtuutetun aloite osaamistakuun käyttöön Variassa	163
14 Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 17 andra ledamöters motion om att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer	165
- Vihreän valtuustoryhmän ja 17 muun valtuutetun aloite pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi	169
15 Svar på Sirpa Kauppinens och 22 andra ledamöters motion om att kartlägga utrymmen som försvårar inlärning	171
- Sirpa Kauppinen ja 22 muun valtuutetun aloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi	176

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige esityslista 26.01.2026

16 Svar på Jenni Alasuutaris och 16 andra ledamöters motion om att Vanda ska garantera en tillräcklig språkundervisning och förberedande undervisning i grupp också för förskoleelever och elever i årskurs 1 i finskspråkiga skolor och elever i årskurs 1–9 i svenskspråkiga skolor	177
- Jenni Alasuutarin ja 16 muun valtuutetun aloite Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa	183
17 Svar på Sari Multalas, Otso Kivimäkis, Anssi Auras och 36 andra ledamöters motion om att utarbeta en elitidrottsstrategi för Vanda	184
- Sari Multalan, Otso Kivimäen, Anssi Auran ja 36 muun valtuutetun aloite huippu-urheilustrategian laatiminen Vantaalle	187
18 Svar på Minna Räsänen och 38 andra ledamöters motion om behovet av en sommarjobbsgaranti i Vanda, flera sommarjobb åt minderåriga	189
- Minna Räsänen ja 38 muun valtuutetun aloite Vantaalle tarvitaan kesätyötakuu, alaikäisille tarjolle enemmän kesätyöpaikkoja	199
- Palkkataulukko	201
19 Svar på Eve Rämös och Eva Tawasolis samt 35 andra ledamöters motion om att stärka invandrarkvinnornas integration och delaktighet i Vanda	202
- Eve Rämön ja Eva Tawasolin sekä 35 muun valtuutetun aloite maahanmuuttajanaisten kotoutumisen ja osallisuuden vahvistaminen Vantaalla	208
20 Svar på Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters motion om integration på svenska	211
- Ruotsalainen kansanpuolueen valtuustoryhmän ja 20 muun valtuutetun aloite kotoutumisesta ruotsiksi	215
21 Svar på Tanja Aidanjuuris och 18 andra ledamöters motion om att i grundskolorna begränsa eller helt förbjuda användningen av telefoner och andra mobila enheter under raster och förflyttningar	219
- Tanja Aidanjuuren ja 18 muun valtuutetun aloite peruskouluissa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettava tai niiden käyttö kiellettävä kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä	223
22 Svar på Roosa Wallius och Janne Hartikainen samt 17 andra ledamöters motion om en enhetlig linje för att värna kristna traditioner i Vandaskolorna	225
- Roosa Walliuksen ja Janne Hartikaisen sekä 17 muun valtuutetun aloite Vantaan kouluille yhtenäinen linjaus kristillisten perinteiden vaalimisesta	228

Stadsfullmäktiges sammanträde

26.1.2026

Stadshuset, Dickursby

1

Sammanträdet laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor 19.1.2026 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Förslag:

Stadsfullmäktige konstaterar

- a) vilka ledamöter som är närvarande och
- b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.

2

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet elektroniskt måndagen den 2.2.2026 kl. 16.00 och
- b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/beslutsfattande) från och med onsdagen den 4.2.2026.

VD/7475/02.01.01.00/2025

PT/MR/VK/AT/EJ/JK/EA

Enligt 37 § i kommunallagen ska varje kommun ha en kommunstrategi där fullmäktige bestämmer om målen för kommunens verksamhet och ekonomi på lång sikt. Kommunstrategin görs upp för att motsvara fullmäktigeperiodens längd. Vandas föregående strategi omfattade åren 2022–2025. I och med att nya fullmäktige inledde arbetet 1.6.2025 var det skäl att granska och revidera även stadens strategi för åren 2026–2029.

Enligt kommunallagen ska följande beaktas i kommunstrategin:

- 1) främjandet av kommuninvånarnas välfärd,
- 2) ordnandet och produktionen av tjänster,
- 3) de mål för tjänsterna som sätts upp i lagar som gäller kommunernas uppgifter,
- 4) ägarpolitiken,
- 5) personalpolitiken,
- 6) kommuninvånarnas möjligheter att delta och påverka,
- 7) utvecklandet av livsmiljöns och områdets livskraft.

Kommunstrategin ska grunda sig på en bedömning av nuläget i kommunen samt av framtida förändringar i omvärlden och deras inverkan på fullgörandet av kommunens uppgifter. I kommunstrategin ska man också fastställa hur verkställandet av strategin utvärderas och följs upp. Kommunstrategin ses över minst en gång under fullmäktiges mandattid.

Vandas fullmäktigegrupper har i fullmäktigeavtalet kommit överens om ekonomiska riktlinjer och prioriteringar i stadsstrategin för fullmäktigeperioden 2026–2029. Dessa riktlinjer och prioriteringar har beaktats i beredningen av strategin.

I Vanda utgörs det centrala innehållet i strategin av stadens vision och värderingar samt de strategiska målen för fullmäktigeperioden som strukturerats under de viktiga målsättningarna och de mätare som uppställts för dessa. Enligt förslaget som baserar sig på omfattande beredning är strategins tre huvudmål följande:

- Ett gott liv i Vanda
- Ett attraktivt Vanda
- Balanserad tillväxt i Vanda

Att huvudmålen uppnås säkerställs av:

- En stabil och hållbar ekonomi
- Personal- och framgångsfaktorer

Om hur kommunstrategin ska beaktas vid sammanställningen av kommunens budget och ekonomiplan föreskrivs i 110 § i kommunallagen. Strategin för fullmäktigeperioden genomförs varje år via de bindande målen på fullmäktigenivå samt verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort. Hur dessa mål förverkligats uppföljs tre gånger om året i samband med delårsöversikterna och bokslutet.

De strategiska programmen stöder förverkligandet av de strategiska målen. En viktig uppgift för programmen är att säkerställa att strategin genomförs på ett tväradministrativt sätt. Fullmäktige godkänner de strategiska målen efter att stadsstrategin har godkänts.

Halvtidsutvärderingen av stadsstrategin 2026–2029 görs under år 2027. En slutlig utvärdering av strategin genomförs år 2029.

Beredningen av stadsstrategin 2026–2029 har framskridit enligt följande:

- Omvärldsanalys och scenarier 2024
- Stadsfullmäktiges ekonomi- och strategiseminarier 22.8.2024 och 20–21.3.2025
- Ledningsgruppsbehandlingar, workshoppar inom verksamhetsområdena och beredning
- Personalens webbtankesmedja 2025
- Stadsfullmäktiges ekonomi- och strategiseminarium 28–29.8.2025
- Ekonomi- och strategikommittén som tillsatts av stadsstyrelsen 18.8, 9.9, 25.9. 22.10 och 10.11.2025
- Stadsstyrelsen 17.11 och 1.12.2025
- Stadsfullmäktiges aftonskola 11.12.2025
- Stadsfullmäktiges beslut om strategin 15.12.2025
- Strategin träder i kraft från och med 1.1.2026

Invånare, påverkansorgan och organisationer deltar i beredningen:

- Invånarnas delaktighet, bl.a. Dialoger kring Vandas 50-årsjubileum
- Delegationen för mångkulturfrågor
- Ungdomsfullmäktige
- Svenska kommittén
- Handikapprådet
- Påverkardagen
- Äldrerådet
- Påverkansorganens gemensamma workshop
- Strategikväll för organisationer

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) föreslå för stadsfullmäktige att Vanda stads strategi för åren 2026–2029 godkänns
- b) konstatera att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 1.12.2025 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) föreslå för stadsfullmäktige att Vanda stads strategi för åren 2026–2029 godkänns, och
- b) konstatera att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) föreslå för stadsfullmäktige att Vanda stads strategi för åren 2026–2029 godkänns, och
- b) konstatera att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

Behandling:

Stadsdirektören gjorde följande ändringar i sitt förslag:

s. 5 Under punkten Mod görs ett tillägg i första meningen. Mod innebär självförtroende att fungera som vägvisare in i framtiden *och lära sig av bästa praxis*.

s. 7 i Rutan "Ett gott liv i Vanda" lägger man till som femte punkt: *Vi ser äldre som en resurs*.

s. 7 Vi ger barn och unga ~~starka förutsättningar att växa och utvecklas~~, ändrades till formen Vi ger barn och unga *en stark grund för livet*.

s. 10 I slutet av andra stycket lägger man till meningen: *Vi förbättrar likabehandlingen, jämlikheten och tillgängligheten i vår verksamhet*.

s. 12 Vi förbättrar gemenskapen, målnivå 2029: 77 %

s. 12 Målnivån 2029 för målet Vi förbättrar livskraften i stadscentrumen: Det totala livskraftstalet ~~minskar inte~~ när befolkningsmängden ökar. Ändras till formen: Det totala livskraftstalet *ökar* när befolkningsmängden ökar.

s. 15 ett ord med fet stil läggs till i första stycket: Vi säkerställer att det blir **allt enklare för kompetens och företag att komma till Vanda och växa här**.

s. 15 i slutet av fjärde stycket lägger man till meningen: *I närheten av spårvagnslinjen byggs trivsamma stadssmåhus*.

s. 15 i slutet av femte stycket lägger man till meningen: *Vi lägger fram möjligheter för nya motsvarande småhusområden*.

s. 24 mätare läggs till: Mål: *Vi höjer sysselsättningsnivån*, Mätare: *långtidsarbetslöshet*, som utgångsnivå: 7732 och som målnivå: 7490 **inbegriper förändringen i lagen om utkomststöd.*

s. 36 Programmet Hemma i Vanda ändras till formen *Programmet för integration*

Under behandlingen av ärendet gav stadsstyrelsens I vice ordförande Mika Kasonen, understödd av stadsstyrelseledamoten Mika Niikko, följande ändringsförslag:

s. 18 i andra meningen under målnivå 2029 för målet Vi skapar mångsidigare bostadsutbud och ägarformer ändras målet för antalet småhusbostäder till 2000 st.

Ordföranden konstaterade att man måste rösta om saken och gav följande omröstningsförslag: de som understöder grundförslaget röstar ja, och de som understöder Kasonens ändringsförslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

I omröstningen gavs sammanlagt 15 röster. Ja-röster, 6 (Abdi, Demiri, Kaukola, Räsänen, Strohm, Tammi) och nej-röster, 9 (Aura, Hakala, Kasonen, Kivimäki, Niikko, Nummela, Roininen, Rämö, Tuomainen). Ordföranden konstaterade att ändringsförslaget hade blivit godkänt.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Petri Roininen lämnade följande protokollsuttalande i ärendet:

Centern i Vanda anser att stadens strategi är för prosaisk och att den skildrar den nuvarande verksamheten. Den saknar inspirerande och framåtsyftande strategiska mål för strukturella förändringar.

Å andra sidan har inte strategin förankrats tillräckligt i stadens ekonomiska situation. Det är känt att ekonomiplanen bygger på en ökning av skatteintäkterna med 131 M€ och statsandelarna med 121 M€ jämfört med nivån för år 2025. Inkomsterna beräknas alltså växa med totalt en kvarts miljard på bara fyra år. Av dessa orsakar uppskjutandet av statsandelsreformen att strategins grund undermineras redan vid startlinjen.

Centern uttrycker oro för att den föreslagna strategin och ekonomiplanen kan leda till att ett omfattande saneringsbehov uppstår vid halvtidsöversynen av fullmäktigeperioden, eftersom man inte ingriper i de bakomliggande orsakerna i tid.

Centern har föreslagit flera alternativa och för invånarna bättre strategiska mål samt finansiering för dem.

För det första, prioritering av investeringar: under strategiperioden inleds inga alliansavtal för spårvägen. Ärendet kan återupptas när ekonomin först har anpassats och balanserats.

För det andra, en skuldbroms: stadens skuld håller på att öka från den nuvarande nivån på knappt 1,1 miljarder euro till över 1,9 miljarder år 2029. Centern föreslår en skuldbroms så att stadens skuld inte överstiger 1,5 miljarder euro.

För det tredje, balansering av ekonomin: ekonomin är i balans 2029, vilket förutsätter ett klart större anpassningsprogram än vad som nu setts eller att spårvägsinvesteringen skjuts upp.

För det fjärde, att pressa ner arbetslösheten, som nu är nästan 15 %, till under 10 %, samt halvera långtids- och invandrararbetslösheten. Förbättring av säkerheten både när det gäller känslan av säkerhet och störningar. Målet bör vara att Vanda år 2029 inte längre är bland de tre städer som bedöms som mest osäkra och att den upplevda känslan av säkerhet har förbättrats avsevärt.

För det femte. En tydlig förbättring av skolornas inlärningsresultat där man bör sträva efter en väsentlig förbättring med någon nationell indikator för jämförelse mellan städer, såsom pisa-mätning eller motsvarande.

Och för det sjätte bör strategin och de ekonomiska målen för de centrala dotterbolagen, dvs. Vanda Energi, VAV, VTK och Vantti, i fortsättningen behandlas i samband med stadens strategi och ekonomiplan.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) godkänna Vanda stads strategi för åren 2026–2029, och
- b) konstatera att strategin genomförs via de strategiska programmen, de årliga bindande målen på stadsnivå som presenteras i budgeten, liksom verksamhetsområdenas och serviceområdenas styrkort.

Bilaga:

- Vanda stads strategi för åren 2026–2029

Verkställighet: juridiska ärenden och beslutsberedning

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:

Pekka Timonen, stadsdirektör, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043 824 9254, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Vesa Kokkonen, strategi- och forskningschef, tfn 050 3181582, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

TULEVAISUUS ASUU VANTAALLA

VANTAAN KAUPUNKISTRATEGIA 2026–2029

Vantaa

SISÄLLYS

s. 3

Vantaan tulevaisuus

s. 6

Kolme tärkeää päämäärää

s. 8 Hyvän elämän Vantaa

s. 13 Vetovoimainen Vantaa

s. 20 Tasapainoisen kasvun Vantaa

s. 26

Näin onnistumme

s. 27 Vakaa ja kestävä talous

s. 31 Henkilöstö ja menestystekijät

s. 34

**Strategiaa toteuttavat
ohjelmat ja sitoumukset**

s. 38

Strategian taustamateriaali

VANTAAN TULEVAISUUS

Esipuhe

Vantaa on nopeasti muuttuva, elävä ja kehittyvä kaupunki pääkaupunkiseudun ytimessä. Olemme Suomen kansainvälisin kaupunki ja koko maan portti maailmalle. Asukkaamme ovat nuorempia kuin Suomessa keskimäärin, olemme vahvasti lasten ja nuorten kaupunki ja työikäisen väestön määrä kasvaa jatkossakin.

Tällä kaupungilla on tulevaisuuden avaimet.

Rakennamme päättäväisesti parempaa kaupunkia. Vantaa on yli 250 000 asukkaallaan Suomen neljänneksi suurin ja yksi Suomen nopeimmin kasvavista kaupungeista. Kaupunkimme moninaisuus on meille vahvuus. Olemme kaksikielinen kaupunki. Kaikkiaan täällä puhutaan yli 120 eri äidinkieltä. Vantaalaiset tutkitusti viihtyvät omassa kotikaupungissaan.

Uusi kaupunkistrategia ohjaa valjastamaan Vantaan valtit tasapainoiseksi kasvuksi, elinvoimaksi ja hyvinvoinniksi.

Viime vuodet eivät ole olleet Vantaalle helppoja. Toimintaympäristö on muuttunut vaikeammaksi: elinvoima ja rakentaminen ovat hiipuneet, työttömyys kasvanut ja verotulot pudonneet. Myös segregatio ja turvattomuuden tunne ovat voimistuneet. Näitä lähdemme ratkaisemaan uuden strategian voimin.

Vantaan talous on kärsinyt Suomen talouden alakulosta ja tulevina vuosina kaupungin taloutta täytyy tasapainottaa. Samalla kuitenkin täytyy luoda uutta, huolehtia elinvoimasta ja kasvavan kaupungin palveluista. Menemme eteenpäin muistaen, että kaupungin

kehittäminen vaatii kärsivällisyyttä ja pitkäjänteisyyttä.

Rakennamme rohkeasti uusia tapoja toimia ja luomme uutta osaamista muuttuvaan maailmaan. Parannamme yritysten mahdollisuuksia investoida. Nostamme vantaalaisten koulutustasoa. Tarjoamme elämyksiä ja uusia tapahtumia. Vahvistamme kaupungin tunnettuutta ja paikallista elinvoimaa. Kehitämme kaupungin toimivuutta ja asumista, jotta elämä Vantaalla tarjoaisi jokaiselle hyviä vaihtoehtoja.

Maailman muutoksissa kuljemme edellä, näytämme tietä koko Suomelle. On tärkeää, että kaikenikäiset vantaalaiset voivat tuntea Vantaan turvalliseksi ja omaksi. Se toteutuu, kun jokaisella on paikka vantaalaisessa yhteisössä ja mahdollisuus merkitykselliseen elämään: työhön, ihmissuhteisiin, harrastuksiin, elämyksiin ja oppimiseen.

Vantaa tehdään yhdessä. Asukkaat, henkilöstö, yhteisöt, kumppanit ja sidosryhmät osallistuvat innostavan ja hyvinvoivan Vantaan rakentamiseen. Se on tulevaisuuden avaimista tärkeimpiä. Kaikki tarvitaan strategian onnistuneeseen toteuttamiseen.

Tulevaisuus asuu meissä!

Pekka Timonen
kaupunginjohtaja

VISIO

TULEVAISUUS ASUU VANTAALLA

Tulevaisuudessa asukkaat, yritykset ja ideat löytävät kotinsa Vantaalta. Uudet ratkaisut asumisessa, liikkumisessa, kestävässä kehityksessä, oppimisessa ja elinvoiman rakentamisessa ovat parantaneet ihmisten arkea, kaupungin ilmettä ja mainetta. Tulevaisuuden Vantaa on turvallinen, viihtyisä ja jatkuvasti kehittyvä ympäristö elää, opiskella ja tehdä töitä.

ARVOT

Kaupungin arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Ne ohjaavat kaupungin päätöksentekoa ja koko organisaation toimintaa.

Vantaa on toiminnassaan sitoutunut yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Vantaa on kaksikielinen ja kansainvälinen kaupunki.

AVOIMUUS tarkoittaa päätöksentekomme ja koko toimintakulttuurimme läpinäkyvyyttä. Olemme avoimuuden edelläkävijä. Kuuntelemme, kohtaamme ja jaamme tietoa. Olemme kansainvälinen kaupunki. Sitoudumme keskusteluun ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

ROHKEUS on uskallusta toimia tulevaisuuden suunnannäyttäjänä ja oppia parhaista käytännöistä. Pidämme yllä kokeilemisen kulttuuria, jossa toimimme ennakkoluulottomasti ja haastamme totut tavat. Etsimme ratkaisuja ja käymme vuoropuhelua yli rajojen.

KESTÄVYYS tarkoittaa hyvän elämän edellytysten turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Päätöksenteossa ja toiminnassa huomioidaan ekologiset, sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuuriset näkökulmat.

YHTEISÖLLISYYS on osallisuutta, luottamuksen ja yhteishengen luomista sekä sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. Asukkaat, yritykset, yhteisöt ja työntekijät muodostavat yhdessä vahvan yhteisön ja ovat hyviä kumppaneita toisilleen.

KOLME TÄRKEÄÄ PÄÄMÄÄRÄÄ

Hyvän elämän Vantaa
Vetovoimainen Vantaa
Tasapainoisen kasvun Vantaa

Hyvän elämän Vantaa

Vantaa on laadukkaan elämän kotikaupunki kaikille vantaalaisille

- Annamme lapsille ja nuorille vahvat eväät elämään
- Vahvistamme yhteisöllisyyttä
- Lisäämme kaupunkikeskusten viihtyisyyttä
- Parannamme turvallisuutta
- Tunnistamme ikäihmiset voimavarana.

Vetovoimainen Vantaa

Uudistuva ja elinvoimainen Vantaa houkuttelee yrityksiä ja ihmisiä

- Houkuttelemme osajia ja yrityksiä
- Erotumme koulutuksen edelläkävijänä
- Monipuolistamme asumisen vaihtoehtoja
- Innostamme uudenaikaisilla elämyksillä

Tasapainoisen kasvun Vantaa

Vantaa kasvaa taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästi

- Pysäytämme alueellisen eriytymisen
- Varmistamme kotoutumisen
- Nostamme työllisyyttä ja koulutustasoa
- Suojellemme ja vahvistamme monimuotoista luontoa ja turvaamme ilmasto-kestävän tulevaisuuden

NÄIN ONNISTUMME VAKAA JA KESTÄVÄ TALOUS

- Tasapainotamme käyttötalouden
- Lisäämme tuloja
- Pysäytämme velkaantumisen
- Ohjaamme kaupungin kasvua hallitusti

Menestystekijät

Henkilöstö

Tietopohjaisuus

Verkostot

KOLME TÄRKEÄÄ PÄÄMÄÄRÄÄ

HYVÄN ELÄMÄN VANTAA

Vantaa on
hyvän elämän kotikaupunki
kaikille vantaalaisille

**Annamme lapsille
ja nuorille vahvat
eväät elämään**

**Vahvistamme
yhteisöllisyyttä**

**Lisäämme
kaupunkikeskusten
viihtyisyyttä**

**Parannamme
turvallisuutta**

**Tunnistamme ikäihmiset
voimavarana**

Varmistamme, että **lapset ja nuoret saavat monipuoliset mahdollisuudet** löytää omat vahvuutensa ohjattujen harrastusten, kulttuurin, liikunnan ja monenlaisen muun tekemisen kautta. Kuuntelemme ja kuulemme lapsia ja nuoria erityisen tarkasti, jotta voimme tarjota heille heidän toiveidensa mukaisen paikan kasvaa. Arvioimme järjestelmällisesti toimintamme ja päätöstemme vaikutuksia lapsiin ja nuoriin.

Panostamme siihen, että **kaikkien asukkaidemme arki on sujuvaa ja elämä aktiivista**. Helposti saavutettavilla kulttuuri- ja liikuntapalveluilla ja niiden kautta muodostuvilla yhteisöillä juurrutamme ihmiset kaupunkiin. Parannamme toimintamme yhdenvertaisuutta, tasa-arvoisuutta, saavutettavuutta ja esteettömyyttä.

Kaupunkikeskuksia kehitämme siisteiksi ja aktiivisiksi viihtymisen paikoiksi. Luomme edellytyksiä arjen toimivuudelle, yritystoiminnalle, tapahtumille ja parannamme erityisesti asemanseutujen viihtyisyyttä.

Vahvistamme sekä **turvallisuutta että turvallisuuden tunnetta** tarjoamalla ihmisille yhteisiä kokemuksia ja mielekästä tekemistä. Kehitämme kaupungin kokonaisuusturvallisuusajattelua ja kriisinkestävyyttä. Otamme huomioon, että turvallisuus liittyy niin kriisitilanteiden ehkäisyyn ja hallintaan kuin kaikkeen arjessa – kaupunkiympäristöstä liikenteeseen ja tietojärjestelmistä toimeentuloon. Rakennamme turvallista ja valpasta Vantaata yhdessä asukkaiden, viranomaisien ja kumppaneiden kanssa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on meille keskeinen kumppani myös turvallisuudessa.

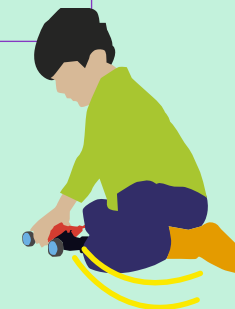

Strategiset päämittarit

Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
Elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus (Elämänlaatuindikaattori** TerveSuomi)	54,8 (Vantaa 2020) 48,1 (Vakehyva 2024)	57 %*
Lasten ja nuorten tyytyväisyys elämään	83 % (4. ja 5. lk) 68 % (8. ja 9. lk) 69 % (2. aste lukio) 69 % (2. aste ammatilliset)	89 % 74 % 75 % 75 %

* Palaamme mittareissa koronaa edeltävälle tasolle

**WHO8-EUROHIS -elämänlaatuindikaattori huomioi vastaajan arvion elämänlaadustaan, tyytyväisyyden terveyteensä, arjesta selviytymiseensä, itseensä, ihmissuhteisiinsa ja asuinalueensa olosuhteisiin sekä kokemuksen oman tarmon ja rahan riittävyydestä elämiseen

HYVÄN ELÄMÄN VANTAA - tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
1. Parannamme yhteisöllisyyttä	Kuuluu itselleen tärkeään ryhmään tai yhteisöön, % vastaajista (Osallisuuskysely)	73 %	77 %
2. Parannamme vantaalaisten turvallisuutta	Vantaan kaupungin turvalliseksi kokevien osuus Oman naapuruston turvalliseksi kokeva Oman asuinalueen turvalliseksi kokevat Vantaalla henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, omaisuusrikokset sekä huumausainerikokset suhteutettuna asukaslukuun (rikokset/1000 asukasta)	2,76 (Erittäin turvallinen/ turvallinen) 3,86 % (Erittäin turvallinen/ turvallinen) 3,38 % ((Erittäin turvallinen/ turvallinen) (Turvallisuuskysely) 93,11 (Tilastokeskus)	3,3 4,3 3,9 Alle 80
3. Kaikilla lapsilla on harrastus, jossa saa oppia ja tehdä yhdessä muiden kanssa	Osuus 7-17-vuotiaista, jotka harrastavat ohjatus- tai yhdessä muiden kanssa (Harrastuskysely)	Lähtötaso määrittelyssä. Harrastustutkimus valmistuu valtuustokäsittelyyn mennessä.	Tavoitetaso määrittelyssä. Harrastustutkimus valmistuu valtuustokäsittelyyn mennessä.
4. Parannamme kaupunkikeskusten elinvoimaa	Valtakunnallinen elinvoimalaskenta (Elävät kaupunkikeskustat ry) Työpaikkamäärän kehitys kaupunkikeskustoissa (k-m ²) Yhden asemanseudun kunnostaminen per vuosi 2027-2029	Kokonaiselinvoimaluku: 3,895 Työpaikkarakentamisen määrää kaupunkikeskustoissa k-m ² ei ole eritelty. Seuranta kehitetään vuoden 2026 alussa. Aseman ympäristöjä ei ole tavoitteellisesti kunnostettu.	Kokonaiselinvoimaluku kasvaa asukasmäärän kasvaessa. * Työpaikkarakentamisen määrä kaupunkikeskustoissa ei vähene eli k-m ² -muutos > 0. Myyrmäen ja Koivukylän asemanseudut on kunnostettu, samoin Kivistön asema. Kaikista asemanseuduista on laadittu kunnostussuunnitelmat ja kunnossapidon vastuut on sovittu.
5. Parannamme Vantaan viihtyisyyttä	Tyytyväisyys omaan asuinalueeseen kasvaa jokaisella suuralueella (Asukasbarometri)	78% (tyytyväinen tai melko tyytyväinen Vantaan tasolla).	83%**

* Kaupunkikeskustojen elinvoimaluku lasketaan siten, että kauppohen ja ravintoloiden määrästä vähennetään tyhjät liiketilat, ja tulos jaetaan koko kaupungin asukasmäärällä. Kaupallisten palveluiden määrä ja asukkaiden määrä eivät aina kasva samassa suhteessa, minkä vuoksi trendi voimakkaasti kasvavissa kaupungeissa voi olla laskeva.

** Palaamme koronaa edeltävälle, vuoden 2018 asukasbarometrin tasolle.

KOLME TÄRKEÄÄ PÄÄMÄÄRÄÄ

VETOVOIMAINEN VANTAA

Uudistuva ja elinvoimainen
Vantaa houkuttelee ihmisiä
ja yrityksiä

**Houkuttelemme
osaajia ja yrityksiä**

**Erotumme
koulutuksen
edelläkävijänä**

**Monipuolistamme
asumisen vaihtoehtoja**

**Innostamme
uudella elämyksillä**

Varmistamme, että **osaajien ja yritysten on yhä helpompaa tulla Vantaalle ja kasvaa täällä**. Olemme jatkuvassa yhteydessä yritysten ja elinkeinoelämän kanssa. Tavoittelemme erityisesti yrityksiä, jotka luovat työpaikkoja vantaalaisille sekä yrityksiä, jotka vahvistavat asemaamme korkean osaamisen työpaikkojen alueena ja houkuttelevat osaajia kauempaakin. Huolehdimme myös kansainvälisten osaajien ja heidän perheidensä palveluista. Aviapoliksesta rakennamme Suomen johtavaa työpaikka- ja innovaatioaluetta.

Liikenteellinen saavutettavuus on meille kilpailuetu, jota haluamme vahvistaa. Olemme mukana kehittämässä seudullisia liikennetarkoituksia tiiviisti kokonaisuutena. Yhteisenä tavoitteenamme on, että pääkaupunkiseutu pystyy kestävästi ja kokonaisuutena tukeutumaan joukkoliikenteeseen. Parannamme myös kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Samalla on tärkeää saada kaikki liikennemuodot toimimaan rinnakkain.

Kasvatusta ja koulutusta kehitämme tulevaisuuden tarpeisiin. Panostamme erityisesti lukutaidon vahvistamiseen kaikilla koulutusasteilla. Yhteistyömme huoltajien kanssa on vaikuttavaa, ja tuemme oppijoita ja perheitä arjessa. Päiväkotimme ja oppilaitoksemme tarjoavat yhtä hyvät ja turvalliset ympäristöt kasvamiseen ja oppimiseen joka puolella kaupunkia. Varmistamme kattavat ja vahvat perustaidot ja lisäksi varmistamme erinomaiset valmiudet jatko-opintoihin ja työelämään. Yksilölliset ja joustavat mahdollisuudet oppimiselle ovat tarjolla kaikissa elämänvaiheissa.

Tarjoamme asumiseen runsaasti vaihtoehtoja. Ohjaamme asuntotuotantoa tasapainoisesti, jotta Vantaalta löytyy koti jokaiselle ja joka elämäntilanteeseen. Synnytämme elinvoimaisia ja sosiaalisesti kestäviä asuinalueita ja kyliä, joihin ihmiset haluavat, joissa he viihtyvät ja jonne he juurtuvat. Kaupunkiasumista rytmittävät vehreät ja viihtyisät pientaloalueet ja arvokas lähiluonto. Ratikan reitin läheisyyteen toteutetaan viihtyisiä kaupunkipientaloja.

Esimerkki uudesta asuinalue-suunnittelusta on tuleva **Väritehtaan alue**. Väritehtaan historiallinen miljöö tulee erottumaan koko pääkaupunkiseudun mittakaavassa. Virkistysalueet, liikenneyhteydet, palvelut ja työpaikat ovat lähellä. Alue elävöittää Keravanjoen rantaa ja toimii osana Tikkurilan keskustaa. Uusi **Katri-neberg** Seutulassa puolestaan edustaa kylmäistä pientaloaluetta, joka vetää puoleensa myös lähimatkailua. Etsimme mahdollisuuksia uusille vastaaville pientaloalueille.

Elämysten Vantaasta rakennamme omaleimaisen ja huomiota herättävän vaihtoehtojen erilaisille tapahtumille. Vantaa vahvistaa asemaansa kansallisena ja kansainvälisenä tapahtumakaupunkina. Haemme itse uusia tapahtumia aktiivisesti ja hyödynnämme alan verkostoja. Kehitämme uusia tai tilapäisiä tapahtumatiloja erityisesti suurille yleisöille. Elämyskohteilla ja tapahtumilla tuemme palveluliiketoimintaa, joka on meille merkittävää. Vetonauloiksi nostamme myös uusia, erottuvia kohteita kuten Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon ja Uuden Ilmailumuseon.

VETOVOIMAINEN VANTAA

Strategisena hankkeenamme on ratikka-kaupunki. Vantaasta tulee Suomen neljäs **ratikkakaupunki**, kun rakennamme Vantaan ratikan tämän strategiakauden aikana. Ratikan reittiä ympäröivät alueet Hakunilassa, Tikkurilassa ja Aviapoliksessa ovat merkittävä kasvusuuntamme tulevana vuosikymmeninä sekä työpaikkojen, palveluiden että asuntojen suhteen. Ratikka lisää Vantaan vetovoimaa: laadukas ja esteetön joukkoliikennenyhteys uudistaa katukuvaa ja tekee arjesta sujuvaa. Monipuolisella asunto- ja palvelutarjonnalla houkuttelemme uusia asukkaita reitin varrelle työpaikkojen läheisyyteen. Pidämme huolta, että asukkaat voivat eri tavoin osallistua ratikkakaupungin tarinaan koko matkan ajan.

Tavoitteet

Vantaan ratikka valmistuu vuonna 2029 ja ratikkakaupunkien ympärillä kehittyä

Lähtötaso

Ratikan rakentaminen on aloitettu vuoden 2025 aikana.

Ratikan hankesuunnitelman 2025 tavoite kustannus 750 milj. €, josta Vantaan osuus 541 milj. €

Ratikan kaavarungon alueelle vuonna 2024 kaavoitettu uusi kerrosala 77 206 k-m²

Seuranta kehitetään vuoden 2026 alussa.

Mittarit

Ratikan rakentamisen tavoiteaikataulu

Ratikan rakentamisen tavoite kustannus

Ratikan kaavarungon alueelle kaavoitettu kerrosala (k-m²)

Ratikan kaavarungon alueelta saatavat maankäytön tulot (maanmyyntivoitot, maanvuokratulot ja maankäyttösopimuskorvaukset yhteenlaskettuna)

Tavoitetaso

Ratikka on liikennöitävissä vuonna 2029.

Hankesuunnitelman tavoite kustannus alitetaan.

Uutta kerrosalaa ratikan kaavarungon alueelle yht. 400 000 k-m² (netto) strategiakauden 2026–2029 aikana

Maankäytön tuloja yht. 40 milj. € strategiakauden 2026–2029 aikana

Strategiset päämittarit

Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
Mielikuva Vantaasta, potentiaaliset asukkaat ja nykyiset asukkaat (Vetovoima & pitovoima -tutkimus)*	Potentiaaliset asukkaat: 3,13 Nykyiset asukkaat: 3,41 (2024)	3,43 3,83
Tulo- ja lähtömuuton vaikutus kunnallisverotuloihin	-2,6 miljoonaa euroa (2023)	>0

*Lukuarvo on keskiarvo kuudesta vetovoimaa kuvaavasta väitteestä kaupungin sijaintiin, palveluihin, kustannusrakenteeseen, taloudelliseen elinvoimaan, yhteisöön ja ympäristöön liittyen, joita vastaaja arvioi asteikolla 1-5.

VETOVOIMAINEN VANTAA - tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
6. Vahvistamme Vantaan kiinnostavuutta elämyksellisenä käyntikohteena	Vantaata kiinnostavana matkailukohteena pitävien osuus koko väestöstä	23,5 %	30 %
7. Työllistävien yritysten määrä kasvaa	Tontin luovutusten ja laajennushankkeiden mahdollistama yhteenlaskettu työpaikkamäärä Uuden työpaikkakerrosalan määrä hyväksytyissä kaavoissa (netto k-m ²)	Uusia työpaikkoja 250 kpl Työpaikkakerrosalaa kaavoitettiin vuonna 2024 kaiken kaikkiaan 213 766 k-m ² (brutto). Uutta työpaikkakerrosalaa kaavoitettiin vuonna 2024 -95 105 k-m ² .	Uusia työpaikkoja 400 kpl per vuosi strategiakaudella 2026-2029. Uuden työpaikkakerrosalan määrä yhteensä 200 000 k-m ² strategiakaudella 2026-2029.
8. Monipuolistamme asuntotarjontaa ja omistusmuotoja	Omistus- ja osaomistusasuntojen osuus asuntotuotannosta (%) Pientaloasuntojen määrä (aloitukset, kpl:t) Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntotuotannosta (aloitukset, kpl:t) Uudesta asuntokerrosalasta kestävä kasvun vyöhykkeelle sijoittuva osuus (%)	Omistusasuntojen osuus asuntotuotannosta 41,2 %. Osaomistusasuntoja ei valmistunut. Pientaloasuntojen määrä 136 kpl* Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntotuotannon aloituksista 53 % ja 215 kpl. * 79,1 % uudesta asuntokerrosalasta sijoittui yleiskaavan kestävä kasvun vyöhykkeelle.	Omistusasuntojen osuus asuntotuotannosta: 50 %. Uusia osaomistusasuntojen rakennuttamisen malleja on pilotoitu Vantaalla. Pientaloasuntojen määrä (aloitukset) yhteensä 2000 kpl strategiakaudella 2026-2029. Valtion tukemien vuokra-asuntojen osuus asuntotuotannon aloituksista 2026-2029: 20 %. 80 % uudesta asuntokerrosalasta sijoittuu yleiskaavan kestävä kasvun vyöhykkeelle.

* Vuonna 2024 pientalojen ja tuetun asumisen osuus kaikesta asuntotuotannosta on poikkeuksellisen suuri rakennusalan matalasuhdanteesta johtuen.

VETOVOIMAINEN VANTAA - tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
9. Lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta	Tonttikohtaisen vihertehokkuuden tavoitetasojen toteutuminen asemakaavoissa ja rakentamisluvissa (%) Viheralueiden mitoitus- ja saavutettavuustarkastelujen (SAAVU) tulokset	Lähtötasot määrittelyssä.	Tonttikohtainen vihertehokkuus toteutuu asemakaavoissa 100 % ja rakentamisluvissa 90 %, sillä yksittäiset perustellut poikkeamat ovat mahdollisia. Lähiluonto on helposti saavutettavissa kaikista asunnoista. Viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden (SAAVU) minimiarvot täyttyvät niissä kaavarungoissa ja asemakaavoissa, jotka muuttavat merkittävästi viheralueverkostoa.
10. Perustaidot vahvistuvat ja oppimistulokset paranevat varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella	Oppimisen arviointi 3.,6. ja 9.lk Peruskoulun päättöarvioinnin keskiarvojen keskiarvo (kaikki aineet) Yo-kokeiden puoltoäänien keskiarvo Ammattitutkinnon osien arvosanojen keskiarvo Varhaiskasvatuksen kelpoisten opettajien osuus Vieraskielisten lasten osallistumisaste	Lähtötasomittaus keväällä 2026 7,98 (kevät 2024) 4,10 (kevät 2025) 4,0 (2024) Varhaiskasvatuksen kelpoisten opettajien osuus 57,4 % Osallistumisaste vieraskieliset 2-4 vuotiaat 80%.	Tulokset paranevat strategiakaudella 8,0 4,5 4,2 65% Osallistumisaste vieraskieliset 2-4 vuotiaat 85%

KOLME TÄRKEÄÄ PÄÄMÄÄRÄÄ

TASAPAINOISEN KASVUN VANTAA

Vantaa kasvaa ekologisesti,
sosiaalisesti, kulttuurisesti
ja taloudellisesti kestävästi

**Pysäytämme
alueellisen
eriytymisen**

**Varmistamme
kotoutumisen**

**Nostamme
työllisyyttä ja
koulutustasoa**

**Suojelemme ja
vahvistamme moni-
muotoista luontoa
ja turvaamme
ilmastokestävän
tulevaisuuden**

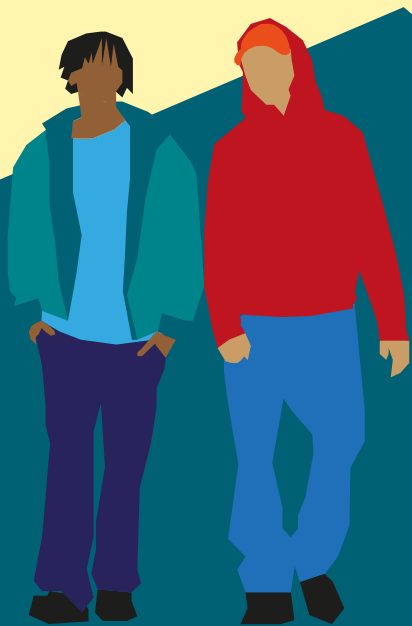
Varmistamme riittävät palvelut koko Vantaalla. Kasvun ja investointien ohjauksessa tarkastelemme kaikkia suuralueitamme - Myyrmäkeä, Kivistöä, Aviapolista, Tikkurilaa, Korsoa, Koivukylää ja Hakunilaa - kokonaisuuksina. Tavoitteenamme on, että alueiden vetovoima kasvaa ja **alueellinen eriytyminen pysähtyy**. Vahvistamme myönteistä kehitystä erityisesti alueilla, jossa on paljon sosiaalista pahoinvointia. Torjumme alueiden eriarvoistumista yhteistyössä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ja muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Varmistamme että kaupungin kasvaessa myös vanhojen alueiden uusiutumiseen jää varaa.

Sitoudumme pitämään luonnosta huolta ja tekemään luonnolle enemmän hyvää kuin haittaa. Suojellemme lähimetsiä ja muita tärkeitä luontokohteita. Toimimme kunnianhimoisesti luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja varmistamme **ekologisen kestävyys**temme teoilla, jotka tukevat ilmastoa, kiertotaloutta ja ympäristöystävällistä arkea. Varaudumme ilmastonmuutoksen vaikutuksiin.

Asukkaiden kotoutuminen on meille kriittinen tekijä kaikissa palveluissa. Tarjoamme kotoutumisen palvelut yhtenä kokonaisuutena, saavutettavasti ja oikeaan aikaan. Varmistamme suomen tai ruotsin osaamisen kaikista taustoista tuleville ihmisille, jotta he pääsevät osaksi vantaalaista yhteisöä, kouluttautumaan ja töihin.

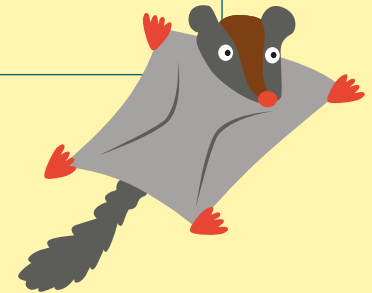
Koulutustasoa nostamme niin, että kaikilla vantaalaisilla on vähintään toisen asteen tutkinto ja riittävä osaaminen jatko-opintoihin tai työelämään. Kasvatamme korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuutta kaupungin asukkaista.

Työllisyyttä parannamme tuntemalla alueen työmarkkinat sekä tukemalla työnhakijoiden ja työnantajien tarpeita. Tavoitteenamme on vahvistaa osaamista ja helpottaa työhön pääsyä kaikille vantaalaisille. Panostamme jatkuvaan oppimiseen, koulutukseen ja uudelleen koulutukseen yhteistyössä oppilaitosten, yritysten ja työvoimapalvelujen kanssa. Teemme tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, jotta työllisyyttä voidaan tukea kokonaisvaltaisesti ja ottaa huomioon terveyden, toimintakyvyn ja sosiaalisen tuen tarpeet. Edistämme yrittäjyyttä ja tarjoamme tukea yritystoiminnan aloittamiseen. Tuemme nuorten mahdollisuuksia koulutukseen, oppisopimus- ja työllistymispolkuihin sekä yrittäjyyteen yksilöllisesti. Erityistä huomiota kiinnitämme nuoriin, jotka eivät ole töissä tai koulutuksessa.

Strategiset päämittarit

Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2029
Verotulot / asukas	2434 €/ asukas	2628 €/ asukas
Luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila luontoarvohehtaareina	Luontoarvohehtaareihin perustuvaa luonnon tilaa kuvaavaa mittaria kehitetään 10 suurimman suomalaiskaupungin yhteistyönä. Lähtötaso ei ole vielä tiedossa.	Luonnon ja rakennetun ympäristön ekologinen tila paranee lähtötasosta siten, että muutos luonnon tilassa kokonaisuutena on nettoposiitiivinen.

TASAPAINOISEN KASVUN VANTAA - tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
11. Nostamme työllisyysastetta	Työllisyysaste Nuorisotyöttömyys	72,8 % (2023, Tilastokeskus) 3822	Ylitetään C6-kaupunkien keskiarvo* 3500
12. Nostamme koulutusastetta	Korkeakoulutettujen osuus väestöstä Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet	36 % (2024, Tilastokeskus) 73%	40 % 80 %
13. Onnistumme kotoutumisessa	Vieraskielisten työllisyysaste Koulutusaste	Työllisyysaste 59,5 % (2023) Koulutuksena perusaste tai tuntematon 54 % (2024, Tilastokeskus)	Ylitetään C6-kaupunkien keskiarvo Alitetaan C6-kaupunkien keskiarvo
14. Toisen asteen opiskelijat pääsevät jatko-opintoihin tai työelämään	Ammatillisen koulutuksen tutkinnon suorittaneet työllistyneet Toisen asteen tutkinnon suorittaneet jatko-opintoihin siirtyneet	Työllistyneet 67 % vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen (2023) Jatko-opintoihin siirtyneet 11,9 % vuosi ammatillisen tutkinnon suorittamisen jälkeen (2023) Jatko-opintoihin siirtyneet 46,7 % vuosi ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen (2023)	Työllistyneet 70 % vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen Jatko-opintoihin siirtyneet 15 % vuosi ammatillisen tutkinnon suorittamisen jälkeen Jatko-opintoihin siirtyneet 50 % vuosi ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen
15. Pysäytämme alueellisen segregatiokehityksen	Sosioekonominen summaluku**	52	Vuoden 2025 arvo
16. Nostamme työllisyysastetta	Pitkäaikaistyöttömyys	7732	7490 *sisältää toimeentulolain muutoksen.

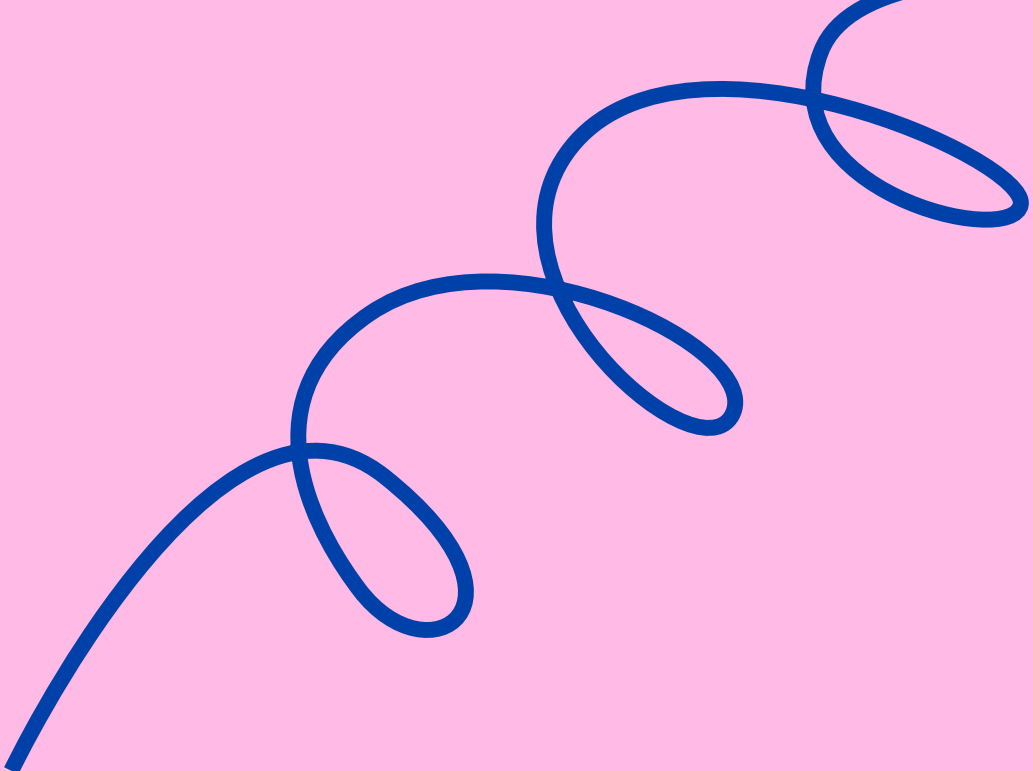
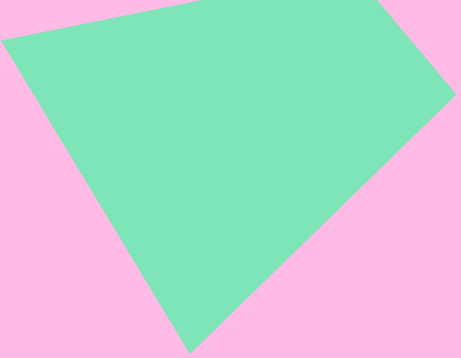
* C6 kaupungit ovat 6 suurinta kaupunkia, Helsinki, Espoo, Tampere, Turku ja Oulu. Työllisyys on suhdanneherkkä mittari. Siksi tavoite kannattaa asettaa suhteessa vertailujoukkoon.

**Sosioekonominen summaluku koostuu kolmesta yhteenlasketusta tekijästä: 1) vain perusasteen koulutuksen suorittaneiden 25-64-vuotiaiden osuudesta koko samanikäisestä väestöstä, 2) työttömyysasteesta eli työttömiksi ilmoittautuneiden osuudesta koko työvoimasta ja 3) pienituloisuusasteesta eli alimpaan tuloviidennekseen kuuluvien asuntokuntien osuudesta

TASAPAINOISEN KASVUN VANTAA - tavoitteet ja mittarit

Tavoite	Mittari	Lähtötaso 2024	Tavoitetaso 2029
17. Vähennämme kasvihuonekaasupäästöjä	CO2 -päästöt: asukaskohtaiset CO2-päästöt tuotesidonnaiset kuluttamisen päästöt	Alueelliset kokonaispäästöt (Hsy:n laskenta): 790 kt CO2-ekv. [-27 % (1990-2024)] 3,1 t CO2-ekv./asukas Kuluttamisen (KULMA-laskenta): 8,34 t CO2-ekv./asukas	Kokonaispäästöt 524 kt CO2-ekv.* 1,9 t CO2-ekv./asukas Tuotesidonnaiset kuluttamisen päästöt 7,07 t CO2-ekv./asukas
18. Olemme luontoposiitivinen vuoteen 2030 mennessä	Luonnonsuojelualueiden lisääminen (kpl) Mitataan asemakaavakohtaisesti luonnolle koituvan haitan suuruutta sekä hyvitettyjen luontoarvojen määrää: Luonnon heikentymättömyyden toteutuminen luontoarvohehtaareilla mitattuna.	Luonnonsuojelualueita: 54 kpl (Syken aineisto) Luontoarvohehtaareja ei ole laskettu aiemmin.	Viisi (5) luonnonsuojelualue-esitystä Ely-keskukselle per vuosi strategiakaudella 2026-2029. Luonnonsuojelualueverkostoa on tuettu muilla monimuotoisuutta tukevilla alueilla (OECM-alueet). Kaikissa hyväksytyissä asemakaavoissa on luonnon luontotyypeille aiheutetut haitat hyvitetty täysimääräisesti ja luonnon heikentymättömyys on saavutettu.

*Päästövähennys 80 % vuoteen 1990 verrattuna saavutettaisiin viimeistään vuonna 2030 lukuun ottamatta kaukolämmön päästöjä. Päästöjen jälkeen jäljelle jäävä osuus sidotaan hiilinieluihin tai käytetään mahdollisia ulkopuolisia päästövähennysyksiköitä. Kaukolämmön päästöjen osalta tavoitteena on hiilineutraalius viimeistään vuonna 2035. Tavoite pitää sisällään päästöjen vähentämisen ja talteenoton.

NÄIN ONNISTUMME

NÄIN ONNISTUMME

VAKAA JA KESTÄVÄ TALOUS

**Tasapainotamme taloutemme
ja investoimme tulevaisuuteen**

NÄIN ONNISTUMME

VAKAA JA KESTÄVÄ TALOUS

Tasapainotamme
käyttötalouden

Lisäämme
tuloja

Ohjaamme
kaupungin kasvua
hallitusti

Pysäytämme
velkaantumisen

NÄIN ONNISTUMME

VAKAA JA KESTÄVÄ TALOUS

Vain vahvan talouden kautta voimme toteuttaa tärkeät päämäärämme eli jatkossakin varmistaa asukkaiden hyvinvoinnin, kaupungin vetovoiman sekä tasapainoisen ja hallitun kasvun.

Palveluiden rahoituksessa otamme huomioon väestön kasvun ja kustannusten nousun. Panostamme erityisesti kasvatukseen ja oppimiseen, jotka rakentavat meille myös tulevaisuuden perustaa. Samalla kuitenkin strategiakauden aikana **tasapainotamme käyttötaloutemme**. Pidämme menojen kasvun maltillisena, tarkastelemme tulojen ja menojen rakennetta ja teemme tuottavuustoimia. Hyödynnämme digitaalisuutta, automaatiota ja tekoälyä. Haemme säästöjä hankinnoissa ja tilojen käytössä.

Keskitymme Vantaan elinvoiman ja tulo-pohjan kasvattamiseen. Etsimme ja hyödynnämme aktiivisesti myös ulkopuolista rahoitusta. Varmistamme, että konserniyhtiöt vahvistavat taloutta omalta osaltaan. Uuden strategian avulla pyrimme kaupungin verotulojen pitkäjänteiseen ja aiempaa voimakkaampaan kasvuun.

Rakennamme Vantaan historian suurimman investoinnin eli **Vantaan ratikan** tämän strategiakauden aikana. Ratikka on investointi tulevaisuuteen, ja sen hyödyt painottuvat tuleville vuosikymmenille. Investointeja ohjaamme kasvunäkymän pohjalta. Toteutamme välttämättömät investoinnit uudis- ja korjausrakentamisessa sekä julkisen käyttöomaisuuden osalta.

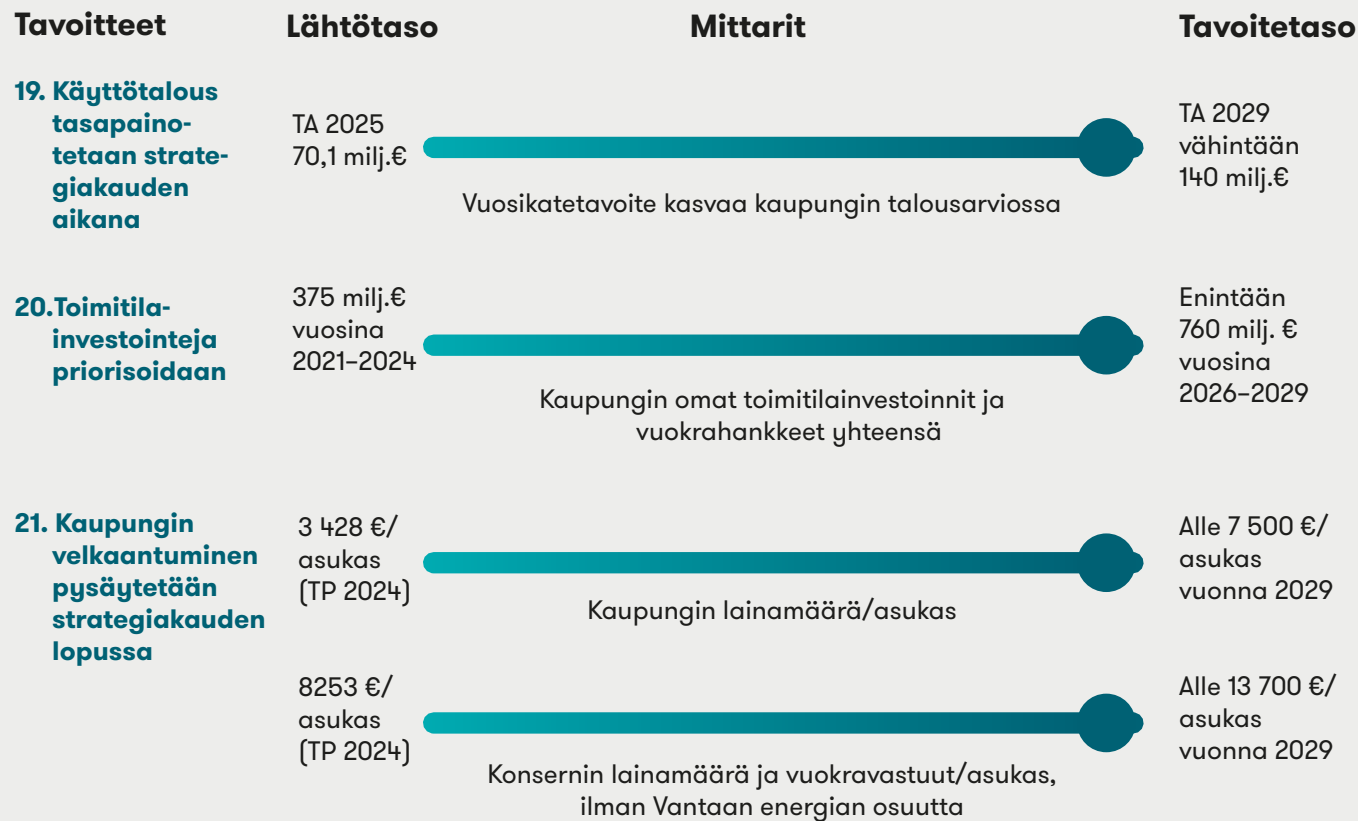
Luomme ja vakiinnutamme investointeihin mallin, jolla **ohjaamme ennakoivasti kaupungin kasvua, suunnittelua ja uutta rakentamista**. Tämä tapahtuu alueiden erilaisten tarpeiden pohjalta ja niin, että varmistamme riittävät palvelut koko Vantaalla. Toimitilainvestointeja toteuttavat niin kaupunki, konserniyhtiöt kuin ulkopuoliset sijoittajat. Kokeilemme aktiivisesti uusia tapoja toteuttaa investointeja strategiakaudella.

Heikko taloustilanne ja Vantaan ratikan investointi kasvattavat kaupungin lainamäärää strategiakauden aikana. **Pysäytämme velkaantumiskehityksen** strategiakauden lopussa käyttötalouden tasapainottamisen ja ratikkainvestoinnin valmistumisen myötä.

NÄIN ONNISTUMME

VAKAA JA KESTÄVÄ TALOUS

NÄIN ONNISTUMME

HENKILÖSTÖ JA MENESTYSTEKIJÄT

**Yhdessä onnistumme:
Henkilöstömme ja muut menestys-
tekijämme auttavat meitä
saavuttamaan päämäärämme**

NÄIN ONNISTUMME

HENKILÖSTÖ JA MENESTYSTEKIJÄT

Vaikutamme
inhimillisesti
työssämme

Vahvistamme
kykyämme uudistaa
ja ratkaista

Uskallamme
erottautua

Toimimme
systemisesti

NÄIN ONNISTUMME

HENKILÖSTÖ JA MENESTYSTEKIJÄT

Strategiassa onnistuminen edellyttää, että rakennamme yhdessä kaupunkiamme ihmisille ja yrityksille. Neljä tunnistamaamme menestystekijää auttavat meitä strategia-tavoitteiden saavuttamisessa. Kehitämme henkilöstön osaamista, työhyvinvointia, johtamista sekä toimintakulttuuria yhdessä näitä vahvistamaan. Suuntaviivoiksi tälle laadimme yhteiset henkilöstöperiaatteet.

Inhimillisuus näkyy työssämme asiakasläh-
töisenä palveluna, sujuvissa digitaalisissa
ratkaisuisissa ja johtamisessa. Kehitämme
kaupunkia asukkaiden ja muiden asiakkai-
den näkökulma edellä. Vahvistamme hen-
kilöstömme työhyvinvointia ja työturvalli-
suutta erilaisissa kohtaamisissa. Jokaisella
on mahdollisuus olla osallisena ja vaikuttaa
oman työn ja työyhteisön kehittämiseen.
Luottamus ja avoimuus näkyvät johtamises-
sa ja tavassa, jolla kohtaamme toisemme.
Tämä nostaa vetovoimaisuuttamme kaupun-
kina ja työnantajana.

Kaupunkina **uudistumme jatkuvasti ja on-
nistumme löytämään ratkaisuja** toimin-
taympäristön haasteisiin ja mahdollisuuks-

siin. Luomme suuntaa ja näytämme mallia.
Vauhditamme uudistumista ja oppimista
työssämme. Asetamme kunnianhimoisia
tavoitteita ja saamme aikaan tuloksia. Var-
mistamme, että meillä on oikea osaaminen
oikeaan aikaan.

**Erotaudumme ainutlaatuisuudel-
lamme** ja rakennamme vahvuuksillem-
me. Kaupunkimme moninaisuus on meille
vahvuus. Lisäämme henkilöstön osaamista
ja kehitämme monipuolisesti toimintatapo-
jamme ja työyhteisöjämme. Vahvistamme
eri ryhmien osallisuutta ja luomme osallis-
tumiseen kieli- ja kulttuuritietoisia mahdolli-
suuksia.

Toimimme systemisesti. Ratkaisemme
haasteita yhdessä toimialarajojen yli, ja
uudistamme johtamisjärjestelmäämme tuke-
maan tätä. Osaamme hyödyntää erilaisia
paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä ver-
kostoja toiminnassamme. Nojaamme stra-
tegisiin kumppaneihin, jotka täydentävät

omaa palvelutarjontaaamme. Ymmärrämme
ison kuvan työmme taustalla. Kokoamme
ja yhdistelemme tietoa, ja teemme päätök-
set tietoon ja tutkimuksiin perustuen. Hyö-
dynnämme tulevaisuuden ennakointia niin,
että pystymme tarvittaessa muuttamaan
toimintaamme oikea-aikaisesti. Kokonais-
valtainen tapamme toimia auttaa meitä
näkemään, kuinka strategian kolme tärkeää
päämääräämme vaikuttavat kaikki toinen
toisiinsa - ja voivat toteutua vain yhdes-
sä. Toimimme yhtenä kaupunkina, yhtenä
Vantaana.

STRATEGIAA TOTEUTTAVAT OHJELMAT JA SITOUKSET

Strategiaa toteutamme
toimialat ylittävillä strategisilla
ohjelmilla, toimialakohtaisilla
toimeenpanosuunnitelmilla, talousarvion
yhteydessä laadittavilla vuositavoitteilla
ja toimialojen tulokorteilla.

STRATEGIAN TOTEUTUS JA SEURANTA

Strategiset ohjelmat

Toteutamme strategiaa kuuden muutosohjelman kautta. Onnistumme strategiassa, kun saamme aikaan tavoitteellisen muutoksen näillä tietopohjaisesti valituilla ohjelma-alueilla. Strategiset ohjelmat ovat kaupunkitasoisia ja niitä johdetaan yli toimialarajojen. Kehitämme kaupungin johtamisjärjestelmää ja kyvykkyyyksiä ohjelmien onnistumisen tueksi. Strategiset ohjelmat ovat:

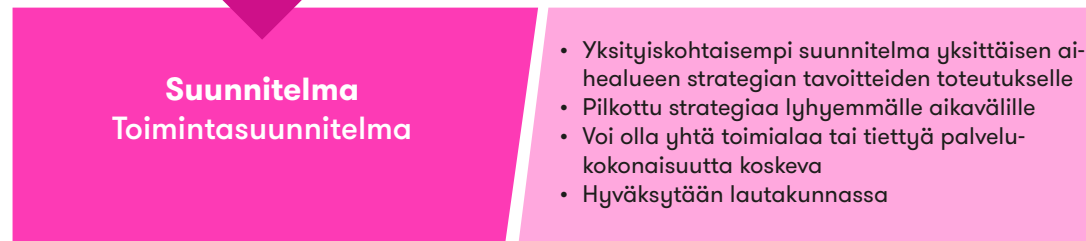
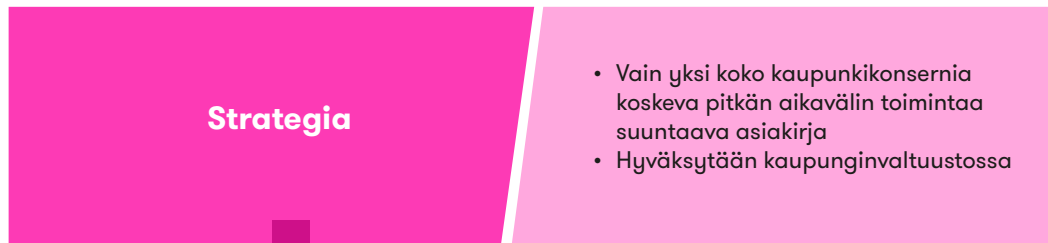
ELINVOIMA- JA TYÖLLISYYSOHJELMA	KOTOUTUMISEN OHJELMA	MYÖNTEISEN ALUEKEHITYKSEN OHJELMA
TURVALLISUUSOHJELMA	TALOUSOHJELMA	YMPÄRISTÖOHJELMA

Strategian arviointi

Muutosohjelmat kattavat strategiakauden.
Sitovat tavoitteet laadimme vuosittain.

Väliarvioinnin strategiasta teemme strategiakauden puolivälissä vuonna 2027 ja loppuarvioinnin vuonna 2029. Hyödynnämme arviointeja seuraavan strategiakauden valmistelussa.

STRATEGIA-ASIAKIRJAT

Strategiset sopimukset/ sitoumukset, esim

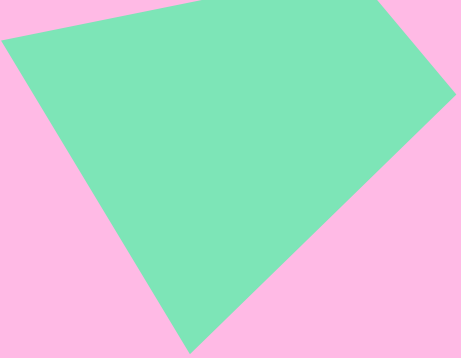
- Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus
- Lapsiystävällinen kunta
- Ikäystävällinen kunta
- YK:n Agenda 2030

Lakisääteiset, esim

- Hyvinvointisuunnitelma
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Opetussuunnitelma
- Kaksikielisyysohjelma

- Maahanmuuton ja kotoutumisen periaatteet
- Työllisyyden edistämisen periaatteet
- Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
- Henkilöstöperiaatteet
- Elinvoima- ja elinkeinopoliittiset periaatteet

- Elinvoima- ja työllisyysohjelma
- Kotoutumisohjelma
- Myönteisen aluekehityksen ohjelma
- Turvallisuusohjelma
- Talousohjelma
- Ympäristöohjelma

STRATEGIAN TAUSTAMATERIAALI

Kaupunkistrategian 2026–2029 valmistelu

- Toimintaympäristöanalyysi ja skenaariot 2024
- Kaupunginvaltuuston talous- ja strategiaseminaarit 22.8.2024 ja 20.–21.3.2025
- Johtoryhmäkäsittelyt, toimialojen työpajat ja valmistelu
- Henkilöstön verkkoavoriini 2025
- Kaupunginvaltuuston talous- ja strategiaseminaari 28.–29.8.2025
- Kaupunginhallituksen asettama talous- ja strategiatoimikunta 18.8., 9.9., 25.9. 22.10. ja 10.11.2025
- Kaupunginhallitus 17.11., 1.12.2025 ja 15.12.2025
- Kaupunginvaltuuston päätös strategiasta 26.1.2026
- Strategia voimaan 1.2.2026 alkaen

Asukkaat, vaikuttamistoimielimet ja järjestöt mukana valmistelussa

- Asukkaiden osallistuminen, mm. Vantaa 50 v. juhlavuoden dialogit
- Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta
- Nuorisovaltuusto
- Svenska kommittén
- Vammaisneuvosto
- Vaikuttajapäivä
- Vanhusneuvosto
- Vaikuttamistoimielinten yhteinen työpaja
- Strategialta järjestöille

Kaupunkistrategian taustamateriaali

- Toimintaympäristöanalyysi ja skenaariot 2024
- Kaupunginvaltuuston talous- ja strategiaseminaarien aineistot 22.8.2024, 20.–21.3.2025 ja 28.–29.8.2025
- Henkilöstön verkkoavoriini 2025
- Asukkaiden osallistuminen, mm. Vantaa 50 v. juhlavuoden dialogit sekä lasten ja nuorten Vaikuttajapäivä 2024–2025
- Vaikuttamistoimielimet (monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta, svenska kommittén, vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto), nuorisovaltuusto ja järjestöjen strategialta strategialuonnoksen esittely ja lähetekeskustelu, kevät 2025
- Vaikuttamistoimielinten yhteinen työpaja 12.6.2025

vantaa.fi/strategia

FRAMTIDEN BOR I VANDA

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

v
a
n

INNEHÅLL

s. 3

Vandas framtid

s. 6

Tre viktiga huvudmål

s. 8 Ett gott liv i Vanda

s. 13 Ett attraktivt Vanda

s. 20 Ett Vanda med balanserad tillväxt

s. 26

Så här lyckas vi

s. 27 En stabil och hållbar ekonomi

s. 31 Personal och framgångsfaktorer

s. 34

**Program och
förbindelser genom
vilka strategin
förverkligas**

s. 38

Bakgrundsmaterial till strategin

VANDAS FRAMTID

Förord

Vanda är en levande och växande stad som snabbt förändras i hjärtat av huvudstadsregionen. Vi är Finlands mest internationella stad och hela landets port ut i världen. Våra invånare är yngre än genomsnittet i Finland. Vi är i allra högsta grad en stad för barn och unga och antalet personer i arbetsför ålder fortsätter att öka.

Den här staden har nycklarna till framtiden.

Vi bygger målmedvetet en bättre stad. Vanda är med sina över 250 000 invånare Finlands fjärde största stad och en av Finlands snabbast växande städer. Vår stads mångfald är vår styrka. Vi är en tvåspråkig stad. Totalt talas här över 120 olika modersmål. Undersökningar visar att invånarna i Vanda trivs i sin hemstad.

Den nya stadsstrategin ger vägledning till hur man kan utnyttja Vandas trumfkort för att uppnå balanserad tillväxt, livskraft och välfärd.

De senaste åren har inte varit lätta för Vanda. Omvärlden har blivit svårare: livskraften och byggandet har avtagit, arbetslösheten har ökat och skatteintäkterna minskat. Segregationen och känslan av otrygghet har också ökat. Allt detta kommer vi att försöka lösa med hjälp av den nya strategin.

Vandas ekonomi har drabbats av nedgången i Finlands ekonomi och under de kommande åren måste stadens ekonomi balanseras. Samtidigt måste man ändå skapa nytt, ta hand om livskraften och servicen i den växande staden. Vi går vidare med vetskapen om att utvecklingen av staden kräver tålamod och uthållighet.

Vi bygger modigt upp nya sätt att arbeta och skapar nytt kunnande i en föränderlig värld. Vi förbättrar företagets möjligheter att investera. Vi höjer Vandabornas utbildningsnivå. Vi erbjuder upplevelser och nya evenemang. Vi stärker kännedomen om staden och den lokala livskraften. Vi utvecklar stadens funktionalitet och boendet för att livet i Vanda ska erbjuda bra alternativ för alla.

Vi går före i världens förändringar, visar vägen för hela Finland. Det är viktigt att Vandabor i alla åldrar kan känna att Vanda är en trygg plats som de kan kalla sin egen. Detta förverkligas när alla har en plats i samhällsgemenskapen i Vanda och möjlighet till ett meningsfullt liv: arbete, relationer, fritidsintressen, upplevelser och lärande.

Vanda görs tillsammans. Invånare, personal, sammanslutningar, partner och intressegrupper deltar i byggandet av ett inspirerande och välmående Vanda. Det är en av de viktigaste nycklarna till framtiden. Alla behövs för att strategin ska kunna genomföras framgångsrikt.

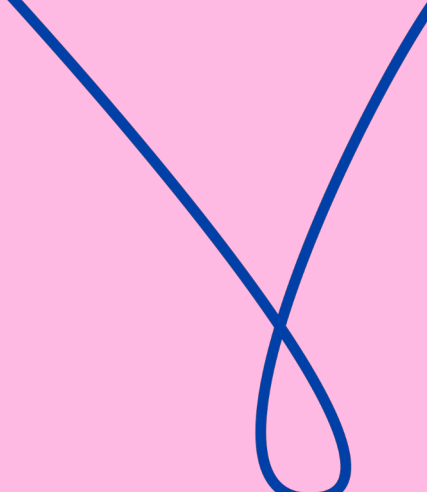
Framtiden bor i oss!

Pekka Timonen
stadsdirektör

VISION

FRAMTIDEN BOR I VANDA

I framtiden kommer invånare, företag och idéer att hitta sitt hem i Vanda. Nya lösningar inom boende, mobilitet, hållbar utveckling, lärande och skapande av livskraft har förbättrat människors vardag liksom stadens image och anseende. Framtidens Vanda är en miljö i ständig utveckling där det är säkert, tryggt och trivsamt att leva, studera och arbeta.

VÄRDERINGAR

Stadens värderingar är den gemensamma uppfattningen om vad som är viktigt och värdefullt för oss. De styr stadens beslutsfattande och hela organisationens verksamhet.

Vanda har i sin verksamhet förbundit sig till likabehandling och jämlikhet samt till FN:s mål för hållbar utveckling. Vanda är en tvåspråkig och internationell stad.

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

ÖPPENHET avser att vårt beslutsfattande och hela vår verksamhetskultur är transparent. Vi är en föregångare i fråga om öppenhet. Vi lyssnar, möts och delar med oss av vår kunskap. Vi är en internationell stad. Vi förbinder oss till att upprätthålla en dialog med det omgivande samhället.

MOD innebär självförtroende att fungera som vägvisare in i framtiden och lära sig av bästa praxis. Vi upprätthåller en experimenterande kultur, där vi agerar fördomsfritt samt omprövar invanda vanor. Vi tar fram nya lösningar och för dialog över gränserna.

HÅLLBARHET avser att goda levnadsvillkor för nuvarande och kommande generationer tryggas. Inom beslutsfattandet och verksamheten beaktas ekologiska, sociala, ekonomiska och kulturella infallsvinklar.

SAMHÄLLSGEMENSKAP innebär delaktighet, liksom att tillit och solidaritet skapas, samt engagemang i de gemensamma målen. Invånarna, företagen, sammanslutningarna och de anställda bildar tillsammans en stark gemenskap och utgör goda partner för varandra.

TRE VIKTIGA HUVUDMÅL

Ett gott liv i Vanda
Ett attraktivt Vanda
Ett Vanda med balanserad
tillväxt

Ett gott liv i Vanda

Vanda är en hemstad med livskvalitet för alla invånare

- Vi ger barn och unga en stark grund för livet
- Vi stärker gemenskapen
- Vi ökar trivseln i stadscentrumen
- Vi förbättrar säkerheten
- Vi ser äldre som en resurs

Ett attraktivt Vanda

Ett livskraftigt Vanda i förnyelse lockar människor och företag

- Vi lockar experter och företag
- Vi utmärker oss som en föregångare inom utbildning.
- Vi erbjuder mångsidiga boendialternativ
- Vi inspirerar med nya upplevelser

Ett Vanda med balanserad tillväxt

Vanda växer ekonomiskt, ekologiskt, socialt och kulturellt hållbart.

- Vi stoppar den regionala segregationen
- Vi säkerställer integrationen
- Vi höjer sysselsättningen och utbildningsnivån
- Vi skyddar och stärker den mångfaldiga naturen och säkerställer en framtid med ett hållbart klimat

SÅ HÄR LYCKAS VI EN STABIL OCH HÅLLBAR EKONOMI

- Vi balanserar driftsekonomin
- Vi ökar inkomsterna
- Vi stoppar skuldsättningen
- Vi styr stadens tillväxt på ett kontrollerat sätt

Framgångsfaktorer Personal Kunskapsbaserad grund Nätverk

TRE VIKTIGA HUVUDMÅL

ETT GOTT LIV I VANDA

Vanda är
en stad med ett gott liv för
alla Vandabor

Vi ger barn och
unga en stark
grund för livet

Vi stärker
gemenskapen

Vi ökar trivseln i
stadscentrumen

Vi förbättrar
säkerheten

Vi ser äldre
som en
resurs

ETT GOTT LIV I VANDA

Vi ser till att **barn och unga får mångsidiga möjligheter** att upptäcka sina egna styrkor genom ledda hobbyer, kultur, motion och idrott och många andra aktiviteter. Vi lyssnar extra noggrant på barn och unga för att kunna erbjuda dem en plats att växa upp som motsvarar deras önskemål. Vi utvärderar regelbundet hur vår verksamhet och våra beslut påverkar barn och unga.

Vi satsar på att **alla våra invånares vardag ska vara smidig och livet aktivt**. Med lättillgängliga kultur- och idrottstjänster och de gemenskaper som bildas genom dem får vi människor att slå rot i staden. Vi förbättrar likabehandlingen, jämlikheten och tillgängligheten i vår verksamhet.

Vi utvecklar **stadscentrumen** till städade och aktiva platser där människor trivs. Vi skapar förutsättningar för en fungerande vardag, företagsverksamhet och evenemang och förbättrar särskilt trivseln i stationsområdena.

Vi stärker både **säkerheten och känslan av trygghet** genom att erbjuda människor gemensamma upplevelser och meningsfulla aktiviteter. Vi utvecklar stadens övergripande säkerhetstänkande och kriställighet. Vi tar i beaktande att säkerheten anknyter till såväl förebyggande och hantering av krissituationer som till allt i vardagen – från stadsmiljö till trafik och från datasystem till utkomst. Vi bygger ett tryggt, lyhört och vaket Vanda tillsammans med invånare, myndigheter och partner. Vanda och Kervo välfärdsområde är en viktig partner för oss också när det gäller säkerheten.

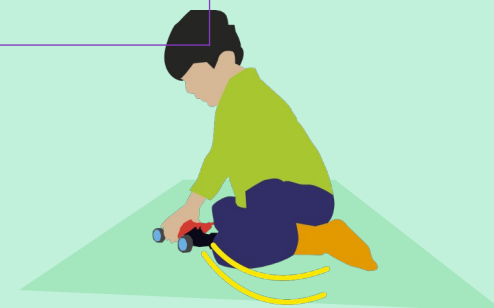

Strategiska huvudindikatorer

Mätare	Utgångsnivå	Målnivå 2029
Andelen personer som upplever att deras livskvalitet är god (Livskvalitetsindikator** TerveSuomi)	54,8 (Vanda 2020) 48,1 (Vakehyva 2024)	57 %.
Barns och ungas nöjdhet med livet	83 % (åk 4 och 5) 68 % (åk 8 och 9) 69 % (2:a stadiet, gymnasiet) 69 % (2:a stadiet, yrkesutb.)	89%7 4%7 5%7 5 %

* Vi återgår till nivån före coronapandemin i mätarna.

**WHO8-EUROHIS-livskvalitetsindikatorn beaktar svarspersonens bedömning av livskvaliteten, tillfredsställelsen över sin hälsa, hanteringen av vardagen, sig själv, sina relationer och förhållandena i bostadsområdet samt upplevelsen av hur den egna energin och ekonomin räcker till för att leva

ETT GOTT LIV I VANDA – Mål och mätare

Mål	Mätare	Utgångsnivå 2024	Målnivå 2029
Vi förbättrar gemenskapen	Tillhör en för dem viktig grupp eller gemenskap, % av svarspersonerna (Delaktighetsenkäten)	73 %	77 %
Vi förbättrar Vandabornas trygghet och säkerhet	Andelen personer som upplever att Vanda är en trygg och säker stad Upplever sitt eget grannskap som tryggt och säkert Upplever sitt eget bostadsområde som tryggt och säkert Brott mot liv och hälsa, egendomsbrott samt narkotikabrott i Vanda i förhållande till invånarantalet (brott/1000 invånare)	2, 76 (Mycket säker/säker) 3,86 % (Mycket säker/säker) 3,38 % (Mycket säker/säker) (Enkäten om säkerhet) 93,11 (Statistikcentralen)	3,3 4,3 3,9 Under 80
Alla barn har en hobby där de får lära sig saker och göra saker tillsammans med andra.	Andelen 7–17-åringar som deltar i hobbyer under ledning eller tillsammans med andra (Hobbyundersökning)	Utgångsnivån fastställs. Hobbyundersökningen blir klar före behandlingen i fullmäktige.	Målnivån fastställs. Hobbyundersökningen blir klar före behandlingen i fullmäktige.
Vi förbättrar livskraften i stadscentrumen	Riksomfattande beräkning av livskraften (Levande stadskärnor rf) Utvecklingen av antalet arbetsplatser i stadscentrumen (m ² -vy) Renovering av en station per år 2027–2029	Totalt livskraftstal: 3,895 Omfattningen på arbetsplatsbyggandet i stadscentrumen i m ² -vy har inte specificerats. Uppföljningen utvecklas i början av 2026. Områdena kring stationen har inte satts i skick målinriktat.	Det totala livskraftstalet ökar när befolkningmängden ökar. * Omfattningen på arbetsplatsbyggandet i stadscentrumen minskar inte, dvs. förändringen i m ² -vy > 0. Myrbackas och Björkbys stationområden har satts i skick, likaså Kivistö station. Istandsättningsplaner har utarbetats för alla stationsområden och det har avtalats om underhållsansvaret.
Vi förbättrar trivseln i Vanda	Nöjdheten med det egna bostadsområdet ökar i varje storområde (Invånarbarometern)	78% (nöjd eller ganska nöjd på Vandas nivå).	83%**

* Stadscentrumens livskraftstal beräknas så att man från antalet butiker och restauranger drar av tomma affärslokaler och resultatet divideras med hela stadens invånarantal. Antalet kommersiella tjänster och antalet invånare ökar inte alltid i samma proportion, vilket gör att trenden i kraftigt växande städer kan vara nedåtgående.

** Vi återgår till nivån för invånarbarometern 2018 som gällde före coronapandemin.
LIITE: Stadsfullmäktige 26.01.2026 / 3

ETT ATTRAKTIVT VANDA

Ett livskraftigt Vanda i
förnyelse lockar människor
och företag

Vi lockar
kompetens och
företag

Vi utmärker
oss som en
föregångare
inom
utbildning

Vi erbjuder mångsidiga
boendearter

Vi inspirerar
med nya
upplevelser

Vi säkerställer att det blir **allt enklare för kompetens och företag att komma till Vanda och växa här**. Vi är i ständig kontakt med företag och näringslivet. Vi försöker särskilt nå företag som skapar arbetsplatser för Vandabor samt företag som stärker vår position som ett arbetsplatsområde med hög kompetens som lockar kompetens också längre bort ifrån. Vi ser också till att det finns tjänster för internationell kompetens och deras familjer. Vi bygger Finlands ledande arbetsplats- och innovationsområde av Aviapolis.

Den trafikmässiga tillgängligheten är en konkurrensfördel för oss som vi vill förstärka. Vi är med och utvecklar regionala trafiklösningar som en sammanhållen helhet. Vårt gemensamma mål är att huvudstadsregionen hållbart och som helhet ska kunna förlita sig på kollektivtrafiken. Vi förbättrar också förutsättningarna för gång och cykling. Samtidigt är det viktigt att få alla trafikformer att fungera parallellt.

Vi utvecklar utbildningen och undervisningen för framtidens behov. Vi fokuserar särskilt på att stärka läsfärdigheterna på alla utbildningsnivåer. Vårt samarbete med vårdnadshavarna är effektivt, och vi stödjer eleverna och familjerna i vardagen. Våra daghem och läroanstalter erbjuder lika bra och trygga miljöer för att växa och lära sig på alla håll i staden.

Vi säkerställer omfattande och starka grundläggande färdigheter och dessutom säkerställer vi utmärkta förutsättningar för vidare studier och arbetsliv. Individuella och flexibla möjligheter till lärande erbjuds i alla livsskeden.

Vi erbjuder många alternativ för boende. Vi styr bostadsproduktionen balanserat så att det finns ett hem i Vanda för alla och i alla livssituationer. Vi skapar livskraftiga och socialt hållbara bostadsområden och byar där människor vill bo, där de trivs och där de rotar sig. Stadsboendet varvas med grönskande och trivsamma småhusområden och värdefull närnatur. I närheten av spårvagnslinjen byggs trivsamma stadssmåhus.

Ett exempel på ny bostadsområdesplanering är det kommande **Färgfabriksområdet**.

Färgfabrikens historiska miljö kommer att sticka ut i hela huvudstadsregionen. Det är nära till rekreationsområden, trafikförbindelser, tjänster och arbetsplatser. Området livar upp Kervo åstrand och fungerar som en del av Dickursby centrum. Nya **Katrineberg** i Sjöskog representerar å sin sida ett byliknande småhusområde som även lockar till sig närturism. Vi lägger fram möjligheter för nya motsvarande småhusområden.

Av **upplevelsernas Vanda** skapar vi ett unikt och uppseendeväckande alternativ för olika evenemang. Vanda stärker sin position som en nationell och internationell evenemangsstad. Vi söker aktivt nya evenemang och utnyttjar branschens nätverk. Vi utvecklar nya eller tillfälliga evenemanglokaler speciellt för stora publiker. Med upplevelsedestinationer och evenemang stödjer vi serviceaffärsverksamhet som är betydelsefull för oss. Som dragplåster lyfter vi också fram nya platser som urskiljer sig, som Myrbacka stadskulturhus och det nya Flygmuseet.

ETT ATTRAKTIVT VANDA

Spårvagnsstaden är vårt strategiska projekt. Vanda blir Finlands fjärde **spårvagnsstad** när vi bygger en spårväg i Vanda under denna strategiperiod. De områden som omger spårvagnslinjen i Håkansböle, Dickursby och Aviapolis kommer att vara en viktig tillväxtriktning för oss under de kommande årtionena både när det gäller arbetsplatser, tjänster och bostäder. Spårvagnen ökar Vandas attraktionskraft: en högkvalitativ och tillgänglig kollektivtrafikförbindelse förnyar gatubilden och gör vardagen smidig. Med ett mångsidigt utbud av bostäder och tjänster lockar vi till oss nya invånare till området vid spårvagnslinjen i närheten av arbetsplatser. Vi ser till att invånarna kan delta i spårvagnsstadens berättelse på olika sätt under hela resan.

Mål

Vandaspåran blir färdig år 2029 och spårvagnsstaden kring banan utvecklas

Utgångsnivå

Byggandet av spårvägen inleddes år 2025.

Målkostnaden för Vandaspårans projektplan 2025 är 750 miljoner €, varav Vandas andel är 541 miljoner €

Den nya våningsyta som planerats i området för spårvägens dispositionsplan uppgår till 77 206 m²-vy

Uppföljningen utvecklas i början av år 2026.

Mätare

Måltidtabell för byggandet av spårvägen

Målkostnader för byggandet av spårvägen

Våningsyta (m²-vy) som planlagts i området för Vandaspårans dispositionsplan

Inkomster från markanvändningen i området för Vandaspårans dispositionsplan (markförsäljningsvinster, markarrendeinkomster och ersättningar för markanvändningsavtal totalt)

Målnivå

Trafiken på spårvägen kan inledas år 2029.

Projektplanens målkostnad underskrids.

Ny våningsyta i området för Vandaspårans dispositionsplan, totalt 400 000 m²-vy (netto) under strategiperioden 2026–2029

Inkomster från markanvändning, totalt 40 milj. € under strategiperioden 2026–2029

ETT ATTRAKTIVT VANDA - mål och mätare

Strategiska huvudmätare

Mätare	Utgångsnivå	Målnivå 2029
Bild av Vanda, potentiella invånare och nuvarande invånare (undersökningen Vetovoima & pitovoima)*	Potentiella invånare: 3,13 Nuvarande invånare: 3,41 (2024)	3,43 3,83
Inflyttningens och utflyttningens inverkan på kommunalskatteinkomsterna	-2,6 miljoner euro (2023)	>0

*Det numeriska värdet är medelvärdet av sex påståenden som beskriver attraktionskraften i anslutning till stadens läge, tjänster, kostnadsstruktur, ekonomiska livskraft, gemenskap och miljö, vilka svarspersonen bedömer på en skala från 1 till 5.

ETT ATTRAKTIVT VANDA - mål och mätare

Mål	Mätare	Utgångsnivå 2024	Målnivå 2029
6. Vi stärker Vandas attraktionskraft som ett upplevelserikt besöksmål	Andel av hela befolkningen som anser att Vanda är ett intressant turistmål	23,5 %	30 %
7. Antalet sysselsättande företag ökar	Det sammanlagda antalet arbetsplatser som möjliggörs av tomtöverlåtelser och utbyggnadsprojekt Andelen ny arbetsplatsvåningsyta i godkända planer (netto m ² -vy)	Nya arbetsplatser 250 st. Arbetsplatsvåningsyta planlades år 2024 totalt sett 213 766 m ² -vy (brutto). Ny arbetsplatsvåningsyta planlades år 2024 - 95 105 m ² -vy.	Nya arbetsplatser 400 st. per år under strategiperioden 2026–2029. Mängden ny arbetsplatsvåningsyta totalt 200 000 m ² -vy under strategiperioden 2026–2029.
8. Vi skapar mångsidigare bostadsutbud och ägarformer	Andelen ägar- och delägarbostäder av bostadsproduktionen (%) Antalet småhusbostäder (påbörjade, st.) Andelen statligt understödda hyresbostäder av bostadsproduktionen (påbörjade, st.) Andelen ny bostadsvåningsyta som placeras i en zon för hållbar tillväxt (%)	Andelen ägarbostäder av bostadsproduktionen 41,2 %. Inga delägarbostäder färdigställdes. Antalet småhusbostäder 136 st.* Andelen statligt understödda hyresbostäder av den påbörjade bostadsproduktionen 53 % och 215 st. * 79,1 % av den nya bostadsvåningsytan placerades i generalplanens zon för hållbar tillväxt.	Ägarbostädernas andel av bostadsproduktionen: 50 %. Modeller för byggande av nya delägarbostäder har pilottestats i Vanda. Antal småhusbostäder (påbörjade) totalt 2000 st. under strategiperioden 2026–2029. Andelen statligt understödda hyresbostäder av den påbörjade bostadsproduktionen 2026–2029: 20 %. 80 % av den nya bostadsvåningsytan placeras i generalplanens zon för hållbar tillväxt.

* År 2024 är andelen småhus och understött boende av all bostadsproduktion exceptionellt stor på grund av lågkonjunkturen inom byggbranschen.

ETT ATTRAKTIVT VANDA - mål och mätare

Mål	Mätare	Utgångsnivå 2024	Målnivå 2029
9. Vi utökar stadsgrönskan och näraturens tillgänglighet	Uppnåendet av målnivåerna för tomtspecifik gröneffektivitet i detaljplaner och bygglov (%) Resultaten från granskningarna av grönområdenas dimensionering och tillgänglighet (SAAVU)	Utgångsnivåer vid definitionen.	Tomtspecifik gröneffektivitet uppnås i detaljplaner till 100 % och i bygglov till 90 %, eftersom enskilda motiverade avvikelser är möjliga. Näraturen är lätt att nå från alla bostäder. Minimivärdena för grönområdenas dimensionering och tillgänglighet (SAAVU) uppfylls i de dispositionsplaner och detaljplaner som förändrar nätverket av grönområden på ett betydande sätt.
10. De grundläggande färdigheterna stärks och inlärningsresultaten förbättras inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och på andra stadiet	Bedömning av lärandet i årskurs 3, 6 och 9. Genomsnittet av medelbetygen i grundskolans slutbedömning (alla ämnen) Genomsnittet av bifallsrösterna för studentprov Genomsnittligt betyg för olika yrkesexamensdelar Andel behöriga lärare inom småbarnspedagogiken Graden av deltagande när det gäller barn med ett främmande språk som modersmål	Mätning av utgångsnivå på våren 2026 7,98 (våren 2024) 4,10 (våren 2025) 4,0 (2024) Andel behöriga lärare inom småbarnspedagogiken 57,4 % Graden av deltagande när det gäller barn i 2–4-årsåldern med ett främmande språk som modersmål 80 %.	Resultaten förbättras under strategiperioden 8,0 4,5 4,2 65 % Graden av deltagande när det gäller barn i 2–4-årsåldern med ett främmande språk som modersmål 85 %

TRE VIKTIGA HUVUDMÅL

BALANSERAD TILLVÄXT I VANDA

Vanda växer ekologiskt,
socialt, kulturellt och
ekonomiskt hållbart

Vi stoppar
segregationen
mellan
områdena

Vi tryggar
integrationen

Vi höjer
sysselsättningen
och
utbildningsnivån

Vi skyddar och
stärker den
mångfaldiga
naturen och
säkerställer en
framtid med ett
hållbart klimat

BALANSERAD TILLVÄXT I VANDA

Vi säkerställer tillräckliga tjänster i hela Vanda. Vid styrningen av tillväxt och investeringar granskar vi alla våra storområden – Myrbacka, Kivistö, Aviapolis, Dickursby, Korso, Björkby och Håkansböle – som helheter. Vårt mål är att områdenas attraktionskraft ökar och att **segregationen mellan områdena avstannar**. Vi förstärker den positiva utvecklingen särskilt i områden med mycket socialt illamående. Vi bekämpar ojämlikheten mellan områdena i samarbete med Vanda och Kervo välfärdsområde samt andra myndigheter och organisationer. Vi säkerställer att det också finns utrymme för förnyelse av gamla områden i och med att staden växer.

Vi förbinder oss att ta hand om naturen och göra mer nytta än skada för den. Vi skyddar närskogar och andra viktiga naturobjekt. Vi agerar ambitiöst för att bevara mångfalden i naturen och säkerställer vår **ekologiska hållbarhet** genom åtgärder som stöder klimatet, den cirkulära ekonomin och en miljövänlig vardag. Vi förbereder oss för effekterna av klimatförändringen.

Integrationen av invånare är en kritisk faktor för oss inom alla tjänster. Vi erbjuder integrationsservice som en helhet, på ett tillgängligt sätt och vid rätt tidpunkt. Vi säkerställer kunskaper i finska eller svenska för människor från alla bakgrunder så att

de blir en del av samhället i Vanda, kan utbilda sig och få arbete.

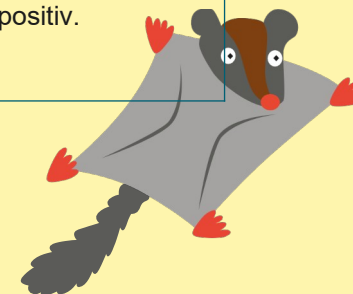
Vi höjer utbildningsnivån så att alla Vandabor har minst en examen på andra stadiet och tillräckliga kunskaper för fortsatta studier eller arbetslivet. Vi höjer andelen invånare i Vanda som avlagt examen på högre nivå.

Vi förbättrar sysselsättningen genom att vara insatt i hur arbetsmarknaden i området ser ut och genom att stödja behoven hos arbetssökande och arbetsgivare. Vårt mål är att stärka kompetensen och underlätta för alla Vandabor att få arbete. Vi satsar på livslångt lärande, utbildning och omskolning i samarbete med läroanstalter, företag och arbetskraftsservicen. Vi bedriver ett nära samarbete med välfärdsområdet för att kunna stödja sysselsättningen på ett övergripande sätt och beakta behoven i fråga om hälsa, funktionsförmåga och socialt stöd. Vi främjar företagande och erbjuder stöd för att starta företagsverksamhet. Vi stödjer ungas möjligheter till utbildning, läroavtals- och sysselsättningsstigar samt företagande individuellt. Särskild uppmärksamhet fäster vi vid unga som inte arbetar eller utbildar sig.

Strategiska huvudmätare

Mätare	Utgångsnivå	Målnivå 2029
Skatteinkomster / invånare	2434 € / invånare	2628 € / invånare
Naturens och den byggda miljöns ekologiska tillstånd uttryckt i naturvärdeshektar	En mätare som beskriver naturens tillstånd baserat på naturvärdeshektar utvecklas som samarbete mellan de 10 största finska städerna. Utgångsnivån är inte ännu känd.	Naturens och den byggda miljöns ekologiska tillstånd förbättras från utgångsnivån så att förändringen i naturens tillstånd som helhet är nettopositiv.

BALANSERAD TILLVÄXT I VANDA – mål och mätare

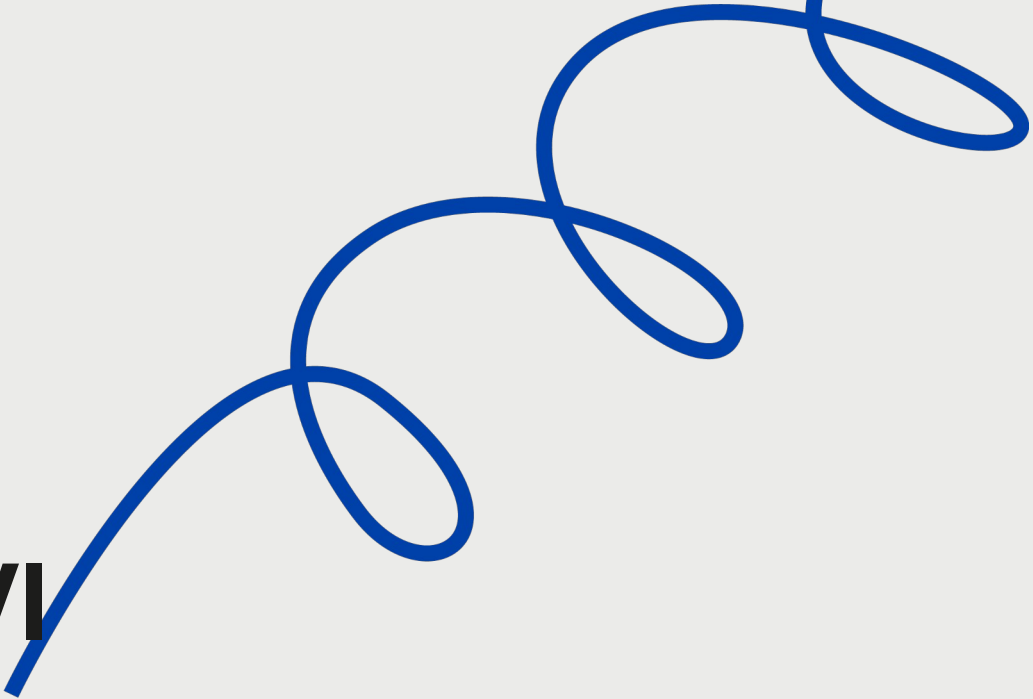
Mål	Mätare	Utgångsnivå 2024	Målnivå 2029
11. Vi höjer sysselsättningsnivån	Sysselsättningsnivå Ungdomsarbetslöshet	72,8 % (2023, Statistikcentralen) 3822	Vi överskrider genomsnittet för C6-städerna* 3500
12. Vi höjer utbildningsnivån	Andel högutbildade av befolkningen Personer som avlagt examen på minst andra stadiet	36 % (2024, Statistikcentralen) 73 %	40 % 80 %
13. Vi lyckas med integrationen	Sysselsättningsnivå hos personer med ett främmande språk som modersmål Utbildningsnivå	Sysselsättningsnivå 59,5 % (2023) Utbildning på grundnivå eller okänd 54 % (2024, Statistikcentralen)	Vi överskrider genomsnittet för C6-städerna Vi underskrider genomsnittet för C6-städerna
14. Studerande på andra stadiet kommer in på fortsatta studier eller träder in i arbetslivet	Studerande som blivit sysselsatta efter avlagd yrkesexamen Studerande inom fortsatta studier efter avlagd examen på andra stadiet	Sysselsatta 67 % ett år efter avlagd examen (2023) Inom fortsatta studier 11,9 % ett år efter avlagd yrkesexamen (2023) Inom fortsatta studier 46,7 % ett år efter avlagd studentexamen (2023)	Sysselsatta 70 % ett år efter avlagd examen Inom fortsatta studier 15 % ett år efter avlagd yrkesexamen Inom fortsatta studier 50 % ett år efter avlagd studentexamen
15. Vi stoppar segregationsutvecklingen i områdena	Socioekonomiskt sammanräknat antal**	52	Värde för år 2025
16. Vi höjer sysselsättningsnivån	Långtidsarbetslöshet	7732	7490 *inbegriper förändringen i lagen om utkomststöd.

* C6-städerna är de 6 största städerna, Helsingfors, Esbo, Tammerfors, Åbo och Uleåborg. Sysselsättning är en konjunkturkänslig indikator. Därför är det bra att ställa målet i relation till jämförelsegruppen. **Det socioekonomiska sammanräknade antalet består av tre sammanräknade faktorer: 1) andelen 25–64-åringar som endast har slutfört en utbildning på grundskolenivå av hela befolkningen i samma ålder, 2) arbetslöshetsnivån, det vill säga andelen personer som anmält sig som arbetslösa av hela arbetskraften, och 3) låginkomstgraden, det vill säga andelen hushåll som tillhör den lägsta inkomstfemtedelen

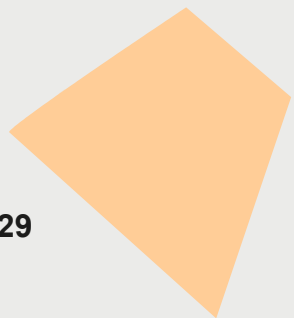
BALANSERAD TILLVÄXT I VANDA – mål och mätare

Mål	Mätare	Utgångsnivå 2024	Målnivå 2029
17. Vi minskar växthusgasutsläppen	CO2-utsläpp: CO2-utsläpp per invånare produktrelaterade konsumtionsutsläpp	Regionala totala utsläpp (HRM:s beräkning): 790 kt CO2-ekv. (-27 % (1990-2024)) 3,1 t CO2-ekv./invånare Konsumtion (KULMA-beräkning): 8,34 t CO2-ekv./invånare	Totala utsläpp 524 kt CO2-ekv.*1,9 t CO2-ekv./invånare Produktrelaterade konsumtionsutsläpp 7,07 t CO2-ekv./invånare
18. Vi är naturpositiva senast år 2030	Utökning av naturskyddsområden (st.). Omfattningen av den skadliga inverkan på naturen och antalet kompenserade naturvärden mäts per respektive detaljplan: Icke-försämringen av naturen mätt med naturvärdeshektar.	Naturskyddsområden: 54 st. (material från Finlands miljöcentral) Naturvärdeshektar har inte beräknats tidigare.	Fem (5) förslag om naturskyddsområden till NTM-centralen per år under strategiperioden 2026–2029. Nätverket av naturskyddsområden har stötts med andra områden som stöder mångfalden (OECM-områden). I alla godkända detaljplaner har skadorna på naturtyperna kompenserats fullt ut och icke-försämring av naturen har uppnåtts.

*En utsläppsminskning på 80 % jämfört med år 1990 uppnås senast år 2030 med undantag för utsläppen från fjärrvärme. Efter utsläppen binds den återstående andelen till koldioxidsänkor eller så används eventuella externa utsläppsminskningsenheter. För fjärrvärmeutsläppens del är målet att uppnå klimatneutralitet senast år 2035. Målet inkluderar minskning och lagring av utsläpp.

SÅ HÄR LYCKAS VI

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

26

SÅ HÄR LYCKAS VI

EN STABIL OCH HÅLLBAR EKONOMI

Vi balanserar vår ekonomi och
investerar i framtiden

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

SÅ HÄR LYCKAS VI EN STABIL OCH HÅLLBAR EKONOMI

Vi balanserar
driftsekonomin

Vi ökar
inkomsterna

Vi styr stadens
tillväxt på ett
kontrollerat sätt

Vi stoppar
skuldsättningen

SÅ HÄR LYCKAS VI EN STABIL OCH HÅLLBAR EKONOMI

Endast genom en stark ekonomi kan vi nå våra viktiga mål, det vill säga att även i fortsättningen säkerställa invånarnas välfärd, stadens attraktionskraft samt en balanserad och kontrollerad tillväxt.

Vid finansieringen av tjänster beaktar vi befolkningstillväxten och kostnadsökningen. Vi satsar särskilt på fostran och lärande som också bygger upp en grund för vår framtid. Samtidigt **balanserar vi vår driftsekonomi** under strategiperioden. Vi håller utgifternas ökning på en måttlig nivå, ser över inkomsternas och utgifternas struktur och vidtar produktivitetsåtgärder. Vi utnyttjar digitalisering, automatisering och artificiell intelligens. Vi strävar efter inbesparingar inom upphandlingar och användningen av lokaler.

Vi fokuserar på att öka Vandas livskraft och inkomstbas. Vi söker och utnyttjar aktivt också extern finansiering. Vi ser till att koncernbolagen för sin del bidrar till att stärka stadens ekonomi. Med hjälp av den nya strategin strävar vi efter en långsiktig och allt starkare ökning av stadens skatteinkomster.

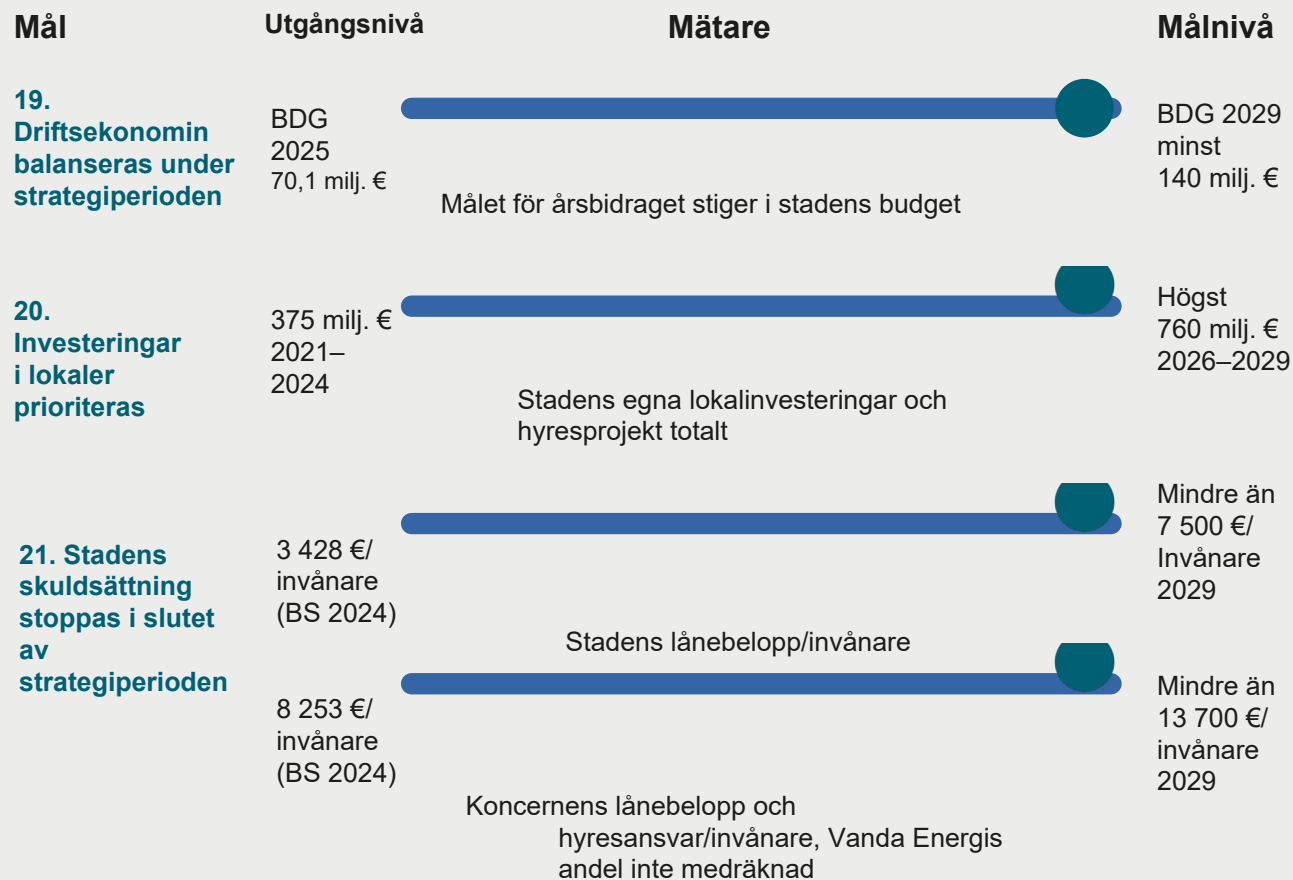
Vi bygger den största investeringen i Vandas historia, det vill säga **Vandaspåran**, under denna strategiperiod. Spårvägen är en investering i framtiden och fördelarna med den kommer att märkas under de kommande årtiondena. Vi styr investeringarna utifrån tillväxtutsikterna. Vi utför nödvändiga investeringar i nybyggandet och reparationsbyggandet och i fråga om offentliga anläggningstillgångar.

Vi skapar och etablerar en modell för investeringar, genom vilken vi **proaktivt styr stadens tillväxt, planering och nytt byggande**. Det här görs utgående från de olika behoven i områdena och på ett sådant sätt att vi säkerställer tillräckliga tjänster i hela Vanda. Lokalinvesteringar genomförs av såväl staden, koncernbolagen som externa investerare. Vi testar aktivt nya sätt att genomföra investeringar under strategiperioden.

Det svaga ekonomiska läget och investeringen i Vandaspåran ökar stadens lånebelopp under strategiperioden. **Vi stoppar skuldsättningsutvecklingen i slutet av strategiperioden** tack vare balanseringen av driftsekonomi och slutförandet av Vandaspårans investering.

SÅ HÄR LYCKAS VI EN STABIL OCH HÅLLBAR EKONOMI

SÅ HÄR LYCKAS VI

PERSONAL OCH FRAMGÅNGSFAKTORER

Tillsammans kommer vi att lyckas:
Vår personal och våra andra
framgångsfaktorer hjälper oss att
nå vårt mål

SÅ HÄR LYCKAS VI PERSONAL OCH FRAMGÅNGSFAKTORER

Vi är
humana i
vårt arbete

Vi stärker vår
förmåga att förnya
och hitta lösningar

Vi vågar
skilja oss
från
mängden

Vi arbetar
systemiskt

SÅ HÄR LYCKAS VI PERSONAL OCH FRAMGÅNGSFAKTORER

En förutsättning för att lyckas med strategin är att vi tillsammans bygger upp vår stad för människorna och företagen. De fyra framgångsfaktorer som vi har fastställt hjälper oss att nå målen i strategin. Vi utvecklar tillsammans personalens kompetens, välbefinnande i arbetet, ledning och verksamhetskultur för att stärka dessa områden. Som riktlinjer för detta utarbetar vi gemensamma principer för personalen.

I vårt arbete syns **närheten till människan** som kundorienterad service, smidiga digitala lösningar och i ledarskapet. Vi utvecklar staden med invånarnas och andra kunders perspektiv i åtanke. Vi stärker personalens välbefinnande i arbetet och arbetarskyddet i olika sammanhang och möten. Alla har möjlighet att vara delaktiga och påverka utvecklingen av sitt arbete och sin arbetsgemenskap. Förtroende och öppenhet återspeglas i ledarskapet och i sättet hur vi möter varandra. Det ökar vår attraktionskraft som stad och arbetsgivare.

Som stad **förnyar vi oss hela tiden och lyckas hitta lösningar** på utmaningar och möjligheter i omvärlden.

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

Vi skapar en riktning och är ett föredöme. Vi påskyndar förnyelse och lärande i vårt arbete. Vi ställer upp ambitiösa mål och åstadkommer resultat. Vi ser till att vi har rätt kompetens i rätt tid.

Vi utmärker oss genom att vara unika och bygger vidare på våra styrkor. Vår stads mångfald är vår styrka. Vi ökar personalens kompetens och utvecklar våra arbetssätt och arbetsgemenskaper på ett mångsidigt sätt. Vi stärker delaktigheten hos olika grupper och skapar språk- och kulturmedvetna möjligheter till delaktighet.

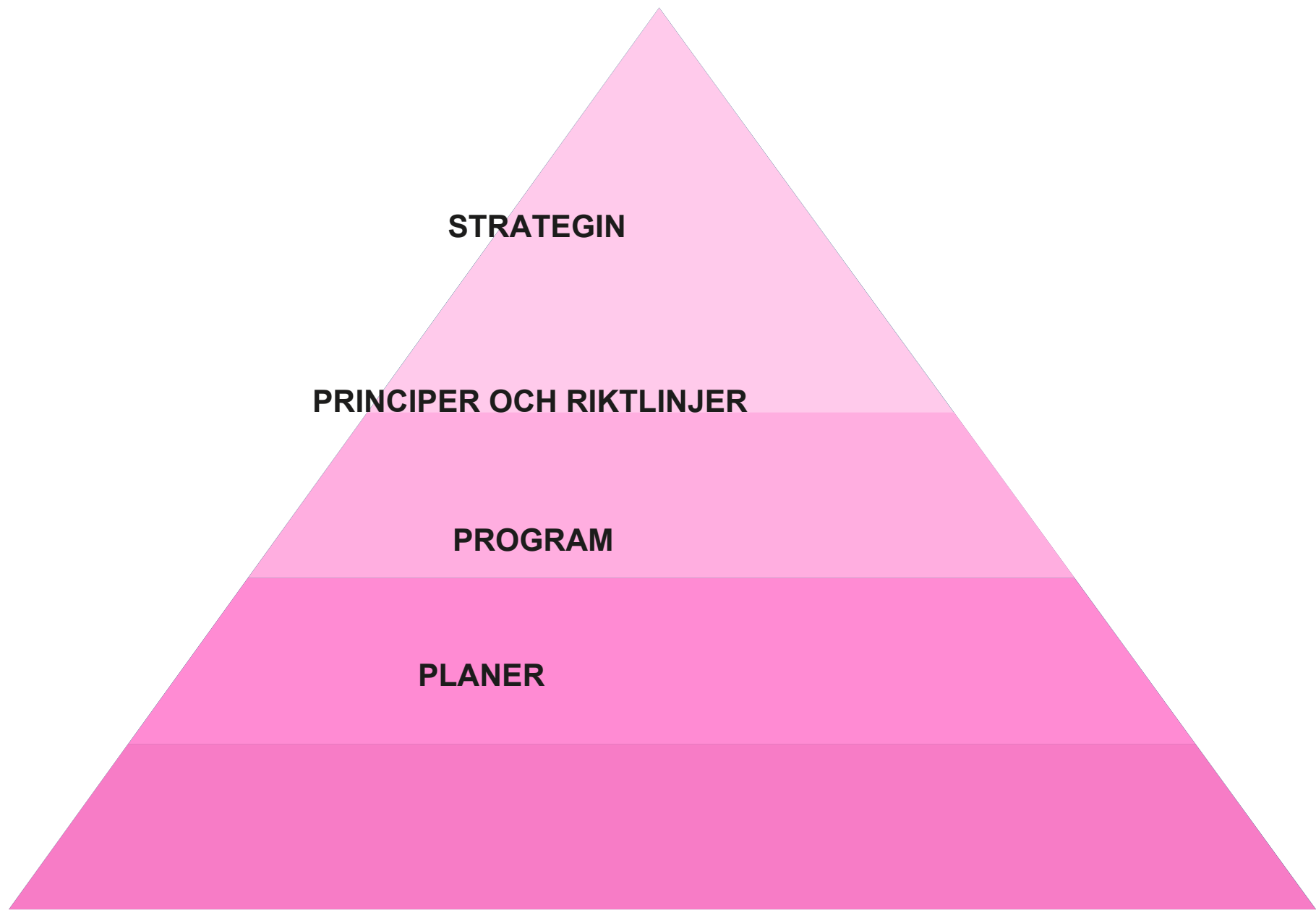
Vi arbetar systemiskt. Vi löser utmaningar tillsammans över verksamhetsområdesgränserna och förnyar vårt ledningssystem för att stödja detta. Vi vet hur vi kan utnyttja olika lokala, nationella och internationella nätverk i vår verksamhet. Vi förlitar oss på strategiska partner som kompletterar

vårt eget tjänsteutbud. Vi förstår helhetsbilden bakom vårt arbete. Vi samlar och sammanför information och fattar beslut baserat på kunskap och undersökningar. Vi utnyttjar framtidsprognostisering så att vi vid behov kan ändra vår verksamhet i rätt tid. Vårt helhetsinriktade arbetssätt hjälper oss att se hur våra tre viktiga mål i strategin påverkar varandra – och endast kan förverkligas tillsammans. Vi utför vårt arbete som en stad, ett Vanda.

PROGRAM OCH FÖRBINDELSER GENOM VILKA STRATEGIN FÖRVERKLIGAS

Vi förverkligar strategin genom strategiska program som omfattar alla verksamhetsområden, verksamhetsområdesspecifika genomförandeplaner, årliga mål som utarbetas i samband med budgeten och verksamhetsområdenas styrkort.

STRATEGIN

PRINCIPER OCH RIKTLINJER

PROGRAM

PLANER

FÖRVERKLIGANDE OCH UPPFÖLJNING AV STRATEGIN

Strategiska program

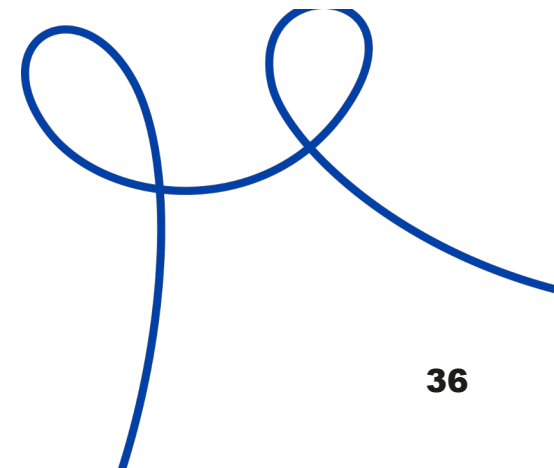
Vi förverkligar strategin genom sex förändringsprogram. Vi lyckas med strategin när vi åstadkommer en målinriktad förändring inom dessa kunskapsbaserat utvalda programområden. De strategiska programmen är på stadsnivå och de leds över verksamhetsområdesgränserna. Vi utvecklar stadens ledningssystem och förmågor till stöd för att programmen ska lyckas. De strategiska programmen är:

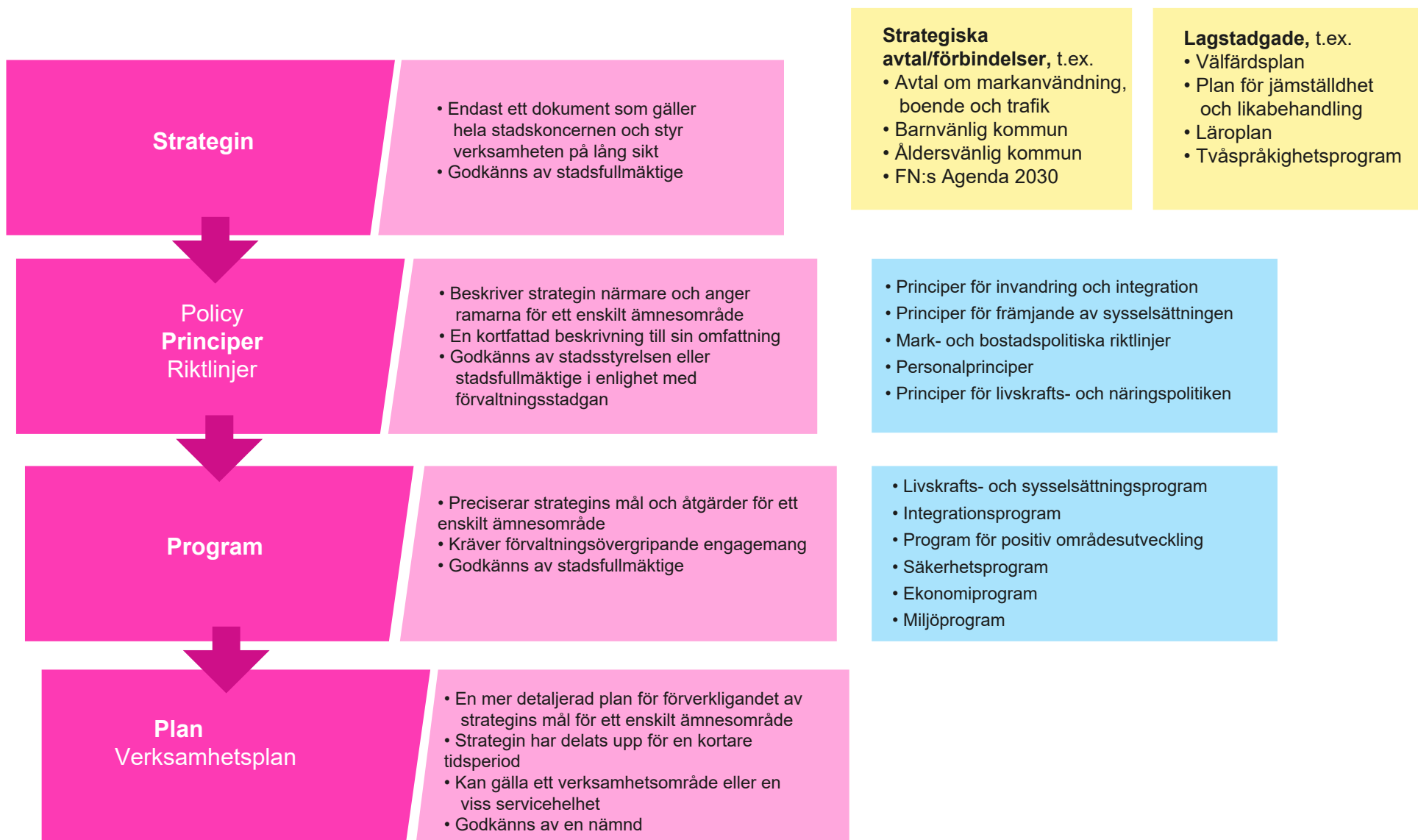
Utvärdering av strategin

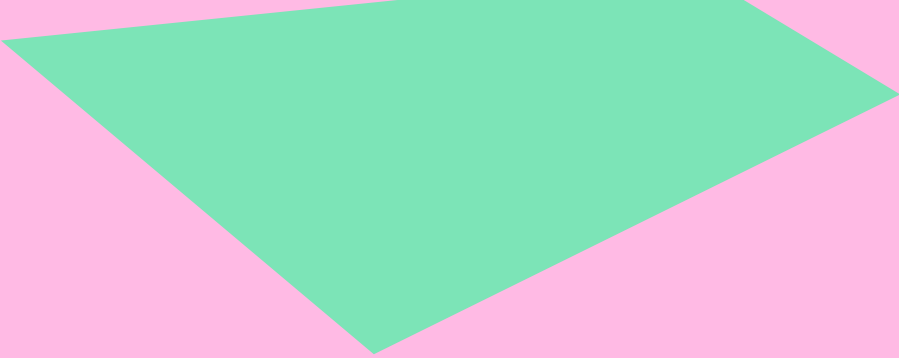
Förändringsprogrammen täcker hela strategiperioden. Vi utarbetar de bindande målen årligen.

Vi gör en halvtidsutvärdering av strategin i mitten av strategiperioden 2027 och en slutlig utvärdering 2029. Vi utnyttjar utvärderingarna vid beredningen av nästa strategiperiod.

STRATEGIDOKUMENT

BAKGRUNDSMATERIAL TILL STRATEGIN

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

Beredningen av stadens strategi 2026–2029

- Omvärldsanalys och scenarier 2024
- Stadsfullmäktiges ekonomi- och strategiseminarier 22.8.2024 och 20–21.3.2025
- Ledningsgruppsbehandling, workshoppar inom verksamhetsområdena och beredning
- Personalens webbtankesmedja 2025
- Stadsfullmäktiges ekonomi- och strategiseminarium 28–29.8.2025
- Ekonomi- och strategikommittén som tillsatts av stadsstyrelsen 18.8, 9.9, 25.9, 22.10 och 10.11.2025
- Stadsstyrelsen 17.11, 1.12.2025 och 15.12.2025
- Stadsfullmäktiges beslut om strategin 26.1.2026
- Strategin träder i kraft från och med 1.2.2026

Invånarna, påverkansorganen och organisationerna deltar i beredningen

- Invånarnas deltagande, bland annat dialoger kring Vandas 50-årsjubileum
- Delegationen för mångkulturfrågor
- Ungdomsfullmäktige
- Svenska kommittén
- Rådet för personer med funktionsnedsättning
- Påverkardagen
- Äldrerådet
- Påverkansorganens gemensamma workshop
- Strategikväll för organisationer

VANDAS STADSSTRATEGI 2026–2029

Bakgrundsmaterial till stadsstrategin

- Omvärldsanalys och scenarier 2024
- Stadsfullmäktiges ekonomi- och strategiseminarier material 22.8.2024, 20–21.3.2025 och 28–29.8.2025
- Personalens webbtankesmedja 2025
- Invånarnas deltagande, bland annat dialoger kring Vandas 50-årsjubileum och Påverkardagen för barn och unga 2024–2025
- Påverkansorganen (delegationen för mångkulturfrågor, svenska kommittén, rådet för personer med funktionsnedsättning och äldrerådet), ungdomsfullmäktige och strategikväll för organisationer, presentation av utkastet till strategi och remissdebatt, våren 2025
- Påverkansorganens gemensamma workshop 12.6.2025

vantaa.fi/strategia

4 Beviljande av avsked åt Jenni Alasuutari från uppdraget som ersättare i revisionsnämnden samt förrättande av kompletteringsval

VD/3897/00.00.01.00/2025

PT/EJ/EK/EA

Jenni Alasuutari har med ett meddelande som anlände 6.12.2025 begärt avsked från uppdraget som ersättare i revisionsnämnden på grund av personliga skäl.

Enligt 121 § i kommunallagen tillsätter fullmäktige en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämndens uppgift är att:

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om,
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt,
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning,
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas,
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige,
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år till fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara nödvändiga.

Enligt 75 § i kommunallagen är följande personer inte valbara till revisionsnämnden:

- 1) en ledamot av kommunstyrelsen,
- 2) borgmästaren och en biträdande borgmästare,
- 3) den som i enlighet med bestämmelserna om jävsgrunder i 28 § 2 och 3 mom. i förvaltningslagen (434/2003) är närstående till en ledamot av kommunstyrelsen eller till kommundirektören, borgmästaren eller en biträdande borgmästare,
- 4) den som är anställd hos kommunen eller hos en sammanslutning eller stiftelse där kommunen har bestämmande inflytande,
- 5) den som inte är valbar till kommunstyrelsen.

Enligt 7 kap. 3 § i förvaltningsstadgan hör till revisionsnämnden, utöver ordförande och vice ordförande, minst tre ledamöter och lika många personliga ersättare. Nämndens ledamöter och ersättare ska vara fullmäktigeledamöter. Nämnden kan i sitt utvärderingsarbete dela in sig i arbetsgrupper. Arbetsgrupperna rapporterar om sitt arbete till nämnden.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal samverkan, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut 16.6.2025 § 8 valt följande personer till revisionsnämnden för mandattiden 2025–2029:

Ledamot	Personlig ersättare
Tia Seppänen, ordförande	Eva Tawasoli
Juha Suoniemi, vice ordförande	Suvi Karhu
Drilon Kllokoqi	Sirkka-Liisa Kähärä
Patrik Borg	Lauri Kaira
Matti Kotiranta	Mari Hynninen
Manav Phull	Maarit Raja-Aho
Ulla-Maija Kopra	Mohamuud Shire
Anitta Orpana	Topi Liutu
Elina Nykyri	Antero Eerola
Tarja Eklund	Kimmo Kiljunen
Juha Järä	Pasi Liukkonen
Paula Lehmuskallio	Hanna Holmberg
Sirpa Kauppinen	Jenni Alasuutari

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 5

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) Jenni Alasuutari beviljas avsked från uppdraget som ersättare i revisionsnämnden, och
- b) det förrättas kompletteringsval av personlig ersättare åt Sirpa Kauppinen för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Jenni Alasuutari avsked från uppdraget som ersättare i revisionsnämnden, och
- b) förrätta kompletteringsval av personlig ersättare åt Sirpa Kauppinen för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Verkställighet: juridiska ärenden och beslutsberedning

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

5 Beviljande av avsked åt Jenni Alasuutari från uppdraget som ledamot i Nylands landskapsfullmäktige och förrättande av kompletteringsval

VD/8138/00.00.01.00/2025

KK/EK/EA

Jenni Alasuutari har med ett meddelande som anlände 8.12.2025 begärt avsked från uppdraget som ledamot i Nylands landskapsfullmäktige.

Nylands kommuners representantmöte har utsett följande representanter från Vanda till Nylands landskapsfullmäktige för mandatperioden 2025–2029:

Ledamot	Personlig ersättare
Anssi Aura	Marja Ahava
Nina Nummela	Tomi Puikkonen
Victor Snellman	Marjo Vacker
Heli Hakala	Otso Kivimäki
Eva Tawasoli	Sirpa Siru Kauppinen
Tia Seppänen	Jenni Alasuutari
Ida Tamminen	Shekhar Acharya
Matti Kotiranta	Naima el Issaou
Petri Roininen	Jorma Hentilä
Tanja Aidanjuuri	Mika Niikko
Gashaw Bibani	Antero Eerola

Enligt 12 § i Nylands förbunds grundavtal ska ledamöterna i landskapsfullmäktige vara fullmäktigeledamöter i medlemskommunerna och röstandelarna för de politiska grupperingar som är representerade i fullmäktige ska vid valet svara mot den andel röster som de olika grupper som är representerade i medlemskommunernas fullmäktige fått inom landskapets område vid kommunalvalen med iakttagande av proportionalitetsprincipen enligt vallagen.

Om en ledamot eller ersättare i landskapsfullmäktige förlorar sin valbarhet eller har andra giltiga skäl för att avgå under pågående mandatperiod, beslutar den kommun som ledamoten representerar om beviljande av avsked och val av ny ledamot eller ersättare för den återstående mandatperioden. Den ledamot eller ersättare som kommunen väljer ska representera samma grupp som den ledamot åt vilken avsked beviljades.

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 6

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- Jenni Alasuutari beviljas avsked från uppdraget som ledamot i Nylands landskapsfullmäktige, och
- det förrättas kompletteringsval av ledamot till Nylands landskapsfullmäktige för återstoden av mandatperioden 2025–2029.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Stadsfullmäktige 26.1.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Jenni Alasuutari avsked från uppdraget som ledamot i Nylands landskapsfullmäktige, och
- b) förrätta kompletteringsval av ledamot till Nylands landskapsfullmäktige för återstoden av mandatperioden 2025–2029.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Verkställighet: juridiska ärenden och beslutsberedning

Anvisningar för sökande av ändring: 1 besväransvisning

6

Beviljande av avsked åt Jenni Alasuutari från uppdraget som ledamot i Vanda stadsfullmäktiges valnämnd och förrättande av kompletteringsval

VD/3909/00.00.01.00/2025

PT/EK/EA

Jenni Alasuutari har med ett brev som anlände 8.12.2025 begärt avsked från uppdraget som ledamot i Vanda stadsfullmäktiges valnämnd av personliga skäl.

Enligt 18 kap. 2 § i förvaltningsstadgan väljer stadsfullmäktige, för förrättandet av proportionella val och majoritetsval med slutna sedlar, bland sina ledamöter en valnämnd för sin mandattid, i vilken ingår fyra ordinarie medlemmar och lika många personliga ersättare.

Av dem som valts till valnämnden utser stadsfullmäktige en till ordförande och en till vice ordförande genom att följa samma förfarande som vid valet av stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande.

Nämnden kan kalla sakkunniga till hjälp.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal verksamhet, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte särskilda skäl talar för något annat.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut 16.6.2025 § 4 valt följande personer till ledamöter och ersättare i stadsfullmäktiges valnämnd:

Ledamot	Personlig ersättare
Drilon Klllokoqi, ordförande	Chau Nguyen
Paula Lehmuskallio, vice ordförande	Tuomas Vanhanen
Jenni Alasuutari	Tiina Tuomela
Juha Suoniemi	Patrik Karlsson

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 7

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- Jenni Alasuutari beviljas avsked från uppdraget som ledamot i stadsfullmäktiges valnämnd, och
- det förrättas kompletteringsval av ordinarie ledamot för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Jenni Alasuutari avsked från uppdraget som ledamot i stadsfullmäktiges valnämnd, och
- b) förrätta kompletteringsval av ordinarie ledamot för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning

Anvisningar för sökande av ändring: 1 besvärsanvisning

7

Beviljande av avsked åt Johanna Ropponen från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar och förrättande av kompletteringsval

VD/3911/00.00.01.02/2025

PT/JK/EA

Johanna Ropponen har med ett meddelande som anlände 8.12.2025 begärt avsked från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar av personliga skäl.

Enligt **6 § i fastighetsbildningslagen** ska fullmäktige till gode män för kommunen vid fastighetsförrättningar välja minst sex personer för en tid som motsvarar kommunfullmäktiges mandatperiod. I praktiken är det ändamålsenligt att välja fler.

Den som väljs till god man ska vara förtrogen med fastighetsfrågor och känna de lokala förhållandena. Angående valbarheten till god man gäller vad som stadgas om nämndemän vid tingsrätt. Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 65 år vid tidpunkten för valet får sålunda inte väljas till god man.

På grund av fastighetsförrättningarnas karaktär bör sådana personer väljas till gode män som har möjlighet att utföra detta förtroendeuppdrag under vardagar och i terrängförhållanden. Det rekommenderas också att personer som tidigare varit gode män omväljs till uppgiften. Fastighetsförrättningar drar ofta långt ut på tiden och därför skulle man dra nytta av kontinuitet.

Enligt **7 § i fastighetsbildningslagen** ska den som är god man, innan han eller hon börjar utöva sysslan, inför tingsrätten eller jorrdomstolen avge försäkran om att efter bästa förstånd och samvete ärligt fullgöra sin syssla som god man och att därvid inte behandla någon orätt av någon som helst orsak.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut 16.6.2025 § 19 fastställt antalet gode män vid fastighetsförrättningar i Vanda till 13 för mandattiden 2025–2029 och valt följande personer till uppdraget:

Tarmo Manninen
Eemeli Vierimaa
Drilon Kllokoqi
Johanna Ropponen
Ari Jussila
Kari Laalo
Sanna Huuskonen
Antti Jussila (fge 25.8.2025 § 3)
Markku Kyröläinen
Tero Hakanen
Tuula Natunen
Ulf Dahlman
Samson Tanke Aba

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 9

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) Johanna Ropponen beviljas avsked från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar, och
- b) det förrättas kompletteringsval av god man vid fastighetsförrättningar för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) bevilja Johanna Ropponen avsked från uppdraget som god man vid fastighetsförrättningar, och
- b) förrätta kompletteringsval av gode män vid fastighetsförrättningar för återstoden av mandattiden 2025–2029.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs del omgående vid sammanträdet.

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning

Anvisningar för sökande av ändring: 1 besvärsanvisning

Ändring av grundavtalet för Samkommunen Helsingforsregionens trafik

VD/7937/00.04.01/2025

PT/HW/RK-K/SV/EA

Styrelsen för samkommunen Helsingforsregionens trafik (nedan HRT) har 25.11.2025 beslutat att skicka ett förslag till ändring av samkommunens grundavtal till medlemskommunerna för godkännande.

HRT:s nuvarande grundavtal trädde i kraft 1.1.2018. Uppdateringen av grundavtalet har beretts ända sedan våren 2023. I ärendet nåddes en förhandlingslösning mellan medlemskommunerna redan 2024, vilket ledde till att Vanda stadsfullmäktige 17.6.2024 § 10 hann besluta om en ändring av HRT:s grundavtal. Den grundavtalsändring som godkännts av Vanda stadsfullmäktige kunde dock inte godkännas av Esbo som sådan, så det gjordes inte någon grundavtalsändring då. Samkommunen och medlemskommunerna har därefter gått igenom grundavtalsändringen på nytt och i det nya förhandlingsresultatet har mindre förändringar gjorts jämfört med den tidigare ändringen.

Bakom ändringen av grundavtalet ligger kommunallagens övergångsbestämmelse (21.5.2021/419) och i grundavtalet har ändringarna i 8 kap. i kommunallagen beaktats. I förslaget har man dessutom strukit överlappningar mellan grundavtalet och förvaltningsstadgan samt gjort andra tekniska uppdateringar. I samband med ändringen av grundavtalet har man hållit sig till tekniska aspekter och införande av redan etablerad praxis i avtalet. Ändringen av grundavtalet omfattar inga betydande ändringar som påverkar HRT:s verksamhet.

De centrala ändringarna i grundavtalet har sammanställts i bilagan till förslaget med föreslagna centrala ändringar, och en jämförelse med det nuvarande grundavtalet ingår som en egen bilaga.

Utifrån 55 § i kommunallagen är fullmäktige behörig att besluta om ändring av grundavtalet. Enligt 57 § i kommunallagen kan grundavtalet ändras, om inget annat bestämts i HRT:s grundavtal, om minst två tredjedelar av medlemskommunerna understöder en ändring och deras invånarantal är minst hälften av det sammanräknade invånarantalet i samtliga medlemskommuner.

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 12

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

- a) stadsfullmäktige godkänner ändringen av grundavtalet för Samkommunen Helsingforsregionens trafik enligt det bifogade avtalet;
- b) stadsfullmäktige befullmäktigar stadsdirektören att underteckna grundavtalet och vid behov göra tekniska ändringar eller ändringar av liten betydelse i det.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) godkänna ändringen av grundavtalet för Samkommunen Helsingforsregionens trafik enligt det bifogade avtalet;
- b) befullmäktiga stadsdirektören att underteckna grundsavtalet och vid behov göra tekniska ändringar eller ändringar av liten betydelse i det.

Bilagor:

- Centrala ändringar i grundavtalet
- En jämförelse av grundavtalsändringarna
- Förslag till grundavtal

Anvisningar för sökande av ändring: Besvärsförbud

Närmare information:

Samuli Vartiainen, koncernjurist, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimukseen ehdotetut keskeiset muutokset

Tähän dokumenttiin on koottu keskeiset ehdotetut muutokset HSL:n perussopimukseen.

Luku 1 Jäsenkunnat ja tehtävät

- 1) Muutettu luvun nimi "Yleistä" muotoon "Jäsenkunnat ja tehtävät"
- 2) Perustajakunnat ja jäsenkunnat siirretty omaksi pykäläkseen
- 3) 3 §:n (tehtävien toteuttaminen) sisältö viety muihin kohtiin
- 4) Peruspääomaa koskeva 6 § ja jäsenkuntien osuutta varoista ja vastuutta veloista koskeva 7 § siirretty lukuun Talous
- 5) Lainsäädäntöviittaukset päivitetty muuttuneen lainsäädännön mukaisiksi
 - a. joukkoliikennelaki päivitetty liikennepalvelulaiksi
 - b. kuntalain pykälät päivitetty vastaamaan ajantasaista lainsäädäntöä
- 6) Kuntayhtymästä eroaminen siirretty luvusta 7
 - a. lisätty myös toimintamalli tilanteessa, jossa kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen (kuntalain 56 §:n 1 momentin kohdan 8 mukaisesti oltava perussopimuksessa)
 - b. poistettu "Kunta voi erota kuntayhtymästä myös luovuttamalla peruspääomaosuutensa toiselle kunnalle yhtymäkokouksen päättämien perusteiden mukaisesti."
- 7) Lisätty 2 §:ään selkeyttävä maininta: "Kuntayhtymä voi olla osakkaana osakeyhtiöissä ja jäsenenä yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa."
- 8) Lisätty kuntayhtymän tehtäviin 2 §:ään pikaratikka uudeksi kulkumuodoksi:
 - a. "päättää ja hankkii toimialueensa bussi-, raitio-, pikaraitio-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut"

Luku 2 Johtamismalli

- 9) Muutettu luvun nimi "Johtamis- ja toimintaperiaatteet" muotoon "Johtamismalli"
- 10) Toiminnan suunnittelua koskevasta 10 §:stä on poistettu tarkka strategian sisältö: "Strategiassa määritellään kuntayhtymän visio, arvot, strategiset päämäärät ja mitattavat tavoitteet"

Luku 3 Yhtymäkokous

- 11) Siirretty tänne lause: "Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous"
- 12) Yhtymäkokousedustajat omaksi pykäläkseen 11
- 13) Muutettu "Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisestä syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa" muotoon "ellei **erityisen painavasta** syystä"
- 14) Lisätty "yhtymäkokouksen kutsuu koolle hallitus"
- 15) Poistettu yhtymäkokouksen tehtäviä koskevasta pykälästä:
 - a. maininta tilintarkastajien pätevyyksistä (ei tarve määritellä perussopimuksessa)

- b. viittaus muiden ohje- ja johtosääntöjen hyväksymisestä
- a. rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättäminen jäsenkuntien suostumuksella -> muutettu muotoon: tytäryhtiöiden tai omaan pääomaan kuuluvien rahastojen perustaminen ja purkaminen sekä näiden rahastojen säännöistä päättäminen
- c. valtionosuuksien kohdentaminen

Luku 4 Hallitus ja toimitusjohtaja

- 16) Muutettu luvun nimi "Hallitus" muotoon "Hallitus ja toimitusjohtaja"
- 17) Lisätty 15 §: " Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin kuntalaissa ja muussa lainsäädännössä säädetään sekä perussopimuksessa ja hallintosäännössä määrätään."
- 18) 16 §: kirjattu nykyinen käytäntö perussopimukseen: jokainen jäsenkunta voi nimittää asiantuntijaedustajan hallitukseen
 - a. aiemmin oikeus ollut niillä jäsenkunnilla, jolla ei ole hallituksen jäsentä tai varajäsentä, mutta käytäntönä ollut jo kaksi hallituskautta, että jokaisella jäsenkunnalla oikeus nimetä asiantuntijaedustaja
- 19) 17 §: hallituksen tehtävälista on päivitetty yhteneväisemmäksi uudemman hallintosäännössä olevan tehtävälistan kanssa
- 20) Erillinen pykälä "kokoontuminen ja esittely" poistettu
- 21) 18 § vuosikertomuksen antamisesta poistettu
 - a. toimintakertomus ja tilinpäätös lakisääteiset
- 22) Lisätty toimitusjohtajaa koskeva 18 §
- 23) 19 §: nimenkirjoittamisoikeus määritetään hallintosäännössä
 - a. käytännössä ollut sama kirjaus jo nyt hallintosäännössä; kuuluu hallintosääntöön, joten perussopimuksessa jatkossa vain viittaus

Luku 5 Talous

- 24) Jaettu entinen "Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus" omiksi luvuikseen
- 25) Peruspääomaa koskeva 20 § siirretty tänne 1 luvusta
 - a. lisätty: "Uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään se on velvollinen maksamaan peruspääomaosuuden, jonka suuruus on liittyvän jäsenkunnan asukasluvun suhde kuntayhtymän kaikkien jäsenkuntien yhteenlaskettuihin asukaslukuihin. Peruspääomaosuutta määritettäessä asukaslukuina käytetään liittymishetkeä edeltävän vuodenvaihteen tilastokeskuksen virallisia asukaslukuja. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä."
- 26) 22 § Taloussuunnitelma-pykälän nimi muutettu Toiminta- ja taloussuunnitelmaksi
 - a. muutettu lausuntoaikatauluja: 15.6. -> 1.6. ja 31.8. -> 10.9.
- 27) Lisätty 23 § Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille
 - a. kuntalain 56 §:n 1 momentin kohdan 11 mukaisesti oltava perussopimuksessa
- 28) Lisätty 24 § Tilikauden yli- ja alijäämäkäsittely
 - a. Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

29) Lisätty 25 § Alijäämän kattaminen

- a. kuntalain 56 §n 1 momentin kohdan 10 mukaisesti oltava perussopimuksessa

30) Poistettu "Tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet, kuntayhtymän toimitusjohtaja ja talousjohtaja"

- a. nykyaikaistettu terminologiaa

31) Pykälää siirretty lukuihin 6 ja 7

32) Poistettu 28 § "Tarkempien määräysten antaminen" turhana

Luku 6 Toiminnan ja investointien rahoitus

33) Omaksi luvukseen entisestä "Talous sekä hallinnon ja talouden tarkastus" -luvusta

34) Muutokset: 27 § Toiminnan rahoitus sekä lipputulot kulujen jakaminen

- a. lisätty "Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat jäsenkunnat kuntayhtymälle talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kuntaosuutta, jolla katetaan kullekin jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa jäsenkunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Mikäli jäsenkunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on jäsenkunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina jäsenkuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa."
- b. korvattu lipputulo-kappaleen alla oleva lause "Henkilökohtaiset arvo- ja kausiliput kohdistetaan matkakorttijärjestelmän tietojen mukaan, muut liput joko suoraan ao. kunnalle tai henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen." lauseella "Lipputulot kohdistetaan kunnille järjestelmistä saatavan kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen".
- c. muutettu tummennettu teksti: " Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu **HSL:n keräämiin myynti- ja asiakastietoihin** (ennen: matkakorttijärjestelmän keräämiin tietoihin) tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin"
- d. lisätty tummennettu teksti: " Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. suunnitelmakauden merkittävien joukkoliikennehankkeiden arvioitu toteutuminen ja niiden sekä aluekehityksen myötä muuttuvat matkustajamäärät."

Luku 7 Hallinnon ja talouden tarkastus

35) Siirretty tarkastuslautakuntaa ja hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat omaksi luvukseen 7. Sanamuotoihin teknisiä päivityksiä, kun poistettu maininta johtosäännöistä

36) Lisätty 32 § sisäisen tarkastuksen toiminnosta

Luku 8 Purkaminen ja loppuselvitys

- 37) Lisätty omaksi luvukseen (ennen luvussa Muut säännökset)
- 38) Lisätty maininnat loppuselvityksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden käsittelystä purkautumisen yhteydessä
 - a. kuntalain 56 §:n 1 momentin kohdan 9 mukaisesti oltava perussopimuksessa

Luku 9 Voimaantulo

- 39) Lisätty omaksi luvukseen (ennen luvussa Muut säännökset)

Poistettut luvut

- 40) Poistettu Päätöksenteko-luku ja siirretty oleellinen sisältö muihin lukuihin
 - a. esim. päätöksenteko yhtymäkokouksessa suhteellisilla äänimäärillä ja niiden enemmistöllä
 - b. hallituksen päätöksenteon osalta asiat ovat kuntalain pykälissä 104 (äänestys) ja 105 (vaali)
- 41) Poistettu Muut säännökset -luku ja siirretty sisältö muihin lukuihin

HELSINGIN SEUDUN LIIKENNE -KUNTAYHTYMÄ SAMKOMMUNEN HELSINGFORSREGIONENS TRAFIK

PERUSSOPIMUS

1. LUKU

JÄSENKUNNAT JA TEHTÄVÄT

1 §

Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, ruotsiksi Samkommunen Helsingforsregionens trafik.

Kuntayhtymän suomenkielinen lyhenne on HSL ja ruotsinkielinen lyhenne on HRT.

Kuntayhtymä on kaksikielinen.

Kuntayhtymän kotipaikka on Helsinki.

2 §

Tehtävät ja toiminta-ajatus

Kuntayhtymä on pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 3 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä.

Kuntayhtymän toimialue käsittää sen jäsenkuntien alueen, ellei muuta ole sovittu tai säädetty.

Kuntayhtymä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o: 1370/2007 ja liikennepalvelulain (320/2017) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja hoitaa muut viranomaistehtävät sen mukaan kuin asiasta on erikseen säädetty. Kuntayhtymä vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta.

Kuntayhtymän tehtävänä on:

- suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä sille asetettujen strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi
- päättää toimivaltansa puitteissa toimialuettaan koskevista liikennepalvelulain mukaisista joukkoliikenteen luvista
- vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta
- hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat
- vastata matkalippujen tarkastuksesta
- päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitio-, pikaraitio-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut
- osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä jäsenkuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa
- vastata toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä järjestelmistä sen mukaan kuin siitä jäsenkuntien kanssa tarkemmin sovitaan
- huolehtia valtion toimialueen joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen jakamisesta liikennemuodoittain
- hoitaa muutoinkin toimivaltaansa kuuluvaa joukkoliikennettä koskeva jäsenkuntien keskinäinen sekä jäsenkuntien ja muiden tahojen välinen yhteistyö
- huolehtia muista sille annetuista ja säädetyistä tehtävistä.

Kuntayhtymä voi olla osakkaana osakeyhtiöissä ja jäsenenä yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa.

3 §

Perustajakunnat ja jäsenkunnat

Kuntayhtymän perustajakuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava ja Kirkkonummi.

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat perustajakuntien lisäksi Sipoo, Siuntio ja Tuusula.

4 §

Kuntayhtymän laajeneminen

Kuntayhtymään voivat kuulua perustajakuntien ja muiden jäsenkuntien lisäksi muut Helsingin seudun kunnat: Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää ja Vihti. Jäsenyyden edellytykset on määritelty tämän perussopimuksen 5 §:ssä.

Kuntayhtymään voi lisäksi kuulua sellainen Helsingin seudun ulkopuolinen kunta, joka täyttää tämän perussopimuksen 5 §:n mukaiset jäsenyyden edellytykset.

Kuntayhtymän toimintaa voidaan laajentaa Helsingin seudun ulkopuolisiin kuntiin myös siten, että kuntayhtymä tekee kyseisen kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kunnan joukkoliikenteen järjestämisestä.

5 §

Uuden jäsenkunnan ottaminen

Helsingin seutuun kuuluvalla kunnalla on oikeus liittyä kuntayhtymän jäseneksi edellyttäen, että toimialue säilyy liittymisen jälkeen toiminnallisesti tarkoituksenmukaisena ja että jäseneksi liittyvä kunta hyväksyy tämän perussopimuksen.

Kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntalain (410/2015) 57 §:n mukaisesti uuden jäsenkunnan ottamisesta sekä liittymisen ajankohdasta. Yhtymäkokous päättää maksettavan peruspääoman suuruudesta ottaen huomioon, mitä tämän perussopimuksen 20 §:ssä on sanottu.

6 §

Kuntayhtymästä eroaminen

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenyys päättyy ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden lopussa, jollei ajankohdasta kuntayhtymän yhtymäkokouksessa yksimielisesti toisin sovita.

Kun jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa.

Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen, eroava jäsenkunta on velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Eroava jäsenkunta on lisäksi velvollinen maksamaan kuntayhtymälle kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän, ja vastaavasti se on oikeutettu saamaan kuntayhtymältä kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän.

Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruusina erinä enintään viiden (5) vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

7 § Johtamisperiaatteet

Kuntayhtymää johdetaan sen strategian, arvojen ja päämäärien mukaisesti siten, että organisaatiolla on selkeät vastuut ja toimivallat. Toimintatapa perustuu tilaaja-tuottajamalliin.

Kuntayhtymä toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenkuntiensa ja valtionhallinnon joukkoliikenteestä vastaavien tahojen kanssa.

8 § Toimintaperiaatteet

Kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava tuottavasti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti siten, että

1. toiminnan arvopohjana on asiakaslähtöisyys sekä vuorovaikutus käyttäjien ja jäsenkuntien kanssa
2. toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan
3. talous pysyy tasapainossa
4. organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja että vastuu valvonnan järjestämisestä on hallituksella
5. toiminnallisten, taloudellisten ja muiden riskien olemassaolo selvitetään ja niitä vältetään sekä varaudutaan vahinkoihin niin, etteivät niiden kustannukset aiheuta häiriötä kuntayhtymän toiminnalle ja rahoitukselle
6. maksuliikenne, rahoitustoiminta ja sijoitustoiminta hoidetaan tuottavasti, turvaavasti ja taloudellisesti
7. vieraan pääoman käyttöön turvaudutaan ainoastaan silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua
8. varainkäytössä kiinnitetään huomiota siihen, että toimintoihin sitoutuu mahdollisimman vähän pääomaa.

9 § Toiminnan ja talouden suunnittelu

Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain toimintaa ja sen kehittämistä ohjaavan strategian.

Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta.

Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetty tehtävät.

3. LUKU**YHTYMÄKOKOUS****10 §****Ylin päättävä toimielin**

Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän tilinpäätöksestä päätetään viimeistään toukokuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa sekä talousarviosta ja suunnitelmasta viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa.

11 §**Yhtymäkokousedustajat**

Yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa.

12 §**Yhtymäkokousedustajien äänivalta ja päätöksenteko**

Yhtymäkokouksessa jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukaslukujen suhteessa kuitenkin siten, että yhden kunnan ääniosuus voi olla enintään 50 %.

Ääniosuudet tarkistetaan uuden kuntavaalikauden alussa kuntavaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän asukaslukujen mukaisesti ja uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään 1 momentissa mainittua periaatetta noudattaen.

13 §**Kokouskutsu ja päätösvaltaisuus**

Yhtymäkokouksen kutsuu koolle hallitus.

Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisen painavasta syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenkunnille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille. Kokouskutsu on joka tapauksessa lähetettävä viimeistään viikkoa ennen yhtymäkokousta.

Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja kutsu yhtymäkokoukseen on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrättyssä ajassa.

14 §**Tehtävät**

Yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluvat:

Kevätyhtymäkokouksessa

1. vahvistaa tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen
2. päättää niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta
3. päättää peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta
4. päättää vastuuvapauden myöntämisestä

Syysyhtymäkokouksessa

5. hyväksyä talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma

Muut yhtymäkokouksissa käsiteltävät asiat:

6. hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta
7. tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta
8. tilintarkastusyhteisön ja tarvittaessa varatilintarkastajan valinta
9. hallintosäännön sekä keskeisten ohjeiden hyväksyminen
10. peruspääoman korottaminen tai alentaminen
11. rahoitus- ja investointiperiaatteiden hyväksyminen sekä kuntayhtymän rahoituksen, mukaan lukien lainan antaminen ja lainanotto ja niitä koskevien takaus- ja vakuusjärjestelyiden päätöksenteko
12. uuden jäsenkunnan ottaminen
13. kuntayhtymän purkaminen
14. kuntayhtymän merkittävän osan luovuttaminen tai lopettaminen sekä varallisuuden luovuttaminen
15. kuntayhtymän puolesta annettavien vakuuksien ja kuntayhtymän omaisuuteen kohdistuvien kiinnitysten hyväksyminen
16. tytäryhtiöiden tai omaan pääomaan kuuluvien rahastojen perustaminen ja purkaminen sekä näiden rahastojen säännöistä päättäminen
17. muut yhtymäkokouksessa mainitut asiat.

Yhtymäkokouksen tehtävistä säädetään lisäksi kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

4. LUKU

HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA

15 §

Hallitus

Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin kuntalaissa ja muussa lainsäädännössä säädetään sekä perussopimuksessa ja hallintosäännössä määrätään.

16 §

Hallituksen kokoonpano ja äänimäärä

Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien tämän perussopimuksen 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni. Hallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Varajäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Asukasluvultaan suurin kunta nimeää hallituksen puheenjohtajan.

Jäsenkunta voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tämän varaedustajan. Jäsenkunnan asiantuntijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän hallitus päättää muiden asiantuntijoiden läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa hallintosäännön mukaisesti.

Hallituksen paikkajakoa tarkistetaan yhtymäkokouksessa ääniosuuksien muuttuessa kuntavaalikausittain.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta.

17 §

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on

1. valvoa kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää sekä tehdä sen puolesta sopimukset, mikäli asia ei kuulu yhtymäkokoukselle tai hallitus ei siirrä päätösvaltaa joiltakin osin viranhaltijalle
2. järjestää kuntayhtymän hallinto ja päättää toiminnan periaatteista
3. ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja päättää tämän palkkauksesta

4. ottaa johtavat viranhaltijat vakituiseseen tai yli vuoden kestävään määräaikaiseen virkasuhteeseen sekä erottaa johtavat viranhaltijat
5. päättää liikennöintiehdoista ja liikenteen kilpailuttamisperiaatteista sekä muista ostopalveluperiaatteista
6. päättää lippujärjestelmän periaatteista, lippujen hinnoista sekä alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteista
7. hyväksyä rakennuksia, rakennelmia ja laitteita sekä muita hankkeita koskevat hankesuunnitelmat ja piirustukset sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista
8. päättää hankinnoista ja vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista
9. päättää toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta bussi-, juna-, lautta-, raitio- ja metrolinjoilla (suunnitteluohje) sekä osallistumisesta julkisyhteisöjen järjestämien kuljetuspalvelujen järjestämiseen
10. päättää hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista siltä osin, kuin se ei ole siirtänyt tämän kohdan mukaista toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle
11. päättää kuntayhtymän jäsenyydestä yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa yhteisöissä
12. päättää kuntayhtymän toiminnan kannalta epätavallisista tai laajakantoisista asioista
13. päättää kuntayhtymän toimintaan oleellisesti vaikuttavista sopimuksista ja niiden muuttamisesta
14. vastata yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
15. valmistella kuntayhtymän talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma
16. päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta
17. päättää toimitusjohtajaa koskevien virka- ja työehtosopimusten sekä muiden sopimusten täytäntöönpanosta
18. päättää henkilöstöpoliittisista periaatteista
19. päättää osakkeiden ja osuuskuntien osuuksien ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta
20. päättää omaisuuden ostamisesta ja myymisestä sekä vuokralle ottamisesta ja antamisesta sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista

21. antaa selitys yhtymäkokouksen päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos hallitus katsoo voivansa yhtyä yhtymäkokouksen päätöksen lopputulokseen

22. päättää maksujen perusteista ja palvelujen hinnoitteluperusteista

23. päättää liikennejärjestelmäsuunnitelmasta, liikenteen strategisista suunnitelmista, joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmasta sekä joukkoliikenteen liikennöintisuunnitelmasta

24. myöntää ja peruuttaa laissa kuntayhtymän toimivaltaan määrätty liikenteen luvat

25. päättää liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti

26. päättää laissa kuntayhtymän toimivaltaan määrätyn uhkasakon asettamisesta

Hallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä. Hallituksen on ennen päätöstä kuultava kuntaa liikenteen määrästä ja laadusta, linjaston suunnittelusta, hinnoittelusta tai muussa vastaavassa tapauksessa.

18 § Toimitusjohtaja

Kuntayhtymän johtajana toimii toimitusjohtaja, joka johtaa hallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Toimitusjohtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

19 § Nimen kirjoittaminen

Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.

5. LUKU

TALOUS

20 § Peruspääoma

Perustamisvaiheessa rahana suoritettavan peruspääoman suuruus on 5 000 000 euroa, jonka perustajakunnat ovat maksaneet perustamisen yhteydessä.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten rahana suoritettavaa peruspääomasijoitusta kuntayhtymään lisää se osuus Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle kuuluneesta omaisuudesta, joka jaetaan pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoja ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) siirtymäsäännösten perusteella

jäsenkuntien pääomaosuuksiksi samassa suhteessa kuin jäsenkunnat vastasivat Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain (1269/1996) mukaan YTV:n varoista ja veloista.

Helsingiltä, Espoolta, Vantaalta ja Kauniaisilta apportoina edellä 2 momentin mukaisesti kuntayhtymälle siirtyneen peruspääoman nettomäärä on yhteensä 3 836 461 euroa. Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat jakaneet tämän peruspääoman kunkin kunnan hyväksi tuleviksi osuuksiksi asukasmäärien (vuonna 2009) suhteessa tehden asiasta keskenään erillisen tilityksen.

Peruspääoma on muodostettu vuoden 2010 aloittavaan taseeseen jäsenkuntien vuoden 2009 asukaslukujen suhteessa.

Uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään se on velvollinen maksamaan peruspääomaosuuden, jonka suuruus on liittyvän jäsenkunnan asukasluvun suhde kuntayhtymän kaikkien jäsenkuntien yhteenlaskettuihin asukaslukuihin. Peruspääomaosuutta määritettäessä asukaslukuina käytetään liittymishetkeä edeltävän vuodenvaihteen tilastokeskuksen virallisia asukaslukuja. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä.

Maksamattomalle peruspääomaosuudelle jäsenkunnan tulee maksaa vuotuista korkoa niin, että korkokanta on 12 kuukauden euribor. Peruspääoma- ja jäsenosuudet vahvistaa yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksen päätöksellä peruspääomaa voidaan korottaa tai alentaa. Peruspääomaa voidaan korottaa seuraavissa tapauksissa:

- a) uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään
- b) investointimenon rahoittamiseksi jäsenkuntien yhteneväisillä peruspääoman sijoituksilla
- c) siirrolla muusta omasta pääomasta
- d) kun tapahtuu selvä muutos jäsenkunnan tai -kuntien asukasluvussa verrattuna muihin jäsenkuntiin.

Peruspääomalle voidaan yhtymäkokouksen erillisellä päätöksellä maksaa vuosittaista korkoa.

Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsen- ja pääomaosuuksista.

21 §

Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuu veloista

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista sekä vastuut veloista määräytyvät jäsenkuntien peruspääomaosuuksien suhteessa tämän perussopimuksen 28 § huomioiden.

22 §

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Kuntayhtymällä on oltava toiminta- ja taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Toiminta- ja taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain.

Hallitus laatii luonnoksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Luonnoksesta on pyydetty jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Luonnos toiminta- ja taloussuunnitelmaksi tulee toimittaa lausunnon jäsenkunnille viimeistään 1. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvioesityksen kanssa. Lausuntopyyntöä keskeiset kohdat tulee esitellä jäsenkunnille vuosittain viimeistään kesäkuun alussa. Luonnoksen tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 10. syyskuuta.

Hyväksytty talousarvion sisältävä toiminta- ja taloussuunnitelma tulee toimittaa jäsenkunnille joulukuun 15. päivään mennessä.

23 §

Talouden ja toiminnan seuranta- ja raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seuranta- ja raportointi, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Hallitus raportoi säännöllisesti jäsenkuntien asettaman aikataulun mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille. Kuntayhtymä sopii jäsenkuntien kanssa muun raportoinnin toteuttamisesta erikseen.

24 §

Tilikauden yli- ja alijäämäkäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Tilikauden alijäämän kattamisessa noudatetaan kuntalain määräyksiä.

Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa kunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa.

Mikäli kunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on kunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa.

25 §

Alijäämän kattaminen

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain (410/2015) 119 § 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta kuntayhtymän alijäämien kattamisesta kuntalain (410/2015) 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa.

26 §**Tilinpäätös ja tilintarkastajan kertomus**

Ennakkotiedot tilinpäätöksestä on annettava jäsenkunnille helmikuun loppuun mennessä.

Tilikauden tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä. Tilintarkastajien on annettava kertomus tilikaudelta viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivään mennessä.

Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja hallituksen lausunto on toimitettava yhtymäkokoukselle viimeistään seuraavan elokuun loppuun mennessä.

6. LUKU**TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITTAMINEN****27 §****Toiminnan rahoitus sekä lipputulojen ja kulujen jakaminen***Yleiset periaatteet*

Kuntayhtymä rahoittaa toimintamenoja lipputuloilla, kuntien maksamilla kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla.

Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti.

Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat jäsenkunnat kuntayhtymälle talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kuntaosuutta, jolla katetaan kullekin jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa jäsenkunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Mikäli jäsenkunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on jäsenkunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina jäsenkuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa.

Korvaus niistä tehtävistä, jotka kuntayhtymä hoitaa sopimuksen perusteella, määritellään sopimuksessa, jonka perusteet hallitus hyväksyy.

Jäsenkuntien kuntayhtymän käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavan käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa.

Joukkoliikenteen lipputulojen ja järjestämisen menojen kohdentaminen

Joukkoliikenteen lipputulot ja joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuvien kulujen kohdistamisessa jäsenkunnille noudatetaan seuraavia periaatteita:

Lipputulot

Lipputulot kohdistetaan kunnille järjestelmistä saatavan kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen.

Operointikulut (liikennöintikorvaukset)

- Liikennemuodoittain matkustuskilometrien suhteessa

Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto, yms. kulut

- Liikennemuodoittain nousujen suhteessa

Infrakulut

- Liikennemuodoittain nousujen suhteessa

Infrakulut lasketaan käypien arvojen perusteella. Kuluihin sisältyvät 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut. Infran hallinto- ja ylläpitokuluista neuvotellaan kuntayhtymän ja jäsenkuntien kesken vuosittain.

Jäsenkuntien uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot. Määriteltäessä jäsenkuntien vanhojen joukkoliikenneinvestointien käypää arvoa ei rakennusaikaisia korkoja kuitenkaan jälkikäteen oteta huomioon.

Vantaan kehärata ja muut tulevat kaupunkiratahankkeet sisällytetään infrakustannuksiin, mutta ei vanhojen kaupunkiratojen kustannuksia.

Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu HSL:n keräämiin myynti- ja asiakastietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin. Kuntayhtymän hallitus liittää vuosittain jäsenkunnille tämän perussopimuksen 22 §:n mukaisesti lähetettävän toiminta- ja taloussuunnitelman lausuntopyyntöön alustavan suunnitelman kysyntätietojen tarkistamisesta. Suunnitelmassa esitetään tarkistuksen ajoittuminen ja tietolähteet, joihin tarkistus perustuu. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. suunnitelmakauden merkittävien joukkoliikennehankkeiden arvioitu toteutuminen ja niiden sekä aluekehityksen myötä muuttuvat matkustajamäärät. Jäsenkuntien lausunnot saatuaan kuntayhtymän hallitus päättää lippulajitutkimusten järjestämisestä ja ajankohdista.

Kuntayhtymän hallitus päättää edellä selostettujen periaatteiden mukaisesti yksityiskohtaiset laskentaperiaatteet järjestämänsä joukkoliikenteen lipputulot ja menojen kohdentamisesta jäsenkunnille.

28 §

Investointien pääomarahoitus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien oman pääomanehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta.

Uudis- ja laajennusinvestointien rahoituksesta on sovittava erikseen jäsenkuntien kanssa.

29 § Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymäkokous.

7. LUKU

HALLINNON JA TALouden TARKASTUS

30 § Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on yhtymäkokouksen valitsevat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Tarkastuslautakunnan tehtävistä ja kokousmenettelystä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

31 § Hallinnon ja talouden tarkastus

Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä.

32 § Sisäinen tarkastus

Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

8. LUKU

PURKAMINEN JA LOPPUSelvITYS

33 § Purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot.

Kuntayhtymän purkautuessa hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvollisia suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen. Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa.

9. LUKU

VOIMAANTULO

34 §

Voimaantulo ja soveltaminen

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.5.2026. Perussopimus kumoaa voimaan tullessaan 1.1.2018 voimaan tulleen perussopimuksen.

Ennen tämän perussopimuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

HELSINGIN KAUPUNKI

ESPOON KAUPUNKI

VANTAAN KAUPUNKI

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

KERAVAN KAUPUNKI

KIRKKONUMMEN KUNTA

SIPOON KUNTA

SIUNTION KUNTA

TUUSULAN KUNTA

PERUSSOPIMUSMUUTOS

Vertailu vanha vs. uusi: **lihavointi** = muutos, tarkennus
kursiivi = sama sisältö, eri kohta

1. LUKU YLEISTÄ	1. LUKU JÄSENKUNNAT JA TEHTÄVÄT
1 § Kuntayhtymän perustaminen ja jäsenkunnat Kuntayhtymä on pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 3 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä. Kuntayhtymä on kaksikielinen. Kuntayhtymän perustajakuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava ja Kirkkonummi. Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Sipoo, Siuntio ja Tuusula. Kuntayhtymän nimi on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, ruotsiksi Samkommunen Helsingforsregionens trafik ja kotipaikka Helsinki. Kuntayhtymä käyttää toiminnassaan suomenkielistä lyhennettä HSL ja ruotsinkielistä lyhennettä HRT. 2 § Toimialue ja tehtävät Kuntayhtymän toimialue käsittää sen jäsenkuntien alueen, ellei muuta ole sovittu tai säädetty. Kuntayhtymä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o: 1370/2007 ja joukkoliikennelain (869/2009) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja hoitaa muut viranomaistehtävät sen mukaan kuin asiasta on erikseen säädetty. Kuntayhtymä vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta. Kuntayhtymän tehtävänä on: - suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä - päättää toimivaltansa puitteissa toimialuettaan koskevista joukkoliikennelain mukaisista joukkoliikenteen luvista - vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta - vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta - hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat - vastata matkalippujen tarkastuksesta - päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitiovaunu-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut - osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä kuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa - vastata toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä järjestelmistä sen mukaan kuin siitä kuntien kanssa tarkemmin sovitaan - huolehtia valtion toimialueen joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen jakamisesta liikennemuodoittain	1 § Nimi ja kotipaikka <i>Kuntayhtymän nimi on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, ruotsiksi Samkommunen Helsingforsregionens trafik.</i> <i>Kuntayhtymän suomenkielinen lyhenne on HSL ja ruotsinkielinen lyhenne on HRT.</i> <i>Kuntayhtymä on kaksikielinen.</i> <i>Kuntayhtymän kotipaikka on Helsinki.</i> 2 § Tehtävät ja toiminta-ajatus <i>Kuntayhtymä on pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) 3 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä. (ks. vanha 1 §)</i> Kuntayhtymän toimialue käsittää sen jäsenkuntien alueen, ellei muuta ole sovittu tai säädetty. Kuntayhtymä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o: 1370/2007 ja liikennepalvelulain (320/2017) mukaisena toimivaltaisena viranomaisena ja hoitaa muut viranomaistehtävät sen mukaan kuin asiasta on erikseen säädetty. Kuntayhtymä vastaa joukkoliikenteen suunnittelusta ja järjestämisestä sekä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta. Kuntayhtymän tehtävänä on: - suunnitella ja järjestää toimialueensa joukkoliikennekokonaisuus ja edistää sen toimintaedellytyksiä sille asetettujen strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi - päättää toimivaltansa puitteissa toimialuettaan koskevista liikennepalvelulain mukaisista joukkoliikenteen luvista - vastata Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta - vastata toimialueensa joukkoliikenteen markkinoinnista ja matkustajainformaatiosta - hyväksyä toimialueellaan noudatettava joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmä sekä liikenteen taksat - vastata matkalippujen tarkastuksesta - päättää ja hankkia toimialueensa bussi-, raitio-, pikaraitio-, metro-, lautta- ja lähijunaliikennepalvelut - osallistua joukkoliikenteen infran kehittämis- ja ylläpitoinvestointien suunnitteluun yhdessä jäsenkuntien ja asianomaisten muiden tahojen kanssa - vastata toimialueensa joukkoliikenteen matkustajainformaatio- ja muista tietoteknisistä järjestelmistä sen mukaan kuin siitä jäsenkuntien kanssa tarkemmin sovitaan

- hoitaa muutoinkin toimivaltaansa kuuluvaa joukkoliikennettä koskeva jäsenkuntien keskinäinen sekä jäsenkuntien ja muiden tahojen välinen yhteistyö sekä - huolehtia muista viranomaiselle säädetystä tehtävistä. 3 § Tehtävien toteuttaminen Kuntayhtymän ylintä päätävävaltaa käyttää yhtymäkokous. Hallituksen päätävävallasta määrätään tämän sopimuksen 16 §:ssä. Kuntayhtymän muusta hallinnosta määrätään hallintosäännössä ja muissa ohje- ja johtosäännöissä. 4 § Kuntayhtymän laajeneminen Kuntayhtymään voivat kuulua perustajakuntien lisäksi muut Helsingin seudun kunnat: Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää ja Vihti. Jäsenyyden edellytykset on määritelty 5 §:ssä. Kuntayhtymään voi lisäksi kuulua sellainen Helsingin seudun ulkopuolinen kunta, joka täyttää 5 §:n mukaiset jäsenyyden edellytykset. Kuntayhtymän toimintaa voidaan laajentaa Helsingin seudun ulkopuolisiin kuntiin myös siten, että kuntayhtymä tekee ao. kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kunnan joukkoliikenteen järjestämisestä. 5 § Uuden jäsenkunnan ottaminen Helsingin seutuun kuuluvalla kunnalla on oikeus liittyä kuntayhtymän jäseneksi edellyttäen, että toimialue säilyy liittymisen jälkeen toiminnallisesti tarkoituksenmukaisena ja että jäseneksi liittyvä kunta hyväksyy tämän perussopimuksen. Kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenkuntien valtuustot päättävät uuden jäsenkunnan ottamisesta kuntalain 79 §:n mukaisesti ja liittymisen ajankohdasta. Yhtymäkokous päättää maksettavan peruspääoman suuruudesta ottaen huomioon, mitä 6 §:ssä on sanottu. 6 § Peruspääoma Perustamisvaiheessa rahana suoritettavan peruspääoman suuruus on 5 000 000 euroa, jonka perustajajäsenet maksavat. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten rahana suoritettavaa peruspääomasijoitusta kuntayhtymään lisää se osuus Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle kuuluneesta omaisuudesta, joka jaetaan 1 §:ssä tarkoitetun lain siirtymäsäännösten perusteella jäsenkuntien pääomaosuuksiksi samassa suhteessa kuin jäsenkunnat vastasivat YTV-lain mukaan YTV:n varoista ja veloista. Helsingiltä, Espoolta, Vantaalta ja Kauniaisilta apportoineina edellä 2 momentin mukaisesti kuntayhtymälle siirtyvän peruspääoman nettomäärä on yhteensä 3 836 461 euroa. Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen jakavat tämän peruspääoman kunkin	- huolehtia valtion toimialueen joukkoliikenteeseen osoittamien tukien, avustusten ja määrärahojen jakamisesta liikennemuodoittain - hoitaa muutoinkin toimivaltaansa kuuluvaa joukkoliikennettä koskeva jäsenkuntien keskinäinen sekä jäsenkuntien ja muiden tahojen välinen yhteistyö sekä - huolehtia muista sille annetuista ja säädetystä tehtävistä. Kuntayhtymä voi olla osakkaana osakeyhtiöissä ja jäsenenä yhteisöissä, joiden toiminnalla edistetään kuntayhtymän tehtäväalaa. 3 § Perustajakunnat ja jäsenkunnat <i>Kuntayhtymän perustajakuntia ovat Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Kerava ja Kirkkonummi.</i> <i>Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat perustajakuntien lisäksi Sipoo, Siuntio ja Tuusula.</i> <i>(ks. vanha 1 §)</i> 4 § Kuntayhtymän laajeneminen Kuntayhtymään voivat kuulua perustajakuntien ja muiden jäsenkuntien lisäksi muut Helsingin seudun kunnat: Järvenpää, Nurmijärvi, Mäntsälä, Pornainen, Hyvinkää ja Vihti. Jäsenyyden edellytykset on määritelty tämän perussopimuksen 5 §:ssä. Kuntayhtymään voi lisäksi kuulua sellainen Helsingin seudun ulkopuolinen kunta, joka täyttää tämän perussopimuksen 5 §:n mukaiset jäsenyyden edellytykset. Kuntayhtymän toimintaa voidaan laajentaa Helsingin seudun ulkopuolisiin kuntiin myös siten, että kuntayhtymä tekee kyseisen kunnan kanssa yhteistyösopimuksen kunnan joukkoliikenteen järjestämisestä. 5 § Uuden jäsenkunnan ottaminen Helsingin seutuun kuuluvalla kunnalla on oikeus liittyä kuntayhtymän jäseneksi edellyttäen, että toimialue säilyy liittymisen jälkeen toiminnallisesti tarkoituksenmukaisena ja että jäseneksi liittyvä kunta hyväksyy tämän perussopimuksen. Kunnan, joka haluaa liittyä kuntayhtymän jäseneksi, on tehtävä siitä esitys kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenkuntien valtuustot päättävät kuntalain (410/2015) 57 §:n mukaisesti uuden jäsenkunnan ottamisesta sekä liittymisen ajankohdasta. Yhtymäkokous päättää maksettavan peruspääoman suuruudesta ottaen huomioon, mitä tämän perussopimuksen 20 §:ssä on sanottu. 6 § <i>Kuntayhtymästä eroaminen (ks vanha 30 §)</i> <i>Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymän hallitukselle. Jäsenyys päättyy ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden lopussa, jollei ajankohdasta kuntayhtymän yhtymäkokouksessa yksimielisesti toisin sovita.</i> <i>Kun jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa.</i>
---	---

kunnan hyväksi tuleviksi osuuksiksi asukasmäärien (vuonna 2009) suhteessa tekemällä asiasta keskenään erillisen tilityksen. Peruspääoma on muodostettu vuoden 2010 aloittavaan taseeseen jäsenkuntien vuoden 2009 asukaslukujen suhteessa. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä. Maksamattomalle peruspääomaosuudelle jäsenkunnan tulee maksaa vuotuista korkoa niin, että korkokanta on 12 kuukauden euribor. Peruspääoma- ja jäsenosuudet vahvistaa yhtymäkokous. Yhtymäkokouksen päätöksellä peruspääomaa voidaan korottaa tai alentaa. Peruspääomaa voidaan korottaa seuraavissa tapauksissa: - Kuntayhtymään liittyy uusi jäsenkunta - Investointimenon rahoittamiseksi jäsenkuntien yhteneväisillä peruspääoman sijoituksilla - Siirrolla muusta omasta pääomasta - Selvä muutos jäsenkunnan/-kuntien asukasluvussa verrattuna muihin jäsenkuntiin. Peruspääomalle maksetaan vuosittaista korkoa, jonka suuruudesta päättää yhtymäkokous. Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsen- ja pääomaosuuksista. 7 § Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuu veloista Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista sekä vastuut veloista määräytyvät jäsenkuntien peruspääomaosuuksien suhteessa 27 § huomioiden.	Mikäli kuntayhtymän nettovarallisuus on negatiivinen, eroava jäsenkunta on velvollinen suorittamaan kuntayhtymälle kunnan osuuden negatiivisesta nettovarallisuudesta. Eroava jäsenkunta on lisäksi velvollinen maksamaan kuntayhtymälle kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän, ja vastaavasti se on oikeutettu saamaan kuntayhtymältä kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän. <i>Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruusina erinä enintään viiden (5) vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.</i>
2. LUKU JOHTAMIS- JA TOIMINTAPERIAATTEET 8 § Johtamisperiaatteet Kuntayhtymää johdetaan hyväksytyn strategian, sen arvojen ja päämäärien mukaisesti siten, että organisaatiolla on selkeät vastuut ja toimivallat. Toimintatapa perustuu tilaaja-tuottajamalliin. Kuntayhtymä on kiinteässä yhteistyössä jäsenkuntiensa ja valtionhallinnon joukkoliikenteestä vastaavien tahojen kanssa. 9 § Toimintaperiaatteet Kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava tuottavasti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti siten, että - toiminnan arvopohjana on asiakaslähtöisyys sekä vuorovaikutus käyttäjien ja kuntien kanssa, - toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan	2. LUKU JOHTAMISMALLI 7 § Johtamisperiaatteet Kuntayhtymää johdetaan sen strategian, arvojen ja päämäärien mukaisesti siten, että organisaatiolla on selkeät vastuut ja toimivallat. Toimintatapa perustuu tilaaja-tuottajamalliin. Kuntayhtymä toimii kiinteässä yhteistyössä jäsenkuntiensa ja valtionhallinnon joukkoliikenteestä vastaavien tahojen kanssa. 8 § Toimintaperiaatteet Kuntayhtymän toiminnot on järjestettävä ja tehtävät hoidettava tuottavasti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti siten, että - toiminnan arvopohjana on asiakaslähtöisyys sekä vuorovaikutus käyttäjien ja jäsenkuntien kanssa, - toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan

3. talous pysyy tasapainossa 4. organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja että vastuu valvonnan järjestämisestä on hallituksella 5. toiminnallisten, taloudellisten ja muiden riskien olemassaolo selvitetään ja niitä vältetään sekä varaudutaan vahinkoihin niin, etteivät niiden kustannukset aiheuta häiriötä kuntayhtymän toiminnalle ja rahoitukselle 6. maksuliikenne, rahoitustoiminta ja sijoitustoiminta hoidetaan tuottavasti, turvaavasti ja taloudellisesti 7. vieraan pääoman käyttöön turvaudutaan ainoastaan silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua sekä 8. varainkäytössä kiinnitetään huomiota siihen, että toimintoihin sitoutuu mahdollisimman vähän pääomaa. 10 § Toiminnan ja talouden suunnittelu Strategiassa määritellään kuntayhtymän visio, arvot, strategiset päämäärät ja mitattavat tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain toiminnan kehittämistä ohjaavan strategian. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta. Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetty tehtävät. 3. LUKU YHTYMÄKOKOUS 11 § Yleistä Yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän tilinpäätöksestä päätetään viimeistään toukokuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa sekä talousarviosta ja suunnitelmasta viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. Yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa. 12 § Äänivalta Yhtymäkokouksessa jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukaslukujen suhteessa kuitenkin siten, että yhden kunnan ääniosuus voi olla enintään 50 %. Ääniosuudet tarkistetaan uuden kunnallisvaalikauden alussa kunnallisvaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän asukaslukujen mukaisesti ja uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään 1 momentissa mainittua periaatetta noudattaen. 13 § Kokouskutsu ja päätösvaltaisuus Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisestä syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään	3. talous pysyy tasapainossa 4. organisaation kaikilla tasoilla ja kaikissa toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja että vastuu valvonnan järjestämisestä on hallituksella 5. toiminnallisten, taloudellisten ja muiden riskien olemassaolo selvitetään ja niitä vältetään sekä varaudutaan vahinkoihin niin, etteivät niiden kustannukset aiheuta häiriötä kuntayhtymän toiminnalle ja rahoitukselle 6. maksuliikenne, rahoitustoiminta ja sijoitustoiminta hoidetaan tuottavasti, turvaavasti ja taloudellisesti 7. vieraan pääoman käyttöön turvaudutaan ainoastaan silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua sekä 8. varainkäytössä kiinnitetään huomiota siihen, että toimintoihin sitoutuu mahdollisimman vähän pääomaa. 9 § Toiminnan ja talouden suunnittelu Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain. Yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain toimintaa ja sen kehittämistä ohjaavan strategian. Talousarviossa ja toiminta- ja taloussuunnitelmassa toteutetaan strategian linjauksia ja tavoitteita. Talousarviossa määritellään vuosittaiset kuntayhtymän tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi käytettävissä olevat voimavarat. Talousarviovuosi on ensimmäinen vuosi kolmea vuotta varten laadittavasta taloussuunnitelmasta. Lisäksi toiminnan suunnittelussa otetaan huomioon kuntayhtymän vastuulle säädetty tehtävät. 3. LUKU YHTYMÄKOKOUS 10 § Ylin päättävä toimielin Kuntayhtymän ylin päättävä toimielin on yhtymäkokous. Yhtymäkokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kuntayhtymän tilinpäätöksestä päätetään viimeistään toukokuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa sekä talousarviosta ja suunnitelmasta viimeistään marraskuun loppuun mennessä pidettävässä yhtymäkokouksessa. 11 § Yhtymäkokousedustajat Yhtymäkokouksessa on jokaisella jäsenkunnalla yksi edustaja, joka käyttää jäsenkunnan äänivaltaa. 12 § Yhtymäkokousedustajien äänivalta ja päätöksenteko Yhtymäkokouksessa jäsenkuntien äänivalta jakautuu asukaslukujen suhteessa kuitenkin siten, että yhden kunnan ääniosuus voi olla enintään 50 %. Ääniosuudet tarkistetaan uuden kuntavaalikauden alussa kuntavaalivuotta edeltävän vuoden viimeisen päivän asukaslukujen mukaisesti ja uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään 1 momentissa mainittua periaatetta noudattaen. 13 § Kokouskutsu ja päätösvaltaisuus Yhtymäkokouksen kutsuu koolle hallitus.
---	---

kuukautta ennen kokousta jäsenkunnille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille. Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja tieto yhtymäkokouksesta on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrättyssä ajassa kuitenkin vähintään yhtä viikkoa ennen yhtymäkokousta. 14 § Tehtävät Yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluvat: Kevätyhtymäkokouksessa 1. tilinpäätöksen, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen vahvistaminen 2. toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta päättäminen 3. peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta päättäminen 4. vastuuvapauden myöntämisestä päättäminen Syysyhtymäkokouksessa 5. talousarvion, taloussuunnitelman ja strategian sekä sitovat tavoitteet sisältävän toimintasuunnitelman hyväksyminen Muut yhtymäkokouksissa käsiteltävät asiat 6. hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta 7. tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta 8. tilintarkastajan (JHTT) ja tarvittaessa varatilintarkastajan (JHTT) valinta 9. rahastojen perustamisesta ja niiden säännöistä päättäminen jäsenkuntien suostumuksella 10. hallintosäännön ja muiden ohje- ja johtosääntöjen hyväksyminen 11. peruspääoman korottaminen tai alentaminen 12. rahoitus- ja investointiperiaatteiden hyväksyminen ja muuttaminen sekä kuntayhtymän rahoituksen, mukaan lukien lainan antaminen ja lainanotto ja niitä koskevien takaus- ja vakuusjärjestelyiden päätöksenteko 13. valtionosuuksien kohdentaminen 14. uuden jäsenkunnan ottaminen 15. kuntayhtymän purkaminen 16. kuntayhtymän merkittävän osan luovuttaminen tai lopettaminen sekä varallisuuden luovuttaminen	Yhtymäkokouksen kokouskutsu on lähetettävä, ellei erityisen painavasta syystä ole tarpeen noudattaa lyhyempää kutsuaikaa, vähintään kuukautta ennen kokousta jäsenkunnille sekä tiedoksi kuntayhtymän hallituksen jäsenille. Kokouskutsu on joka tapauksessa lähetettävä viimeistään <i>viikkoa ennen yhtymäkokousta</i>. Yhtymäkokous on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet yhtymäkokouksen äänivaltaisista jäsenkunnista ja äänistä on edustettuina ja kutsu yhtymäkokoukseen on lähetetty jäsenkunnille edellä 1 momentissa määrättyssä ajassa. 14 § Tehtävät Yhtymäkokouksen tehtäviin kuuluvat: Kevätyhtymäkokouksessa 1. vahvistaa tilinpäätös, joka käsittää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja toimintakertomuksen 2. päättää niistä toimenpiteistä, joihin tilinpäätöksen mukainen voitto tai tappio antaa aihetta 3. päättää peruspääoman koron määrästä ja maksamisesta 4. päättää vastuuvapauden myöntämisestä Syysyhtymäkokouksessa 5. hyväksyä talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma Muut yhtymäkokouksissa käsiteltävät asiat 6. hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta 7. tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten ja henkilökohtaisten varajäsenten valinta 8. tilintarkastusyhteisön ja tarvittaessa varatilintarkastajan valinta <i>(vanha 9. siirtyy alemmas tässä pykälässä)</i> 9. hallintosäännön sekä keskeisten ohjeiden hyväksyminen 10. peruspääoman korottaminen tai alentaminen 11. rahoitus- ja investointiperiaatteiden hyväksyminen sekä kuntayhtymän rahoitusta, mukaan lukien lainan antamista ja lainanottoa ja niitä koskevia takaus- ja vakuusjärjestelyitä, koskeva päätöksenteko 12. uuden jäsenkunnan ottaminen 13. kuntayhtymän purkaminen 14. kuntayhtymän merkittävän osan luovuttaminen tai lopettaminen sekä varallisuuden luovuttaminen 15. kuntayhtymän puolesta annettavien vakuuksien ja kuntayhtymän omaisuuteen kohdistuvien kiinnitysten hyväksyminen
--	---

17. kuntayhtymän puolesta annettavien vakuuksien ja kuntayhtymän omaisuuteen kohdistuvien kiinnitysten hyväksyminen sekä 18. muut yhtymäkokouksessa mainitut asiat Yhtymäkokouksesta määrätään tarkemmin kuntalaissa ja hallintosäännössä. 4. LUKU HALLITUS 15 § Jäsenet Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä ja näiden varajäsenet. Hallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Varajäsenellä on aina läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Asukasluvultaan suurin kunta nimeää hallituksen puheenjohtajan. Jäsenkunta, joka ei ole nimittänyt hallituksen varsinaista tai varajäsentä voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tämän varaedustajan. Asiantuntijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän hallitus päättää muiden asiantuntijajäsenten läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa hallintosäännön mukaisesti. Hallituksen paikkajakoa tarkistetaan yhtymäkokouksessa ääniosuuksien muuttuessa kunnallisvaalikausittain. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. 16 § Tehtävät Hallituksen tehtävänä on 1. valvoa kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää sekä tehdä sen puolesta sopimukset, mikäli asia ei kuulu yhtymäkokoukselle tai hallitus ei siirrä päätösvaltaa joiltakin osin asettamalleen muulle toimielimelle tai viranhaltijalle 2. kuntayhtymän hallinnon järjestäminen ja toiminnan periaatteista päättäminen 3. kuntayhtymän toimitusjohtajan ottaminen ja erottaminen 4. hallintosäännössä mainittujen johtavien toimihenkilöiden ottaminen ja erottaminen 5. ostopalveluperiaatteiden hyväksyminen ja muuttaminen	16. <i>tytäryhtiöiden tai omaan pääomaan kuuluvien rahastojen perustaminen ja purkaminen sekä näiden rahastojen säännöistä päättäminen</i> 17. muut yhtymäkokouksessa mainitut asiat Yhtymäkokouksen tehtävistä säädetään lisäksi kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä. 4. LUKU HALLITUS JA TOIMITUSJOHTAJA 15 § Hallitus Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa siten kuin kuntalaissa ja muussa lainsäädännössä säädetään sekä perussopimuksessa ja hallintosäännössä määrätään. 16 § Hallituksen kokoonpano ja äänimäärä <i>Hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien tämän perussopimuksen 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä. Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen. Kullakin jäsenellä on kokouksessa yksi (1) ääni. Hallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. (ks. vanha 15 §)</i> Varajäsenellä on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa edellyttäen, että hän on edustamansa kunnan ainoa edustaja hallituksen kokouksissa. Asukasluvultaan suurin kunta nimeää hallituksen puheenjohtajan. Jäsenkunta voi nimittää hallitukseen asiantuntijaedustajan ja tämän varaedustajan. Jäsenkunnan asiantuntijaedustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa. Kuntayhtymän hallitus päättää muiden asiantuntijoiden läsnäolo- ja puheoikeudesta hallituksen kokouksissa hallintosäännön mukaisesti. Hallituksen paikkajakoa tarkistetaan yhtymäkokouksessa ääniosuuksien muuttuessa kuntavaalikausittain. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. 17 § Hallituksen tehtävät Hallituksen tehtävänä on 1. valvoa kuntayhtymän etua, edustaa kuntayhtymää sekä tehdä sen puolesta sopimukset, mikäli asia ei kuulu yhtymäkokoukselle tai hallitus ei siirrä päätösvaltaa joiltakin osin viranhaltijalle 2. järjestää kuntayhtymän hallinto ja päättää toiminnan periaatteista 3. ottaa ja erottaa toimitusjohtaja ja päättää tämän palkkauksesta
--	---

6. taksoista ja tariffeista päättäminen, mukaan lukien alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteista sekä tariffimääräysten ja lippujen hintoja koskevien päätösten soveltamisesta päättäminen 7. hyväksyä yhtymäkokouksen vahvistamissa rajoissa hankkeita koskevat suunnitelmat ja piirustukset sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista 8. päättää hankinnoista, ellei kuntalaissa tai hallintosäännössä ole toisin säädetty, sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista 9. päättää liikenteen kilpailuttamisperiaatteista 10. päättää toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta bussi-, juna-, lautta-, raitio- ja metrolinjoilla (suunnitteluohje) sekä osallistumisesta julkisyhteisöjen järjestämien kuljetuspalveluiden järjestämiseen 11. päättää hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista 12. päättää kuntayhtymän jäsenyyksistä eri yhteisöissä 13. kuntayhtymän toiminnan kannalta epätavallisten tai laajakantoisten päätösten tekeminen ja niiden muuttaminen 14. muiden kuntayhtymän toimintaan olennaisesti vaikuttavien sopimusten tekeminen ja muuttaminen sekä 15. määrätä hallintosäännössä ja muissa johtosäännöissä asettamiensa toimielinten ja viranhaltijoiden tehtävistä Hallituksen on ennen päätöstä kuultava kuntaa liikenteen määrästä ja laadusta, linjaston suunnittelusta, hinnoittelusta tai muussa vastaavassa tapauksessa. Hallituksen ja kuntayhtymän johtajan päätösvallasta määrätään tarkemmin johtosäännöissä. 17 § Kokoontuminen ja esittely Hallituksen kokoontumisesta ja esittelystä noudatetaan kuntalain ja hallintosäännön määräyksiä. 18 § Vuosikertomuksen antaminen Hallituksen on laadittava kultakin kalenterivuodelta yhtymäkokoukselle kertomus kuntayhtymän hallinnosta ja toiminnasta. 19 § Allekirjoittaminen ja tiedoksiannot Kuntayhtymän puolesta tehtävät sopimukset ja sen puolesta annettavat sitoumukset ja valtakirjat sekä muut toimituskirjat allekirjoittaa kuntayhtymän toimitusjohtaja tai tämän valtuuttama viranhaltija. Hallintosäännössä voidaan antaa tarkempia ohjeita asiakirjojen allekirjoittamisesta ja kuntayhtymän nimen kirjoittamisesta sekä tiedottamisesta.	4. ottaa johtavat viranhaltijat vakituiseen tai yli vuoden kestäväan määräaikaiseen virkasuhteeseen sekä erottaa johtavat viranhaltijat 5. päättää liikennöntiehoista ja liikenteen kilpailuttamisperiaatteista sekä muista ostopalveluperiaatteista 6. päättää lippujärjestelmän periaatteista, lippujen hinnoista sekä alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteista 7. hyväksyä rakennuksia, rakennelmia ja laitteita sekä muita hankkeita koskevat hankesuunnitelmat ja piirustukset sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista 8. päättää hankinnoista ja vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hankinnoista 9. päättää toimialueensa joukkoliikenteen palvelutarjonnan määrästä ja laadusta bussi-, juna-, lautta-, raitio- ja metrolinjoilla (suunnitteluohje) sekä osallistumisesta julkisyhteisöjen järjestämien kuljetuspalvelujen järjestämiseen 10. päättää hankittavasta liikenteestä ja liikennöintisopimuksista siltä osin, kuin se ei ole siirtänyt tämän kohdan mukaista toimivaltaa viranhaltijalle 11. päättää kuntayhtymän jäsenyydestä yhdistyksissä, säätiöissä ja muissa yhteisöissä; 12. päättää kuntayhtymän toiminnan kannalta epätavallisista tai laajakantoisista asioista; 13. päättää kuntayhtymän toimintaan oleellisesti vaikuttavista sopimuksista ja niiden muuttamisesta; 14. vastata yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta; 15. valmistella kuntayhtymän talousarvio, taloussuunnitelma ja strategia sekä sitovat tavoitteet sisältävä toimintasuunnitelma; 16. päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta; 17. päättää toimitusjohtajaa koskevien virka- ja työehtosopimusten sekä muiden sopimusten täytäntöönpanosta; 18. päättää henkilöstöpoliittisista periaatteista; 19. päättää osakkeiden ja osuuskuntien osuuksien ostamisesta, myymisestä ja vaihtamisesta; 20. päättää omaisuuden ostamisesta ja myymisestä sekä vuokralle ottamisesta ja antamisesta sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista; 21. antaa selitys yhtymäkokouksen päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos hallitus katsoo voivansa yhtyä yhtymäkokouksen päätöksen lopputulokseen; 22. päättää maksujen perusteista ja palvelujen hinnoitteluperusteista; 23. päättää liikennejärjestelmäsuunnitelmasta, liikenteen strategisista suunnitelmista, joukkoliikenteen kehittämissuunnitelmasta sekä joukkoliikenteen liikennöintisuunnitelmasta;
---	---

5. LUKU PÄÄTÖKSENTEKO 20 § Yhtymäkokous Päätökset yhtymäkokouksessa tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä kokouksessa edustetuista äänistä, ellei kuntalaista muuta johdu. 21 § Hallitus Päätökset hallituksessa tehdään läsnä olevien jäsenten yksinkertaisella enemmistöllä. Äänen mennessä tasan puheenjohtajan ääni ratkaisee ja vaalissa arpa. 22 § Perussopimuksen noudattaminen Jäsenkunnat sitoutuvat huolehtimaan siitä, että niiden nimeämät hallituksen jäsenet ja yhtymäkokousedustajat noudattavat päätöksenteossa ja muussa toiminnassaan tätä sopimusta.	24. myöntää ja peruuttaa laissa kuntayhtymän toimivaltaan määrätty liikenteen luvat; 25. päättää liikenteen järjestämisestä palvelusopimusasetuksen mukaisesti; 26. päättää laissa kuntayhtymän toimivaltaan määrätyn uhkasakon asettamisesta. Hallituksen tehtävistä, päätösvallasta ja koollekutsumisesta määrätään tarkemmin hallintosäännössä. Hallituksen on ennen päätöstä kuultava kuntaa liikenteen määrästä ja laadusta, linjaston suunnittelusta, hinnoittelusta tai muussa vastaavassa tapauksessa. 18 § Toimitusjohtaja Kuntayhtymän johtajana toimii toimitusjohtaja, joka johtaa hallituksen alaisena kuntayhtymän hallintoa, taloutta ja muuta toimintaa. Toimitusjohtajan tehtävistä määrätään tarkemmin hallintosäännössä. 19 § Nimen kirjoittaminen Oikeudesta kuntayhtymän nimen kirjoittamiseen määrätään hallintosäännössä.
6. LUKU TALOUS SEKÄ HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS 23 § Taloussuunnitelma Kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. Alustava taloussuunnitelma tulee toimittaa lausunnot jäsenkunnille viimeistään 15. kesäkuuta yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvion kanssa. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelman sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään 31. elokuuta. Hyväksytty talousarvio ja taloussuunnitelma tulee toimittaa jäsenkunnille joulukuun 15. päivään mennessä. 24 § Tilinpäätös ja tilintarkastajan kertomus Ennakkotiedot tilinpäätöksestä on annettava jäsenkunnille helmikuun loppuun mennessä.	5. LUKU TALOUS 20 § <i>Peruspääoma (ks. vanha 6 §)</i> <i>Perustamisvaiheessa rahana suoritettavan peruspääoman suuruus on 5 000 000 euroa, jonka perustajakunnat ovat maksaneet perustamisen yhteydessä.</i> <i>Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten rahana suoritettavaa peruspääomasijoitusta kuntayhtymään lisää se osuus Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnalle kuuluneesta omaisuudesta, joka jaetaan pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta annetun lain (829/2009) siirtymäsäännösten perusteella jäsenkuntien pääomaosuuksiksi samassa suhteessa kuin jäsenkunnat vastasivat Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnasta annetun lain (1269/1996) mukaan YTV:n varoista ja veloista.</i> <i>Helsingiltä, Espoolta, Vantaalta ja Kauniaisilta apportoineina edellä 2 momentin mukaisesti kuntayhtymälle siirtyneen peruspääoman nettomäärä on yhteensä 3 836 461 euroa. Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen ovat jakaneet tämän peruspääoman kunkin kunnan hyväksi tuleviksi osuuksiksi asukasmäärien (vuonna 2009) suhteessa tehden asiasta keskenään erillisen tilityksen.</i> <i>Peruspääoma on muodostettu vuoden 2010 aloittavaan taseeseen jäsenkuntien vuoden 2009 asukaslukujen suhteessa. Uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään se on velvollinen maksamaan peruspääomaosuuden, jonka suuruus on liittyvän jäsenkunnan asukasluvun suhde kuntayhtymän kaikkien jäsenkuntien yhteenlaskettuihin asukaslukuihin.</i> <i>Peruspääomaosuutta määritettäessä asukaslukuina käytetään liittymishetkeä edeltävän vuodenvaihteen tilastokeskuksen virallisia asukaslukuja. Uuden jäsenkunnan tulee maksaa peruspääomaosuutensa liittymisen yhteydessä.</i>

Varainhoitovuoden tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä. Tilintarkastajien on annettava kertomus varainhoitovuodelta viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivään mennessä.

Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja hallituksen lausunto on toimitettava yhtymäkokoukselle viimeistään seuraavan elokuun loppuun mennessä.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet, kuntayhtymän toimitusjohtaja ja talousjohtaja.

25 §
Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymäkokous.

Maksamattomalle peruspääomaosuudelle jäsenkunnan tulee maksaa vuotuista korkoa niin, että korkokanta on 12 kuukauden euribor. Peruspääoma- ja jäsenosuudet vahvistaa yhtymäkokous.

Yhtymäkokouksen päätöksellä peruspääomaa voidaan korottaa tai alentaa. Peruspääomaa voidaan korottaa seuraavissa tapauksissa:

- a) uuden jäsenkunnan liittyessä kuntayhtymään*
- b) investointimenon rahoittamiseksi jäsenkuntien yhteeneväsillä peruspääoman sijoituksilla*
- c) siirrolla muusta omasta pääomasta*
- d) kun tapahtuu selvä muutos jäsenkunnan tai -kuntien asukasluvussa verrattuna muihin jäsenkuntiin.*

Peruspääomalle voidaan yhtymäkokouksen erillisellä päätöksellä maksaa vuosittaista korkoa.

Kuntayhtymässä on pidettävä rekisteriä jäsen- ja pääomaosuuksista.

21 §

Jäsenkuntien osuudet varoista ja vastuu veloista (ks. vanha 7 §)

Jäsenkuntien osuudet kuntayhtymän varoista sekä vastuut veloista määräytyvät jäsenkuntien peruspääomaosuuksien suhteessa tämän perussopimuksen 28 § huomioiden.

22 §

Toiminta- ja taloussuunnitelma

Kuntayhtymällä on oltava toiminta- ja taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle toimintavuodelle. Toiminta- ja taloussuunnitelma tarkistetaan vuosittain. Hallitus laatii **luonnoksen** toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. **Luonnoksesta** on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan ehdotukseen. **Luonnos toiminta- ja taloussuunnitelmaksi** tulee toimittaa lausunnolle jäsenkunnille viimeistään **1. kesäkuuta** yhdessä kuntayhtymän seuraavan vuoden **talousarvioesityksen** kanssa. **Lausuntopyynnön keskeiset kohdat tulee esitellä jäsenkunnille vuosittain viimeistään kesäkuun alussa.** **Luonnoksen** tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat. Jäsenkuntien on annettava lausuntonsa viimeistään **10. syyskuuta**. Hyväksytty **talousarvion sisältävä toiminta- ja taloussuunnitelma** tulee toimittaa jäsenkunnille joulukuun 15. päivään mennessä.

23 §

Talouden ja toiminnan seurantajärjestelmä sekä raportointi jäsenkunnille

Kuntayhtymällä on talouden ja toiminnan ajantasainen seurantajärjestelmä, jolla todennetaan asetettujen tavoitteiden saavuttaminen tai niistä poikkeaminen.

Hallitus raportoi säännöllisesti jäsenkuntien asettaman aikataulun mukaisesti toiminnan ja talouden toteutumisesta jäsenkunnille. Kuntayhtymä sopii jäsenkuntien kanssa muun raportoinnin toteuttamisesta erikseen.

24 §

Tilikauden yli- ja alijäämäkäsittely

Tilinpäätöstä käsitellessään yhtymäkokous voi päättää, että tilikauden ylijäämä tai osa siitä palautetaan jäsenkunnille niiden jäsenosuuksien mukaisessa suhteessa.

Tilikauden alijäämän kattamisessa noudatetaan kuntalain määräyksiä.

26 § Toiminnan rahoitus sekä lipputulojen ja kulujen jakaminen Yleiset periaatteet Kuntayhtymä rahoittaa toimintamenoja lipputuloilla, kuntien maksamilla tariffituilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla. Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Lipputulot kohdistetaan kunnittain kuntakohtaisen lipputulokertymän perusteella. Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat kunnat kuntayhtymälle tariffitukea, jolla katetaan kullekin kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Korvaus niistä tehtävistä, jotka kuntayhtymä hoitaa sopimuksen perusteella, määritellään sopimuksessa, jonka perusteet hallitus hyväksyy. Jäsenkuntien kuntayhtymän käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavan käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Joukkoliikenteen lipputulojen ja järjestämisen menojen kohdentaminen	Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan kunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa kunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa. Mikäli kunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on kunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina seuraavan kolmen vuoden aikana tai kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa muussa aikataulussa. 25 § Alijäämän kattaminen Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain (410/2015) 119 § 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta kuntayhtymän alijäämien kattamisesta kuntalain (410/2015) 57 §:ssä säädetyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta peruspääomaosuuksien mukaisessa suhteessa. 26 § Tilinpäätös ja tilintarkastajan kertomus (ks. vanha 24 §) <i>Ennakkotiedot tilinpäätöksestä on annettava jäsenkunnille helmikuun loppuun mennessä. Tilikauden tilinpäätös on annettava tilintarkastajien tarkastettavaksi viimeistään seuraavan vuoden maaliskuun 15. päivään mennessä. Tilintarkastajien on annettava kertomus tilikaudelta viimeistään seuraavan vuoden huhtikuun 30. päivään mennessä. Tilinpäätös ja tilintarkastajien kertomuksessa tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja hallituksen lausunto on toimitettava yhtymäkokoukselle viimeistään seuraavan elokuun loppuun mennessä.</i> 6. LUKU TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHOITTAMINEN 27 § Toiminnan rahoitus sekä lipputulojen ja kulujen jakaminen Yleiset periaatteet Kuntayhtymä rahoittaa toimintamenoja lipputuloilla, kuntien maksamilla kuntaosuuksilla, valtion avustuksilla ja muilla tuloilla. Jäsenkunnille kohdistetaan kuntayhtymän eri tehtävistä aiheutuvat kulut palvelujen käytön mukaisesti. Siltä osin kuin tehtävän hoidosta perittävät maksut ja muut tuotot eivät riitä kattamaan kuluja, maksavat jäsenkunnat kuntayhtymälle talous- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kuntaosuutta, jolla katetaan kullekin jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotus. Mikäli talous- ja toimintasuunnitelman mukainen kuntaosuus ei riitä kattamaan jäsenkunnalle kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta, kattaa jäsenkunta tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden alijäämän kuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Mikäli jäsenkunta maksaa talous- ja toimintasuunnitelman mukaista kuntaosuutta sille kohdistettujen kulujen ja tuottojen erotusta enemmän, on jäsenkunta oikeutettu saamaan tämän kuntakohtaisen kuntaosuuden ylijäämän hyväkseen alempina kuntaosuusmaksuina jäsenkuntien ja HSL:n yhdessä sopimassa aikataulussa. Korvaus niistä tehtävistä, jotka
--	--

Joukkoliikenteen lipputulojen ja joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuvien kulujen kohdistamisessa jäsenkunnille noudatetaan seuraavia periaatteita: Lipputulot Henkilökohtaiset arvo- ja kausiliput kohdistetaan matkakorttijärjestelmän tietojen mukaan, muut liput joko suoraan ao. kunnalle tai henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen. Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto yms. kulut - Liikennemuodoittain nousujen suhteessa Operointikulut (liikennöintikorvaukset) - Liikennemuodoittain matkustuskilometrien suhteessa Infrakulut - Liikennemuodoittain nousujen suhteessa Infrakulut lasketaan käypien arvojen perusteella. Kuluihin sisältyvät 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut. Infran hallinto- ja ylläpitokuluista neuvotellaan kuntayhtymän ja jäsenkuntien kesken vuosittain. Jäsenkuntien uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot. Määriteltäessä jäsenkuntien vanhojen joukkoliikenneinvestointien käypää arvoa ei rakennusaikaisia korkoja kuitenkaan jälkikäteen oteta huomioon. Vantaan kehärata ja muut tulevat kaupunkiratahankkeet sisällytetään infrakustannuksiin, mutta ei vanhojen kaupunkiratojen kustannuksia. Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu lippulajitutkimuksiin ja matkakorttijärjestelmän keräämiin tietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin. Kuntayhtymän hallitus liittää vuosittain jäsenkunnille 23 §:n mukaisesti lähetettävän taloussuunnitelman lausuntopyyntöön alustavan suunnitelman kysyntätietojen tarkistamisesta. Suunnitelmassa esitetään tarkistuksen ajoittuminen ja tietolähteet, joihin tarkistus perustuu. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. merkittävien joukkoliikennehankkeiden arvioitu toteutuminen. Jäsenkuntien lausunnot saatuaan kuntayhtymän hallitus päättää lippulajitutkimusten järjestämisestä ja ajankohdista. Kuntayhtymän hallitus päättää edellä selostettujen periaatteiden mukaisesti yksityiskohtaiset laskentaperiaatteet järjestämiensä joukkoliikenteen lipputulojen ja menojen kohdentamisesta jäsenkunnille. 27 § Investointien pääomarahoitus Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien oman pääomanehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta. Uudis- ja laajennusinvestointien rahoituksesta on sovittava erikseen jäsenkuntien kanssa. 28 § Tarkempien määräysten antaminen	kuntayhtymä hoitaa sopimuksen perusteella, määritellään sopimuksessa, jonka perusteet hallitus hyväksyy. Jäsenkuntien kuntayhtymän käyttöön erillisillä sopimuksilla osoittaman joukkoliikenneinfraomaisuuden käytöstä maksettavan käyttöoikeuskorvauksen laskentaperusteena käytetään infraomaisuuden tarkistettua käypää arvoa. Joukkoliikenteen lipputulojen ja järjestämisen menojen kohdentaminen Joukkoliikenteen lipputulojen ja joukkoliikenteen järjestämisestä aiheutuvien kulujen kohdistamisessa jäsenkunnille noudatetaan seuraavia periaatteita: <u>Lipputulot:</u> Lipputulot kohdistetaan kunnille järjestelmistä saatavan kuntalaisuustiedon ja lippulajin perusteella. Ne lipputulot, joita ei voida kohdistaa suoraan kunnille, kohdistetaan henkilökohtaisten lippujen suhteessa soveltaen. <u>Operointikulut (liikennöintikorvaukset):</u> Liikennemuodoittain matkustuskilometrien suhteessa <u>Tilaaajaorganisaation suunnittelu, hallinto, yms. kulut:</u> <u>Liikennemuodoittain</u> nousujen suhteessa <u>Infrakulut:</u> Liikennemuodoittain nousujen suhteessa. Infrakulut lasketaan käypien arvojen perusteella. Kuluihin sisältyvät 50 % pääoman poistoista ja koroista sekä täysimääräisesti infran hallinto- ja ylläpitokulut. Infran hallinto- ja ylläpitokuluista neuvotellaan kuntayhtymän ja jäsenkuntien kesken vuosittain. Jäsenkuntien uusien joukkoliikenneinvestointien osalta otetaan huomioon myös rakennusaikaiset korot. Määriteltäessä jäsenkuntien vanhojen joukkoliikenneinvestointien käypää arvoa ei rakennusaikaisia korkoja kuitenkaan jälkikäteen oteta huomioon. Vantaan kehärata ja muut tulevat kaupunkiratahankkeet sisällytetään infrakustannuksiin, mutta ei vanhojen kaupunkiratojen kustannuksia. Kustannusten jaossa käytettävä kysyntätieto (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain) perustuu HSL:n keräämiin myynti- ja asiakastietoihin tai muihin vastaaviin, luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin. Kuntayhtymän hallitus liittää vuosittain jäsenkunnille tämän perussopimuksen 22 §:n mukaisesti lähetettävän toiminta- ja taloussuunnitelman lausuntopyyntöön alustavan suunnitelman kysyntätietojen tarkistamisesta. Suunnitelmassa esitetään tarkistuksen ajoittuminen ja tietolähteet, joihin tarkistus perustuu. Suunnitelmassa otetaan huomioon mm. suunnitelmakauden merkittävien joukkoliikennehankkeiden arvioitu toteutuminen ja niiden sekä aluekehityksen myötä muuttuvat matkustajamäärät. Jäsenkuntien lausunnot saatuaan kuntayhtymän hallitus päättää lippulajitutkimusten järjestämisestä ja ajankohdista. Kuntayhtymän hallitus päättää edellä selostettujen periaatteiden mukaisesti yksityiskohtaiset laskentaperiaatteet järjestämiensä joukkoliikenteen lipputulojen ja menojen kohdentamisesta jäsenkunnille. 28 § Investointien pääomarahoitus Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoihin valtionosuutena, jäsenkuntien oman pääomanehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnilta tai rahoituslaitoksilta. Uudis- ja laajennusinvestointien rahoituksesta on sovittava erikseen jäsenkuntien kanssa.
---	---

Kuntayhtymän taloudesta ja tarkastuksesta määrätään yhtymäkokouksen hyväksymissä hallintosäännössä tai ohje- tai johtosäännöissä. 29 § Tarkastuslautakunta Tarkastuslautakunnassa on yhtymäkokouksen valitsevat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunnan tehtävistä ja kokousmenettelyistä on säädetty kuntalaissa ja määrätty hallintosäännössä. 7. LUKU MUUT SÄÄNNÖKSET 30 § Kuntayhtymästä eroaminen Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, on ilmoitettava siitä kuntayhtymälle. Jäsenyys päättyy ilmoitusta seuraavan kalenterivuoden lopussa, jollei ajankohdasta kuntayhtymän yhtymäkokouksen suostumuksella toisin sovita. Jos jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan kuntayhtymän yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Jos muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan pääomaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan tasasuuruksina erinä enintään viiden (5) vuoden aikana eron voimaantulosta lukien. Kunta voi erota kuntayhtymästä myös luovuttamalla peruspääomaosuutensa toiselle kunnalle yhtymäkokouksen päättämien perusteiden mukaisesti. 31 § Purkaminen ja loppuselvitys Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusta täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa. 32 § Voimaantulo ja soveltaminen	29 § <i>Suunnitelmapoistot (ks. vanha 25 §)</i> <i>Suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteet hyväksyy yhtymäkokous.</i> 7. LUKU HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTUS 30 § Tarkastuslautakunta Tarkastuslautakunnassa on yhtymäkokouksen valitsevat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Tarkastuslautakunnan tehtävistä ja kokousmenettelyistä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä. 31 § Hallinnon ja talouden tarkastus Hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan, mitä siitä säädetään kuntalaissa ja määrätään hallintosäännössä. 32 § Sisäinen tarkastus Kuntayhtymällä on sisäisen tarkastuksen toiminto. Sisäisen tarkastuksen toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä. 8. LUKU PURKAMINEN JA LOPPUSELVITYS 33 § Purkaminen ja loppuselvitys Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa hallituksen on huolehdittava loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä. Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvollisia suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa. Jäsenkuntien valtuustot hyväksyvät loppuselvityksen. Viimeinen tilinpäätös ja vastuuvapaus käsitellään jäsenkuntien valtuustoissa. 8. LUKU VOIMAANTULO 34 § Voimaantulo ja soveltaminen Tämä perussopimus tulee voimaan 1.5.2026. Perussopimus kumoaa voimaan tullessaan 1.1.2018 voimaan tulleen perussopimuksen. Ennen tämän perussopimuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.
---	---

Tämä sopimus tulee voimaan 1.1.2018. Sopimus kumoaa voimaan tullessaan aiemman, 1.1.2012 voimaan tulleen perussopimuksen.

Ennen sopimuksen voimaan tuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

9

Svar på Minna Räsänens och Jari Sainios samt 41 andra ledamöters motion om effektivare samordning och övervakning av grävarbeten på gatorna i Vanda

VD/7859/00.02.00.03/2024

TeA/AK/HW/JI/JA/KV/JT/MT/JK/EA

Minna Räsänen och **Jari Sainio** samt 41 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"I Vanda, i synnerhet i småhusområdena, har det under de senaste åren utförts många grävarbeten i gatunätet och kommunaltekniken. Dessa projekt orsakar ofta betydande olägenheter för invånarna och trafiken. Problemet är framför allt att samma gator på kort tid öppnas upprepade gånger på grund av olika projekt, vilket försämrar gatornas skick, ökar kostnaderna och försvårar invånarnas vardag.

Problem med återkommande grävarbeten. Det är viktigt att utveckla stadens infrastruktur, men återkommande grävarbeten på samma plats leder ofta till onödiga störningar. De grävarbeten som utförs vid olika tidpunkter t.ex. för vattenledningar, elkablar, avloppsledningar och allt oftare också av olika fiberoptiska företag ger upphov till följande problem:

- Trafikstockningar och försämrade trafikförbindelser
- Gatorna är i sämre skick till följd av upprepade öppningar
- Invånarnas vardag försvåras, särskilt för familjer och äldre på grund av försämrade trafikförbindelser

Vi föreslår följande åtgärder för att utveckla övervakningen och samordningen av grävarbetena:

1. Centraliserat samordningssystem för grävarbetena som staden skapar

Staden ska utveckla ett system där alla planer och tidtabeller för grävarbetena registreras. Detta möjliggör en effektiv samordning av olika projekt. Med hjälp av systemet kan man säkerställa att samma gata endast öppnas en gång vid behov.

2. Intensifierat samarbete mellan entreprenörer

Stadens olika verksamhetsområden, utomstående entreprenörer och fiberoptiska bolag ska samarbeta för att undvika överlappande grävarbeten i samma områden. Staden ska i sina tillståndprocesser kräva att entreprenörerna gör konsekvensbedömningar av eventuella problem och planer för att förhindra dem.

3. Tydliga tidtabeller och förutsägbarhet

Tidsgränserna för grävarbetena ska fastställas noggrant och vid planeringen av projekten ska det säkerställas att alla arbeten som planeras för samma område genomförs så enhetligt som möjligt.

4. Effektivare övervakning och kvalitetskriterier

Staden ska se till att grävarbetena övervakas effektivt i alla skeden av ett projekt. Alla projekt ska från början till slut förverkligas under stadens övervakning för att säkerställa att arbetet genomförs högklassigt och merkostnader som orsakas av fel minskas. Bristfälligt genomförda eller bristfälligt övervakade grävarbeten kan leda till reparationsbehov som belastar stadens budget och orsakar ytterligare olägenheter för invånarna.

5. Förbättrad kommunikation och invånarinformation

Staden ska informera invånarna om grävarbetena tydligt och i god tid. Invånarna ska erbjudas heltäckande information om arbetenas tidtabell, konsekvenser och framskridande.

De fullmäktigeledamöter som undertecknat denna fullmäktigemotion föreslår att staden utvecklar omfattande åtgärder för att minimera de olägenheter som grävarbetena orsakar och förlänga gatornas livscykel. Bättre samordning och övervakning kommer inte bara att förbättra invånarnas livskvalitet, utan på lång sikt också minska kostnaderna för staden.”

Stadsfullmäktige 18.11.2024 § 23

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Minna Räsänens och Jari Sainios samt 41 andra ledamöters motion om effektivare samordning och övervakning av grävarbeten på gatorna i Vanda

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

1. Centraliserat samordningssystem för grävarbetena som staden skapar

Enligt lagen om underhåll och renhållning av gator och vissa allmänna områden (669/1978) ska en anmälan lämnas in till kommunen om arbete som utförs på en gata eller i ett annat allmänt område. Denna så kallade grävanmälan lämnas i Vanda in för behandling via e-tjänsten Lupapiste.

Från Lupapiste har det gjorts en integration till MATTI, Vanda stads datasystem för markanvändning, genom vilket bl.a. geodatamaterial i anslutning till grävprojekt fås in i stadens kartservice. Lupapiste och MATTI fungerar som arbetsredskap för sakkunniga och övervakare inom stadens tillståndsservice och effektiviserar samordningen av arbetena.

2. Intensifierat samarbete mellan entreprenörer

Staden kan inte inom ramen för den gällande lagstiftningen tvinga entreprenörer att genomföra sina projekt som gemensamma grävarbeten, även om detta starkt uppmuntras. Lagen om samförläggning och samutnyttjande av nätinfrastuktur (276/2016) beaktar dock i sin nuvarande form i praktiken inte kommunen som part i samförläggningen.

Nätaktörer ska i god tid lämna in sina byggplaner till Traficoms tjänst Nätverksinformationspunkten, vars syfte är att sprida information till andra som planerar byggande. Denna skyldighet som baseras på lagen om samförläggning iakttas dock än så länge dåligt (Traficoms nyhet 21.10.2024). Ur operatörernas synvinkel orsakar svårigheterna med att samordna tidtabeller och affärshemligheter inom verksamheten problem vid organiseringen av gemensamma grävarbeten.

3. Tydliga tidtabeller och förutsägbarhet

Entreprenören är skyldig att i samband med sin grävanmälan fastställa hur lång tid arbetet tar. Staden tar ut en skälig avgift på basis av tid, områdets omfattning och hur centralt området är för tillfällig användning av området som byggplats, om området avgränsas från allmänheten.

De största utmaningarna när det gäller att färdigställa gatuarbetena är i allmänhet återställande av områden som skadats till följd av arbetena. Asfaltering beställs i praktiken alltid som underentreprenad och då kan arbetet fördröjas till exempel på grund av problem med tillgången till material eller att underentreprenören har långa arbetsköer.

4. Effektivare övervakning och kvalitetskriterier

I Vanda pågår samtidigt i genomsnitt flera hundra grävprojekt av olika storlek som befinner sig i olika faser. Stadsmiljöns verksamhetsområde har inte möjlighet att anvisa personal för fortlöpande tillsyn över dessa projekt, vilket innebär att entreprenören har ett betydande ansvar för att organisera och övervaka sina egna arbeten i enlighet med anvisningar och bestämmelser.

De egna tillståndsövervakarna vid stadens serviceområde för gator och parker sköter i första hand inlednings- och slutsyner i anslutning till grävprojekt i allmänna områden och i anslutning till dessa dokumenterar och vid behov bestämmer man om att åtgärda brister som uppdagats i allmänna områden. Dessutom ingriper övervakarna bland annat i brister som upptäckts under arbetets gång till exempel utifrån kommuninvånarnas respons via responstjänsten.

Serviceområdet för gator och parker har i slutet av 2024 också börjat ta asfaltprover i synnerhet vid större arbetsobjekt, med hjälp av vilka man kan bekräfta att återställandet följer anvisningarna. Även andra tekniska lösningar för att utöka övervakningen utreds aktivt.

Man har inte separat undersökt eller kartlagt reparationsskulder som uppstår för allmänna områden på grund av olika grävprojekt och andra gatuarbeten. Den som beställer ett grävprojekt och entreprenören svarar dock fullt ut för att åtgärda, dvs. reparera, skador som orsakats av grävprojekt samt för kostnaderna för arbetet. Återställandet medför således inte direkt några betydande extra kostnader för staden.

I huvudstadsregionen behandlas frågor som gäller utförandet av gatuarbeten av utvecklingsarbetsgruppen för Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda som i samarbete med Finlands kommuntekniska förening ansvarar bl.a. för uppdateringen av huvudstadsregionens gemensamma gatuarbetsanvisning samt för den riksomfattande vidareutvecklingen av gatuarbetsutbildningen.

5. Förbättrad kommunikation och invånarinformation

Ansvaret för kommunikationen ligger i första hand hos de entreprenörer som ansvarar för grävarbetet och hos de operatörer m.fl. som har beställt arbetet, men också stadsmiljöns verksamhetsområde strävar för sin del efter att förbättra kommunikationen.

Stadsstyrelsen 18.6.2025 § 32

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Minna Räsänen och Jari Sainio och de 41 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med stadsmiljöns verksamhetsområdes förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 42

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Minna Räsänen och Jari Sainio och de 41 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med stadsmiljöns verksamhetsområdes förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återförvisa ärendet för beredning.

Bilaga:

- Minna Räsänens och Jari Sainios samt 41 andra ledamöters motion om effektivare samordning och övervakning av grävarbeten på gatorna i Vanda

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 3.1 Förbud mot att begära omprövning och anföra besvär

Närmare information:

Henry Westlin, stadsingenjör, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Teamet för tillståndsservice inom serviceområdet för gator och parker har efter att fullmäktigemotionen lämnats in granskat sina tillståndsvillkor för arbeten på gatu- och parkområden.

I fortsättningen ska det i villkoren för placeringstillstånd betonas att samarbetsmöjligheter utreds innan arbetena inleds, så att onödiga upprepade grävningar i samma område undviks. I villkoren för arbetstillstånd ska det i fortsättningen betonas att de boende inom projektets påverkningsområde, liksom de som rör sig inom arbetsområdet, får aktuell information och tydlig vägledning.

Till villkoren för placerings- och grävningstillstånd fogas följande punkt:

Den som inleder projektet är skyldig att före arbetets början utreda möjligheterna till samförläggning med andra aktörer som utför grävningsarbeten i området, och i möjligaste mån genomföra arbetena som gemensam grävning.

Till villkoren för grävningarbeten fogas följande punkt:

Entreprenören är skyldig att i förväg ge information till de fastigheter som påverkas av projektet innan grävningsarbetena inleds. I meddelandet ska anges arbetets syfte, beräknat inlednings- och slutdatum samt kontaktuppgifter till arbetsplatsen eller den ansvariga personen. Informationen kan

även lämnas genom tillfälliga arbetsplatsskyltar som sätts upp i båda ändarna av de gator som berörs av arbetet, under förutsättning att skyltarna innehåller de ovan nämnda uppgifterna.

Om arbetet orsakar en betydande tillfällig olägenhet för en fastighet, till exempel att infarten blockeras, är entreprenören skyldig att i god tid före arbetets början informera den berörda fastigheten om den kommande olägenheten.

Om en gata stängs av ska de fastigheter som berörs av avstängningen informeras.

Syftet med EU:s gigabitförordning (GIA) är att förbättra tillgängligheten till snabba dataförbindelser så att gigabitanslutningar finns tillgängliga i hela EU senast 2030. Genom förordningen vill man dessutom harmonisera reglerna för samförläggning och samutnyttjande av infrastruktur samt att förenkla bland annat tillståndsförfaranden. Traficom bereder för närvarande tekniska lösningar kopplade till gigabitförordningen i samarbete med kommunerna och med de aktörer som placerar samhällstekniska anläggningar. Stadsmiljöns verksamhetsområde i Vanda följer och deltar i utvecklingsarbetet för att undvika onödiga och överlappande system.

Prislistan för allmänna områden ses över med avseende på avgifter för handläggning av placeringstillstånd, för placering av samhällstekniska anläggningar samt för övervakning av gatuarbeten.

Tillståndsservicen har samarbetat med poliskoordinatoren vid Vanda stads säkerhetsteam i frågor som rör arbete på gatuområden och övervakning av dessa arbeten. Tillståndsservicen har tillsammans med polisinspektionen i Östra Nyland planerat att ordna gemensamma övervakningsdagar under 2026.

Den av fullmäktige föreslagna förstärkningen av övervakningen förutsätter ytterligare resurser. Tillståndsservicen har under 2025 haft en visstidsanställd för övervakning av arbets- och användningstillstånd på allmänna områden samt för övervakning av olovlig markanvändning. De extra resurser som tillståndsservicen har begärt har inte beviljats anslag för nästa år.

Stadsstyrelsen 1.12.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamöterna Minna Räsänen och Jari Sainio och de 41 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med stadsmiljöns verksamhetsområdes förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 16

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Minna Räsänens och Jari Sainios samt 41 andra ledamöters undertecknade motion om effektivare samordning och övervakning av grävarbeten på gatorna i Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Jarno Köykkä, stadsingenjör, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Tehostetaan Vantaan katujen kaivuutöiden koordinointia ja valvontaa	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaalla, erityisesti pientaloalueilla, on viime vuosina toteutettu lukuisia kaivuutöitä katuverkostossa ja kunnallistekniikassa. Nämä projektit aiheuttavat usein merkittävää haittaa asukkaille ja liikenteelle. Ongelmana on erityisesti se, että samat kadut avataan toistuvasti lyhyen ajan sisällä eri hankkeiden vuoksi, mikä heikentää katujen kuntoa, lisää kustannuksia ja haittaa asukkaiden arkea. Toistuvien kaivuutöiden ongelmat. Kaupungin infrastruktuurin kehittäminen on tärkeää, mutta toistuvat kaivuutyöt samassa paikassa johtavat usein turhiin häiriöihin. Esimerkiksi vesijohtojen, sähkökaapeleiden, viemäriputkien ja yhä useammin myös eri valokuituyhtiöiden tekemät kaivuutyöt eri aikoina aiheuttaa seuraavia ongelmia: • Liikenteen ruuhkautumista ja heikentyneitä kulkuyhteyksiä • Katujen kunnon heikkenemistä toistuvan avaamisen seurauksena • Asukkaiden arjen vaikeutumista, erityisesti perheille ja ikääntyville huonontuneiden kulkuyhteyksien vuoksi Esitämme seuraavia toimenpiteitä kaivuutöiden valvonnan ja koordinoinnin kehittämiseksi: 1. Kaupunki luo kaivuutöihin keskitetyn koordinointijärjestelmän Kaupungin tulee kehittää järjestelmä, johon kaikki kaivuutöitä koskevat suunnitelmat ja aikataulut kirjataan. Tämä mahdollistaa eri hankkeiden tehokkaan yhteensovittamisen. Järjestelmän avulla voidaan varmistaa, että sama katu avataan vain kerran tarpeen mukaan. 2. Tiivistetään yhteistyötä urakoitsijoiden kesken Kaupungin eri toimialojen, ulkopuolisten urakoitsijoiden ja valokuituyhtiöiden tulee tehdä	<u>Aloitteen tekijät</u> Minna Räsänen Jari Sainio <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jari Jääskeläinen 2. Marjo Vacker 3. Tarja Eklund 4. Anu Hall 5. Tiina Tuomela 6. Sirpa Siru Kauppinen 7. Kai-Ari Lundell 8. Pirjo Luukkala 9. Jouko Jääskeläinen 10. Minna Heikkinen 11. Jussi Särkelä 12. Nina Nummela 13. Antero Eerola 14. Tuire Kaimio 15. Mari Hynninen 16. Faysal Abdi 17. Milad Dehghan 18. Naima El issaoui 19. Mikko Viilo 20. Patrik Karlsson 21. Pirkko Letto 22. Hanna Valtanen 23. Tuomas Mutanen 24. Ida Tamminen 25. Lasse Norres 26. Suvi Karhu 27. Paula Lehmuskallio 28. Stefan Åstrand 29. Sirkka-Liisa Kähärä 30. Matilda Stirkinen 31. Tia Seppänen 32. Mika Kasonen 33. Maija Rautavaara 34. Niilo Kärki 35. Janne Hartikainen 36. Reija Friman 37. Siri Ahokas 38. Eve Rämö

yhteistyötä, jotta päällekkäiset kaivuutyöt samoilla alueilla voidaan välttää. Kaupungin on edellytettävä lupaprosesseissaan urakoitsijoita mahdollisten ongelmien vaikuttavuusarvioita ja suunnitelmat niiden estämiseksi 3. Selkeä aikataulus ja ennakoitavuus Kaivuutöiden aikarajat tulee määritellä tarkasti, ja hankkeiden suunnittelussa tulee varmistaa, että kaikki samalle alueelle suunnitellut työt toteutetaan mahdollisimman yhtenäisesti. 4. Tehostetaan valvontaa ja luodaan laatukriteerit Kaupungin on huolehdittava kaivuutöiden tehokkaasta valvonnasta projektin kaikissa vaiheissa. Kaikkien projektien tulee olla kaupungin valvonnassa alusta loppuun saakka, jotta voidaan varmistaa työn laadukas toteutus ja vähentää virheistä johtuvia lisäkustannuksia. Huonosti toteutetut tai puutteellisesti valvotut kaivuutyöt voivat johtaa korjaustarpeisiin, jotka kuormittavat kaupungin budjettia ja aiheuttavat asukkaille lisähaittoja. 5. Parannetaan tiedottamista ja asukasviestintä Kaupungin tulee tiedottaa asukkaille kaivuutöistä selkeästi ja ajoissa. Asukkaille on tarjottava kattavat tiedot työn aikataulusta, vaikutuksista ja etenemisestä. Tämän valtuustoaloitteen allekirjoittajat esittävät, että kaupungin tulee kehittää kattavat toimenpiteet, joilla kaivuutöiden aiheuttamat haitat minimoidaan ja katujen elinkaarta pidennetään. Parempi koordinointi ja valvonta eivät ainoastaan paranna asukkaiden elämänlaatua, vaan myös vähentävät kaupungille koituvia kustannuksia pitkällä aikavälillä.	39. Anitta Orpana 40. Aki Mäkipernaa 41. Heli Hakala

10

Svar på Socialdemokratiska fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om att förbättra idrottsplanernas kommentatorsrum och serviceutrymmen

VD/4980/00.02.00.03/2024

RÅ/V-MK/JL/MT/SS/EA

Socialdemokratiska fullmäktigegruppen och 10 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Vanda finns flera konstgräsplaner, friidrottsplaner och andra idrottsplaner, i vilkas anslutning det också finns kommentatorsbås där evenemangets kommentator både fungerar som speaker och sköter musiken. En del av båsen är i sådant skick att till och med arbetarskyddet är i fara. Även toaletter, serviceutrymmen och väderskydd är ställvis osnygga och i dåligt skick och till exempel dörrarna är trasiga.

Till exempel kommentatorsbåset av trä i Dickursby idrottspark är enligt responsen skranglig och båset vajar rentav i vinden. Dessutom är ventilationen inte ändamålsenlig när det är hett.

Socialdemokratiska fullmäktigegruppen föreslår att Vanda stad skapar ändamålsenliga förhållanden för kommentatorer och service på idrottsplanerna så att utrymmena är trygga och ändamålsenliga för idrottare, åskådare och personer som arbetar där.

Staden måste därför ta reda på hur de utrymmen som finns på idrottsplatserna är i skick och därefter vidta lämpliga åtgärder för att se till att arbetsförhållandena (t.ex. temperaturen) är lämpliga.

Samtidigt ska också alternativ och möjligheter att täcka läktaren på Sandkulla idrottspark utredas. För närvarande finns det inget lämpligt väderskydd för idrottare eller åskådare.

Att omständigheterna på konstgräs- och friidrottsplanerna är goda skapar också nya möjligheter för tävlingsverksamheten, vilket förbättrar Vandas rykte som främjare av motion och idrottsverksamhet.”

Stadsfullmäktige 17.6.2024 § 29

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

De servicebyggnader som förvaltas av serviceområdet för idrott och motion har totalrenoverats på 2000-talet och de nyaste servicebyggnaderna har byggts efter år 2000. Byggnaderna är i relativt gott skick och för närvarande känner man inte till att de skulle vara i behov av totalrenovering. Genom årliga reparationsprogram är det möjligt att åtgärda mindre brister och reparationsbehov.

Byggandet av läktare och kommentatorsbyggnader vid planerna ryms inte med i lokalledningens 10-årsprogram. Kommentatorsbåsen vid planerna är antingen en fast del av byggnadsbeståndet (Myrbacka stadion och Håkansböle friidrottsplan/skidstadion) eller så är de flyttbara. Serviceområdet för idrott och

motion har anskaffat eller byggt dem i egen regi under årens lopp. Flyttbara kommentatorsbåsar kan anskaffas även i fortsättningen inom ramen för anslagen.

Stadsstyrelsen 2.12.2024 § 26

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge socialdemokratiska fullmäktigegruppen och de 10 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återförvisa ärendet för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

De servicebyggnader som förvaltas av serviceområdet för idrott och motion har totalrenoverats på 2000-talet och de nyaste servicebyggnaderna har byggts efter år 2000. Byggnaderna är i relativt gott skick och för närvarande känner man inte till att de skulle vara i behov av totalrenovering. Genom årliga reparationsprogram är det möjligt att åtgärda mindre brister och reparationsbehov.

Byggandet av läktare och kommentatorsbyggnader vid planerna ryms inte med i lokalledningens 10-årsprogram. Byggandet av en takförsedd läktare vid Sandkulla friidrottsplan kostar 1000–5000 euro/takförsedd läktarplats beroende på byggnadssättet. Till exempel: De beräknade kostnaderna för en fotbollsläktare för 1000 personer i Kauppi i Tammerfors är 4,9 miljoner euro. Kommentatorsbåsen vid planerna är antingen en fast del av byggnadsbeståndet (Myrbacka stadion och Håkansböle friidrottsplan/skidstadion) eller så är de flyttbara. Serviceområdet för idrott och motion har anskaffat eller byggt dem i egen regi under årens lopp. Flyttbara kommentatorsbåsar kan anskaffas även i fortsättningen inom ramen för anslagen.

Stadens serviceområde för lokalledningen har gett en sammanfattning av vilka år servicebyggnaderna färdigställts och deras behov av totalrenovering. Serviceområdet för idrott och motion har också utrett servicebyggnadernas skick.

Namn	Byggnadsår	Behov av totalrenovering
Servicebyggnad vid Håkansböle konstisplan	2024	inget behov av totalrenovering
Herrgårdsforsen	2018	inget behov av totalrenovering
Dragnäset	2013	inget behov av totalrenovering
Östra Haxböle	2009	inget behov av totalrenovering
Håkansböle	2008	inget behov av totalrenovering
Myrbacka	2001	inget behov av totalrenovering
Friherrns (barack)	1996	2022: ytor och teknik har förnyats
Mårtensdal	1990	i nöjaktigt skick
Jokivarsi	1984	i nöjaktigt skick
Dickursby	1981	2022: ytor och teknik har förnyats
Räckhals	1978	2007: ytor och teknik har förnyats
Råby	1970	2007: ytor och teknik har förnyats

Sandkulla	1967	2015–2016 och 2023: ytor och teknik har förnyats.
Korso	1959	2015–2016 och 2018: ytor och teknik har förnyats

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 44

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- ge socialdemokratiska fullmäktigegruppen och de 10 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återförvisa ärendet för beredning.

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

De servicebyggnader som förvaltas av serviceområdet för idrott och motion har totalrenoverats på 2000-talet och de nyaste servicebyggnaderna har byggts efter år 2000. Byggnaderna är i relativt gott skick och för närvarande känner man inte till att de skulle vara i behov av totalrenovering. Genom årliga reparationsprogram är det möjligt att åtgärda mindre brister och reparationsbehov.

Byggandet av läktare och kommentatorsbyggnader vid planerna ryms inte med i lokalledningens 10-årsprogram. Byggandet av en takförsedd läktare vid Sandkulla friidrottsplan kostar 1000–5000 euro/takförsedd läktarplats beroende på byggnads sättet. Till exempel: De beräknade kostnaderna för en fotbollsläktare för 1000 personer i Kauppi i Tammerfors är 4,9 miljoner euro. Kommentatorsbåsen vid planerna är antingen en fast del av byggnadsbeståndet (Myrbacka stadion och Håkansböle friidrottsplan/skidstadion) eller så är de flyttbara. Serviceområdet för idrott och motion har anskaffat eller byggt dem i egen regi under årens lopp. Flyttbara kommentatorsbås kan anskaffas även i fortsättningen inom ramen för anslagen.

Stadens serviceområde för lokalledningen har gett en sammanfattning av vilka år servicebyggnaderna färdigställts och deras behov av totalrenovering. Serviceområdet för idrott och motion har också utrett servicebyggnadernas skick.

Namn	Byggnadsår	Behov av totalrenovering
Servicebyggnad vid Håkansböle konstisplan	2024	inget behov av totalrenovering
Herrgårdsforsen	2018	inget behov av totalrenovering
Dragnäset	2013	inget behov av totalrenovering
Östra Haxböle	2009	inget behov av totalrenovering
Håkansböle	2008	inget behov av totalrenovering
Myrbacka	2001	inget behov av totalrenovering
Friherr (barack)	1996	2022: ytor och teknik har förnyats
Mårtensdal	1990	i nöjaktigt skick
Jokivarsi	1984	i nöjaktigt skick
Dickursby	1981	2022: ytor och teknik har förnyats
Räckhals	1978	2007: ytor och teknik har förnyats

Råby	1970	2007: ytor och teknik har förnyats
Sandkulla	1967	2015–2016 och 2023: ytor och teknik har förnyats.
Korso	1959	2015–2016 och 2018: ytor och teknik har förnyats

De stationära kommentatorsbyggnaderna vid idrottsplatserna utomhus finns på stadion i Myrbacka, på friidrottsplanen i Myrbacka och friidrottsplanen i Håkansböle, som vintertid fungerar som skidstadion. Kommentatorsbyggnaderna är en del av ett större byggnadsbestånd, för vilket serviceområdet för idrott och motion betalar intern hyra till lokalledningen.

På friidrottsplanen i Sandkulla och mellan naturgräsplanen och den stora konstgräsplanen i Dickursby idrottspark finns kommentatorsutrymmen som serviceområdet för idrott och motion själv har byggt. På Räckhalsplanen används en flyttbar byggbarack som kommentatorsutrymme vid bobollsmatcher. På övriga idrottsplatser finns inga kommentatorsutrymmen.

I lokalledningens 10-årsplan för nya byggnader ingår inga kommentatorsbyggnader. Serviceområdet för idrott och motion utreder lösningar med flyttbara kommentatorsutrymmen, till exempel containerlösningar, inom ramen för sina budgetmedel.

De nuvarande kommentatorsutrymmenas funktionalitet kan förbättras till exempel med lösa fläktar.

Stadsstyrelsen 1.12.2025 § 16

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge socialdemokratiska fullmäktigegruppen och de 10 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 20

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Socialdemokratiska fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters undertecknade motion om att förbättra idrottsplanernas kommentatorsrum och serviceutrymmen

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärshöjning

Närmare information:

Jari Lärkä, 0405252162 (forname.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Urheilukenttien kuulutus- ja huoltotilat kuntoon Vantaalla on useita tekonurmi-, yleisurheilu- ja muita urheilukenttiä, joiden yhteydessä on myös kuulutuskoppeja, joissa tapahtuman kuuluttaja hoitaa kuulutuksen sekä musiikin. Osa kopeista on sellaisessa kunnossa, että jopa työturvallisuus on vaarassa. Myös wc- , huoltotilat ja sääsuojat ovat paikoittain epäsiistissä ja huonossa kunnossa ja esimerkiksi ovet rikkiäisiä. Esimerkiksi Tikkurilan Urheilupuistossa sijaitseva puinen kuulutuskoppi on palautteiden mukaan heiveröinen ja koppi jopa heiluu tuulen voimasta. Lisäksi helteellä kopin ilmanvaihto ei ole asianmukainen. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää, että Vantaan kaupungin tulee luoda kenttien kuulutus- ja huoltotoimintaan asianmukaiset olosuhteet siten, että tilat ovat turvalliset ja asianmukaiset siellä työskenteleville henkilöille, urheilijoille ja katsojille. Tästä syystä kaupungin on selvitettävä urheilupaikoissa olevien tilojen kunto, minkä jälkeen kaupungin on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin, jotta työskentelyolosuhteet (mm. lämpötila) ovat asianmukaiset. Samalla on selvitettävä myös vaihtoehdot ja mahdollisuudet Hiekkaharjun urheilukentän katsomon kattamiseksi. Tällä hetkellä kentällä ei ole asianmukaista sääsuoja urheilijoille eikä katsojille. Tekonurmi- ja yleisurheilukenttien hyvät olosuhteet luovat myös kilpailutoiminnalle uudenlaisia mahdollisuuksia, mikä parantaa Vantaan mainetta liikunnan ja urheilutoiminnan edistäjänä.	<u>Aloitteen tekijän nimi:</u> SDP valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Milad Dehghan 2. Tuomas Mutanen 3. Reija Friman 4. Minttu Sillanpää 5. Marjo Vacker 6. Nina Nummela 7. Hanna Holmberg-Soto 8. Eva Tawasoli 9. Kai-Ari Lundell 10. Sirpa Siru Kauppinen

11 Svar på Petri Roininens och 30 andra ledamöters motion om att freda Hästhagsvägen i Håkansböle från genomfartstrafik

VD/5827/00.02.00.03/2025

TeA/HW/AT/EJ/AP

Petri Roininen och 30 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I Håkansböle orsakar genomfarten på Hästhagsvägen mellan Ring III samt Sotungin koulu och idrottsparken betydande buller- och säkerhetsproblem för invånarna. Problemen kan lösas med de små och kostnadseffektiva åtgärder som föreslås här.

Jag föreslår att genomfarten på Hästhagsvägen styrs till huvudleden i Håkansböle, Håkansbölevägen. Det praktiska genomförandet utgörs av ett fullständigt genomfartsförbud på Hästhagsvägen eller ett förbud som gäller kl. 18–09. Med denna lilla åtgärd kommer genomfartstrafiken att styras till den huvudled som går genom Håkansböle, det vill säga Håkansbölevägen.

Ökningen av trafiken orsakar inga problem på huvudleden, som har tillräcklig kapacitet, som är avsedd för genomfart och som har bland annat flera broar för gång- och cykeltrafik.

Hästhagsvägen å sin sida är till sin grundkaraktär en gårdsgata, inte huvudtrafikled. På båda sidor om Hästhagsvägen finns småhusbebyggelse, till och med så att ett av radhusbolagen placerar sig på båda sidor om Hästhagsvägen, vilket gör att vägen i princip delar bolaget.

De buller- och säkerhetsproblem som den nuvarande genomfartstrafiken orsakar är uppenbara, men kan också lösas med små och kostnadseffektiva åtgärder utan att problemen flyttas någon annanstans. Det behövs två vägmärken och ett beslut samt en diskussion med invånarna i området, som förmodligen redan har pågått under en tid.”

Stadsfullmäktige 25.8.2025 § 29

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Petri Roininens och 30 andra ledamöters undertecknade motion om att freda Hästhagsvägen i Håkansböle från genomfartstrafik

Serviceområdet för gator och parker inom **stadsmiljöns verksamhetsområde** konstaterar följande som sitt svar:

I detaljplanen har Hästhagsvägen definierats som en normal gata utan särskilda begränsningar för genomfart, och trafikplaneringens mål är att följa de riktlinjer som gjorts i detaljplanen. Gatans gatuklass

är en lokal matargata och dess trafikmängder under vardagsdygn motsvarar normal nivå i gatuklassen i fråga. Med tanke på trafiknätet bildar Hästhagsvägen en parallell förbindelse till Håkansbölevägen och fungerar som en alternativ rutt i undantagssituationer.

Genomfartsförbud ska inte genomföras enbart med hjälp av vägmärken. Utifrån iakttagelser i praktiken förverkligas genomfartsförbud som anvisats med vägmärken endast i liten utsträckning, eftersom bara en del av bilisterna följer begränsningen. Genomfartsförbudet kan inte övervakas effektivt, eftersom övervakningen kräver en stor del personalresurser. Till följd av detta kan vägmärken för genomfartsförbud orsaka konflikter mellan invånare och bilister som bryter mot förbudet och öka antalet begäranden om övervakning till polisen och kommunens myndigheter.

Staden har vidtagit flera åtgärder för att förbättra trafiksäkerheten på Hästhagsvägen. Körhastigheterna har sänkts med tanke på trafiksäkerheten på väsentliga ställen genom att anlägga farthinder 2024 och 2025 och installera en hastighetstavla. År 2026 ska Hästhagsvägens S-kurva göras smalare för att kunna begränsa körhastigheterna.

Under det innevarande året har en allmän plan för att dämpa trafiken på Hästhagsvägen utarbetats, eftersom gatulösningarna måste anpassas till den värdefulla kulturmiljön när gatan utvecklas. Planen fungerar som en central utgångspunkt för gatuområdets allmänna plan som utarbetas i samband med Hästhagens detaljplaneprojekt. I planen kommer de lösningar som föreslogs i den föregående allmänna planen att preciseras och den framtida markanvändningens trafikbehov att beaktas.

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 11

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Petri Roininen och de 30 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde 4.11.2025.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 18

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Petri Roininen och de 30 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde som hålls 17.11.2025.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 13

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Petri Roininen och de 30 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

"Hästhagsvägen är en viktig led som avgränsar det populära rekreatiomsområdet i Sottungsby och det förnyade besöksområdet, Håkansböle gårds område, från det stadscentrumområdet som är populärt bland barnfamiljer. Miljön kring vägen har också ett naturligt livligt djurliv, eftersom den ligger intill ett vidsträckt skogs- och grönområde, varvid den livliga trafiken utgör en säkerhetsrisk också för stadsdjur som korsar vägen, såsom igelkottar. Vi hoppas att Vanda stad börjar kartlägga och tillämpa andra metoder för att hålla styr på genomfartstrafiken och sänka körhastigheterna i synnerhet."

Det antecknades att stadsstyrelseledamoten Funda Demiri lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

"Situationen bör kontrolleras på nytt när Håkansböle herrgårdsmuseum har öppnat 2026 för att kunna bedöma dess eventuella inverkan på trafiken."

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 18

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Petri Roininens och 30 andra ledamöters undertecknade motion om att freda Hästhagsvägen i Håkansböle från genomfartstrafik

Närmare information:

Aapeli Turunen, trafikområdesingenjör, tfn 040 183 0127, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 25.8.2025

Hakunilan Hevoshaantien liikenteen rauhoittaminen läpiajoiliikenteeltä	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Hakunilassa Hevoshaantien läpiajo Kehä III:n sekä Sotungin koulun ja urheilupuiston välillä aiheuttaa huomattavaa melu- ja turvallisuushaittaa asukkaille. Ongelmat on mahdollista ratkaista pienillä ja vähäkustanteisilla toimilla, joita tässä ehdotetaan. Ehdotan, että Hevoshaantien läpiajo ohjataan Hakunilan valtavyylä Hakunilantielle. Käytännön toteutuksena on täysi tai klo 18-09 voimassa oleva läpiajokielto Hevoshaantiellä. Tällä pienellä toimenpiteellä läpiajoliikenne ohjataan Hakunilan läpi kulkevalle pääväylälle eli Hakunilantielle. Liikenteen lisäys ei aiheuta ongelmia pääväylällä, jonka kapasiteetti on riittävä, joka on suunniteltu läpiajoon, ja jolla on mm useita jalankulun ja kevyen liikenteen siltoja. Hevoshaantie puolestaan on perusluonteeltaan pihakatu, ei pääliikenneväylä. Molemmin puolin Hevoshaantietä on pientaloasutusta jopa siten, että yksi rivitaloyhtiöistä sijoittuu molemmin puolin Hevoshaantietä, jolloin tie ikään kuin jakaa yhtiön. Nykymuotoisen läpiajon aiheuttamat melu- ja turvallisuushaitat ovat ilmeiset mutta samalla myös pienillä ja vähäkustanteisilla toimilla ratkaistavissa ilman että ongelma siirtyisi muualle. Tarvitaan kaksi liikennemerkkiä ja yksi päätös sekä keskustelu alueen asukkaiden kanssa, jota lienee jo käydyn jonkin aikaa. Vantaalla 25.8.2025 Petri Roininen Kaupunginvaltuutettu (kesk)	<u>Aloitteen tekijät</u> Petri Roininen <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Tia Seppänen 2. Kai-Ari Lundell 3. Matti Kotiranta 4. Juha Suoniemi 5. Juha Järä 6. Emily Strohm 7. Tiina Tuomela 8. Tanja Aidanjuuri 9. Loviisa Kaartokallio 10. Patrik Karlsson 11. Patrik Borg 12. Jenni Karemo 13. Faysal Abdi 14. Sirpa Siru Kauppinen 15. Reija Friman 16. Tuire Kaimio 17. Mari Hynninen 18. Marjo Vacker 19. Eva Tawasoli 20. Suvi Karhu 21. Tuomas Vanhanen

	22. Ulla-Maija Kopra 23. Naima El Issaoui 24. Mohamuud Shire 25. Paula Lehmuskallio 26. Karita Snellman 27. Drilon Kllokoqi 28. Jorma Hentilä 29. Mika Kasonen 30. Pekka Rautio

12

Svar på Siri Ahokas och 28 andra ledamöters motion om ett Vanda som är genuint tillgängligt – tillgänglighet i fråga om inomhusluft som en del av definitionen av och praxis för tillgänglighet

VD/3392/00.02.00.03/2025

TeA/PW/MT/EJ/EA

Siri Ahokas och 28 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi som undertecknat motionen föreslår att Vanda ambitiöst börjar arbeta för att bli en genuint tillgänglig stad. Detta förutsätter att definitionen av tillgänglighet ses över och att tillgänglighet i fråga om inomhusluft inkluderas i den. Vi föreslår också att staden utarbetar ett handlingsprogram tillsammans med referensgrupper och erfarenhetsexperter.

Tillgängligheten är viktig eftersom den gagnar oss alla och är nödvändig för en del av oss. Tillgänglighet innebär att miljöer, tjänster och evenemang planeras så att de är tillgängliga för alla oberoende av begränsningar. Tillgängligheten gäller inte bara rörlighet utan också akustik, belysning, inomhusluft och information.

Definitionen av tillgängligheten i Vanda är bristfällig, eftersom den inte omfattar tillgänglighet i fråga om inomhusluft. Tillgängligheten i fråga om inomhusluften är viktig bland annat för personer med astma, migrän, allergier och multipel kemisk känslighet. God inomhusluft är neutral i fråga om utsläpp och lukt och starka kemikalier, som parfym, används inte inomhus.

Vi som undertecknat motionen föreslår att:

1. Tillgänglighet i fråga om inomhusluft inkluderas i definitionen av tillgänglighet i stadens lokaler, tjänster och evenemang.
2. Staden utarbetar tillsammans med referensgrupper och experter ett handlingsprogram för att främja tillgängligheten i fråga inomhusluften och följer upp hur det genomförs.

Vanda kan vara en modellstad för främjande av genuin tillgänglighet, säkerställande av likabehandling och förebyggande av diskriminering på grund av hälsotillstånd.”

Stadsfullmäktige 28.4.2025§ 23

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Siri Ahokas och 28 andra ledamöters undertecknade motion om ett Vanda som är genuint tillgängligt – tillgänglighet i fråga om inomhusluft som en del av definitionen av och praxis för tillgänglighet

Stadsmiljöns verksamhetsområde och stadens inomhusluftgrupp konstaterar följande som sitt svar:

Vanda stads lokaler planeras att vara tillgängliga med utgångspunkt i 'Statsrådets förordning om byggnaders tillgänglighet' och 'Tillgänglighet, miljöministeriets anvisning om byggnaders tillgänglighet'. Dessutom följs lagar och förordningar relaterade till byggnadstypen (t.ex. Lagen om allmänna bibliotek). Vid planering beaktas Invalidförbundets anvisningar och handikapprådets rekommendationer och utlåtanden.

Staden Vanda främjar tillgängligheten i de lokaler som staden förvaltar på många sätt. Nya byggnader planeras för att vara tillgängliga med hänsyn till specialgrupper. Befintliga byggnaders tillgänglighet uppmärksammas i samband med underhållsauditeringar och upptäckta brister åtgärdas i möjligaste mån som underhållsarbeten och i samband med grundläggande renoveringar. Fastighetsunderhållet följer fastigheternas funktion och lokalernas förhållanden samt utför nödvändiga underhållsåtgärder.

Att skapa och upprätthålla fungerande utrymmen och en god inomhusmiljö hör till fastighetsförvaltningens grundläggande uppgifter. Vid planeringen av lokaler uppmärksammas normalt möjligheten att röra sig hinderfritt, lokalernas akustik och belysning. Vid val av material och färger samt vid utformningen av skyltar tas även hänsyn till personer med nedsatt syn. Lokaler utrustas med förstärkningsanordningar för personer med hörselnedsättning. Belysningen planeras och dimensioneras enligt användningssyftet för respektive lokal.

För att uppnå så ren inomhusluft som möjligt används byggmaterial och möbler med låga utsläpp som bevisligen är M1-klassificerade. Ventilationen byggs och luftmängderna dimensioneras enligt de senaste föreskrifterna. För effektivare luftrening används separata luftrenare vid behov. Korrigerande åtgärder har vidtagits om det har visat sig vara nödvändigt baserat på undersökningar eller användarnas symtom.

I motionen föreslås att tillgänglighet i fråga om inomhusluften inkluderas i definitionen av tillgänglighet i stadens lokaler, tjänster och evenemang. Det är oklart vad som menas med tillgänglighet i fråga om inomhusluften och vilka särskilda krav som man vill ställa på inomhusluften och människors beteende. Hittills har målet varit att säkerställa tillräckligt god inomhusluft med vanliga medel som god byggpraxis och underhåll av lokalerna. Inomhusluften har varit tillräckligt bra när den huvudsakligen har uppfyllt kraven för inomhusluftklass S2 enligt Sisäilmäyhdistys ry:s klassificering av inomhusklimat. För sommarterperaturer tillåts temperaturnivåer enligt S3. Den allmänna rekommendationen har varit att undvika starka dofter i offentliga utrymmen.

Att uppnå och upprätthålla god inomhusluft är en summa av många faktorer. Förutom byggnaden och lösöret uppstår utsläpp och lukter i inomhusluften också av användningen av lokalerna. Således löser man inte tillgängligheten i fråga om inomhusluften enbart med byggnadens egenskaper eller tekniska medel. Att skapa inomhusförhållanden som är lämpliga för alla användare av offentliga utrymmen och särskilt överkänsliga personer kan vara en omöjlig uppgift i offentliga miljöer. Även om det tekniskt sett skulle kunna vara möjligt att bygga särskilt rena rum, är det svårare att begränsa och instruera användarnas beteende. Som ett exempel kan det konstateras att man hittills inte haft användning för den skola med rena rum som genomförts som ett pilotprojekt enligt det planerade ändamålet.

En motion om att begränsa användningen av dofter har besvarats tidigare, bl.a. år 2017. Doftfrihet kan främjas i Vanda stad på två sätt: genom att minska doftbelastningen vid normal verksamhet och å andra sidan uppmuntra anställda, kunder och kommuninvånare att minska

användningen av dofter. Med doftfrihet strävar man efter att underlätta situationen för doftöverkänsliga personer.

Man har försökt minska doftbelastningen genom att använda oparfymerade produkter vid städning och andra aktiviteter. I underhållsstädningen används i regel neutrala rengöringsmedel utan en stark egen doft, dvs. i praktiken oparfymerade produkter.

Styrgruppen för frågor kring inomhusmiljöer har tidigare övervägt sätt att främja doftfrihet och utarbetat en plan för att minska användningen av dofter i Vanda stads lokaler. Praktiska åtgärder skulle vara informationsmässiga, t.ex. dekal/skyltar som uppmanar att undvika starka dofter. Förutom rekommendationerna om doftfrihet skulle förändringen av personalens/kundernas handlingssätt styras genom verksamhetsområdesvisa kampanjer, som samarbete mellan ledningen och informationen. Verkställandet sköts upp på grund av andra anvisningar som utarbetades under coronatiden för användningen av lokaler och hygien.

I motionen föreslås att staden tillsammans med referensgrupper och experter utarbetar ett handlingsprogram för att främja tillgängligheten i fråga om inomhusluften och följer upp hur det genomförs.

Stadsstyrelsen beslutade för de sista åren av den föregående strategiperioden 2020–21 om tväradministrativa strategiteman, varav ett var frågor i anslutning till inomhusluften. Samtidigt beslutade man även om de strategiska teman och mål och mätare. När det gäller frågorna i anslutning till inomhusluften var målen följande: lokalerna är tekniskt sett i gott skick, fastighetsskötseln och städningen håller hög kvalitet, lokalerna används rätt och de som uppvisar symptom på grund av inomhusluften får det stöd och den vård som de behöver. För att främja målen antecknades cirka 20 åtgärder och resultaten följdes upp med 9 mätare. Hur målen för strategitemana nåtts rapporterades för styrgruppen och stadsstyrelsen en gång om året. Enligt slutrapporten uppnåddes målen för mätarna med undantag för två. Den tekniska konditionen hos gamla byggnader kunde inte visas genom dokumentation enligt målet och minskningen av sjukfrånvaro med anledning av inomhusluften kunde inte mätas.

Efter att strategitemat om inomhusluftfrågor avslutades i slutet av år 2021 fortsatte samarbetet mellan verksamhetsområdena kring inomhusluftfrågor genom att en ny inomhusluftgrupp på stadsnivå inrättades. Gruppen fungerar som ett forum för yrkesövergripande samarbete och samlar den expertis och information som behövs för att hantera inomhusluftsituationer. Gruppen omfattar representanter från verksamhetsområdena i egenskap av lokalanvändare samt representanter från fastighetsunderhållet, fastighetsskötseln, lokalförvaltningen, personalförvaltningen, personalen, informationen och hälsovården i egenskap av experter och ansvariga för verksamheten. Vid verksamhetsområdena har man dessutom inrättat uppföljningsgrupper där specifika frågor kring inomhusluft behandlas mer detaljerat.

Motionen har behandlats i stadens inomhusluftgrupp 20.5 och 10.9. Utarbetandet av ett nytt handlingsprogram skulle kräva att en ny tväradministrativ arbetsgrupp utses och att de personer som utses till den avsätter arbetstid för att utarbeta programmet. Genomförandet av eventuella nya åtgärder skulle naturligtvis kräva ytterligare resurser. För att utarbeta ett handlingsprogram bör man först göra en bakgrundsutredning för att se över målen för inomhusluften och definiera tillgängligheten i fråga om inomhusluft. Man kan göra bakgrundsutredningen genom att involvera erfarenhetsexperter och som en dialog med ledamöterna.

Stadens inomhusluftgrupp har som uppgift att bland annat utveckla gemensamma verksamhetssätt, undersökningsmetoder, processer och arbetsfördelning i frågor som rör inomhusluft. Det är möjligt att främja frågorna i motionen under ledning av inomhusluftgruppen utan en separat arbetsgrupp och ett handlingsprogram. Det finns fortfarande förbättringar att göra inom det normala underhållet av fastigheter och hanteringen av inomhusluftförhållanden, och resurserna bör främst riktas mot korrigerande åtgärder baserade på objektsspecifika undersökningar. Att skärpa kraven på inomhusluft är inte ändamålsenligt i denna situation. Istället är det möjligt att främja doftfrihet i fråga om lokaler, tjänster och evenemang med anvisningar på stadsnivå.

Staden förbättrar sin kommunikation på olika språk om vikten av att undvika dofter, till exempel genom kampanjer, dekalor och skyltar. Dessutom lägger staden till vikten av doftfrihet också i ansvarsprinciperna för evenemang.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 20

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Siri Ahokas och de 28 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde som hålls 17.11.2025.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 15

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Siri Ahokas och de 28 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet lade föredraganden till följande tillägg i slutet av svaret på motionen: *Staden förbättrar sin kommunikation på olika språk om vikten av att undvika dofter, till exempel genom kampanjer, dekalor och skyltar. Dessutom lägger staden till vikten av doftfrihet också i ansvarsprinciperna för evenemang.*

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 19

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Siri Ahokas och 28 andra ledamöters undertecknade motion om ett Vanda som är genuint tillgängligt – tillgänglighet i fråga om inomhusluft som en del av definitionen av och praxis för tillgänglighet

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Pekka Wallenius, 040 7492592, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Vantaa aidosti esteettömäksi – Sisäilma esteettömyys osaksi esteettömyyden määritelmää ja käytänteitä	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Me aloitteen allekirjoittajat esitämme, että Vantaa ryhtyy kunnianhimoisesti luomaan aidosti esteetöntä kaupunkia. Tämä edellyttää esteettömyyden määritelmän tarkistamista ja sisäilma esteettömyyden sisällyttämistä siihen. Esitämme myös, että kaupunki valmistelee toimintaohjelman yhdessä viiteryhmien ja kokemusasiantuntijoiden kanssa. Esteettömyys on tärkeää, sillä se hyödyttää meitä kaikkia ja on osalle meistä välttämätöntä. Se tarkoittaa ympäristöjen, palveluiden ja tilaisuuksien suunnittelua ja toteutusta niin, että ne ovat kaikkien käytettävissä riippumatta rajoitteista. Esteettömyys ei koske vain liikkumista, vaan myös akustiikkaa, valaistusta, sisäilmaa ja opastusta. Vantaan esteettömyyden määritelmä on puutteellinen, sillä se ei sisällä sisäilma esteettömyyttä. Sisäilma esteettömyys on tärkeää muun muassa astmaa, migreeniä, allergioita ja monikemikaaliherkkyyttä sairastaville. Hyvä sisäilma on päästöiltään ja hajultaan neutraalia, eikä sisätiloissa käytetä voimakkaita kemikaaleja kuten hajusteita. Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että: 1. Sisäilma esteettömyys sisällytetään esteettömyyden määritelmään kaupungin tiloissa, palveluissa ja tilaisuuksissa. 2. Kaupunki laatii yhdessä viiteryhmien ja asiantuntijoiden kanssa toimintaohjelman sisäilma esteettömyyden edistämiseksi ja seuraa sen toteutumista. Vantaa voi olla aidon esteettömyyden edistämisen, yhdenvertaisuuden takaamisen ja terveydentilan perusteella tapahtuvan syrjinnän ehkäisyn mallikaupunki.	<u>Aloitteen tekijät</u> Siri Ahokas <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Vaula Norrena 3. Anssi Aura 4. Minna Heikkinen 5. Tiina Tuomela 6. Jukka Nevala 7. Sari Multala 8. Eeva Tikkanen 9. Pirjo Luokkala 10. Matilda Stirkinen 11. Tuire Kaimio 12. Maija Rautavaara 13. Jussi Särkelä 14. Tarja Eklund 15. Hanna Valtanen 16. Marjo Vacker 17. Paula Lehmuskallio 18. Suvi Karhu 19. Susanna Kaiju 20. Mika Kasonen

	21. Kai-Ari Lundell 22. Mika Kasonen 23. Eva Tawasoli 24. Sami Kanerva 25. Aki Mäkipernaa 26. Reija Friman 27. Naima El Issaoui 28. Patrik Karlsson

13 Svar på Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters motion om att införa kompetensgaranti i Varia

VD/698/00.02.00.03/2025

KK/PT/TK/AR/CS/SR/MT/EJ/EA

Jari Jääskeläinen och 23 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Fullmäktigemotion om införande av kompetensgaranti i Varia.

Kompetensgaranti innebär att om en tidigare studerande eller dennas arbetsgivare upptäcker brister i kunnandet, kan den studerande återvända för att komplettera sina studier. Garantin gäller i ett år (tiden kan avtalas) efter det att den studerande har utexaminerats.

Tilläggsstudierna faktureras inte och en studerande kan få högst 60 timmar tilläggsstudier (tiden kan avtalas). Målet är att studeranden uppdaterar sina kunskaper och blir sysselsatt.

Hyria införde kompetensgarantin för ett år sen och Saimaan Ammattiopisto Sampo inför garantin i augusti.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att staden vidtar åtgärder för att så fort som möjligt införa kompetensgaranti i Varia. Vi vill ju utbilda högklassig och tillförlitlig arbetskraft för behoven inom olika branscher.”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 27

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters undertecknade motion om att införa kompetensgaranti i Varia.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Yrkesinstitutet Varia har en betydande roll när det gäller att utveckla Vandabornas kompetens och sådana utbildningslösningar som stöder sysselsättningen i nära samarbete med sysselsättnings servicen och det lokala näringslivet.

Yrkesinstitutet ser det inte som ändamålsenligt att bygga en separat process för kompetensgarantin, utan den kan integreras i processerna mellan Vandas sysselsättningstjänster och Varia. I detta fall kan en person som blivit arbetslös (eller till och med står inför hot om arbetslöshet) söka sig till Varia för att studera korta utbildningar eller utbildningar för examensdelar. För kunder som söker sig till Varia finns det arbetslivskoordinatorer som gör en kartläggning av kompetensbehovet och vägleder kunderna till en lämplig utbildning som leder till sysselsättning.

Som sysselsättningsfrämjande åtgärder förbättras de flerspråkiga elevernas inlärningsfärdigheter och kunskaper i finska genom de åtgärder som anges i utvecklingsprogrammet för flerspråkiga studerande, med beaktande av tillgängliga resurser. Dessutom utvecklas flexibla lärtigar genom behovsbaserade försök. Som en del av utvecklingen av flexibla lärostigar beaktas även utvecklingen av samarbetet med högskolor, vilket främjar en smidigare och snabbare övergång för studenter, antingen vid hot om arbetslöshet eller direkt till fortsatta studier.

Stadsstyrelsen 25.8.2025 § 12

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Jari Jääskeläinen och 23 andra ledamöter stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återförvisa ärendet för beredning.

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Yrkesinstitutet Varia har en betydande roll när det gäller att utveckla Vandabornas kompetens och sådana utbildningslösningar som stöder sysselsättningen i nära samarbete med sysselsättningsservicen och det lokala näringslivet. I Varia anses det vara viktigt att studerande som utexamineras har kunskaper som motsvarar arbetslivets behov. Detta säkerställs genom effektivt samarbete och gemensamma processer med sysselsättningsservicen. En person som blivit arbetslös eller står inför hot om arbetslöshet kan söka sig till Varia för att komplettera sin kompetens genom korta utbildningar eller utbildningar för examensdelar. För kunder som söker sig till Varia finns det arbetslivskoordinatorer som gör en kartläggning av kompetensbehovet och vägleder kunderna till en lämplig utbildning som leder till sysselsättning.

Som sysselsättningsfrämjande åtgärder förbättras de flerspråkiga elevernas inlärningsfärdigheter och kunskaper i finska genom de åtgärder som anges i utvecklingsprogrammet för flerspråkiga studerande, med beaktande av tillgängliga resurser. Dessutom utvecklas flexibla lärtigar genom behovsbaserade försök. Som en del av utvecklingen av flexibla lärostigar beaktas även utvecklingen av samarbetet med högskolor, vilket främjar en smidigare och snabbare övergång för studenter, antingen vid hot om arbetslöshet eller direkt till fortsatta studier.

Under tidigare år har bland annat följande åtgärder vidtagits för att säkerställa studerandenas kompetensnivå. Åtgärderna har införts i budgeten.

- För studerande på gymnasierna och Varia utvecklades år 2024 nya flexibla studievägar genom servicedesign som utgår från strategin, dvs. utveckling som utgår från studerandenas behov. Målet var bättre möjligheter att utnyttja undervisningsutbudet över gränserna mellan läroanstalterna och därigenom få en starkare grund för arbetslivet och fortsatta studier. Till exempel är den betydande ökningen av erbjudandet av dubbelexamina en följd av ovan nämnda utvecklingsarbete.
- År 2025 fortsatte yrkesinstitutet Varia utvecklingen av kompetensen och utbildningslösningarna som stöder sysselsättningen i nära samarbete med sysselsättningsservicen och det lokala näringslivet. Gatewaymodellen vidareutvecklas och samarbetet med sysselsättningsservicen och det lokala näringslivet har visat sig fungera bra.

Vid verksamhetsområdet anses det inte nödvändigt att införa en separat kompetensgaranti. Yrkesinstitutet Varia anser att när en studerande har tagit examen från Varia har hen en yrkesutbildning som bör garantera tillräcklig yrkeskompetens. Varia har inte fått respons från företag i området om att det skulle finnas betydande brister i kompetensen hos studerande som utexamineras från Varia. Om sådan respons lämnas in, så är en mycket mer kostnadseffektiv lösning än Hyrias och Saimaan ammattiopisto Sampos kompetensgaranti som nämns i motionen att utveckla utbildningen baserat på erhållen respons.

Respons samlas in två gånger om året från praktikplatsernas arbetsgivare med en nationellt enhetlig och jämförbar enkät. Responsen erhålls så att den är branschspecifikt och arbetsplatspecifikt separerad och då kan man ta itu med precisa utvecklingsåtgärder. Hela Varias resultat från de två senaste åren har legat på över fyra (på en skala från 1–5) när man frågar om arbetsgivaren i en rekryteringssituation skulle kunna anställa en studerande som har examen från Varia, och om innehållet i Varias examensdelar motsvarar branschens kompetensbehov. Vid Varia granskas resultaten regelbundet branschvis som en del av kvalitetsstyrningen.

Om staden skulle ha ytterligare resurser att anvisa för utbildning, skulle en sådan resurs kunna tilldelas de examina där Varia får respons från arbetsgivare om brister i kompetensen hos de som utexaminerats från Varia. Om Hyrias och Sampos modell för kompetensgaranti skulle införas, skulle det kräva att personalen utökas för varje examen, eftersom löftet om kompetensgaranti också skulle behöva uppfyllas.

Det bör noteras att en yrkesinriktad grundexamen ger studeranden grundläggande färdigheter för att arbeta. En betydande roll i utvecklingen av yrkeskompetensen har introduktion på arbetsplatsen samt fortbildning som erbjuds av arbetsgivaren. Varia samarbetar mångsidigt med företag i området i anslutning till fortbildning.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 19

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Jari Jääskeläinen och 23 andra ledamöter stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde som hålls 17.11.2025.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 14

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Jari Jääskeläinen och 23 andra ledamöter stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet föreslog stadsstyrelseledamoten Funda Demiri att ärendet återförvisas för ny beredning. Förslaget förföll i brist på understöd.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 21

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Jari Jääskeläinens och 23 andra ledamöters undertecknade motion om att införa kompetensgaranti i Varia.

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Pekka Tauriainen, rektor, tfn +358 50 312 4514, (forname.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Valtuustoaloite osaamistakuun käyttöön Variassa.	Aloitteen tekijä/tekijät ja Allekirjoitukset
Valtuustoaloite osaamistakuun käyttöön Variassa. Osaamistakuu tarkoittaa sitä, että jos entinen opiskelija tai hänen työnantajansa havaitsevat puutteita osaamisessa, opiskelija voi palata täydentämään opintojaan. Takuu on voimassa vuoden ajan (aika sovittavissa) opiskelijan valmistumisesta. Lisäopiskelusta ei laskuteta ja yksi opiskelija voisi saada sitä enintään 60 tuntia (aika sovittavissa). Tavoitteena on, että hän päivittää taitojaan ja työllistyy. Hyriassa osaamistakuu otettiin käyttöön vuosi sitten ja Saimaan Ammattiopisto Sampo ottaa sen käyttöön elokuussa. Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki ryhtyy toimiin osaamistakuun saamiseksi Variassa ASAP. Haluammehan tuottaa laadukasta ja luotettavaa työvoimaa eri alojen tarpeisiin. • Vantaalla 27.01.2025 Jari Jääskeläinen	<u>Aloitteen tekijät</u> Jari Jääskeläinen <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jussi Särkelä 2. Sirpa Siru Kauppinen 3. Antero Eerola 4. Vaula Norrena 5. Marjo Vacker 6. Maija Rautavaara 7. Hanna Valtanen 8. Tiina Tuomela 9. Suvi Karhu 10. Minttu Sillanpää 11. Minna Heikkinen 12. Pirjo Luokkala 13. Nina Nummela 14. Funda Demiri 15. Kai-Ari Lundell

	16. Juha Suoniemi 17. Paula Lehmuskallio 18. Juha Järä 19. Reija Friman 20. Tuire Kaimio 21. Tuomas Mutanen 22. Eva Tawasoli 23. Carita Orlando

14

Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 17 andra ledamöters motion om att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer

VD/696/00.02.00.03/2025

TeA/HW/JV/AK/MT/EJ/SS/EA

Gröna fullmäktigegruppen och 17 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi föreslår att Vanda stad vidtar åtgärder för att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer.

I Vanda är gatorna indelade i tre underhållskategorier.

1. Den första underhållskategorin omfattar livliga kollektivtrafikgator och huvudgator samt de viktigaste gång- och cykelvägarna.
2. Till den andra kategorin hör andra kollektivtrafikgator och de viktigaste matargatorna.
3. Den tredje kategorin omfattar bostads- och tomtgator.

Ändå kan cykelvägar och gångbanor som gränsar till livliga gator ofta vara täckta av snö eller bakom snövallar, eftersom plogningen flyttar snö från körbanan till cykelvägar och gångbanor.

Underhållsklassificeringen tycks inte fungera i fråga om dessa. Vanda har cykelvägar i underhållsklass 1 som har blivit utan plogning trots rikliga snöfall.

I Vasa har man skapat en fungerande modell genom att ställa krav på underhåll dygnet runt i de livligaste passagerna. Dessutom deltar närmare 300 frivilliga agenter i att bedöma kvaliteten på underhållet och regelbundet rapportera om trafikledernas skick. I Vasa har detta samarbete mellan entreprenörer och stadsbor avsevärt förbättrat till exempel kvaliteten på vinterunderhållet av cykelvägar.

Vi som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad kräver en tillräcklig kvalitet på vinterunderhållet, både i fråga om underhållsåtgärder som staden beställer och de underhållsåtgärder som staden själv genomför. Vi föreslår också att Vanda inför incitament och verksamhetsmodeller för att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och gångbanor. Detta kunde omfatta belöning av entreprenörer för högklassigt arbete, sanktioner för försummelser samt stadsbornas deltagande i uppföljningen av kvaliteten på underhållet, till exempel på samma sätt som med cykelagenterna i Vasa.

Genom att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer främjar vi hållbar rörlighet, minskar utsläppen från trafiken och ökar stadsbornas välbefinnande.”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 25

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Underhållet konstaterar att staden, trots hållbar rörlighet, först måste trygga kollektivtrafikens samt nöd- och servicefordonens möjligheter att färdas på gatorna. Detta innebär att underhållet av bostadsgator samt gång- och cykelvägar lätt blir ett arbete som utförs först efter skötselåtgärderna på bilvägar, eller så blir dessa helt utan plogning vid kraftigt snöfall eller strax efter att snöfallet har upphört.

Plogningen av gator, när körleden ligger alldeles intill en gång- och cykelväg, gör att en del av den plogade snön hamnar på gång- och cykelvägarna. Plogningen av gator sker med annan materiel än på gång- och cykelvägar. Därför kan de inte alltid skötas helt samtidigt. Gång- och cykelvägarna röjs dock så snabbt som möjligt, så snart materiel- och personalresurserna tillåter det.

Staden använder redan de sanktioner som nämns i motionen för eventuella försummelser inom entreprenadområden för skötseln av vägar. I avtalen och i det praktiska arbetet har man också beaktat att det blivit vanligare med kvalitetskorridorer för cykeltrafik (banor). När nätverket utvidgas kommer underhållet av kvalitetskorridorerna sannolikt att konkurrensutsättas till att utföras av en enda entreprenör. Nu går t.ex. den kvalitetskorridor som färdigställs längs huvudbanan på fyra olika underhållares områden. En entreprenör kan hålla kvaliteten på arbetet jämnare och verksamheten mer samtidig.

Underhållet har också under årens lopp skärpt innehållet i uppgiftskorten och tidsramarna för åtgärderna. Dessa åtgärder har syftat till att förbättra kvaliteten och få till stånd snabbare reaktioner.

Under den kommande sommarsäsongen kommer underhållet också att involvera stadsborna i kartläggningen av gång- och cykelvägarnas skick med hjälp av mobilspelet Crowdsorsa.

Ett ytterligare mål för underhållet är att under de närmaste åren göra en separat klassificering av underhållet av gång- och cykelvägar, med vilken man kan kartlägga och prioritera de viktigaste cykellederna för en mer systematisk skötsel.

I all verksamhet bör man dock beakta att varje särskilt och effektiviserat arbetssätt alltid kostar mer än normalt. Med den årliga budgeten för underhåll kan man för närvarande inte genomföra särskilt stora åtgärder utan att spara in på något annat arbetsskede.

Stadsstyrelsen 28.4.2025 § 32

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Gröna fullmäktigegruppen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återförvisa ärendet för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Som ett förtydligande till det tidigare svaret konstateras att den underhållsklassificering av gång- och cykelvägar som är under planering prioriterar cykelvägarnas underhållsbehov mer exakt. För närvarande klassificeras cykelvägar huvudsakligen enligt det intilliggande gatunätet. I den nya klassificeringen skulle man ta hänsyn till cykelvägarnas användningsgrad, cykelvägnätets kontinuitet samt servicepunkter (daghem, skolor m.m.) vilka hittills inte har beaktats i den nuvarande underhållsklassificeringen ur användarnas perspektiv, det vill säga cyklister och fotgängare.

Detta arbete utförs med stadens egna resurser, eventuellt genom att utnyttja smärre konsultåtgärder.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 35

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Gröna fullmäktigegruppen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återförvisa ärendet för beredning.

Serviceområdet för gator och parker inom stadsmiljöns verksamhetsområde konstaterar följande som sitt svar:

Underhållet konstaterar att den nuvarande underhållsklassificeringen av gatuområdena i princip har planerats för biltrafikens behov. Därför avgör körledernas underhållsklass även underhållsklassen för den intilliggande gång- och/eller cykelvägen. Detta snedvrider i vissa fall underhållsbehoven, eftersom det inte alltid motsvarar det faktiska behovet. Av denna anledning vill underhållet definiera de vägar som är avsedda för gång och cykling separat från gatornas underhållsklassificering.

Det nuvarande huvudcykelvägnätet, som även har märkts ut i Vandas kartservice, är omfattande, men det är främst utformat för att underlätta en smidig och rak cykelfärd mellan olika platser. Det är inte planerat med hänsyn till fotgängare och ruttdragningen går inte nödvändigtvis via alla viktiga tjänster, som daghem och skolor. Den nuvarande ruttdragningen beaktar inte heller de krav som följer av de vinterunderhållsfordon som används.

Med den mer systematiska granskning som nu görs strävar man efter att identifiera alla de mål som sannolikt behöver nås till fots eller med cykel. I granskningen beaktas de nuvarande huvudcykellederna, men med hjälp av kartläggningen försöker man rikta underhållsåtgärderna mer effektivt till de platser där de behövs mest och där de kan utföras smidigt med den nuvarande utrustningen.

Kartläggningen och de eventuella förändringar i underhållsklasserna som kan bli aktuella till följd av den, samt de åtgärder som dessa föranleder, medför inga större kostnader för underhållet. Förändringarna kan införlivas i de nuvarande underhållsåtgärderna.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för stadsmiljöns verksamhetsområde:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Gröna fullmäktigegruppen och de 17 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 23**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 17 andra ledamöters motion om att förbättra vinterunderhållet av cykelvägar och trottoarer

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Jarno Köykkä, stadsingenjör, tfn 040 041 7436, (fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Aloite pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi Esitämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi. Vantaalla kadut on jaettu kolmeen kunnossapitoluokkaan: 1. Kunnossapitoluokkaan kuuluvat vilkkaat joukkoliikennekadut ja pääkadut sekä tärkeimmät kävely- ja pyörätiet. 2. Toiseen luokkaan kuuluvat muut joukkoliikennekadut ja tärkeimmät kokoojakadut. 3. Kolmanteen luokkaan kuuluvat asunto- ja tonttikadut. Kuitenkin vilkkaidenkin katujen viereiset pyörätiet ja jalkakäytävät saattavat usein olla lumen peitossa tai lumivallien takana, sillä aurasuunta siirtää lumet ajotieltä pyöräteille ja jalkakäytävälle. Näiden kohdalla kunnossapitoluokitus ei näytä toimivan. Vantaalla on 1. kunnossapitoluokan pyöräteitä, jotka ovat jääneet vaille aurasuunta runsaista lumisateista huolimatta. Vaasassa on luotu toimiva malli asettamalla vilkkaimmille käytävälle ympärivuorokautisen kunnossapidon vaatimus. Lisäksi kunnossapidon laadun arviointiin osallistuu lähes 300 vapaaehtoista agenttia, jotka raportoivat väylien kunnosta säännöllisesti. Tämä yhteistyö urakoitsijoiden ja kaupunkilaisten välillä on Vaasassa parantanut esimerkiksi pyöräteiden talvikunnossapidon laatua merkittävästi. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki velvoittaa sekä kaupungin tilaamissa että kaupungin itse toteuttamissa kunnossapitotoimissa riittävän talvikunnossapidon laadun. Esitämme myös, että Vantaa ottaa käyttöön kannusteita ja toimintamalleja pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapidon parantamiseksi. Tämä voisi sisältää urakoitsijoiden palkitsemisen laadukkaasta työstä, sanktioiden asettamisen laiminlyönneistä sekä kaupunkilaisten osallistamisen kunnossapidon laadun seurantaan, esimerkiksi Vaasan tapaan pyöräilyagentti-idea hyödyntäen.	<u>Aloitteen tekijät</u> Vihreä valtuustoryhmä <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Jussi Särkelä 2. Milad Dehghan 3. Faysal Abdi 4. Minna Heikkinen 5. Tiina Tuomela 6. Marjo Vacker 7. Tarja Eklund 8. Pirjo Luukkala 9. Jari Jääskeläinen 10. Eeva Tikkanen 11. Siri Ahokas 12. Kai-Ari Lundell 13. Juha Suoniemi 14. Paula Lehmuskallio 15. Matilda Stirkkinen 16. Sami Kanerva 17. Naima El issaoui
--	--

Parantamalla pyöräteiden ja jalkakäytävien talvikunnossapitoa edistämme kestäväää liikkumista, vähennämme liikenteen päästöjä ja lisäämme kaupunkilaisten hyvinvointia. Vihreä valtuustoryhmä	

15 **Svar på Sirpa Kauppinens och 22 andra ledamöters motion om att kartlägga utrymmen som försvårar inlärning**

VD/2365/00.02.00.03/2025

KK/SO/HH/SR/MT/EJ/SS/EA

Sirpa Kauppinen och 22 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Fullmäktigemotion om att kartlägga utrymmen som försvårar inlärning”

”Inlärningsro hjälper alla som lär sig. Att studera i ett lugnt, bullerfritt utrymme är särskilt viktigt för barn med sensorisk överkänslighet eller neuropsykiatriska symtom. Lärmiljön har förändrats så att allt fler elever inte klarar sig utan medicinsk hjälp. Ljud som sprider sig i utrymmen stör undervisningen, och så är fallet bland annat i dörrfria klasser eller i undervisningsutrymmen där gardiner används som rumsavdelare. Också lokaler där alla elever inte kan se lärarens undervisning kan försämra inlärningsresultaten. Det finns skolor där ett stort kompetensområde inte kan delas upp, vilket begränsar möjligheten att bilda grupper och gör det svårt att skapa en ändamålsenlig läsordning som stöder lärandet. Det kan vara ont om stolar och bord, så alla elever inte får plats. Eftersom läskunnigheten och inlärningsresultaten fortfarande sjunker, bör skolmiljön stödja lärandet så att också de elever klarar sig som har svårare med koncentrationen. Alla har naturligtvis nytta av en lugn lärmiljö. Fyra skolor har fått en nöjdhetsenkät, där personalen gav lokalernas funktionalitet vitsordet 6,96. Resultatet visar att en del skolor kunde göra mycket för att göra personalen nöjdare. Vi föreslår att man undersöker, till exempel genom en kort enkät riktad till rektorerna, vad det finns för strukturer, möbler, föremål eller brister i dessa som försvårar lärande och undervisning. Så här får vi en bild av sätt att stödja och förbättra lärandet och koncentrationen, även på andra sätt än genom att anställa yrkespersonal.”

Stadsfullmäktige 24.3.2025 § 26

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Sirpa Kauppinens och 22 andra ledamöters undertecknade motion om att kartlägga utrymmen som försvårar inlärning

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Uppfattningen om lärande och undervisning är i ett brytningsskede. Den traditionella lärarledda undervisningsmodellen har länge varit den rådande, men som sådan lämpar den sig inte längre för nutiden. En av skolans mest centrala uppgifter är att förbereda eleverna på att verka som aktiva och ansvarstagande medlemmar i det omgivande samhället. Samhället har blivit mer komplext, och skolan måste kunna reagera på denna förändring och anpassa sin syn på lärande utifrån vetenskap. Den

lärarledda undervisningsmodellen som enda metod ger inte eleverna tillräckliga möjligheter att stärka sin egen roll som aktiva lärande individer, och den är inte särskilt effektiv när den används som enda sätt att undervisa och lära.

Nutiden skapar ett behov av mångfald i undervisning och lärande, och detta möjliggörs genom mångsidiga lärmiljöer. Forskningsresultat visar tydligt att en ny syn på lärande och de lärmiljöer som hör samman med den, när de genomförs framgångsrikt, främjar elevernas välbefinnande och lärande bättre än den traditionella synen på lärande. Genom dessa kan man också bättre beakta elever som behöver stöd i sitt lärande, eftersom mångsidiga lärmiljöer gör det möjligt att möta eleverna och deras individuella behov.

Vid studier där eleverna förväntas arbeta självständigt ordnar varje skola och lärare en så lugn lärmiljö som möjligt för alla elever. Det är sant att större lärmiljöer har blivit vanligare, men samtidigt har även mindre rum för avskildhet ökat. På samma sätt som när 25 elever studerar tillsammans kan studiero uppnås även när 50 elever studerar tillsammans. Eftersom omvandlingsbara lokaler gör olika gruppindelningar möjliga, kan elever som störs av omgivningen i dagens studielokaler till och med oftare än tidigare placeras i en liten grupp och i ett mindre utrymme, där studieron också uppnås snabbare.

I skolan arbetar man också i grupper, vilket innebär att elevernas samtal hörs under arbetet. Då övar man sig i samtals- och interaktionsfärdigheter, och det är inte ändamålsenligt att göra det i tystnad. Även i dessa situationer finns rum för avskildhet för de elever som bäst gynnas av att samlas i en liten grupp och arbeta med sin gemensamma interaktionsuppgift i ett separat rum. Det utrymme som är avsett för studier är på samma sätt ett pedagogiskt verktyg som en dator eller en lärobok. Hur klokt och professionellt det används avgör hur väl det stödjer elevens lärande.

Utmaningarna med de första nya lärmiljöerna som planerats i Vanda har redan behandlats inom verksamhetsområdet för fostran och lärande. Också andra faktorer inverkar. En oförutsedd förändring i verksamhetsmiljön, bland annat den explosionsartade ökningen av elever med ett främmande språk som modersmål under de senaste åren, har bidragit till att många skolor inte haft tillräckligt med lokaler för differentierad undervisning.

Skolornas lokaler planeras för lärande och undervisning enligt den nya synen på lärande. Utmaningarna kan i stället för att handla om planeringsfel i lärmiljön vara kopplade till trånga utrymmen, brist på smågruppsutrymmen eller misslyckanden i att skapa och förändra skolans kultur. Till exempel är det inte meningen att ett utrymme utan dörrar eller en kombinerad lokal ska användas för traditionell klassrumsundervisning för två grupper på ett sätt som gör att olika ljudvärldar blandas. En gardin som rumsavdelare är inte avsedd att isolera ljudvärldar från varandra. Ett oregelbundet utformat utrymme är inte tänkt att användas så att en elev hamnar bakom ett hörn när läraren talar till hela gruppen.

Det har också gjorts planeringsfel, men dessa åtgärdas kontinuerligt genom att man lyssnar på användarnas synpunkter på fungerande och icke fungerande lösningar och genom att involvera användarna i varje skede av byggprojektet. Skolornas utvidgade dimensioneringar samt de nya skolornas större dimensionering än tidigare har fastställts med hänsyn till resultaten från enkäten om nya lärmiljöer från 2021. I enkäten deltog bland annat barn, lärare och rektorer från skolorna i Vanda. Även i skolornas planering beaktas resultaten från enkäten.

Till ett skolbyggnadsprojekt hör en pedagogisk plan som användaren utarbetar och där skolans framtida verksamhet beskrivs. I den pedagogiska planen, eller på initiativ av de användare eller användarrepresentanter som deltar i projektet, fastställs hur lärmiljön ska inredas i enlighet med synen

på lärande som samarbetsinläring.

Att en egen stol och ett eget bord eventuellt saknas betyder inte "platslöshet", tvärtom: När eleven har möjlighet att välja sin plats utifrån sina egna, aktuella behov, stöds lärande, välbefinnande och elevens ansvarstagande för sitt eget lärande. Platsen kan vara på en soffa, på en kudde på golvet eller kanske i en hörna. I bästa fall är ett sådant arrangemang mer fungerande också för elever som behöver stöd, egentligen särskilt för dem, eftersom deras individuella egenskaper och behov uppmärksammas och beaktas. Många speciallärare anser att en sådan möjlighet att välja plats är viktig för eleverna. Om det i en skola finns erfarenhet av att eleverna inte får plats att sitta, kan det handla om trånga utrymmen eller ett misslyckande i förändringen av skolans kultur.

Det kan också vara så att en grupp i vissa fall är så utmanande att läraren inte längre har några sätt att hantera situationen. När användarnas pedagogiska plan för skolplaneringen innehåller förslag om större och öppnare lokaler, kompletteras dessa med ett tillräckligt antal smågrupps- och differentieringsutrymmen. Vandaskolornas dimensionering utökades 2022, men effekterna märks med fördröjning och ännu har inte alla skolor dragit nytta av förändringen.

Olika färdigheter övas genom mycket varierande aktiviteter och pedagogiska lösningar. Det finns inga lärmiljöer som i sig hindrar lärande, om de inte till exempel är farliga för barn. Experimentellt arbete i fysik ställer helt andra krav på studiemiljön än exempelvis en läslektion i modersmålet. Omvandlingsbara lokaler möjliggör olika lösningar som lärarna förverkligar med sin yrkeskompetens. Om det finns brister i möbleringen handlar det inte om lärmiljön utan om just möbleringen, och då krävs återanvändning från andra skolor (till exempel om elevantalet plötsligt har ökat) eller kompletterande inköp.

Rektorerna diskuterar regelbundet om studiemiljöerna både sinsemellan och med områdeschefen. De leder också sina skolor så att lärarna får vägledning till bättre pedagogiska lösningar med hänsyn till lokalernas möjligheter, att fler lärare placeras i elevgrupper utifrån stödbehov, och att ändringsarbeten beställs för strukturer som inte fungerar. Allt detta sker hela tiden, och någon särskild enkät är därför inte nödvändig.

De krav som den senaste läroplanen ställt på en förändring av skolans kultur har varit många. Traditioner förändras i läroplanens anda, men en kultur förändras långsamt. I stället för den tyst lyssnande eleven från tidigare år fostrar vi nu människor för ett mer mångfacetterat samhälle, med förmåga att interagera med alla. De vågar uttrycka sina åsikter, ha en avvikande mening och kommer överens med personer som tänker annorlunda.

De förändringar som gjorts har inte i alla avseenden varit lyckade. Problemen har identifierats, och till exempel byggs framtida skolor med rymligare lokaler. Effekterna av den utökade dimensioneringen kommer att märkas i större utsträckning först längre fram. Varje byggprojekt grundar sig på en pedagogisk plan som utarbetats av lokalernas användare – lärare och rektorer. I varje projekt och i varje skede av projektet är lärare och rektorer med och bedömer planeringslösningar, och de styr valet av möbler. I allt fler projekt engageras också elever och till och med vårdnadshavare. Inom fostran och lärande (KASO) följer man också den vetenskapliga forskningen om fysiska lärmiljöer.

Inom den grundläggande utbildningen begärs det årligen förslag från skolornas rektorer på ändringsarbeten för att förbättra lärmiljöerna, och dessa ändringar genomförs i prioritetsordning. Därför finns det inom den grundläggande utbildningen en förståelse för vilka skolor som har förbättringsbehov eller olämpliga strukturer, och någon separat utredning är inte nödvändig.

Större lokalhelheter innebär inte automatiskt att bullret ökar. I anslutning till större lokaler finns oftast mindre rum för avskildhet, där man kan ge stöd till de barn och unga som behöver en mindre grupp.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 21

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Sirpa Kauppinen och de 22 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde som hålls 17.11.2025.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 16

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Sirpa Kauppinen och de 22 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 22

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Sirpa Kauppinens och 22 andra ledamöters undertecknade motion om att kartlägga utrymmen som försvårar inläring

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Satu Ollila, områdeschef för den grundläggande utbildningen, tfn +358 40 521 2754,
([foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi))

Hannu Haarala, servicenätexpert, tfn +358 50 302 9750, ([foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi))

Valtuustoaloitteen otsikko: Valtuustoaloite oppimista vaikeuttavien tilojen kartoittamiseksi	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Oppirauha auttaa kaikkia oppijoita. Aistiyliherkille ja nepsy-lapsille on erityisen tärkeää opiskella rauhallisessa, meluttomassa tilassa. Oppimisympäristö on muuttunut niin, että entistä useampi oppilas ei pärjää ilman lääketieteellistä apua. Tiloissa kulkeutuvat äänet häiritsevät opetusta, ja näitä on mm. ovettomissa luokissa tai verhoilla rajattavissa opetustiloissa. Myös tilat, joista kaikki oppilaat ei näe opettajan opetusta, voivat laskea oppimistuloksia. On kouluja, joissa suurta osaamisaluetta ei voi jakaa, jolloin ryhmien muodostamisen niukkuus vaikeuttaa oppimisen kannalta järkevän lukujärjestyksen laatimista. Tuoleissa ja pöydissä saattaa olla niukkuutta eivätkä kaikki oppilaat mahdu istumaan. Kun lukutaito ja oppimistulokset laskevat yhä, tulisi kouluympäristön tukea oppimista, jotta myös oppilaat, joille keskittyminen on vaikeampaa, pärjäisivät. Rauhallisesta oppimisympäristöstä toki hyötyvät aivan kaikki. Neljään kouluun on tehty tyytyväisyyskysely, jonka mukaan tilaratkaisujen toimivuus sai henkilökunnalta arvosanan 6,96. Tulos kertoo, että osassa kouluista voisi tehdä paljon tyytyväisyyden parantamiseksi. Ehdotamme, että selvitetään esimerkiksi lyhyellä kyselyllä rehtoreille, millaisia oppimista ja opetusta vaikeuttavia rakenteita, kalusteita, tavaroita tai näiden puutteita on. Näin saamme kuvan tavoista tukea ja parantaa oppimista ja keskittymistä myös muilla tavoin kuin ammattilaisten palkkaamisella.	<u>Aloitteen tekijät</u> Sirpa Siru Kauppinen <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1.Tiina Tuomela 2.Patrik Karlsson 3.Milad Dehghan 4. Nina Nummela 5. Marjo Vacker 6. Vaula Norrena 7. Eeva Tikkanen 8. Pirjo Luokkala 9.Eva Tawasoli 10. Mikko Viilo 11. Mika Kasonen 12. Reija Friman 13. Paula Lehmuskallio 14. Elina Nykyri 15. Juha Suoniemi 16. Tuire Kaimio 17. Maija Rautavaara 18. Naima EL Issaoui 19. Hanna Valtanen 20. Janne Hartikainen 21. Jouko Jääskeläinen 22. Tia Seppänen

16

Svar på Jenni Alasuutaris och 16 andra ledamöters motion om att Vanda ska garantera en tillräcklig språkundervisning och förberedande undervisning i grupp också för förskoleelever och elever i årskurs 1 i finskspråkiga skolor och elever i årskurs 1–9 i svenskspråkiga skolor

VD/4858/00.02.00.03/2025

KK/HM/SR/MT/EJ/AP/SS/EA

Jenni Alasuutari och 16 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Språkinläring är nyckeln till framgång

I Vanda har en stor del av eleverna ett främmande språk som modersmål. År 2023 hade 31 procent av grundskoleeleverna i åldern 7–15 år ett främmande språk som modersmål. För barn med ett främmande språk som modersmål erbjuds förberedande undervisning som syftar till att utveckla deras språkkunskaper i finska eller svenska innan de övergår till den allmänna undervisningen.

I dagsläget ordnas den förberedande undervisningen i Vanda som inkluderande undervisning i den allmänna undervisningens grupper för elever i årskurs 1 och som gruppundervisning för elever i årskurs 2–9. Den förberedande undervisningen på svenska ordnas i princip som inkluderande undervisning i den allmänna undervisningens grupper för alla och ”som gruppundervisning om det är ändamålsenligt”.

Den här modellen fungerar inte. Om ett barn som helt saknar kunskaper i finska eller svenska placeras direkt i den allmänna undervisningen utan tillräckligt språkstöd och därför alltså inte kan delta i förberedande undervisning i grupp, lär barnet sig inte språket tillräckligt effektivt. Barnets lärande försvåras och samtidigt lider också resten av klassen när undervisningen måste anpassas till behoven hos en elev. Däremot kan ett äldre syskon som går på trean och får delta i förberedande undervisning i grupp lära sig finska eller svenska snabbare och klarar sig bättre i skolan.

En bra modell kunde vara att barnet får en hemklass genast, men deltar till en början till exempel endast på bildkonst- och musiklektionerna med sin hemklass och i övrigt går i en förberedande klass i samma skola. På det här sättet behöver barnet inte byta skola, klass och kompisar senare. I takt med att språkkunskaperna utvecklas kan eleven övergå till allt fler ämnen som undervisas i hemklassen. Studierna i en förberedande klass kunde fortsätta i två år i stället för det nuvarande, det vill säga ett år.

Lärandet lyckas bäst när alla förstår undervisningsspråket (finska eller svenska) och känner till den finländska skolvärldens verksamhetsprinciper.

Vanda ska garantera en tillräcklig språkundervisning och förberedande undervisning i grupp också för förskoleelever och elever i årskurs 1 i finskspråkiga skolor och elever i årskurs 1–9 i svenskspråkiga skolor.

Integration är grunden för ett fungerande samhälle – och kärnan i integrationen är språkkunskaperna.”

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 40

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Jenni Alasuutaris och 16 andra ledamöters undertecknade motion om att Vanda ska garantera en tillräcklig språkundervisning och förberedande undervisning i grupp också för förskoleelever och elever i årskurs 1 i finskspråkiga skolor och elever i årskurs 1–9 i svenskspråkiga skolor

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

Förberedande undervisning inför den grundläggande utbildningen är en möjlighet som erbjuds enligt lagen om grundläggande utbildning för att stödja barn och unga som ännu inte har tillräckliga färdigheter i undervisningsspråket. I läroplanen för den förberedande undervisningen fastställs att det är utbildningsanordnaren som ansvarar för och beslutar om bildandet av undervisningsgrupper. Den diskussion som inletts av dem som lagt fram motionen är därför särskilt viktig för att säkerställa undervisningens kvalitet.

I den finskspråkiga förskoleundervisningen samt i årskurs 1 ordnas den förberedande undervisningen i regel som inkluderande undervisning i elevens närskola. Det bör dessutom preciseras att elever i förstaklassåldern som flyttar mitt under läsåret under hösten hänvisas till inkluderande undervisning i sin närskola, kring årsskiftet övervägs om de ska gå i inkluderande eller gruppbaserad undervisning, och efter sportlovet styrs de i regel till grupper. Senast från och med årskurs 2 hänvisas eleverna till grupper inom den förberedande undervisningen.

I den svenskspråkiga undervisningen finns det årligen endast ett fåtal elever i förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen som behöver förberedande undervisning. Därför ordnas undervisningen i regel inkluderande. Man håller ändå på att rekrytera en lärare med inriktning på förberedande undervisning även till de svenskspråkiga tjänsterna, som stöd för dessa elever.

I Vanda finns ingen egen utredning om hur nivån på de språkkunskaper som uppnås i den förberedande undervisningen skiljer sig beroende på undervisningsform. Inkluderande förberedande undervisning erbjuds dock numera i stor utsträckning i Finland, bland annat i alla C6-städer, åtminstone i förskoleundervisningen och i årskurs 1, och i vissa även i årskurs 2 eller för ännu äldre elever. I Esbo har man från hösten 2025 övergått till att erbjuda inkluderande förberedande undervisning för alla elever i årskurs 1–2, och denna förändring föregicks av en pilotfas med utredningar.

I Esbo jämfördes resultaten i förberedande undervisning för elever som studerade i en separat grupp med resultaten för elever som studerade i inkluderande undervisning, både i LukiMat-testerna (bedömningsmaterial för läs- och matematikfärdigheter) samt i Pienten kielireppu-testerna (bedömningsmaterial för små barns språkutveckling). I jämförelsen konstaterades att det inte fanns någon skillnad i inlärningsresultaten. Däremot var resultaten för elevernas inkludering i skolgemenskapen lovande: de elever som studerade i inkluderande undervisning blev oftare vänner med elever i den ordinarie undervisningen.

Utbildningsstyrelsen (UBS) konstaterar i sina anvisningar om förberedande undervisning att sådan undervisning kan ordnas antingen som gruppundervisning eller som inkluderande undervisning. UBS

anser att när undervisningen ordnas inkluderande stöds lärandets resultat genom att resurserna styrs till samundervisning och vid behov smågruppsundervisning, samt genom undervisningens planering och språkmedvetna arbetssätt. Enligt UBS:s syn gynnar användningen av språkmedvetna arbetssätt i inkluderande förberedande undervisning alla elever och differentierar undervisningen på ett naturligt och flexibelt sätt.

Staden får ersättning från staten för alla elever som deltar i förberedande undervisning. Den elevspecifika statsandelen är 1 490 euro per månad under nio undervisningsmånader.

Som finansieringsmodell för elever som undervisas inkluderande har man i Vanda kommit överens om en så kallad reppurahamalli (ränselpengsmodell), där elevens skola tilldelas 5 500 euro i kompletterande finansiering utöver de normala kostnaderna för en elev i den grundläggande utbildningen. Med dessa medel kan skolan efter eget övervägande bekosta till exempel undervisning i finska som andraspråk, antingen som samtidig undervisning eller som separat undervisning, och/eller bekosta en skolgångshandledares stöd. Med hjälp av dessa kan man med differentiering och flexibla arrangemang erbjuda förberedande undervisning och mer språkmedveten undervisning, både för den elev som deltar i förberedande undervisning och för andra elever i gruppen som har nytta av språkligt stöd.

I förskolan ger inkluderande förberedande undervisning på motsvarande sätt som i den grundläggande utbildningen en tilläggsresurs på 5 500 euro. Förskoleundervisningen omfattar 700 timmar, men förberedande undervisning för 6-åringar omfattar 900 timmar. Till förskoleundervisningens verksamhetskultur hör att undervisningen alltid ges till en barngrupp. Därför samlar förskolläraren inom småbarnspedagogiken, även om det i gruppen bara finns ett barn som deltar i förberedande undervisning, kring honom eller henne andra barn som har nytta av den extra undervisningen också under de förberedande undervisningstimmar som går utöver förskoleundervisningen. På så sätt får i själva verket en större grupp barn än enbart de som genererar resursen nytta av den förberedande undervisningen.

Enligt rådande uppfattning (se t.ex. Mustonen, Kronholm & Suni i publikationen Kielikoulutus mukana muutoksessa, AFinLAN tema 2023/nr 16) sker språkinläring mest effektivt i miljöer där den lärande får delta i en gemenskap som använder målspråket. Språkinläring kräver rikligt med språkligt material att ta in samt meningsfulla situationer där man får öva.

Vid sidan av undervisningen är det mycket viktigt att den lärande får tillfällen att skapa sociala relationer med dem som redan behärskar språket väl. Språk lär man sig genom att använda dem, och tillfällen uppstår mångdubbelt oftare om den lärande får möjlighet att använda språket också i spontana situationer och utanför skolan eller daghemmet. För elever som deltar i inkluderande undervisning uppstår dessa möjligheter i större utsträckning och mer naturligt än för dem som undervisas i separata grupper.

Enligt läroplanen för den förberedande undervisningen integreras elever som deltar i förberedande undervisning i grupp så snart som möjligt efter att undervisningen har inletts, och i allt större utsträckning under dess gång även i grupper inom den grundläggande utbildningen. De integrerade lektionerna inleds med de ämnen som för varje elev individuellt bedöms vara meningsfulla. Ett sådant ämne kan, beroende på elevens bakgrund, till exempel vara ett färdighets- eller konstämne, eller för vissa snarare matematik eller engelska.

Den stora utmaningen med förberedande undervisning i grupp är just det som redan lyfts fram i inledningen: att skola, klass och kamratkrets byts ut när den förberedande undervisningen slutar. I

Vanda har man strävat efter att bygga ut undervisningen i grupp till ett så heltäckande nätverk som möjligt, men med nuvarande finansiering är det inte möjligt att inrätta grupper vid varje verksamhetsställe.

Vanda har försökt underlätta elevernas övergång från förberedande undervisning till den grundläggande utbildningen genom att med ett särskilt motiverat närskolebeslut möjliggöra att studierna kan fortsätta i den skola som erbjudit den förberedande undervisningen. Detta är dock inte nödvändigtvis ett lockande alternativ för vårdnadshavare, särskilt inte när det gäller de yngsta eleverna, eftersom skolvägen kan bli lång. I sådana fall har eleven inte heller likvärdiga möjligheter att skapa vänskapsrelationer i sitt närområde eller att knyta an till de tjänster som finns i det egna området. I det nuvarande ekonomiska läget måste man också beakta att ett särskilt motiverat närskolebeslut kan medföra extra kostnader för staden, eftersom dessa elever har rätt till skolreseförmån om grunderna för skolskjuts uppfylls.

Den nuvarande finansieringen för förberedande undervisning innebär att sådan undervisning erbjuds under nio undervisningsmånader, men för vissa elever har denna tid bedömts vara otillräcklig. Särskilt elever som saknar läs- och skrivkunnighet eller som haft en fragmenterad skolgång och redan passerat de inledande stadierna av den grundläggande utbildningen skulle gynnas av ett mer långvarigt och starkt språkligt stöd.

Detta behov har konstaterats på nationell nivå, och statsrådet har föreslagit att den förberedande undervisningen ska kunna förlängas med ett år. Det extra året skulle riktas till dem som behöver det mest, och det skulle genomföras så att eleven överförs till grundläggande utbildning men samtidigt får förberedande undervisning som ett kompletterande stöd. Detta så kallade lisäValo är avsett att tas i bruk 1.8.2026. Utbildningsstyrelsen, som bereder ärendet, har ansett det viktigt att lisäValo genomförs just inom den grundläggande utbildningen, så att elevernas socialisering med jämnåriga som har undervisningsspråket som målspråk blir så väl tryggad som möjligt och därigenom stöder inläringen av undervisningsspråket.

Som tidigare konstaterats visar aktuell forskning att språkinläring sker lättast i en miljö där språket kan användas så mycket som möjligt och där det finns möjlighet att socialiseras som en del av språkbrukarnas gemenskap. Detsamma gäller även för inläringen av skolans kultur. Utmaningen med undervisning i grupp är ofta att ingen av eleverna i gruppen känner till den finländska skolkulturen. I den förberedande undervisningens grupp fokuserar undervisningen på inläringen av undervisningsspråket, och skoldagen bryts av elevernas – i sig ytterst nödvändiga – integrerade lektioner i grupper inom den grundläggande utbildningen. I gruppen uppstår därmed en egen kultur för arbete och samvaro, som bygger på något annorlunda utgångspunkter än i den grundläggande utbildningen.

För en elev som deltagit i förberedande undervisning i grupp kan övergången till enbart grundläggande utbildning, trots de integrerade lektionerna, bli mycket utmanande och tung. Just när eleven har funnit sig till rätta i sin egen valo-grupp (förberedande undervisningsgrupp), knutit an till dess lärare och elever samt tillägnat sig tillräckliga språkkunskaper för att klara sig i gruppen, måste han eller hon börja om från början och oftast konstatera att den språknivå som tillägnats i den förberedande undervisningen ännu inte räcker till för ett smidigt studerande. Forskning visar att det i genomsnitt tar 5–7 år för språkkunskaperna att utvecklas till en nivå som gör det möjligt att klara skolans akademiska krav. Det krävs därför både betydande ansträngningar av eleven samt riktat stöd och S2-undervisning även efter den förberedande undervisningen.

En annan utmaning i undervisning i grupp är elevernas åldersspann. En förstaklassares utvecklingsskede och inlärningsmål skiljer sig kraftigt redan från exempelvis en tredjeklassares motsvarande, men med

nuvarande finansiering är det inte möjligt att inrätta så många grupper inom den förberedande undervisningen att eleverna skulle kunna placeras på rimligt avstånd från hemmet enligt en mer finfördelad indelning än låg- och högstadium, baserad på ålder eller kunskapsnivå. Om den inkluderande förberedande undervisningen skulle upphöra, skulle förstaklassare studera i samma grupper som elever i årskurs 2–6, trots att man med hänsyn till deras ålder inte kan förvänta sig liknande skolfärdigheter som hos de äldre eleverna. I den inkluderande undervisningen får de däremot i lugn och ro, tillsammans med sina jämnåriga, växa som skolelever och i en takt som är lämplig för deras ålder tillägna sig grundläggande färdigheter i läsning, skrivning och matematik.

Det är av yttersta vikt att motionens krav på att säkerställa tillräcklig språkundervisning tas som en grundläggande utgångspunkt: I ett Finland som blir alltmer mångfacetterat och i Vanda är det ur ett hållbart framtidsperspektiv avgörande att vi kan utveckla våra undervisningsarrangemang så att de på bästa möjliga sätt stöder dagens elever. Verksamhetsområdet för fostran och lärande i Vanda har förbundit sig att följa principerna för en inkluderande verksamhetskultur. Förebyggande av ojämlikhet bland barn och unga samt stärkandet av delaktighet betonas dessutom i verksamhetsområdets program för utveckling av flerspråkiga elevers lärande och i arbetet med modellen Barnvänlig kommun.

Utmaningar som har identifierats med den inkluderande förberedande undervisningen är tillräcklig introduktion, stora grupper i den grundläggande utbildningen med många elever i behov av olika former av stöd samt resursfördelning. Om dessa behov inte tillgodoses i tillräcklig utsträckning blir det svårt att ordna undervisningen på ett tillfredsställande sätt.

I Vanda stöds kvaliteten på den inkluderande förberedande undervisningen genom tydliga processbeskrivningar och en regelbunden introduktion som återkommer varje år. I den finskspråkiga förskoleundervisningen stöds lärarna av områdesvisa språk- och kulturkoordinatorer, och i den grundläggande utbildningen av områdeskoordinatorer. Inom den svenskspråkiga servicen stärks kompetensen i förberedande undervisning genom en särskild lärarresurs med fokus på denna undervisning.

Det är dessutom viktigt att säkerställa handledning och tillräcklig finansiering av den förberedande undervisningen inom verksamhetsområdet, att följa upp inlärningsresultat samt samla in respons för att kunna rikta utvecklingsåtgärder på ett ändamålsenligt sätt. Ett tillräckligt utbud av fortbildningsmöjligheter är av avgörande betydelse för att säkerställa en högklassig förberedande undervisning samt språkmedveten undervisning som stöder den.

Utifrån aktuell forskning, Utbildningsstyrelsens anvisningar samt erfarenheter insamlade i Vanda och andra större städer rekommenderar verksamhetsområdet för fostran och lärande, till skillnad från fullmäktigemotionen, att den inkluderande förberedande undervisningen fortsätter i nuvarande omfattning.

Stadsstyrelsen 4.11.2025 § 22

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Jenni Alasuutari och de 16 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att bordlägga ärendet till stadsstyrelsens sammanträde som hålls 17.11.2025.

Stadsstyrelsen 17.11.2025 § 17

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Jenni Alasuutari och de 16 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 24

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Jenni Alasuutaris och 16 andra ledamöters undertecknade motion om att Vanda ska garantera en tillräcklig språkundervisning och förberedande undervisning i grupp också för förskoleelever och elever i årskurs 1 i finskspråkiga skolor och elever i årskurs 1–9 i svenskspråkiga skolor

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Hannaleena Maarianvaara, sakkunnig inom språk- och kulturmedvetenhet, tfn +358 40 592 1487
(foramn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa.	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kielen oppiminen on avain menestykseen Vantaalla suuri osa oppilaista on vieraskielisiä. Vuonna 2023 peruskouluikäisistä 7–15-vuotiaista 31 prosenttia oli vieraskielisiä. Vieraskielisille lapsille tarjotaan valmistavaa opetusta, jonka tarkoitus on kehittää heidän suomen tai ruotsin kielen taitoaan ennen siirtymistä yleisopetukseen. Nykyisin Vantaalla valmistava opetus järjestetään inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä 1. vuosiluokan oppilaille ja ryhmämuotoisesti 2.-9. vuosiluokan oppilaille. Ruotsinkielinen valmistava opetus järjestetään lähtökohtaisesti inklusiivisesti yleisopetuksen ryhmissä kaikille ja ”jos tarkoituksen mukaista, ryhmämuotoisesti”. Tämä malli ei toimi. Jos täysin suomea tai ruotsia osaamaton lapsi sijoitetaan suoraan yleisopetukseen ilman riittävää kielitukea eikä hän siis pääse ryhmämuotoiseen valmistavaan opetukseen, hän ei opi kieltä tarpeeksi tehokkaasti. Hänen oppimisensa vaikeutuu, ja samalla myös muu luokka kärsii, kun opetusta täytyy mukauttaa yhden oppilaan tarpeisiin. Sen sijaan kolmasluokkalainen isompi sisarus, joka pääsee ryhmämuotoiseen valmistavaan opetukseen, oppii suomen tai ruotsin nopeammin ja pärjää paremmin koulussa. Hyvä malli voisi olla, että kotiluokan saa heti, mutta alkuun osallistuu esim. vain kuvaamataidon ja musiikin tunneille kotiluokkansa kanssa ja muuten käy saman koulun valmistavassa luokassa. Näin koulun, luokan ja kavereiden ei tarvitse myöhemmin vaihtua. Sitä mukaa, kun kielitaito kehittyy, oppilas voi siirtyä yhä useammassa aineessa kotiluokkaan. Valmistavalla luokalla opiskelu voisi jatkua nykyisen yhden vuoden sijaan kaksi. Oppiminen onnistuu parhaiten, kun kaikki ymmärtävät opetuskieltä (suomea tai ruotsia) ja tuntevat suomalaisen koulumaailman toimintaperiaatteet. Vantaan on taattava riittävä kielen opetus ja ryhmämuotoinen valmistavan opetuksen myös esikoululaisille ja 1. luokkalaisille suomenkielisissä kouluissa sekä 1.–9. luokkalaisille ruotsinkielisissä kouluissa. Kotoutuminen on toimivan yhteiskunnan perusta – ja sen ytimessä on kielitaito.	<u>Aloitteen tekijät</u> Jenni Alasuutari <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Vaula Norrena 2. Sirpa Kauppinen 3. Elina Nykyri 4. Tuomas Vanhanen 5. Tiina Tuomela 6. Loviisa Kaartokallio 7. Mika Kasonen 8. Paula Lehmuskallio 9. Janne Hartikainen 10. Mika Niikko 11. Kai-Ari Lundell 12. Patrik Karlsson 13. Juha Järä 14. Marjo Vacker 15. Nina Nummela 16. Petri Roininen

17 **Svar på Sari Multalas, Otso Kivimäkis, Anssi Auras och 36 andra ledamöters motion om att utarbeta en elitidrottsstrategi för Vanda**

VD/3391/00.02.00.03/2025

RÅ/AA/JK/SS/EA

Sari Multala, Otso Kivimäki, Anssi Aura och 36 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda är en växande och mångsidig idrottsstad där motion och idrott är en viktig del av stadsbornas välbefinnande och identitet. Vanda har en omfattande fritidsverksamhet och goda förutsättningar att utvecklas också som en stad för elitidrott. För närvarande saknar staden dock en enhetlig strategisk riktlinje som stöder målinriktad och nationellt betydande elitidrottsverksamhet på lång sikt och i flera grenar.

Tydliga stödstrukturer för elitidrotten spelar en viktig roll på ungdomars målinriktade väg mot en nationell och internationell topposition inom idrotten. Det strategiska stödet av elitidrotten stärker stadens varumärke samt lokalsamhällenas och den lokala ekonomins livskraft. I flera städer i Finland har man redan berett eller genomfört en strategi eller ett åtgärdsprogram som stöder elitidrotten och som beaktar både vinter- och sommargrenarnas särdrag, behov av förhållanden och stödstrukturer.

I Vanda bör man inleda beredningen av en elitidrottsstrategi där man kartlägger nuläget för elitidrotten inom olika grenar, utvecklingsmöjligheterna och vilka åtgärder som behövs för att förbättra förutsättningarna för framgång. Vid beredningen av strategin ska man beakta de olika grenarnas och årstidernas särdrag på ett jämlikt sätt samt bygga upp en dialog med föreningar, grenförbund, idrottare och andra intressentgrupper.

Vi som undertecknat motionen föreslår att Vanda stad inleder beredningen av en elitidrottsstrategi som en del av stadens utvecklingsarbete inom motion och idrott.

Bakgrund och statistik

Elitidrotten har betydande multiplikatoreffekter inte bara på idrottskulturen utan också på livskraften i områdena. Till exempel den ekonomiska effekten av motion och idrott i Finland har uppskattats uppgå till så mycket som 7 miljarder euro, och över 20 000 personer arbetar inom idrottssektorn. På lokal nivå stöder elitidrotten städernas attraktionskraft, evenemangsturism och samarbete med näringslivet.

De ungas väg inom motions- och idrottsverksamheten kräver tydliga mål och rollmodeller. Undersökningar visar att de ungas motivation till motion och idrott ökar när de har möjlighet att följa med och nå framgång på sin egen ort.

Elitidrottarnas synlighet och prestationer inspirerar och engagerar unga till motion och idrott, vilket främjar långvarigt välbefinnande och förebygger marginalisering.

Den nationella idrottspolitiken (t.ex. Statens idrottsråds rekommendationer) betonar betydelsen av elitidrott, förhållanden och lokalt samarbete. Genom strategiskt arbete kan man skapa bättre förutsättningar för Vanda att producera och stödja elitidrottare samt öka stadens image som en aktiv och målinriktad idrottsstad.”

Stadsfullmäktige 28.4.2025 § 22

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Serviceområdet för idrott och motion inom verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd konstaterar följande som sitt svar:

Verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd identifierar tävlings- och elitidrottens centrala betydelse som en främjare av invånarnas gemenskap och stadens livskraft. Tävlings- och elitidrotten utgör en viktig del av stadens idrottskultur och identitet. Den stärker invånarnas samhörighet, skapar förebilder för barn och unga samt erbjuder möjligheter till framgång och lokal stolthet.

Tävlings- och elitidrottens effekter påverkar i stor utsträckning även stadens näringsliv och attraktionskraft. Idrottsevenemang och framgångsrika idrottare ökar stadens synlighet och dragningskraft, stöder evenemangsturism och fungerar som en plattform för samarbete mellan företag, föreningar och gemenskaper. Dessutom främjar utvecklingen av tävlings- och elitidrotten ungdomars idrottsbana och ökar möjligheterna att på hemorten utvecklas till målinriktade idrottare.

I motionen lyfts elitidrottens betydelse fram på ett väl underbyggt sätt: i främjandet av ungdomars motion, i utvecklingen av stadens varumärke, i evenemangsturism, i samarbete med näringslivet samt mer allmänt i stärkandet av den regionala livskraften. Målen som är kopplade till dessa teman ligger i linje både med stadens kommande strategi och med den nationella idrottspolitiken.

I stadsdirektörens förslag till budget för år 2026 har utarbetandet av en strategi för elitidrott skrivits in. I stadsstyrelsens budgetförhandlingar preciserades skrivningen så att hänvisningar till omfattande utredningar togs bort och termen strategi ersattes med termen riktlinjer. År 2026 ska riktlinjer för Vandas tävlings- och elitidrott tas fram, med syftet att definiera stadens roll och riktning i stödjandet och utvecklingen av elitidrotten.

För att förbereda riktlinjerna för tävlings- och elitidrott kommer det att föreslås för nämnden för stadskultur och välfärd att en politisk arbetsgrupp inrättas. Arbetsgruppens uppgift är att bidra med politiska perspektiv och inriktning till riktlinjearbetet samt att diskutera fokusområden och mål som gäller elitidrotten. Den egentliga beredningen av riktlinjerna genomförs som tjänstemannaarbete, med hörande av idrottsföreningar, grenförbund och andra centrala intressenter.

I enlighet med de synpunkter som framförts i motionen anser nämnden för stadskultur och välfärd att det är viktigt att elitidrotten utvecklas långsiktigt i samarbete med idrottsaktörer. Syftet är att stärka förutsättningarna för elitidrott, stödja ungdomars idrottsbana samt stärka Vandas ställning som en aktiv och målinriktad idrottsstad.

Stadsstyrelsen 1.12.2025 § 17

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd:
Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Sari Multala, Otso Kivimäki, Anssi Aura och de 36 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdes förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 17

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet till följande sammanträde.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Sari Multalas, Otso Kivimäkis, Anssi Auras och 36 andra ledamöters undertecknade motion om att utarbeta en elitidrottsstrategi för Vanda

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Anton Ahonen, 040 620 2897

([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Valtuustoaloitteen otsikko: Huippu-urheilustrategian laatiminen Vantaalle	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vantaa on kasvava ja monimuotoinen urheilukaupunki, jossa liikunta ja urheilu ovat tärkeä osa kaupunkilaisten hyvinvointia ja identiteettiä. Vantaalla on laajaa harrastustoimintaa ja hyvät edellytykset kehittyä myös huippu-urheilun kaupunkina. Tällä hetkellä kaupungilta kuitenkin puuttuu yhtenäinen strateginen linjaus, joka tukisi tavoitteellista ja kansallisesti merkittävää huippu-urheilutoimintaa pitkäjänteisesti ja monilajisesti. Huippu-urheilun selkeillä tukirakenteilla on merkittävä rooli nuorten tavoitteellisen urheilun polulla kohti kansallista ja kansainvälistä huippua, huippu-urheilun strateginen tukeminen vahvistaa kaupunkibrändiä sekä paikallisyhteisöjen ja -talouden elinvoimaa. Useissa Suomen kaupungeissa on jo valmisteltu tai toimeenpantu huippu-urheilua tukeva strategia tai toimenpideohjelma, joka huomioi niin talvi- kuin kesälajien erityispiirteet, olosuhdetarpeet ja tukirakenteet. Vantaalla tulisi käynnistää huippu-urheilustrategian valmistelu, jossa kartoitetaan eri lajien huippu-urheilun nykytila, kehittämismahdollisuudet ja tarvittavat toimet menestymisen edellytysten parantamiseksi. Strategian valmistelussa tulee huomioida tasapuolisesti eri lajien ja vuodenaikojen erityispiirteet sekä rakentaa vuoropuhelua seurojen, lajiliittojen, urheilijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa. Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan kaupunki käynnistää huippu-urheilustrategian valmistelun osana kaupungin liikunnan ja urheilun kehittämistyötä. *****	<u>Aloitteen tekijät</u> Sari Multala Otso Kivimäki Anssi Aura <u>Aloitteen</u> <u>Allekirjoitukset</u> 1. Siri Ahokas 2. Maarit Raja-Aho 3. Mika Kasonen 4. Minna Räsänen 5. Sirpa Siru Kauppinen 6. Anu Hall 7. Vaula Norrena 8. Jukka Nevala 9. Jari Sainio 10. Patrik Karlsson 11. Faysal Abdi 12. Paula Lehmuskallio 13. Kai-Ari Lundell 14. Minna Heikkinen 15. Matilda Stirrkinen 16. Heli Hakala 17. Maija Rautavaara 18. Tuire Kaimio

Taustoitus ja tilastotietoa Huippu-urheilulla on merkittäviä kerrannaisvaikutuksia paitsi liikuntakulttuuriin myös alueelliseen elinvoimaan. Esimerkiksi liikunnan ja urheilun taloudellista vaikutusta Suomessa on arvioitu jopa 7 miljardin euron suuruiseksi, ja urheilusektorilla työskentelee yli 20 000 henkilöä. Paikallisesti huippu-urheilu tukee kaupunkien vetovoimaa, tapahtumamatkailua ja yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa. Nuorten liikuntapolku tarvitsee selkeitä tavoitteita ja roolimalleja. Tutkimusten mukaan nuorten motivaatio liikuntaan lisääntyy, kun heillä on mahdollisuus seurata ja tavoitella menestystä omalla paikkakunnallaan. Huippu-urheilijoiden näkyvyys ja saavutukset inspiroivat ja sitouttavat nuoria liikunnan pariin, mikä edistää pitkäaikaista hyvinvointia ja ehkäisee syrjäytymistä. Kansallinen liikuntapolitiikka (esim. Valtion liikuntaneuvoston suositukset) korostaa huippu-urheilun, olosuhteiden ja paikallisen yhteistyön merkitystä. Strategisella työllä voidaan luoda Vantaalle paremmat edellytykset tuottaa ja tukea huippu-urheilijoita sekä kasvattaa kaupungin imagoa aktiivisena ja tavoitteellisena urheilukaupunkina.	19. Jussi Särkelä 20. Katja Siniketo-Pietilä 21. Riku Kärkkäinen 22. Stefan Åstrand 23. Nina Nummela 24. Marjo Vacker 25. Mari Hynninen 26. Sirkka-Liisa Kähärä 27. Topi Liutu 28. Pirkko Letto 29. Eva Tawasoli 30. Chau Nguyen 31. Tia Seppänen 32. Ida Tamminen 33. Sami Kanerva 34. Aki Mäkipernaa 35. Reija Friman 36. Naima EL Issaoui

18

Svar på Minna Räsäns och 38 andra ledamöters motion om behovet av en sommarjobbsgaranti i Vanda, flera sommarjobb åt minderåriga

VD/2359/00.02.00.03/2025

PT/TK/PV-S/SM/JK/AP

Minna Räsänen och 38 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Sommarjobb är en utmärkt möjlighet för unga att lära känna arbetslivet, tjäna egna pengar, lära sig nytt, ta ansvar och få värdefull arbetserfarenhet inför framtiden.

Helsingfors stad erbjuder sommaren 2025 över 700 sommarjobb för personer under 18 år, medan motsvarande siffra i Vanda endast är en bråkdel av detta. Det erbjöds cirka 40 sommarjobb till personer under 18 år i Vanda år 2024. Sommaren 2025 är målet att öka antalet jobb som erbjuds minderåriga till cirka 80.

Totalt erbjöds 270 unga sommarjobb i Vanda 2024, men största delen av dem var sommarjobb för unga som redan kommit längre i sina fortsatta studier, alltså inte för minderåriga utan för unga vuxna.

Det måste utarbetas en målmedveten plan för Vanda för att avsevärt öka antalet sommarjobb som erbjuds minderåriga under de kommande åren. Målet ska vara en sommarjobbsgaranti och en genuin möjlighet till sommararbete för alla unga antingen som sommararbete som Vanda stad erbjuder eller med hjälp av en sommarjobbsedel som understöds av staden.

Motiveringar till motionen

Sysselsättningen av unga är en viktig fråga med tanke på Vandas framtid. Staden ska ta sitt ansvar och erbjuda unga tillräckligt med möjligheter att bekanta sig med arbetslivet redan i ett tidigt skede.

Motionen syftar till att Vanda långsiktigt ska förbinda sig att främja sysselsättning av ungdomar under sommaren.

Ungas välbefinnande och framtida sysselsättning

- Erfarenhet av sommarjobb förbättrar de ungas arbetslivsfärdigheter, ökar självkännedomen och hjälper dem att uppfatta sina egna karriärdömmar. Sysselsättningen stärker också de ungas självkänsla, ger möjlighet att kontrollera den egna ekonomin och förebygger utslagning.

Sommararbete som en del av stadens ansvar för sysselsättningen av unga

- Staden har en central roll när det gäller att stödja unga människor vid övergången till arbetslivet. Att erbjuda sommarjobb är en investering i de ungas välbefinnande i Vanda.

Sommararbetssedeln är en bra men inte tillräcklig lösning

- Sommararbetssedeln främjar sysselsättningen av unga i företag och föreningar, men den avlägsnar inte behovet av egna arbetsplatser i staden. För många unga kan utmaningar och bristande erfarenhet vara ett hinder för att få sommarjobb på den öppna arbetsmarknaden.

Föreslagna åtgärder

I denna motion föreslår vi att Vanda stad omedelbart inleder planering och utredning om hur stadens olika branscher kan utnyttja sommararbetare och erbjuda jobb som inte kräver tidigare arbetserfarenhet. Vid planeringen av sommarjobb bör särskild uppmärksamhet ägnas åt att öka antalet sommarjobb som erbjuds minderåriga.

I utredningen ska man beakta hur man kunde främja möjligheterna för företag och föreningar i Vanda att öka antalet sommarjobb och hur stadens egen sommararbetsedel kunde utnyttjas effektivare än tidigare och så att den är ett enkelt och lockande alternativ både för de unga och för arbetsgivare. I utredningen ska man lyfta fram åtgärder och behov för att till exempel tredubbla antalet sommarjobb som erbjuds minderåriga senast 2027.

I denna motion föreslår vi att man i och med de utredningar som gjorts skapar en sommarjobbsgaranti för unga i Vanda: I och med sommarjobbsgarantin strävar man efter att målmedvetet öka antalet sommarjobb för unga i Vanda och före utgången av årtiondet erbjuda sommarjobb i Vanda till alla minderåriga i sommarjobbsålder.”

Stadsfullmäktige 24.3.2025§ 21

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Personalservicen och livskraftstjänsterna konstaterar följande som sitt svar:

I ansökningsomgången för sommarjobb 2025 anställde Vanda stad sammanlagt 332 skolelever och studerande för sommarjobb eller praktik. Av det totala antalet platser var 139 avsedda för unga under 18 år. De resterande 192 platserna riktade sig till personer över 18 år, för unga vuxna som studerar på andra stadiet eller högskolor. Uppgifterna för de sommaranställda under 18 år fördelade sig enligt verksamhetsområde på följande sätt: vid verksamhetsområdet för fostran och lärande fanns 39 platser, vid verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd fanns 70 platser och vid stadsmiljöns verksamhetsområde fanns 30 platser. Vid verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft fanns inga sommaranställda under 18 år.

Man har bett stadens olika verksamhetsområden att kartlägga sommarjobbsuppgifter som lämpar sig för skolelever. I år har de uppgifter som lämpat sig för personer under 18 år varit bland annat assisterande uppgifter inom park-, trädgårds- och underhållsarbetet, assisterande uppgifter inom skötseln av idrottsplatser, småbarnspedagogikens och bibliotekens sommarjobb och assisterande kontorsuppgifter. En del av de jobb som erbjuds vid staden är dock sådana som på grund av arbetets karaktär förutsätter att man är myndig. Det bör också noteras att det i lagen om unga arbetstagare och i de förordningar som utfärdats på basis av denna föreskrivs om skydd för unga arbetstagare. Lagen tillämpas på arbete som en person under 18 år utför i ett arbets- eller tjänsteförhållande och lagen syftar till att skydda den unga personen från alltför stor belastning. Enligt lagen ska arbetsgivaren se till att arbetet inte skadar den unga arbetstagarens fysiska eller psykiska utveckling och att det inte kräver större ansträngning eller ansvar än vad som är skäligt med beaktande av den ungas ålder och krafter. Vid bedömningen av uppgifterna för skolelever ska man alltså beakta lagens förpliktelser.

Stadens olika verksamhetsområden har också velat stödja unga studerande att få arbetslivserfarenhet inom det egna yrkesområdet eller främja deras studier genom att erbjuda avlönad praktik. I en del av uppgifterna förutsätts att man är myndig beroende på arbetsuppgiftens karaktär och krav t.ex. badvaktsuppgifter eller om uppgiften kräver körkort.

Sysselsättning av unga Vandabor är en viktig fråga med tanke på Vandas framtid. Det är möjligt att rikta sommarjobb till unga Vandabor med stöd av följande lagar. Paragraf 12, 2 mom. i diskrimineringslagen gäller särbehandling på grund av ålder eller boningsort. Enligt särskilda motiveringsgrunder är särbehandling på grund av boningsort berättigad utöver arbetslivets allmänna motiveringsgrunder, om särbehandlingen har ett objektivet och befogat syfte som gäller sysselsättningspolitik eller arbetsmarknad.

I motiveringarna i regeringens proposition (RP 19/2014 s. 75) konstateras att kommunallagens bestämmelse om att främja sina invånares välfärd kan utgöra en godtagbar grund för att särbehandla personer på grund av deras bostadsort. Kommunen kan till exempel välja att erbjuda endast unga som är bosatta i kommunen sommarjobb. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ansåg i sitt betänkande 11/2014 rd att diskrimineringslagen måste säkerställa möjligheten att bedriva sysselsättningspolitik genom att rikta åtgärderna till invånarna i den egna kommunen när särbehandlingen har ett objektivet och ändamålsenligt motiverat sysselsättningspolitiskt mål eller ett mål som gäller arbetsmarknaden. Samtidigt konstaterade utskottet dock att det är uppenbart att boningsorten inte kan utgöra en legitim grund vid val av arbetstagare och tjänsteinnehavare till kommunens anställningsförhållanden. Med andra ord innebär utskottets ställningstagande att kommunen kan erbjuda sommarjobb endast till unga som bor i kommunen. Det är också berättigat att rikta andra slags sysselsättningsåtgärder som hör till kommunerna till invånarna i den egna kommunen.

Storleken på det anslag som reserverats för anställning av studerande och skolelever 2026 och grunderna för dess fördelning torde förbli desamma som de som föreslagits för 2025. I stadens ledningsgrupp kommer det att diskuteras under vilka förutsättningar man kunde öka utbudet av uppgifter som riktar sig till skolelever med ett anslag av samma storlek. En del av anslagen kunde riktas till korta två veckors sommarjobb där unga kan bekanta sig med arbetslivet och få en första kontakt med det. Det här skulle innebära att allt fler ungdomar kunde få möjlighet att bekanta sig med arbetslivet. Syftet är att åtskilja ansökningstiderna för studerande och skolelever så att de äger rum vid olika tidpunkter.

I motionen föreslås en utredning om hur antalet sommarjobbsplatser som erbjuds av Vandaföretag och -föreningar skulle kunna ökas genom att använda sommarjobbssedlar. Ansvar för detta ligger hos sysselsättningsservicen och livskraftstjänsterna som också administrerar utdelningen av sommarjobbssedlar och sommarföretagarsedlar.

Cirka 3 000 sommarjobbssedlar för ungdomar på 300 euro delas ut varje år via sysselsättningsservicen i Vanda. Av dessa återbetalas en tredjedel, dvs. 1 000. Under de senaste åren har man velat öka användningen av sommarjobbssedlar genom aktiv information och genom att slopa de begränsningar av antalet sedlar som fastställts på förhand. I praktiken har nu alla Vandabor i åldern 15–18 år (fastställt enligt åldersklass) en möjlighet att få en sedel. Redovisningarna för 2025 är inte färdiga än så det exakta antalet sedlar som använts för att skapa sommarjobb under den gångna sommaren är ännu inte känt.

I villkoren för sedlarna fastställs en minimitid på två veckor för anställningen och tillhörande minimilön. Det som mest begränsar användningen av sommarjobbssedlar är antalet sommarjobb som finns tillgängliga på arbetsmarknaden för ungdomar under 18 år.

För närvarande är arbetsgivarens självkostnad för två veckors arbete som erbjuds den unga cirka 280 euro efter att sedeln har använts. En minskning av detta belopp skulle kunna öka antalet tillgängliga sommarjobb för 15–18-åringar, men det är svårt att bedöma effekterna på förhand. Samtidigt bör man

se till att det inte uppstår en sysselsättningsautomat där innehållet i sommarjobben inte motsvarar den lön som betalas för dem.

Med tanke på ungdomarna är det ytterst viktigt att de på sitt sommarjobb får utföra arbetsuppgifter som anvisats dem, antingen ganska självständigt eller under fast handledning av någon annan. Ungdomarna ska kunna få en positiv syn på arbetslivet. Utbudet av arbetsplatser kan påverkas av att arbetsgivarna inte har möjlighet att ta emot ungdomar om de unga inte kan arbeta självständigt eller har de yrkesfärdigheter som behövs.

Det centrala målet för livskraftstjänsterna är att stärka samarbetet mellan skolor och företag och att stödja Vandaungas sysselsättningsmöjligheter och utvecklingen av deras arbetslivs- och företagsfärdigheter. En central prioritering är att öka användningen av sommarföretagarsedeln bland Vandaunga. Detta är ett avgiftsfritt program för Vandaunga, där målet är att starta ett eget företag. Alla unga som valts till programmet får en egen mentor och en sommarföretagarsedel för att starta verksamheten. År 2025 beviljades sommarföretagarsedeln på 300 euro till närmare 100 ungdomar. År 2024 var motsvarande antal 40. Målet är att i den mån det är möjligt öka antalet sommarföretagarsedlar också under de kommande åren, utan att ge avkall på kvaliteten, så att alla ungdomar får tillräckligt med stöd.

Som exempel på andra centrala åtgärder ordnar livskraftstjänsterna varje år bland annat en företagarturné med cirka 100 evenemang i skolorna i Vanda, i samarbete med Vantaan Yrittäjät. I samarbete med handelskammaren kommer det dessutom att ordnas bransch- och områdesspecifika studiehandledarforum och företagsforum där företagen presenterar sig för skolorna. Syftet med dessa forum är att öka antalet PRAO-platser, TEPPO-platser (arbetslivsinriktad undervisning) och sommarjobb som erbjuds av företag.

Ett nära samarbete med verksamhetsområdet för fostran och lärande bedrivs inom arbetet med att utveckla ungas arbetslivs- och företagsfärdigheter. Ett viktigt forum för informationsutbyte och utveckling är också ett gemensamt nätverk (heimoverkosto) för utveckling av arbetslivs- och företagsfärdigheter. I nätverket ingår cirka 50 aktörer som består av lärare, studiehandledare, rektorer och representanter för bland annat handelskammaren, Vantaan Yrittäjät, Ung företagsamhet och ekonomi NYT och 4H. Som en kommande åtgärd kommer också en utvecklingsgrupp för arbetslivs- och företagsfärdigheter att etableras officiellt. Gruppen sammanträder regelbundet och leder arbetet för att utveckla de ungas arbetslivs- och företagsfärdigheter.

Målet bakom allt det ovan nämnda är att stödja och främja sysselsättningen bland unga och skapa möjligheter att få sommarjobb vid Vanda stad. Med tanke på stadens nuvarande ekonomiska läge är det dock svårt att öka antalet sommarjobb.

Stadsstyrelsen 20.10.2025 § 15

Stadsdirektörens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) ge Minna Räsänen och de 38 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsrådets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för ytterligare beredning.

Bilaga:

- Minna Räsänen och 38 andra ledamöters undertecknade motion om behovet av en sommarjobbgaranti i Vanda, flera sommarjobb åt minderåriga

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 3.1 Förbud mot att begära omprövning och anföra besvär

Närmare information:

Pia Viskarinen-Soutamo, arbetsmarknadschef (fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Tommo Koivusalo, livskraftsdirektör (fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Personalservicen och livskraftstjänsterna konstaterar följande som sitt svar:

Sommarjobbgaranti för unga i Vanda (mål, tidsplan och genomförande)

Det finns cirka 15 000–16 000 unga i åldersklassen 15–17 år i Vanda. För att möjliggöra sommarjobbgaranti för unga krävs det att antalet sommarjobb som staden erbjuder ökar, men i första hand förutsätter det också att företagen i Vanda använder sig av sommarjobbsedlar i betydligt större utsträckning. Det här förutsätter att arbetsgivarna i Vanda aktiverar sig för att erbjuda de unga möjligheter att få sin första sommarjobbserfarenhet. Nedan beskrivs vilka åtgärder vidtas för att stödja ungas sommarsysselsättning i Vanda 2026.

Ökning av antalet sommarjobb som erbjuds av Vanda stad (Personalservicen)

År 2025 erbjöd Vanda stad 139 sommarjobb för skolelever. Studerande på andra stadiet erbjöds 85 sommarjobb, varav en del var avsedda för åldersgruppen under 18 år. Det fanns totalt 339 platser.

I beslutet för 2026 om penningfördelning för elever och studerande har det öronmärkts ett anslag för uppgifter som erbjuds unga under 18 år enligt verksamhetsområde. Anslagets totala belopp för 2026 är 860 000 €, varav 205 256 € är avsett för uppgifter som riktar sig till skolelever. Det totala antalet uppgifter som erbjuds kommer att bero på hur långa uppgiftsperioderna är. Uppgifterna kan vara antingen två veckor eller en månad långa. Under de kortare perioderna når man fler unga. På det sätt som beskrivs ovan ökar antalet sommarjobb för unga under 18 år kalkylmässigt med cirka 20–30% beroende på arbetsperiodernas längd. Ansökan om jobb och ansökan om praktik kommer också att ordnas vid olika tidpunkter för att bättre nå rätt målgrupper. Ansökan som gäller studerande ordnas 12.1–27.2, ansökan för skolelever 9–31.3.2026. Verksamhetsområdena och serviceområdena uppmuntras att identifiera sådana uppgifter som unga under 18 år kan anställas för under sommaren, med beaktande av tillräckliga resurser för handledning. Utbildning som relaterar till sommarjobbrekryteringen ordnas för de rekryterande cheferna i början av januari.

Många av de sommarpraktikuppgifter som staden erbjuder kräver studier inom branschen eller myndig ålder. Man kan delvis också tala om sommarvikariat som ställer resurser till förfogande inom stadens serviceproduktion under sommarmånaderna. Samtidigt får studerande och nyutexaminerade möjlighet att få arbetslivserfarenhet inom den egna branschen, vilket förbättrar deras sysselsättningsmöjligheter efter examen.

Ökningen av antalet sommarjobb för unga under 18 år ska ske på ett måttligt sätt, med beaktande av lämpligheten i de arbetsuppgifter som erbjuds unga under 18 år och genom att säkerställa tillräckliga resurser för introduktion och handledning. Dessutom fastställer budgeten gränser för ökningen.

Sommarjobbssedlar (Sysselsättnings- och integrationsservicen)

Cirka 3 000 sommarjobbssedlar för ungdomar på 300 euro delas ut varje år via sysselsättningsservicen i Vanda. Av dessa återbetalas en tredjedel, dvs. 1 000. Sysselsättningsservicen samordnar sommarjobbssedlarna och via verksamhetsområdet för fostran och lärande förmedlas informationen om sedlarna till hela åldersgruppen på ett heltäckande sätt. Målet är att öka användningen av sommarjobbssedlar genom mer heltäckande information och en nära koppling mellan sommarjobbssedeln och andra åtgärder som främjar sysselsättningen av unga. Man har redan tidigare slopat de på förhand fastställda begränsningarna för antalet sedlar, vilket innebär att alla Vandabor i åldern 15–18 år (fastställt enligt åldersklass) har möjlighet att få en sedel.

I villkoren för sedlarna fastställs en minimitid på två veckor för anställningen och tillhörande minimilön. Eftersom det inte finns någon begränsning av antalet sedlar är den största faktorn som begränsar användningen av sommarjobbssedlar antalet sommarjobb som finns tillgängliga på arbetsmarknaden för unga under 18 år. Informationen om sommarjobbssedeln 2026 ansluts till sysselsättningsservicens, näringsservicens och ungdomsservicens gemensamma sommarjobbskampanj för unga där matchningen mellan unga och arbetsgivare främjas på olika sätt. I samband med utdelningen av sommarjobbssedeln informerar man ungdomarna om Barn- och ungdomsstiftelsens kommande tjänst kesätyö.fi. Syftet är att samla in ett brett utbud av information i tjänsten om just sådana möjligheter till sommarjobb som är lämpliga för unga.

Sommarjobbssedelns belopp har varit detsamma alltsedan 2011. För närvarande är arbetsgivarens självkostnad för två veckors arbete som erbjuds den unga cirka 280 euro efter att sedeln har använts. Sysselsättningsservicen föreslår att sommarjobbssedelns värde höjs till 350 euro 2027, vilket sänker tröskeln för arbetsgivarna att sysselsätta sommarjobbare och erbjuder ett större antal möjligheter till sommarjobb än för närvarande, särskilt för unga under 18 år.

Sommarföretagarsedlar (Livskraftstjänster)

Ungas intresse för företagande ökar kraftigt. En beaktansvärd sommarsysselsättning som erbjuds Vandaunga är sommarföretagarsedeln. Det är fråga om ett avgiftsfritt program för unga i åldern 15–29 år. Syftet med programmet är att i praktiken pröva på att starta och driva ett eget företag. Alla unga som valts till programmet får en egen mentor och en sommarföretagarsedel på 300 euro för att starta verksamheten. År 2025 beviljades företagarsedeln till närmare 100 unga, år 2024 var antalet sommarföretagare cirka 60. Antalet intresserade förväntas öka ytterligare. Man vill dock att ökningen av antalet hålls under kontroll så att de unga som deltar i programmet får tillräckligt med stöd för de krävande första stegen i företagandet.

I ett senare skede är det meningen att programmet ska utvidgas till att omfatta hela året för att bättre gynna studierna, och studierna företagandet.

Skolelevers och minderårigas möjligheter till sommarjobb förtydligas och grundprinciperna för Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT:s program Tutustu ja tienaa (Lär känna arbetslivet och tjäna) utvärderas

År 2026 kommer ansökan om praktik för studerande och ansökan om sommarjobb för skolelever under 18 år att ordnas vid olika tidpunkter. Detta gör att utbudet av sommarjobb för unga under 18 år är tydligare och bättre når målgruppen.

Sommarpraktikprogrammet "Lär känna arbetslivet och tjäna" för skolelever är ett program för grundskoleelever, gymnasieelever och unga som deltar i utbildning som handleder för examensutbildning (HUX) och utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv (TELMA). Syftet med programmet är att bekanta sig med arbetslivet. Programmet har gett skoleleverna egna erfarenheter av arbetslivet, dess spelregler, arbetsuppgifter och hur arbetsplatserna fungerar. Arbetsperioden är två veckor lång och ordnas under tiden 1.6–31.8. KT och organisationerna rekommenderar att det betalas en total lön på 420 euro år 2026 (inklusive semesterersättning) för det två veckors sommarpraktikprogram som ingår i Kommun- och välfärdssektorns samt KT:s modell "Lär känna arbetslivet och tjäna". Syftet med programmet är att bekanta sig med arbetslivet, men det ska inte ersätta ett vanligt sommarjobb.

De sommarjobbspengar för 2026 som öronmärkts för skolelever kan också användas i enlighet med modellen "Lär känna arbetslivet och tjäna". Genom att testanvända modellen i några uppgifter lär vi oss som stad att bättre beakta det egentliga sommarjobbets och "lär känna och tjäna"-modellens särdrag och skillnader. Under de kommande åren skulle staden bättre kunna beakta programmets särdrag i personal- och utbildningsplanerna eller i annat samarbete med representanter för personalen och arbetarskyddsfullmäktige, enligt vad KT och organisationerna rekommenderar.

Jämförelse mellan Helsingfors och Vandas anslag samt kalkyler: den totala nivån för 2026, kostnad/plats (separat för unga under 18 år och unga över 18 år)

Vanda stad har en separat fastställd lönetabell för avlöning av studerande, praktikanter och skolelever (Se bilaga). Lönerna är månadslöner och fastställs i de uppgifter som omfattas av det allmänna tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorn (AKTA) eller tjänste- och arbetskollektivavtalet för kommunsektorns tekniska personal (TS) och i relaterade studier och prestationsmängden för dessa. Fastställd lön för skolelever är 900 €/månad. Bilagan innehåller en lönetabell som fastställts för 2026 och en kalkyl av de totala kostnaderna utifrån medellönen och som baserar sig på utfallet 2025 och har satts i relation till olika långa arbetsperioder när det gäller studerande (över 18 år) och skolelever (under 18 år).

Det fanns inte direkt några motsvarande uppgifter i Helsingfors budget.

Utvecklingsarbetsgruppens roll, sammansättning och ansvar preciseras

Hur kan sysselsättningen under sommaren utvecklas till ett gemensamt ansvar för hela staden, där staden samordnar och stöder även invånarnas, husbolagens, föreningarnas och organisationernas möjligheter att erbjuda unga sommarjobbserfarenheter?

Vanda stad främjar ungas möjligheter till sommarjobb och företagsamhetsfostran i samarbete med skolor, företag, organisationer och andra intressentgrupper. Målet med samarbetet är att stödja de ungas övergång till arbetslivet och företagande, och ytterligare stärka Vandas företagsamhetsfostran från småbarnspedagogiken till andra stadiet. Samtidigt strävar man efter att stärka de ungas framtidsstro bland annat genom att öka möjligheterna till sommarjobb. Arbetet främjas i sektorsövergripande nätverk som beskrivs nedan.

Det finns etablerade samarbetsforum i staden, till exempel en grupp för företags- och arbetslivsfärdigheter för unga som består av representanter för olika verksamhetsområden och intressentgrupper.

Gruppen för företags- och arbetslivsfärdigheter främjar och samordnar utvecklingen av företagsamhetsfostran och arbetslivsfärdigheter från småbarnspedagogiken till andra stadiet. Gruppen består av representanter för stadens verksamhetsområden, handelskammaren, Vantaan Yrittäjät och Ung företagsamhet och ekonomi NYT rf. Från verksamhetsområdet för fostran och lärande deltar småbarnspedagogiken, grundläggande utbildningen, svenskspråkiga servicen och utbildning på andra stadiet (gymnasier och Varia). Till gruppen hör också livskraftstjänsterna, sysselsättningsservicen och ungdomsservicen. I gruppen deltar ytterligare stadens och nätverkens representanter såsom Ung företagsamhet och ekonomi NYT, handelskammaren och Vantaan Yrittäjät. Gruppens mål är att lyfta fram fördelarna med att utveckla barns och ungas företagsamhets- och arbetslivsfärdigheter och framtida behov för Vanda stads alla verksamhetsområden och beslutsfattande organ. Det är viktigt att utnyttja resurser och kompetens utanför skolorna i undervisningen så att de stöder ämnesspecifika och övergripande inlärningsmål så bra som möjligt. En konkret utvecklingsåtgärd är vidareutveckling och uppföljning av modellen med företagarsedlar.

Ett gemensamt nätverk som på finska kallas "Heimo-verkosto" är ett informellt och växande nätverk som samlar alla de människor som förenas av viljan att främja de ungas framtidstro och möjligheten att för sin del främja de ungas företagsamhets- och arbetslivsfärdigheter. Nätverket bland annat testar och delar god praxis och fungerar som en kamratstödsgrupp. Gruppen stärker samarbetet mellan skolor, företag, organisationer och andra intressentgrupper.

Genom de samarbetsstrukturer som nämns ovan skapas närmare kontakter och fungerande verksamhetsmodeller mellan skolor och läroanstalter, föreningar, organisationer och företag. Dessa åtgärder syftar också till att underlätta och stödja företag och andra aktörer i att erbjuda ungdomar allt fler sommarjobb, PRAO-platser och TEPPÖ-platser. Nätverket och gruppen främjar också marknadsföringen av de ungas möjligheter till sommarjobb och fungerar som brobyggare mellan olika aktörer som vill samarbeta med skolor eller erbjuda unga värdefulla arbetslivserfarenheter.

Inom sysselsättnings- och integrationsservicen har arbetssökande under 30 år egna team som fokuserar särskilt på att hantera ungdomsarbetslösheten och ge effektiv vägledning till kunderna för att hjälpa dem framåt. Sysselsättningsexperternas kompetens fokuserar särskilt på unga kunder både när det gäller lagstiftning och kännedom om tjänster och sysselsättningsmöjligheter. Teamen för unga kunder genomför smidiga försök för att sysselsätta unga, och nya arbetsgivar- och utbildningskontakter söks proaktivt. Sysselsättnings- och integrationsservicen samarbetar intensivt med läroanstalterna och samarbetar också med ungdoms- och samverkansservicen. Möjligheterna till sommarjobb marknadsförs aktivt för unga kunder i kundarbetet, unga får stöd personligen med att skriva arbetsansökningar i jobbsökarklubbar som ordnas varje vecka och unga hänvisas effektivt också till arbetsansökningsutbildningar. Fokus i arbetet ligger på att förbättra jobbsökarfärdigheterna och förmågan att kunna sätta ord på det egna kunnandet och stödja utvecklingen av språkkunskaperna. Ett omfattande samarbetsnätverk med såväl stadens egna aktörer, organisationssektorn och arbetsgivare stöder sysselsättningen av unga.

Sysselsättningsservicen, Livskraftstjänsterna när det gäller ungas företagande samt Ungdoms- och samverkansservicen ordnar i januari–februari 2026 en gemensam sommarjobbskampanj där målet är att främja matchningen mellan unga arbetssökande och arbetsgivare. Under kampanjen coachar olika aktörer unga i att söka sommarjobb, hjälper dem att hitta lämpliga sommarjobb och stärker deras

framtidstro i fråga om jobbsökning. Under kampanjen ordnar sysselsättningsservicen ett så kallat minirekryteringsevenemang (Minirekry) den 28 januari med målet att locka 5–7 arbetsgivare, varav en del också kan sysselsätta minderåriga ungdomar.

Sysselsättningsservicens experter gör en förhandsintervju med lämpliga kandidater för varje arbetsgivare och arbetsintervjuerna ordnas under evenemanget. På evenemanget är det också möjligt att boka sommarjobsintervjuer på plats. Läroanstaltsgrupper tas emot på evenemanget och i samarbetet deltar Varia, Careeria och Arbetseffektivitetsföreningen. I evenemangsprogrammet ingår en presentation av vilka möjligheter det finns inom Vanda stad att få stöd i såväl jobbsökning, fritid och livshantering. Under kampanjen ordnas kringevenemang bland annat vid Navigatorn, inom ungdomsarbetet i områdena, och på arbetslivsorienteringsevenemang som ordnas både inom Laureas och XAMK:s projekt Treeni. Vanda stads information ansvarar för marknadsföringen av kampanjen i samarbete med serviceområdenas kommunikatörer.

Stadens ledningsgrupp behandlade på sitt möte 1.12.2025 en presentation om sommarjobbspengar och principer riktade till skolelever och studerande. I presentationen lyfte man också fram inrättandet av en utvecklingsarbetsgrupp som skulle undersöka mer omfattande de möjligheter till sommarjobb som erbjuds Vandaunga. Idén om en utvecklingsarbetsgrupp understöddes och det är bra att se över sammansättningen av utvecklingsgruppen i relation till existerande arbetsgruppsstrukturer och innehåll. Gruppen för företagsamhets- och arbetslivsfärdigheter samlar redan de största aktörerna och intressentgrupperna i staden och då är det naturligt att gruppen tar ansvar för sysselsättningen av unga under sommaren och uppföljningen av den i en utvecklingsarbetsgrupp på stadsnivå. I synnerhet bör dialog och marknadsföring riktad till arbetsgivare och företag i fråga om sysselsättningen av unga under sommaren och användningen av sommarjobbsedlar utvecklas ytterligare och nya verksamhetsmodeller hittas.

Stadsstyrelsen 12.1.2026 § 10

Stadsdirektörens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

- a) ge Minna Räsänen och de 38 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Minna Räsänens och 38 andra ledamöters undertecknade motion om behovet av en sommarjobbsgaranti i Vanda, flera sommarjobb åt minderåriga
- lönetabell

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Pia Viskarinen-Soutamo, arbetsmarknadschef (fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Tommo Koivusalo, livskraftsdirektör (fornamn.efternamn@vantaa.fi)

Valtuustoaloitteet**Kaupunginvaltuuston kokous 24.3.2025**

VANTAALLE TARVITAAN KESÄTYÖTAKUU – ALAikäisille tarjolle ENEMMÄN KESÄTYÖPAIKKOJA	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Kesätyö on nuorelle loistava mahdollisuus tutustua työelämään, ansaita omaa rahaa, oppia uutta, kantaa vastuuta ja saada arvokasta työkokemusta tulevaisuutta varten. Helsingin kaupunki tarjoaa kesällä 2025 yli 700 kesätyöpaikkaa alle 18-vuotiaille, kun taas Vantaalla vastaava luku on vain murto-osa tästä. Vantaalla alle 18-vuotiaille tarjottavat kesätyöpaikat vuonna 2024 olivat noin 40 työpaikkaa. Kesällä 2025 tavoite on nostaa alaikäisille tarjottavien työpaikkojen määrää noin 80 työpaikkaan. Kokonaisuudessaan kesätyöitä Vantaalla tarjottiin vuonna 2024 270 nuorelle, mutta valtaosa näistä oli kesätyösijaisuuksia jatko-opinnoissaan jo pidemmälle edenneille nuorille, ei siis alaikäisille vaan nuorille aikuisille. Vantaalle on luotava määrätietoinen suunnitelma, jolla alaikäisille tarjottavien kesätyöpaikkojen määrää kasvatetaan merkittävästi tulevina vuosina. Tavoitteena on oltava kesätyöpaikkatakuu ja aito mahdollisuus jokaiselle nuorelle kesätyöhön joko Vantaan kaupungin tarjoamana kesätyönä tai kaupungin tukeman kesätyösetelin turvin. Aloitteen perustelut Nuorten työllistyminen on Vantaan tulevaisuuden kannalta tärkeä kysymys. Kaupungin tulee kantaa vastuunsa ja tarjota nuorille riittävästi mahdollisuuksia tutustua työelämään jo varhaisessa vaiheessa. Tämä aloite tähtää siihen, että Vantaa sitoutuu pitkäjänteisesti nuorten kesätyöllistämisen edistämiseen. Nuorten hyvinvointi ja tulevaisuuden työllistyminen • Kesätyökokemus parantaa nuorten työelämävalmiuksia, lisää itsetuntemusta ja auttaa hahmottamaan omia • urahaaveita. Työllistyminen vahvistaa myös nuorten itsetuntoa, antaa	Aloitteen tekijät Minna Räsänen Allekirjoitukset 1. Anu Hall 2. Vaula Norrena 3. Sirpa Kauppinen 4. Tiina Tuomela 5. Faysal Abdi 6. Eeva Tikkanen 7. Milad Dehghan 8. Ulla Kaukola 9. Nina Nummela 10. Marjo Vacker 11. Mari Hynninen 12. Siri Ahokas 13. Manav Phull 14. Jari Sainio 15. Naima El Issaoui 16. Matilda Stirkkinen 17. Minttu Sillanpää 18. Funda Demiri 19. Jussi Saramo 20. Ida Tamminen 21. Pirjo Luokkala 22. Mikko Viilo 23. Reija Friman 24. Janne Hartikainen 25. Jussi Särkelä 26. Antero Eerola 27. Pirkko Letto 28. Ranbir Sodhi 29. Maija Rautavaara 30. Paula Lehmuskallio 31. Elina Nykyri 32. Markku Weckman 33. Tuire Kaimio 34. Eva Tawasoli 35. Hanna Valtanen 36. Heli Hakala

mahdollisuuden oman talouden hallintaan ja ehkäisee syrjäytymistä. Kesätyöt osana kaupungin vastuuta nuorten työllistämässä • Kaupungilla on keskeinen rooli nuorten työelämään siirtymisen tukemisessa. Kesätyöpaikkojen tarjoaminen on investointi Vantaan nuorten hyvinvointiin. Kesätyöseteli on hyvä, mutta ei riittävä ratkaisu • Kesätyöseteli edistää nuorten työllistymistä yrityksiin ja yhdistyksiin, mutta se ei poista tarvetta kaupungin omille työpaikoille. Monille nuorille työnhaun haasteet ja kokemattomuus voivat estää kesätyöpaikan saamisen avoimilta työmarkkinoilta. Esitetyt toimenpiteet Tämä aloite esittää, että Vantaan kaupunki käynnistää välittömästi suunnittelun ja selvitystyön, miten kaupungin eri toimialat voivat hyödyntää kesätyöntekijöitä ja tarjota töitä, jotka eivät edellytä aiempaa työkokemusta. Kesätyöpaikkoja suunnitellessa erityistä huomiota on kiinnitettävä alaikäisille tarjottavien kesätyöpaikkojen määrän lisäämiseen. Selvityksessä on huomioitava kuinka vantaalaisten yritysten ja yhdistysten mahdollisuuksia lisätä kesätyöpaikkojen määrää edistetään ja, kuinka kaupungin omaa kesätyöseteliä voidaan hyödyntää entistä tehokkaammin ja siten, että se on sekä nuorelle että työnantajalle helppo ja houkutteleva vaihtoehto. Selvityksessä on tuotava esille toimenpiteet ja tarpeet, joilla esimerkiksi kolminkertaistetaan alaikäisille tarjottavien kesätyöpaikkojen määrä vuoteen 2027 mennessä. Tämä aloite esittää, että saatujen selvitysten myötä Vantaalle luodaan nuorten kesätyötakuu: Kesätyötakuun myötä pyritään lisäämään määrätietoisesti kesätyöpaikkojen määrää Vantaalla nuorille ja tarjoamaan kaikille kesätyöiässä oleville alaikäisille mahdollisuus kesätyöhön Vantaalla vuosikymmenen loppuun mennessä.	37. Kimmo Kiljunen 38. Tia Seppänen

Palkkataulukko opiskelijat, koululaiset ja harjoittelijat

Opiskelijoiden, koululaisten ja harjoittelijoiden palkkaus vuodelle 2026

KK-palkka enintään 2025	Kesätyöntekijä / harjoittelija / opiskelija Kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen (KVTES) tai kunta-alan teknisen virka- ja työehtosopimuksen (TS) piirissä olevissa tehtävissä	Edellytykset/ suoritettut opinnot
900 €	Koululainen	
1 050 €	Lukiolainen	
1 200 €	Ammatillisen oppilaitoksen opiskelija	
1 500 €	Ammatillisen oppilaitoksen opiskelija	vähintään 120 op
1 500 €	Korkeakouluopiskelija	alle 60 op
1 650 €	Korkeakouluopiskelija	vähintään 60 op
1 900 €	Korkeakouluopiskelija	vähintään 100 op
2 050 € - 2 300 €	Maisteriopintoja suorittava opiskelija	vähintään 220 op

Opiskelijoiden ja koululaisten palkkaaminen kesätyöntekijöiksi sekä harjoittelijoiksi ohje [Virkussa](#)

Keskispalkalla tehty laskelma palkkakuluista pohjautuen vuoden 2025 määriin

Alle 18 v.		Keskimääräinen kustannus kesätyö alle 18 v / 1 kk		Keskimääräinen kustannus sosiaalikuluihin kesätyö alle 18 v / 1 kk	
Toimiala	KPL MÄÄRÄ				
KOJE	0	0,00 €		0,00 €	
KASO	40	36 000,00 €		45 000,00 €	
KATO	31	27 900,00 €		34 875,00 €	
KAKU	70	63 000,00 €		78 750,00 €	
YHT.	141	126 900,00 €		158 625,00 €	
2.aste		Keskimääräinen kustannus 2.aste / 1 kk	Keskimääräinen kustannus 2.aste / 3 kk	Keskimääräinen kustannus sosiaalikuluihin 2.aste / 1 kk	Keskimääräinen kustannus sosiaalikuluihin 2.aste / 3 kk
Toimiala	KPL MÄÄRÄ				
KOJE	2	2 500,00 €	7 500,00 €	3 125,00 €	9 375,00 €
KASO	0	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
KATO	5	6 250,00 €	18 750,00 €	7 812,50 €	23 437,50 €
KAKU	109	136 250,00 €	408 750,00 €	170 312,50 €	510 937,50 €
YHT.	116	145 000,00 €	435 000,00 €	181 250,00 €	543 750,00 €
Korkeakoulu		Keskimääräinen kustannus korkeakoulu / 1 kk	Keskimääräinen kustannus korkeakoulu / 3 kk	Keskimääräinen kustannus sosiaalikuluihin korkeakoulu / 1 kk	Keskimääräinen kustannus sosiaalikuluihin korkeakoulu / 3 kk
Toimiala	KPL MÄÄRÄ				
KOJE	8	15 040,00 €	45 120,00 €	18 800,00 €	56 400,00 €
KASO	43	80 840,00 €	242 520,00 €	101 050,00 €	303 150,00 €
KATO	26	48 880,00 €	146 640,00 €	61 100,00 €	183 300,00 €
KAKU	15	28 200,00 €	84 600,00 €	35 250,00 €	105 750,00 €
YHT.	92	172 960,00 €	518 880,00 €	216 200,00 €	648 600,00 €
Uimavalvoja (rantavalvoja)		Keskimääräinen kustannus uimavalvoja / 1 kk	Keskimääräinen kustannus uimavalvoja / 3 kk	sosiaalikuluihin uimavalvoja / 1 kk	sosiaalikuluihin uimavalvoja / 3 kk
Toimiala	KPL MÄÄRÄ				
KOJE	0				
KASO	0				
KATO	0				
KAKU	20	43 656,20 €	130 968,60 €	54 570,25 €	163 710,75 €
YHT.	20	43 656,20 €	130 968,60 €	54 570,25 €	163 710,75 €
Kaikki yht.	369	488 516,20 €	1 084 848,60 €	610 645,25 €	1 356 060,75 €

19

Svar på Eve Rämös och Eva Tawasolis samt 35 andra ledamöters motion om att stärka invandrarkvinnornas integration och delaktighet i Vanda

VD/2363/00.02.00.03/2025

PT/ST-V/SL/LL/PK/JK/SS/EA

Eve Rämö och **Eva Tawasoli** samt 35 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda är en mångsidig och internationell stad där var fjärde invånare talar något annat språk än finska eller svenska som sitt modersmål. En flerspråkig och mångkulturell befolkning medför ett behov av att stödja integrationen mer individuellt. En av de mest utsatta grupperna med tanke på integrationen är invandrarkvinnorna. De strukturella integrationsutmaningarna syns särskilt i fråga om kvinnor:

de hamnar utanför utbildning och yrkesliv oftare än andra och stöter på många hinder för att delta i samhället. Till exempel ansvaret för små barn, vård av hemmet och närstående, möten med myndigheter osv. är uppgifter som koncentreras till kvinnor och som ofta sammanfaller med studier och leder till onödiga studieavbrott, vilket i sin tur fördröjer och skjuter upp språkinläringen.

I Vanda är det särskilt viktigt att stödja invandrarkvinnornas integration, eftersom den direkt återspeglas i hela familjens välbefinnande, i synnerhet i barnens utbildningsmöjligheter och delaktighet. Flera undersökningar visar att mödrars deltagande i samhället bidrar till barnens välbefinnande, skolframgång och integration. Mödrar är ofta de bärande krafterna i familjernas vardag, och deras delaktighet stärker hela familjens förankring i samhället. När kvinnor får en verklig möjlighet att delta i utbildning, arbetsliv och samhälle förebygger det utslagning och stärker i bästa fall den sociala harmonin i hela samhället.

Stärkandet av invandrarkvinnornas delaktighet skapar därmed en grund för ett mer jämlikt och hållbart Vanda.

I Vanda har viktigt arbete gjorts för att främja integration, men när det gäller invandrarkvinnor behövs klart mer skräddarsydda tjänster med låg tröskel och flera kanaler. Dessa ska beakta kvinnors individuella livssituationer, språkkunskaper, utbildnings- och kulturbakgrund samt ett könsmedvetet förhållningssätt. Särskild uppmärksamhet bör ägnas de kvinnor som hamnar utanför de befintliga tjänsterna.

Vi föreslår att Vanda vidtar följande konkreta åtgärder för att stärka invandrarkvinnornas integration och delaktighet:

1. Utvärdering av integrationens effektivitet ur ett mångfacetterat perspektiv

- Vid planeringen och uppföljningen av integrationstjänsterna är det viktigt att samla in och analysera mångsidig och noggrant specificerad information – inte bara enligt kön eller språklig bakgrund, utan också exempelvis utifrån utbildnings- och familjesituationen samt användningen av tjänsterna. På detta sätt kan man identifiera de grupper som är i störst behov av stöd eller som står utanför tjänsterna och rikta åtgärderna på ett sätt som verkligen påverkar. Bedömningen av könsrelaterade konsekvenser är en viktig del av detta arbete. God kännedom om målgrupperna är en förutsättning för stöd i rätt tid som motsvarar behoven.

2. Byggnad av kvinnors egna integrationsvägar

- Utveckling av Individuella och flexibla integrationsvägar som förenar språkutbildning, färdigheter i arbetslivet och vardagen samt inkluderande verksamhet i gemenskap. Till exempel projektet "Ädit mukana" (mammorna med) är ett fungerande exempel på ett flexibelt och innovativt sätt att kombinera språkutbildning och stöd för integration med invandrarkvinnors vardag.

3. Kulturellt sensitivt mentorskap och kamratstödsverksamhet

- Utredning av möjligheterna att stärka kamratstödet mellan invandrarkvinnor och införandet av en modell för mentorskap där kvinnor som bott en längre tid i Finland stöder dem som befinner sig i början av integrationen. Sådan verksamhet kan stärka förtroendet, samhörigheten och kvinnornas eget engagemang. Modellen kan utvecklas i samarbete med organisationer och andra partner med ett grepp som är kulturellt sensitivt.

4. Nära samarbete med organisationer och invandrarsammanslutningar

- Många invandrarkvinnor nås bäst via sin egen gemenskap och sina organisationer, så dessa vägar bör utnyttjas systematiskt och målinriktat. Samarbete med sammanslutningar hjälper att identifiera kvinnors behov, bygga förtroende och sänka tröskeln för deltagande. I Vanda kan man starta en modell där stadens aktörer, organisationer och sammanslutningar tillsammans planerar och genomför tjänster och verksamhet som motsvarar invandrarkvinnornas behov. Ett sådant partnerskap möjliggör ett mer verkningsfullt och tillgängligt stöd.

Integrationen av invandrarkvinnor är inte bara en fråga för individen, utan ett projekt som är gemensamt för hela samhället. Satsningen på kvinnors delaktighet, sysselsättning och samhällsaktivitet kommer att betala igen sig som en starkare känsla av samhörighet, bättre välbefinnande och ett livskraftigare Vanda."

Stadsfullmäktige 24.3.2025 § 24

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Eve Rämös och Eva Tawasolis samt 35 andra ledamöters undertecknade motion om att stärka invandrarkvinnornas integration och delaktighet i Vanda

Serviceområdet för sysselsättning och integration konstaterar följande som sitt svar:

Vi tackar fullmäktige för att ha tagit upp ett viktigt tema och vi känner väl till den oro som uttrycks i motionen. I en mångfacetterad stad bör tjänsterna beakta olika livssituationer och kundkretsens mångsidiga behov. Staden har en god kompetens när det gäller att skraddarsy tjänster, men arbetet kräver också resurser. I motionen lyfte man på ett bra sätt upp betydelsen av invandrarkvinnors delaktighet och integration även för hela familjens välbefinnande. Mödrar har ofta ansvaret för att hantera vardagliga sysslor i hemmet och familjen, vilket kan utmana deras egen integration och väg till sysselsättning.

Från och med 1.1.2025 överfördes ansvaret för att främja sysselsättning och integration samt organiseringen av relaterade tjänster från staten till kommunerna. Sysselsättnings- och integrationsservicen i Vanda (TYKO) har för närvarande cirka 8 000 internationella arbetssökande, varav 57 % är kvinnor. Kvinnor har ofta svårare än män att komma in på arbetsmarknaden och vissa hamnar utanför arbetskraften. Integrationstjänster för personer utanför arbetskraften är en tjänstehelhet enligt den nya integrationslagen för invandrare som inte är arbetssökande, till exempel på grund av föräldraskap, hög ålder eller allvarlig sjukdom. Hittills har ca 250 kunder omfattats av dessa tjänster. Av dem är över 90 % kvinnor.

Stadsfullmäktige godkände den 12.5.2025 § 8 principerna för integration och invandring, där en av principerna för integrationsservicen är att främja särskilt kvinnors och ungdomars ställning som nyanlända.

Uppföljning av integrationens effektivitet ur ett mångfacetterat perspektiv

TYKO:s serviceområde har gjort en övergripande kartläggning av möjligheterna att få mer exakt och mångsidig information om kundkretsen för att stödja utvecklingen av tjänster. Det finns mycket lite information tillgänglig och en mer omfattande datainsamling kräver stora resurser även på nationell nivå. Uppföljningen av TYKO:s kundmöten har utvecklats, vilket i fortsättningen kommer att erbjuda användbar information för planeringen av tjänster. Identifiering av olika sårbarhetsfaktorer i kundarbete är viktigt för att kunna erbjuda starkt stöd till dem som behöver det. Analfabetism och att vara offer för människohandel är exempel på sårbarhetsfaktorer som påverkar särskilt invandrarkvinnors liv.

I Vanda är 255 av de internationella arbetssökandena analfabeter. Av dem är 62 % kvinnor. Analfabetism gör det svårare att sköta vardagen, myndighetsärenden, digitala tjänster, studera finska språket och delta i samhället. Vanda vuxenutbildningsinstitut tillhandahåller kartläggning av läs- och skrivkunnighet samt undervisning i läs- och skrivkunnighet för arbetssökande under deras integrationsperiod. Även de som har överskridit integrationsperioden erbjuds viss motsvarande undervisning. För invandrare som saknar läs- och skrivkunnighet finns det dock inte tillräckligt med tjänster för att lära sig finska, särskilt aktivitetsmässig språkundervisning. De fortsatta tjänsterna för analfabeter är otillräckliga och situationen är särskilt utmanande för invandrarkvinnor över 50 år. I Vanda finns det ett behov av mer passande och mångsidigare undervisning, där individuella stödbehov och olika sätt att lära sig beaktas.

Enligt statistiken för år 2024 var cirka 61 % av offren för människohandel (IKU) kvinnor. Av fallen var 32 % relaterade till tvångsäktenskap, 45 % till tvångsarbete och 13 % till sexuellt utnyttjande. Vid serviceområdet för integration och sysselsättning i Vanda har ett IKU-team inrättats med målet att underlätta servicen för offer för människohandel genom att bilda nätverk med olika aktörer, såsom Vanda och Kervo välfärdsområde (VAKE) och THL, samt öka experternas kunskap om fenomenet och deras kompetens i att identifiera och bemöta offer för människohandel. Socialarbetets IKU-team vid staden och VAKE har skapat en gemensam verksamhetsprocess för att effektivisera arbetet.

Serviceområdet har också genomfört utbildningssamarbete med polisyrkeshögskolan och personalen har utbildats för att i arbetet med kunderna identifiera våld i nära relationer och hedersvåld. Utbildningarna fortsätter hösten 2025.

Byggnad av kvinnors egna integrationsvägar

Den nya servicestigen för personer utanför arbetskraften stöder integration och sysselsättning. Den största gruppen utgörs av hemmaföräldrar, varav de flesta är kvinnor. Den lagstadgade målgruppen är främst begränsad till dem som omfattas av integrationsperioden, men behovet av stöd för integration fortsätter ofta efter att integrationsperioden har avslutats. Därför erbjuds servicen i Vanda även till dem som har överskridit integrationsperioden utifrån resurserna. Man når en del av kunderna genom uppgifter som delas av FPA och genom myndighetssamarbete. Personer som hör till målgruppen omfattas dock inte alltid av tjänsterna, så det är nödvändigt med samarbete med den tredje sektorn och regionalt arbete för att öka tillgängligheten. Kunder hänvisas till kurser i finska och samhällsorientering, digital handledning, engagerande verksamhet bl.a. i invånarlokaler och till organisationsverksamhet och andra tjänster. Inom integrationsservicen anordnas några kurser som är skräddarsydda för hemmaföräldrar, där det ordnats med barnpassning. Den flerspråkiga rådgivningstjänsten bistår vid många vardagliga utmaningar, såsom vid ansökan om småbarnspedagogik.

I det projekt som nämns i motionen, "Äidit mukaan" (mammorna med), som numera heter "Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään" (föräldrarna med i skolan och i arbetslivet) (Vamu), erbjuder invandrarföräldrar aktivitetsmässiga studier i finska, övning i hantering av vardagen och delaktighet i samhället och introduktion till lokala tjänster tillsammans. I projektets gruppverksamhet beaktar man individuella livssituationer, kartlägger språkkunskaper, utbildnings- och kulturbakgrund samt stöder övergången till nästa steg. I verksamheten ligger fokus på att förstå utbildningssystemet samt samarbetet med småbarnspedagogiken och grundskolan. I Vamu-projektet stärks inlärningsfärdigheter och arbetslivs- och digitala färdigheter. Kunderna har också möjlighet till arbetsprövning. I Vamu-grupperna ger man information om bland annat hälsovård och familjernas välbefinnande samt skapar en trygg miljö för samtal kring sexualhälsa, ett tryggt hem och livet. Verksamheten omfattade förra läsåret 192 föräldrar (91,7 % kvinnor) och 85 barn. Det talades 43 språk.

Det finns ett stort behov av verksamhet som Vamu, eftersom det stärker kunnandet och möjliggör upplevelser av delaktighet i en miljö med kamratstöd. Verksamheten blev permanent i början av år 2026 och fortsätter som en del av sysselsättnings- och integrationsservicen.

Kulturellt sensitivt mentorskap och kamratstödsverksamhet

I motionen tog man upp vikten av kamratstöd och mentorskap. Nicehearts ry:s Naapuriäidit (grannmammor) är en verksamhetsmodell för frivilligverksamhet baserad på kamratstöd, för att öka delaktigheten, deltagandet och välbefinnandet hos kvinnor som har flyttat till Finland. Kvinnor som har gått Naapuriäidit-utbildningen arbetar som frivilliga och har själva bott i Finland lite längre. De hjälper ofta personer som bott i Finland en kortare tid och ordnar egen verksamhet. TYKO och verksamhetsmodellen Naapuriäidit har för avsikt att intensifiera samarbetet. Stadens tjänster kan hänvisa kunder till Naapuriäiti-utbildningar för att stödja kvinnors deltagande och samtidigt också stärka förutsättningarna för sysselsättning. Utbildade grannmammor skulle i sin tur kunna fungera som stöd för kunder inom stadens tjänster.

Också i Vamu-grupperna är kamratstödet viktigt. Bland deltagarna finns både nyanlända och de som bott en längre tid i Finland, arbetssökande och hemmaföräldrar. Heterogeniteten hos verksamhetsgrupperna är Vamus styrka och möjliggör naturligt mentorskap mellan deltagarna.

Nära samarbete med organisationer och invandrarsammanslutningar

Vid alla verksamhetsområden bedrivs samarbete mellan Vanda stad och organisationer som är verksamma i Vanda. Organisationssamarbetet vid stadens delaktighetsteam och delaktighetsexperten för lokal delaktighet är en viktig aktör för samordning av organisationssamarbete.

Inom TYKO görs mycket samarbete med organisationer. Det bedrivs ett nära samarbete med projekt som stödjer sysselsättningen för invandrarkvinnor. Som exempel kan man nämna Finlands Flyktingshjälps projekt "Omalle Uralle" samt projektet "Arvosta osaamista" av Stiftelsen för Rehabilitering och TSL ry. Projektens funktioner har fördelats på stadens lokaler runtom i Vanda och samarbetet fortsätter även hösten 2025. TYKO:s nätverkssamarbete är omfattande och systematiskt. Samarbetsnätverket Neuvova Vantaa samlar över 400 yrkespersoner från olika sektorer kring frågor om integration. I Vandas nätverk för hemmaföräldrar med främmande språk som modersmål möts i sin tur yrkespersoner från olika sektorer och utvecklar sätt för att stödja den gemensamma målgruppen. Båda nätverken är aktiva och många organisationer som är verksamma i Vanda är involverade.

En gemensam dialog har inletts i februari 2025 med aktiva representanter för invandrarkvinnor i Vanda som en del av SMILE-projektet. På plats fanns olika verksamhetsområden, inklusive biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande Katri Kalske, biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd Riikka Åstrand och direktören för sysselsättnings- och integrationsservicen Susanna Taipale-Vuorinen. Man har lovat fortsätta samarbetet med integrationsservicen.

Stadsstyrelsen 12.1.2026 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge stadsstyrelsens svar på Eve Rämös och Eva Tawasoli samt 35 andra ledamöters motion i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Eve Rämös och Eva Tawasolis samt 35 andra ledamöters undertecknade motion om att stärka invandrarkvinnornas integration och delaktighet i Vanda

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

servicechefen för internationella kunder Suvi Lindén
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Valtuustoaloite: Maahanmuuttajanaisten kotoutumisen ja osallisuuden vahvistaminen Vantaalla	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset Aloitteen tekijät Eve Rämö Eva Tawasoli
Valtuustoaloite: Maahanmuuttajanaisten kotoutumisen ja osallisuuden vahvistaminen Vantaalla Vantaa on monimuotoinen ja kansainvälinen kaupunki, jossa joka neljäs asukas puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia. Monikielinen ja -kulttuurinen väestö tuo mukanaan tarpeen kotoutumisen yksilöllisempään tukemiseen. Yksi haavoittuvimmista ryhmistä kotoutumisen näkökulmasta on maahanmuuttajanaiset. Kotoutumisen rakenteelliset haasteet näkyvät erityisesti naisten kohdalla: he jäävät muita useammin koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle ja kohtaavat moninkertaisia esteitä osallistuessaan yhteiskuntaan. Esimerkiksi pienet lapset, vastuu kodin- ja läheisten hoidosta, viranomaistapaamiset jne ovat naisille kasaantuvia tehtäviä, jotka osuvat usein päällekkäin opiskelun kanssa ja aiheuttavat turhaan opintojen keskeytymisiä, jolloin kielen oppiminen taas hidastuu ja lykkääntyy. Vantaalla on erityisen tärkeää tukea maahanmuuttajanaisten kotoutumista, sillä se heijastuu suoraan koko perheen hyvinvointiin, erityisesti lasten koulutusmahdollisuuksiin ja osallisuuteen. Useat selvitykset osoittavat, että äitien osallistuminen yhteiskuntaan tukee lasten hyvinvointia, koulumenestystä ja integroitumista. Äidit ovat usein perheiden arjen kantavia voimia, ja heidän osallisuutensa vahvistaa koko perheen kiinnittymistä yhteiskuntaan. Kun naiset saavat aidon mahdollisuuden osallistua koulutukseen, työelämäänsä ja yhteiskuntaan, se ehkäisee syrjäytymistä ja parhaimmillaan vahvistaa koko yhteiskunnan sosiaalista eheyttä. Maahanmuuttajanaisten osallisuuden vahvistaminen rakentaa siten pohjaa yhdenvertaisemmalle ja kestävämmälle Vantaalle. Vantaalla on tehty tärkeää työtä kotoutumisen edistämiseksi, mutta maahanmuuttajanaisten kohdalla tarvitaan selvästi räätälöidympiä, matalan kynnyksen ja monikanavaisia palveluita. Näiden tulee huomioida naisten yksilölliset elämäntilanteet, kielitaito, koulutus- ja kulttuuritausta sekä sukupuolisensitiivinen lähestymistapa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä	Aloitteen <u>Allekirjoitukset</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Tiina Tuomela 3. Nina Nummela 4. Marjo Vacker 5. Maarit Raja-Aho 6. Siri Ahokas 7. Manav Phull 8. Vaula Norrena 9. Matilda Stirkkinen 10. Anu Hall 11. Minttu Sillanpää 12. Funda Demiri 13. Jussi Saramo 14. Hanna Valtanen 15. Ida Tamminen 16. Mari Hynninen 17. Pirjo Luokkala 18. Mikko Viilo 19. Reija Friman 20. Jussi Särkelä 21. Antero Eerola 22. Pirkko Letto 23. Maija Rautavaara 24. Paula Lehmuskallio 25. Elina Nykyri 26. Minna Räsänen 27. Tuire Kaimio 28. Tarja Eklund 29. Patrik Karlsson 30. Heli Hakala 31. Naima EL Issaoui 32. Carita Orlando 33. Susanna Kaiju 34. Anitta Orpana 35. Tia Seppänen

niihin naisiin, jotka jäävät nykyisten palveluiden ulkopuolelle.

Esitämme, että Vantaa ryhtyy toimiin seuraavien konkreettisten toimien toteuttamiseksi maahanmuuttajanaisten kotoutumisen ja osallisuuden vahvistamiseksi:

1. Kotoutumisen vaikuttavuuden seuranta monimuotoisesta näkökulmasta

Kotoutumispalveluiden suunnittelussa ja seurannassa on tärkeää kerätä ja analysoida monimuotoista ja tarkasti eriteltyä tietoa – ei vain sukupuolen tai kielitaustan mukaan, vaan myös esimerkiksi koulutus- ja perhetilanteen sekä palveluiden käytön perusteella. Näin voidaan tunnistaa ne ryhmät, jotka ovat suurimmassa tuen tarpeessa tai jäävät palveluiden ulkopuolelle, ja kohdentaa toimet aidosti vaikuttavasti. Sukupuolivaikutusten arviointi on olennainen osa tätä työtä. Kohderyhmien hyvä tuntemus on edellytys oikea-aikaiselle ja tarpeisiin vastaavalle tuelle.

2. Naisten omien kotoutumispolkujen rakentaminen

Kehitetään yksilöllisiä ja joustavia kotoutumispolkuja, jotka yhdistävät kielikoulutuksen, työelämä- ja arjen taidot sekä osallistavan yhteisötoiminnan. Esimerkiksi "Äidit mukaan" -hanke on toimiva esimerkki joustavasta ja innovatiivisesta tavasta yhdistää kielikoulutus ja kotoutumisen tuki maahanmuuttajanaisten arkeen.

3. Kulttuurisesti sensitiivinen mentorointi- ja vertaistukitoiminta

Selvitetään mahdollisuudet vahvistaa maahanmuuttajanaisten välistä vertaistukea ja mentorointimallin käyttöönottoa, jossa pidempään Suomessa asuneet naiset tukevat kotoutumisen alkuvaiheessa olevia. Tällainen toiminta voisi vahvistaa luottamusta, yhteisöllisyyttä ja naisten omaa toimijuutta. Mallia voidaan kehittää yhteistyössä järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa kulttuurisesti sensitiivisellä otteella.

4. Tiivis yhteistyö järjestöjen ja maahanmuuttajayhteisöjen kanssa

Monet maahanmuuttajanaiset tavoitetaan parhaiten oman yhteisönsä ja järjestöjen kautta, joten näitä väyliä tulee hyödyntää systemaattisesti ja tavoitteellisesti. Yhteistyö yhteisöjen kanssa auttaa tunnistamaan naisten tarpeita, rakentamaan luottamusta ja madaltamaan osallistumisen kynnystä. Vantaalla voidaan käynnistää malli, jossa kaupungin toimijat, järjestöt ja yhteisöt suunnittelevat ja toteuttavat yhdessä maahanmuuttajanaisten tarpeisiin vastaavia palveluita ja toimintaa. Tällainen kumppanuus mahdollistaa vaikuttavamman ja paremmin saavutettavan tuen. Maahanmuuttajanaisten kotoutuminen ei ole vain yksilön asia, vaan koko yhteiskunnan yhteinen projekti. Panostus naisten osallisuuteen, työllistymiseen ja yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen maksaa itsensä takaisin vahvempaa yhteenkuuluvuuden tunteena, parempaa hyvinvointina ja elinvoimaisempaa Vantaana. <u>Eve Rämö ja Eva Tawasoli</u>	

20

Svar på Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters motion om integration på svenska

VD/694/00.02.00.03/2025

PT/ST-V/SL/HL/PK/MI/JK/AP/EA

Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp och 20 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Enligt den nya integrationslagen, som trädde i kraft i början av 2025, överförs huvudansvaret för integrationen till kommunerna. Kommunen ska också ansvara för tjänsterna för arbetssökande i framtiden.

I regeringsprogrammet är det skrivet att 5–10 % av invandrarna ska integreras på svenska i framtiden. Enligt Nationalspråksstrategin ska antalet invandrare som integreras på svenska proportionellt sett minst motsvara den svenskspråkiga befolkningens andel. För att nå dessa mål krävs ännu mycket arbete, inte minst när integration är en fråga som omfattar hela samhället.

I enlighet med lagen om främjande av integration 14.4.2023/681 ska invandraren ha rätt att göra ett aktivt val i fråga om integrationsspråket, svenska eller finska. En av de stora utmaningarna är fortsättningsvis att myndigheterna inte informerar invandraren om rätten till integration på svenska. Tjänstemannens inställning kan vara avgörande men också okunskapen om den svenska integrationsstigen hos myndigheterna är stor. En direkt följd är att det fortsättningsvis finns flera tvåspråkiga kommuner som endast integrerar på finska, även om invandraren själv i vissa fall önskat att få integreras på svenska.

Den flerspråkiga samhällsorienteringen är en lagstadgad uppgift för kommunerna från och med 2025. Samhällsorienteringen är en lagstadgad utbildning på personens eget språk till stöd för integration för personer som nyligen flyttat till Finland och omfattar alla invandrare. Det är viktigt att invandraren får information om landets och kommunens tvåspråkighet i samband med samhällsorienteringen, så att den nyinflyttade får en tydlig bild av landets tvåspråkighet och på basen av informationen kan göra ett välvägt val i fråga om integrationsspråket.

Två nyckelaktörer för integration på svenska är den fria bildningen och tredje sektorns organisationer. Majoriteten av dem som integreras på svenska integreras via frivilliga studier inom fria bildningen. I Nationalspråksstrategin konstateras att utbudet av den svenskspråkiga integrationsutbildningen bör ökas så att den utgör ett reellt alternativ. Tredje sektorn handhar bland annat vägledning, rådgivning och information och kan också ansvara för den flerspråkiga samhällsorienteringen. Tredje sektorns betydelse för integrationen kommer att öka i framtiden. Den erfarenhet och kunskap som den fria bildningen och tredje sektorn besitter kring integration på svenska bör utnyttjas också i framtiden och kopplas till det övriga kommunala integrationsarbetet. Erfarenheter visar att samarbete mellan kommunen, tredje sektorn och fria bildningen är välfungerande och kostnadseffektivt.

Det är viktigt att tvåspråkiga kommuner reserverar resurser för att koordinera, planera och informera om såväl den finskspråkiga som den svenskspråkiga integrationsstigen samt för avgiftsfri språkundervisning i båda nationalspråken. Volymen invandrare som önskar integreras på svenska i en enskild kommun tenderar i vissa kommuner att vara relativt liten. För att garantera att integration på svenska erbjuds invandraren och att en integrationsutbildning på svenska ordnas kunde flera kommuner

med fördel samarbeta kring lösningarna för den svenskspråkiga integrationen. Ett samarbete kommuner emellan skulle också garantera invandraren en bättre och heltäckande integrationsstig.

Med anledning av ovanstående föreslår vi undertecknade

Att staden utreder hur man i staden informerar om rätten till och förverkligandet av integration på svenska. De befintliga personresurserna bör också utredas för att garantera att de är tillräckliga för att koordinera, planera och informera om likvärdiga integrationstjänster och integrationsutbildning på båda nationalspråken.”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 23

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga: – Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters undertecknade motion om integration på svenska

Serviceområdet för sysselsättning och integration konstaterar följande som sitt svar:

I motionen föreslogs att staden utreder hur man i staden informerar om rätten till och förverkligandet av integration på svenska. I motionen efterfrågades även en utredning av personresurserna för att säkerställa att det finns tillräckliga förutsättningar för att samordna och informera om tjänster i enlighet med båda nationalspråkens integrationsstig. Detta är viktiga iakttagelser eftersom man i Vanda stads integrationsprogram 2023–2026 satt upp som mål att trygga integrationsstigarna för Vandabor med främmande språk som modersmål tillsammans med andra kommuner i huvudstadsregionen.

Ur sysselsättnings- och integrationsservicens perspektiv förverkligas en jämlik möjlighet till tvåspråkiga integrationsstigar främst genom samspelet mellan två centrala faktorer. Å ena sidan att man på individnivå i olika faser av integrationsstigen erbjuder kunden möjlighet till integration både på finska och svenska, och å andra sidan att det nya lagenliga integrationsprogrammet möjliggör en servicepalett där olika språkliga service- och utbildningsalternativ görs tillgängliga för den nyanlända på ett jämlikt sätt. En svensk översättning kommer också att beställas av webbversionen av integrationsprogrammet som håller på att utvecklas i Vanda. Integrationsprogrammet kräver dock även utvecklingsarbete från stadens sida, eftersom de befintliga alternativen på den tvåspråkiga servicestigen ännu inte är tillräckligt omfattande på webben. Utvecklingsarbetet utförs under år 2026.

I motionen uttrycktes en välgrundad oro över att myndigheterna inte informerar tillräckligt om rätten att integreras på svenska eller om situationer där de själva inte har tillräckligt med information om det. Man strävar efter att systematiskt lyfta fram alternativet om en svenskspråkig integrationsstig inom sysselsättnings- och integrationsservicen i samband med den första kartläggningen snart efter att den nyanlända blivit kund hos sysselsättnings- och integrationsservicen. Man strävar dock efter att vidareutveckla personalens kompetens och serviceområdets interna kommunikation på detta område. Till exempel i början av juli 2025 publicerades en artikel om svenska integrationstjänster på serviceområdets intranetsidor med rubriken *"Visste du att man kan integrera sig på svenska i Vanda?"*. Artikeln hade lästs över 300 gånger fram till slutet av juli (jfr med att serviceområdet har cirka 300 anställda). Den viktigaste rollen i informationen om integrationsstigarna spelas dock av den introduktion som experterna som betjänar integrationskunderna får i sina team.

I integrationsutbildningarna för dem som integreras både på svenska och finska bedrivs samarbete på huvudstadsregionsnivå. Förutom huvudstadsregionens kommuners ramavtal som styr utbildningsupphandlingarna betonas också den fria bildningens roll starkt. Vandas sysselsättnings- och integrationsservice hade i april 2025 trettio arbetssökande kunder vars primära servicespråk var svenska eller som fick svenskspråkig integrationsservice (situationen 24.4.2025). Bland dem fanns både deltagare i integrationsutbildningar på svenska och kunder som fick andra tjänster under integrationstiden.

Svenskspråkig integrationsutbildning för invandrare i Vanda genomförs som självständiga studier organiserade av Helsingfors stads svenskspråkiga arbetarinstitut Arbis. Detta möjliggör tillräckligt stora grupper för att utbildningen ska kunna genomföras. Inom Arbis-samarbetet kommer man under år 2025 även att undersöka möjligheten att anordna integrationsutbildning som arbetskraftsutbildning. Inom Vanda stads sysselsättnings- och integrationsservice betjänar två svenskspråkiga experter dem som integreras på svenska, varav den ena arbetar med integrationskunder över 30 år och den andra med dem under 30 år.

I motionen hänvisades också till den flerspråkiga samhällsorienteringen, vars genomförande är en lagstadgad uppgift för kommunerna enligt lagen som trädde i kraft den 1.1.2025 (lag om främjande av integration 381/2023). De som deltar i samhällsorienteringen får information om det finska samhället, dess historia och institutioner på sitt eget modersmål eller på ett annat begripligt språk. Tvåspråkigheten är en naturlig del av samhällsorienteringens undervisningsinnehåll. Till sin natur ligger fokus för samhällsorienteringarna på breda samhällsteman som lämpar sig för det finska samhället oberoende av hemkommun. Serviceområdet för sysselsättning och integration samarbetar redan för att organisera samhällsorienteringskurser med aktörer inom den fria bildningen, men det finns behov av att intensifiera och utöka detta samarbete i mån av möjlighet. Våren 2025 organiserades den första samhällsorienteringen vid Vanda vuxenutbildningsinstitut, och på hösten börjar den andra.

Stadsstyrelsen 12.1.2026 § 13

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget på Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps och de 20 andra ledamöternas motion och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet ändrade stadsdirektören sitt förslag enligt följande:

I slutet av andra stycket lägger man till meningen:

Utvecklingsarbetet utförs under år 2026.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Bilagor:

- Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps och 20 andra ledamöters undertecknade motion om integration på svenska

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

servicechefen för internationella kunder Suvi Lindén
([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuuston kokous 27.1.2025

Valtuustoaloitteen otsikko: Aloite kotoutumisesta ruotsiksi / Motion om integration på svenska	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vuoden 2025 alussa voimaan tulleen uuden kotoutumislain mukaan päävastuu kotouttamisesta siirtyy kunnille. Vastedes kunnat vastaavat myös työnhakijoille suunnatuista palveluista. Hallitusohjelman kirjauksen mukaan tavoitteena on, että noin 5–10 % maahanmuuttajista kotoutetaan tulevaisuudessa ruotsiksi. Kansalliskielistrategian mukaan ruotsin kielellä kotoutuvien määrä tulisi suhteellisesti vastata vähintään ruotsinkielisten osuutta väestöstä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan vielä paljon työtä, varsinkin kun kotoutuminen koskee koko yhteiskuntaa. Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 14.4.2023/681 mukaisesti maahanmuuttajan on voitava tehdä aktiivinen valinta kotoutumiskielen suhteen, ruotsi tai suomi. Suuri haaste on edelleen, että viranomaiset eivät informoi maahanmuuttajaa oikeudesta kotoutumiseen ruotsiksi. Virkailijan asenne saattaa olla ratkaiseva, mutta viranomaisten keskuudessa on myös paljon tietämättömyyttä ruotsinkielisestä kotoutumispolusta. Tästä suora seuraus on, että edelleen moni kaksikielinen kunta kotouttaa vain suomeksi, vaikka maahanmuuttaja itse on joissain tapauksissa toivonut kotoutumista ruotsiksi. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio on kuntien lakisääteinen tehtävä vuodesta 2025 alkaen. Yhteiskuntaorientaatio on lakisääteinen, henkilön omalla kielellä toteutettava koulutus, jolla tuetaan Suomeen hiljattain muuttaneiden kotoutumista ja joka koskee kaikkia maahanmuuttajia. On tärkeää, että maahanmuuttaja yhteiskuntaorientaation yhteydessä saa tietoa Suomen ja kunnan kaksikielisyydestä, jotta hän saa selkeän kuvan maan kaksikielisyydestä ja voi näiden tietojen perusteella tehdä harkitun valinnan kotoutumiskieltä koskien. Ruotsinkielisen kotouttamisen kannalta keskeiset kaksi toimijaa ovat vapaan sivistystyön ja kolmannen sektorin järjestöt. Valtaosa ruotsiksi kotoutuvista kotoutuu vapaan sivistystyön	<u>Aloitteen tekijät</u> RKP:n valtuustoryhmä SFP:s fullmäktigegrupp <u>Aloitteen allekirjoittajat:</u> 1. Sirpa Siru Kauppinen 2. Antero Eerola 3. Vaula Norrena 4. Hanna Valtanen 5. Maija Rautavaara 6. Tiina Tuomela 7. Pirjo Luokkala 8. Minttu Sillanpää 9. Jari Jääskeläinen 10. Funda Demiri 11. Siri Ahokas 12. Lasse Norres 13. Paula Lehmuskallio 14. Mika Kasonen 15. Reija Friman

vapaaehtoisten opintojen kautta. Kansalliskielistrategiassa todetaan, että ruotsinkielisen kotoutumiskoulutuksen tarjontaa olisi lisättävä, jotta se olisi tosiasiallinen vaihtoehto. Kolmas sektori vastaa muun muassa ohjauksesta, neuvonnasta ja tiedottamisesta, ja voisi vastata myös monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta. Kolmannen sektorin merkitys kotouttamisessa kasvaa tulevaisuudessa. Vapaan sivistystyön ja kolmannen sektorin kokemusta ja tietoa kotoutumisesta ruotsiksi tulisi hyödyntää myös tulevaisuudessa ja yhdistää muuhun kunnalliseen kotouttamistyöhön. Kokemus on osoittanut, että kunnan, kolmannen sektorin ja vapaan sivistystyön yhteistyö on toimivaa ja kustannustehokasta. On tärkeää, että kaksikieliset kunnat varaavat resursseja sekä suomen- että ruotsinkielisen kotoutumispolun koordinointiin, suunnitteluun ja niistä tiedottamiseen sekä maksuttomaan kieltenopetukseen molemmilla kansalliskielillä. Ruotsinkielistä kotoutumista toivovien maahanmuuttajien määrä yksittäisessä kunnassa on joissakin tapauksissa suhteellisen pieni. Useat kunnat voisivat mainiosti tehdä yhteistyötä sen suhteen, miten ruotsinkielinen kotouttaminen ratkaistaan, jotta maahanmuuttajille voitaisiin tarjota kotoutumista ruotsiksi sekä järjestää ruotsinkielistä kotoutumiskoulutusta. Kuntien välisellä yhteistyöllä varmistettaisiin myös maahanmuuttajien parempi ja kattavampi kotouttamispolku. Edellä esitetyn perusteella me allekirjoittaneet, Ehdotamme, että kaupunki selvittää, miten kaupungissa viestitään oikeudesta ruotsinkieliseen kotoutumiseen ja sen toteutumisesta. Olemassa olevat henkilöresurssit tulisi myös selvittää sen varmistamiseksi, että ne riittävät koordinoimaan, suunnittelemaan ja tiedottamaan tasavertaisista kotoutumispalveluista sekä kotoutumiskoulutuksesta molemmilla kansalliskielillä. ----- Enligt den nya integrationslagen, som trädde i kraft i början av 2025, överförs huvudansvaret för integrationen till kommunerna. Kommunen ska också ansvara för tjänsterna för arbetssökande i framtiden. I regeringsprogrammet är det skrivet att 5 – 10 % av invandrarna ska integreras på svenska i framtiden. Enligt	16. Tuomas Mutanen 17. Sami Kanerva 18. Tia Seppänen 19. Tuire Kaimio 20. Carita Orlando
--	---

Nationalspråksstrategin ska antalet invandrare som integreras på svenska proportionellt sett minst motsvara den svenskspråkiga befolkningens andel. För att nå dessa mål krävs ännu mycket arbete, inte minst när integration är en fråga som omfattar hela samhället. I enlighet med lagen om främjande av integration 14.4.2023/681 ska invandraren ha rätt att göra ett aktivt val i fråga om integrationsspråket, svenska eller finska. En av de stora utmaningarna är fortsättningsvis att myndigheterna inte informerar invandraren om rätten till integration på svenska. Tjänstemannens inställning kan vara avgörande men också okunskapen om den svenska integrationsstigen hos myndigheterna är stor. En direkt följd är att det fortsättningsvis finns flera tvåspråkiga kommuner som endast integrerar på finska, även om invandraren själv i vissa fall önskat att få integreras på svenska. Den flerspråkiga samhällsorienteringen är en lagstadgad uppgift för kommunerna från och med 2025. Samhällsorienteringen är en lagstadgad utbildning på personens eget språk till stöd för integration för personer som nyligen flyttat till Finland och omfattar alla invandrare. Det är viktigt att invandraren får information om landets och kommunens tvåspråkighet i samband med samhällsorienteringen, så att den nyinflyttade får en tydlig bild av landets tvåspråkighet och på basen av informationen kan göra ett välavvägt val i fråga om integrationsspråket. Två nyckelaktörer för integration på svenska är den fria bildningen och tredje sektorns organisationer. Majoriteten av dem som integreras på svenska integreras via frivilliga studier inom fria bildningen. I Nationalspråksstrategin konstateras att utbudet av den svenskspråkiga integrationsutbildningen bör ökas så att den utgör ett reellt alternativ. Tredje sektorn handhar bland annat vägledning, rådgivning och information och kan också ansvara för den flerspråkiga samhällsorienteringen. Tredje sektorns betydelse för integrationen kommer att öka i framtiden. Den erfarenhet och kunskap som den fria bildningen och tredje sektorn besitter kring integration på svenska bör utnyttjas också i framtiden och kopplas till det övriga kommunala integrationsarbetet. Erfarenheter visar att samarbete mellan	
--	--

kommunen, tredje sektorn och fria bildningen är välfungerande och kostnadseffektivt. Det är viktigt att tvåspråkiga kommuner reserverar resurser för att koordinera, planera och informera om såväl den finskspråkiga som den svenskspråkiga integrationsstigen samt för avgiftsfri språkundervisning i båda nationalspråken. Volymen invandrare som önskar integreras på svenska i en enskild kommun tenderar i vissa kommuner att vara relativt liten. För att garantera att integration på svenska erbjuds invandraren och att en integrationsutbildning på svenska ordnas kunde flera kommuner med fördel samarbeta kring lösningarna för den svenskspråkiga integrationen. Ett samarbete kommuner emellan skulle också garantera invandraren en bättre och heltäckande integrationsstig. Med anledning av ovanstående föreslår vi undertecknade Att staden utreder hur man i staden informerar om rätten till och förverkligandet av integration på svenska. De befintliga personresurserna bör också utredas för att garantera att de är tillräckliga för att koordinera, planera och informera om likvärdiga integrationstjänster och integrationsutbildning på båda nationalspråken.	
--	--

--	--

21

Svar på Tanja Aidanjuuris och 18 andra ledamöters motion om att i grundskolorna begränsa eller helt förbjuda användningen av telefoner och andra mobila enheter under raster och förflyttningar

VD/4856/00.02.00.03/2025

KK/PP/AV/PK/SR/SS/EA

Tanja Aidanjuuri och 18 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”I grundskolorna bör användningen av telefoner och andra mobila enheter begränsas eller helt förbjudas under raster och förflyttningar.

Allmänt

Smartapparater har fört med sig många fördelar och trevlig förströelse i människors liv. Som en teknologisk uppfinning är smarttelefonen ett utmärkt hjälpmedel för informationssökning, tidsplanering och kommunikation. Samtidigt finns det alltmer belägg för att användningen av smarttelefoner också medför skador och beroende, särskilt bland barn och unga. Tid som tillbringas framför skärmen stör barnets hjärnutveckling och gör att barn rör på sig mindre och har mindre interaktion ansikte mot ansikte. Kopplingen mellan försämrad fysisk kondition och psykiska problem hos unga är tydlig.

Med tanke på barnets hjärnutveckling är uppkomsten av problemet uppenbar. Pannloberna, som styr medvetna och övervägda handlingar och är en viktig del av självkontrollen och förmågan att stå emot lockelser, når sin fulla funktionsförmåga först då den unga är i 25-årsåldern. I tonåren är unga ofta socialt osäkra, lättleda av kompisgruppens nycker och mottagliga för olika former av beroenden och social press. Som samhälle har vi begränsat barns och ungdomars möjligheter att köpa energidrycker, tobak eller alkohol, samt att delta i spel om pengar. Samma tanke ska tillämpas på användningen av smartapparater, och här har skolan en avgörande roll i att stödja föräldrarna.

En smarttelefon är en bra tjänare men en dålig herre. Man behöver inte helt avstå från dem, och det vore heller inte möjligt, men det är de vuxnas ansvar att se till att barnens utveckling, lärande, utveckling av sociala färdigheter och reglering av beteendet prioriteras framom skärmtid. Mitt i vurmen för det digitala vill jag efterlysa digital vishet, det vill säga ansvar mitt i den teknologiska utvecklingen.

Ett förslag godkändes i riksdagen våren 2025. Nu gör lagen det möjligt för skolor att i sina ordningsregler förbjuda mobila enheter under hela skoldagen. Naturligtvis kan digitala enheter genom lärarens beslut fortfarande användas för undervisningsändamål, av hälsorelaterade skäl eller för nödvändig kommunikation med vårdnadshavare.

Jag anser att det vore klokt att begränsa användningen av mobiltelefoner även under rasterna. Flera jämförelseländer, såsom Sverige, går redan mot ett totalförbud under skoldagen. Den här uppfattningen har framförts av många lärare, och även Utbildningsstyrelsen har kommit till samma ståndpunkt.

Utbildningsstyrelsens nya regler

Utbildningsstyrelsen rekommenderar att utbildningsanordnare utarbetar ordningsregler för raster, förflyttningar och måltider som främjar en trygg studiemiljö, lärande och koncentrationsförmåga, begränsar störande användning av telefoner, främjar en motionsinriktad livsstil, lärandet av emotionella och kommunikativa färdigheter ansikte mot ansikte samt gott bordsskick.

”I praktiken innebär detta att användningen av telefoner och andra mobila enheter begränsas eller helt förbjuds under raster och förflyttningar. Enligt Utbildningsstyrelsen bör användningen av telefoner och andra mobilapparater förbjudas helt vid måltider.”

Vi som undertecknat motionen kräver att användningen av telefoner och andra mobila enheter begränsas eller helt förbjuds i skolorna under raster och förflyttningar.”

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 38

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Tanja Aidanjuuris och 18 andra ledamöters undertecknade motion om att i grundskolorna begränsa eller helt förbjuda användningen av telefoner och andra mobila enheter under raster och förflyttningar

Serviceområdet för den finskspråkiga grundläggande utbildningen och det svenskspråkiga serviceområdet vid verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande i sitt svar:

Efter att riksdagen godkände den nya lagstiftningen om mobila enheter 30.4.2025 har den grundläggande utbildningen i Vanda utarbetat enhetliga anvisningar om användning och förvaring av mobila enheter i grundskolorna. Anvisningarna trädde i kraft 1.8.2025 och syftet med dem är att stödja lärandet, arbetsron och koncentrationen, främja en trygg och trivsam lärmiljö och vägleda till en ansvarsfull användning av mobila enheter. Anvisningarna stödjer också lärandet av emotionella och interaktiva färdigheter ansikte mot ansikte samt en aktiv livsstil. Samtidigt beaktas elevernas individuella behov, såsom hälsoskäl och användning av mobila enheter som hjälpmedel.

Enligt lagen får eleverna i Finland i princip inte använda mobila enheter under lektionerna utan tillstånd av läraren eller rektorn. I Vanda har man dessutom beslutat att användningen av mobila enheter begränsas också under måltider, skolans evenemang och utflykter. Skolorna har möjlighet att i sina ordningsregler begränsa användningen även under raster och förflyttningar. Dessa riktlinjer motsvarar Utbildningsstyrelsens rekommendation, enligt vilken användningen av mobila enheter bör begränsas under undervisningsfri tid, såsom raster och förflyttningar, och förbjudas helt under måltider.

I skolorna i Vanda gäller följande:

- **Eleverna i årskurs 1–6** använder inte alls mobila enheter under skoldagen.
- **Eleverna i årskurs 7–9** använder inte mobila enheter under lektioner, måltider, skolans evenemang eller utflykter. Skolan kan i sina ordningsregler förbjuda användningen även under raster och inom vissa områden i skolan.

Användningen av mobila enheter är tillåten i följande situationer endast med lärarens eller rektorns tillstånd:

- för inlärningsändamål
- personlig hälsovård

- som ett hjälpmedel för till exempel kommunikation
- skötsel av brådskanie, nödvändiga ärenden

I anslutning till de orosmoment som beskrivs i motionen konstateras att Vandas riktlinjer redan nu möjliggör begränsning av användningen av mobila enheter även under undervisningsfri tid. Dock är ett totalförbud under raster och förflyttningar inte en gemensam riktlinje vid alla skolor i staden just nu, utan högstadieskolorna har möjlighet att besluta om detta i sina ordningsregler. Detta möjliggör flexibel hänsyn till elevernas behov och skolans specifika förhållanden. Ett totalförbud under rasterna infördes inte på stadsnivå i Vanda i en så här snabb tidtabell eftersom man har konstaterat att lagenliga och praktiska lösningar för förvaring av mobila enheter kräver noggrannare övervägande och förberedelse.

Det har också konstaterats att eleverna har ett behov av att ta hand om viktiga frågor som rör deras skoldag i Wilma under skoldagen. För detta och dessutom t.ex. för kommunikation som rör elevernas förtroendeuppdrag bör andra lösningar än användningen av mobila enheter under skoldagen övervägas i lugn och ro. Det är också viktigt att beakta att när beslut fattas om frågor som väsentligt påverkar barnens och ungdomarnas vardag, bör de involveras i processen i lugn och ro och med omsorg och därigenom nå bästa möjliga lösning för allas vardag och som alla kan förbinda sig till.

Diskussionen om användningen av mobila enheter fortsätter dock fortfarande inom den grundläggande utbildningen i Vanda, och ändringar i riktlinjerna förbereds noggrant. Erfarenheter av nuläget har redan kartlagts. Det finns vissa skolor i Vanda med elever i årskurs 7–9 och där det redan råder ett totalförbud mot användning av mobila enheter med undantag för användning i utbildningssyfte, som hjälpmedel eller för hälsovård enligt det som förutsätts i lagstiftningen. Enligt rektorernas bedömning vill de berörda skolorna inte återgå till det tidigare. Dessutom har flera skolor uttryckt sin vilja att införa ett totalförbud mot användning av mobila enheter i framtiden. I riktlinjerna på stadsnivå fäster man uppmärksamhet vid de tidigare nämnda aspekterna och beslut fattas med eftertanke, så ärendet förbereds i god ordning när det gäller den grundläggande utbildningen. Eventuella förändringar i riktlinjerna görs under våren 2026 så att de träder i kraft från och med 1.8.2026.

Den grundläggande utbildningen i Vanda delar ledamöternas oro över hur användningen av mobila enheter påverkar välbefinnandet hos barn och unga. Syftet med riktlinjerna är att främja digital vishet och ansvarsfull användning av teknologi, där fostran, lärande och utveckling av sociala färdigheter prioriteras.

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 17

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Tanja Aidanjuuri och de 18 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Tanja Aidanjuuris och 18 andra ledamöters undertecknade motion om att i grundskolorna begränsa eller helt förbjuda användningen av telefoner och andra mobila enheter under raster och förflyttningar

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Anders Vikström, direktör för den svenskspråkiga servicen, tfn 043 825 7442

Pepita Kaskentaus, undervisningschef, tfn 040 720 2962

Päivi Pitkäranta, sakkunnig inom undervisningsväsendet, tfn 050 312 1670

([fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi))

Valtuustoaloitteen otsikko: Peruskouluissa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettava tai niiden käyttö kiellettävä kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä.	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Peruskouluissa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitettava tai niiden käyttö kiellettävä kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä. Yleistä Älylaitteet ovat tuoneet ihmisten elämään monia hyötyjä ja mukavia viihdykkeitä. Teknologisena keksintönä älypuhelin on oiva apuväline tiedon etsimiseen, ajankäytön hallintaan ja viestintään. Samaan aikaan on olemassa yhä kasvavaa näyttöä siitä, että älypuhelimien käytöstä aiheutuu myös haittoja ja riippuvuutta erityisesti lapsille ja nuorille. Laitteilla vietetty aika häiritsee lasten aivojen kehitystä ja on poissa liikkumisesta sekä kasvokkaisesta vuorovaikutuksesta. Kytkös nuorten fyysisen kunnon heikkenemiseen ja mielenterveysongelmiin on ilmeinen. Lasten aivojen kehityksen kannalta ongelman synty on selvää. Otsalohkot, jotka ohjaavat tietoista, harkittua toimintaa ja ovat olennainen osa itsehillintää ja houkutuksen vastustamista, ovat nuorella aikuisella täysin toimintakykyisiä vasta noin 25-vuoden ikäisenä. Teini-ikässä nuoret ovat usein myös sosiaalisesti epävarmoja, helposti kaveripiirin oikkujen ohjattavissa ja kaikenlaisten riippuvuuksien ja sosiaalisen paineen vietävissä. Yhteiskuntana olemme rajoittaneet lasten ja nuorten mahdollisuuksia ostaa energiajuomia, tupakkaa tai alkoholia tai pelata uhkapelejä. Sama ajattelu on ulotettava älylaitteiden käyttöön ja koulu on tässä ensiarvoisen tärkeässä asemassa vanhempien tukena. Älykännykkä on siis hyvä renki, mutta karmea isäntä. Kokonaan niistä ei tarvitse luopua, eikä se olisi mahdollistakaan, mutta on aikuisten vastuulla huolehtia siitä, että lasten kasvu, oppiminen, sosiaalisten taitojen kehitys ja oman käyttäytymisen säätely menevät kasvatusajattelussa etusijalle älylaitteisiin nähden. Peräänkuuluttaisin digivillityksen keskellä myös digiviisautta eli vastuullisuutta keskelle teknologista kehitystä. Esitys saatiin hyväksyttyä eduskunnassa keväällä 2025. Nyt laki mahdollistaa sen, että koulut voivat järjestyssäännöissään kieltää mobiililaitteet koko koulupäivän ajaksi. Luonnollisesti laitteita voisi edelleen käyttää opettajan päätöksellä opetustarkoituksiin, terveyteen liittyvistä syistä tai välttämättömään yhteydenpitoon huoltajan kanssa. Mielestäni olisi viisasta rajoittaa kännyköiden käyttöä myös välitunneilla. Useat verrokkimaamme, kuten Ruotsi, siirtyvät jo kohti täyskieltoa koulupäivän aikana.	<u>Aloitteen tekijät</u> <u>Tanja Aidanjuuri</u> <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Juha Järä 2. Kai-Ari Lundell 3. Janne Hartikainen 4. Jenni Alasuutari 5. Suvi Karhu 6. Tiina Tuomela 7. Sirpa Kauppinen 8. Loviisa Kaartokallio 9. Marja Ahava 10. Jorma Hentilä 11. Paula Lehmuskallio 12. Vaula Norrena 13. Tuomas Vanhanen 14. Petri Roininen 15. Mika Kasonen 16. Mika Niikko 17. Nina Nummela 18. Roosa Wallius

Tätä viestiä on kuultu monilta opettajilta, myös opetushallitus on tullut tälle kannalle. Opetushallituksen uudet säännöt Uusissa säännöissä opetushallitus suosittelee, että opetuksen järjestäjät laativat välitunneille, siirtymisiin ja ruokailuun sellaiset järjestyssäännöt, jotka edistävät turvallista opiskeluympäristöä, oppimista ja keskittymiskykyä, rajoittavat puhelimen häiritsevää käyttöä, edistävät liikunnallista elämäntapaa, tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimista kasvokkain sekä hyviä ruokailutapoja: "Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä. Opetushallituksen näkemyksen mukaan puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö tulisi kieltää kokonaan ruokailussa." Tämän aloitteen allekirjoittaneet vaadimme, että kouluissa puhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö rajoitetaan tai niiden käyttö kielletään kokonaan välitunneilla ja siirtymisissä.	

22

Svar på Roosa Wallius och Janne Hartikainens samt 17 andra ledamöters motion om en enhetlig linje för att värna kristna traditioner i Vandaskolorna

VD/4854/00.02.00.03/2025

KK/LK/PK/HK/AV/SR/SS/EA

Roosa Wallius och **Janne Hartikainen** samt 17 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”År 2025 ersattes den traditionella sommarpsalmen *Den blomstertid nu kommer* i många grundskolors våravslutningar med en sommarsång, där hänvisningar till det kristna budskapet hade tagits bort som en del av ett försök. Vi anser att en utveckling i en sådan riktning är upprörande och det är önskvärt att den inte får större spridning. För ett litet land som Finland är det viktigt att värna om kulturtraditionerna.

Kristna traditioner bör respekteras i skolorna.

Vanda är Finlands mest mångkulturella stad, vilket skapar ett tryck på skolorna att tona ner det kristna kulturarvet, som bland annat väsentligt anknyter till skolornas vår- och julavslutningar.

Det finns inga grunder för eller behov av att förändra skolornas traditioner i en sekulär riktning, särskilt inte på grund av representanter för andra kulturer, som inte skulle ge oss samma privilegierade ställning i sina egna hemländer. Det här är inte verklig jämlikhet. Skolorna bör fokusera på att genomföra den undervisningsuppgift som föreskrivs för dem i lag, och det är inte skolornas uppgift att dra upp ideologiska riktlinjer kring kultur.

Vi som undertecknat motionen kräver att det för skolorna i Vanda skapas en enhetlig linje som säkerställer att kristna traditioner, såsom *Den blomstertid nu kommer* och kristna symboler, förblir en del av de fester som skolorna ordnar.”

Stadsfullmäktige 16.6.2025 § 37

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Roosa Wallius och Janne Hartikainens samt 17 andra ledamöters undertecknade motion om en enhetlig linje för att värna kristna traditioner i Vandaskolorna

Den finskspråkiga och svenskspråkiga grundläggande utbildningen och utbildningen på andra stadiet inom verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande i sitt svar:

Utbildningsstyrelsen har utarbetat anvisningar (Anvisning om anordnande av undervisning i religion och livsåskådningskunskap i den grundläggande utbildningen och åskådningsfostran i förskoleundervisningen samt om gemensamma fester och religiösa evenemang. Publicerad 19.9.2022), hur bestämmelserna om religions- och samvetsfrihet i Finlands grundlag (731/1999) och annan

lagstiftning ska beaktas vid anordnande av gemensamma fester, eventuella religiösa evenemang och förrättningar och alternativ verksamhet till dessa. Anvisningarna har utarbetats separat för både småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och andra stadiet.

Vanda stad ska i sin verksamhet följa Utbildningsstyrelsens anvisningar. Detta svar baseras på Utbildningsstyrelsens ovan nämnda anvisning. I svaret används ordet läroanstalt, som omfattar skolor och läroanstalter på andra stadiet.

I Finland finns det flera traditionella fester inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen, såsom julfest, vårfest och självständighetsdagsfirande. Dessa fester kan enligt Utbildningsstyrelsens riktlinjer inte vara religiösa tillställningar, och inga alternativa tillställningar anordnas för dem. Gemensamma fester kan dock också innehålla vissa religiösa inslag. Enligt grundlagsutskottets uppfattning är den här sortens festtraditioner en del av den finländska kulturen.

Utbildningsstyrelsen har inte i sina riktlinjer angivit en exakt gräns för hur många religiösa element som är tillåtna vid gemensamma fester som anordnas av läroanstalterna, utan detta lämnas till utbildningsanordnarens eller läroanstaltens eget övervägande. Vid övervägandet bör man uppmärksamma helheten som festen utgör och andelen religiösa inslag i den. Dessutom ska man sträva efter att arrangemangen inte utesluter någon på grund av övertygelserelaterade skäl.

Läroanstalternas fester är en del av den för eleven obligatoriska undervisningen och verksamheten. När det gäller fester är det också viktigt med ett gott samarbete med hemmen. Läroanstalterna ska informera vårdnadshavare till minderåriga elever om evenemang samt fester och deras innehåll. Vid behov kan vårdnadshavarna komma överens om individuella arrangemang för en elev, om vårdnadshavaren inte vill att eleven deltar i hela festprogrammet. När man kommer överens om arrangemangen ska man ta hänsyn till elevens säkerhet. Arrangemangen, som när eleven byter rum för en del av tiden, bör genomföras diskret och väcka så lite uppmärksamhet som möjligt. Det behöver inte ordnas ersättande program eller aktiviteter för de enskilda religiösa inslagen som ingår i festen.

Avslutningsvis

Skolornas fester är en viktig del av varje skolas egen verksamhetskultur. Rektorer i grundskolan påminns i november 2025 om hur skolans fester kan innehålla vissa religiösa inslag. Samtidigt påminner man om informationen till vårdnadshavare och eventuella individuella arrangemang som gäller festen. Den grundläggande utbildningen konstaterar att skolorna också fortsättningsvis ordnar sina fester på de sätt som passar dem bäst. Grundskolan rekommenderar inte en gemensam, centraliserad linje för att inkludera kristna traditioner i skolans fester.

Även läroanstalter på andra stadiet planerar gemensamma fester som hålls på läroanstalterna mycket självständigt med hänsyn till nationella författningar och anvisningar. Festhelheten kan se olika ut på olika läroanstalter, till exempel beroende på utbildningsform, läroanstaltens egna traditioner och läroanstaltens storlek. En fest kan i sin helhet därför innehålla olika mängder av religiösa inslag. Till exempel hör Den blomstertid nu kommer till vårfesttraditionen vid en del läroanstalter. Av ovanstående anledningar anser utbildningen på andra stadiet att det inte är ändamålsenligt med en gemensam, centraliserad riktlinje för att inkludera kristna traditioner i läroanstalternas fester.

Stadsstyrelsen 15.12.2025 § 18

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Roosa Wallius och Janne Hartikainen och de 17 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 26.1.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Roosa Wallius och Janne Hartikainens samt 17 andra ledamöters undertecknade motion om en enhetlig linje för att värna kristna traditioner i Vandaskolorna

Verkställighet: Juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Pepita Kaskentaus, undervisningschef, tfn 040 720 2962

Hanna Kukkonen, utvecklingschef, tfn 050 302 4916

Anders Vikström, direktör för den svenskspråkiga servicen, tfn 043 825 7442

(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)

Valtuustoaloitteen otsikko: Vantaan kouluille yhtenäinen linjaus kristillisten perinteiden vaalimisesta	Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset
Vuonna 2025 monissa peruskoulujen kevätjuhlissa perinteinen Suvivirsi korvattiin Suvilaululla, josta oli kokeilun nimissä poistettu viittaukset kristilliseen sanomaan. Tämän kaltainen kehityssuunta on mielestämme pöyristyttävä, eikä sen soisi leviävän laajemmalle. Pienenä maana Suomessa on tärkeää vaalia kulttuuriperinteitä. Kristillisiä perinteitä tulee kunnioittaa kouluissa. Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki, mikä luo kouluille paineita hämärtää kristillistä kulttuuriperintöä, joka liittyy olennaisesti esimerkiksi koulujen kevät- ja joulujuhliin. Ei ole mitään perusteita tai tarvetta muuttaa koulujen perinteitä uskonnottomaan suuntaan, varsinkaan muiden kulttuurien edustajien takia, jotka eivät soisi meille samaa etuoikeutettua asemaa omissa kotimaissaan. Tämä ei ole todellista tasa-arvoa. Koulujen tulee keskittyä toteuttamaan niillä laissa säädettyä opetustehtävää, eikä koulujen tehtävänä ole laatia ideologisia linjanvetoja kulttuuriin liittyen. Me tämän aloitteen allekirjoittaneet vaadimme, että Vantaan kouluille luodaan yhtenäinen linjaus siitä, että kristilliset perinteet, kuten Suvivirsi ja kristilliset symbolit, säilyvät osana koulujen järjestämiä juhlia.	<u>Aloitteen tekijät</u> Roosa Wallius Janne Hartikainen <u>Aloitteen Allekirjoitukset</u> 1. Juha Järä 2. Kai-Ari Lundell 3. Juha Suoniemi 4. Tanja Aidanjuuri 5. Jenni Alasuutari 6. Nina Nummela 7. Tiina Tuomela 8. Petri Roininen 9. Loviisa Kaartokallio 10. Jorma Hentilä 11. Paula Lehmuskallio 12. Marjo Vacker 13. Tuomas Vanhanen 14. Topi Liutu 15. Mika Kasonen 16. Patrik Karlsson 17. Mika Niikko